

ARANYLÓ
BÚZASZEMEK
ANTOLÓGIA

HAT-MAIT

ARANYLÓ BÚZASZEMEK

P. BODA ILONA: RADNÓTI EMLÉKÉRE...
(GONDOLAT) (FESTMÉNY)

ARANYLÓ BÚZASZEMEK

ANTOLÓGIA

Hegyaljai Alkotók Társulása Egyesület –
Magyar Alkotók Internetes Társulása
Közhasznú Egyesület

Szerencs, 2009

A kötet megjelenését Szerencs Város Önkormányzata
(Rónavölgyi Endréné polgármester) támogatta

SZERKESZTETTE
Kisgyőry Szabó Zsolt

LEKTORÁLTA, ELŐSZÓT ÍRTA
Koncz Ferenc

UTÓSZÓT ÍRTA
Mohácsi Józsefné Zsóka

BORÍTÓTERV
Domahidi Klára
Majorváry Sz. Sándor

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Kisgyőry Szabó Zsolt

A fedélen Kucsma Gábor *Elvarázsolt búzamező*
című fotója látható

© Szerzők, 2009
© Hegyaljai Alkotók Társulása Egyesület –
Magyar Alkotók Internetes Társulása
Közhasznú Egyesület, 2009

ISBN 978 963 06 7355 6

Kazinczy Ferenc és Radnóti Miklós emlékének

KAZINCZY FERENC (1759–1831)

† KAZINCZY FERENC

A NAGY TITOK

Jót s jól! Ebben áll a nagy titok. Ezt ha nem érted
Szánts és vess, s hagyjad másnak az áldozatot.

A KÖLTŐ

Jót, rosztat érez a barom, de hallgat,
Jót, rosztat érez, s elbeszéli az ember;
Jót, rosztat érez, s zengi a lant fia.
S ez tűzzel és lobogva, valami
Dagasztja keblét; nem mint a közember,
Ki csak szükségből s fagygal önt panaszt.
S amennyivel az ember több s nemesb,
Mint a mezők lakója: annyival
Több és nemesb a költő, mint azok.

A MI NYELVÜNK

Isteni bája a szép Hellasnak, római nagyság,
Francia csín, és német erő, s heve Hesperíanak,
És lengyel lágyság! titeket szép nyelvem irígyel.
S ti neki semmit nem irígyeltek? Nyelve Homernak
S Virgilnek, ha találtok-e mást Európa határin,
Mely szent lantotokat ily híven zengve követné?
Dörg ő a nem csikorog; fut ha kell, mint férfi fut a cél
Nem tört pályáján: de szaladva, szökelve, sikamva.
Lángol keble, ajakán mély bánat leble sohajtoz,
S mint te, olasz s lengyel, hévvel nyögdeli szerelmét. –
Hull a lánc, közelít az idő, s mi közöttetek állunk.

RADNÓTI MIKLÓS (1909–1944)

NEM TUDHATOM...

Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent,
nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt
kis ország, messzeringó gyerekkorom világa.
Belőle nőttem én, mint fátörzsből gyöngé ága
s remélem, testem is majd e földbe süpped el.
Itthon vagyok. S ha néha lábamhoz térdepel
egy-egy bokor, nevét is, virágát is tudom,
tudom, hogy merre mennek, kik mennek az úton,
s tudom, hogy mit jelenthet egy nyári alkonyon
a házfalakról csorgó, vöröslő fájdalom.
Ki gépen száll fölébe, annak térkép e táj,
s nem tudja, hol lakott itt Vörösmarty Mihály,
annak mit rejt e térkép? gyárat s vad laktanyát,
de nékem szöcskét, ökröt, tornyot, szelíd tanyát,
az gyárat lát a látcsőn és szántó földeket,
míg én a dolgozót is, ki dolgaért remeg,
erdőt, fűttyős gyümölcsöst, szőlőt és sírokat,
a sírok közt anyókát, ki halkán sírogat,
s mi föltről pusztítandó vasút, vagy gyárüzem,
az bakterház s a bakter előtte áll s üzen,
piros zászló kezében, körötte sok gyerek,
s a gyárak udvarában komondor hempereg;
és ott a park, a régi szerelmek lábnyoma,
a csókok íze számban hol méz, hol áfonya,
s az iskolába menvén, a járda peremén,
hogy ne feleljek aznap, egy körre léptem én,
ím itt e kő, de föltről e kő se látható,
nincs műszer, mellyel mindez jól megmutatható.

Hisz bűnösök vagyunk mi, akár a többi nép,
s tudjuk miben vétkeztünk, mikor, hol és mikép,
de élnek dolgozók itt, költők is büntelen,
és csecsszopók, akikben megnő az értelem,
világít bennük, őrzik, sötét pincékbe bújva,
míg jelt nem ír hazánkra újból a béke ujja,
s fojtott szavunkra majdan friss szóval ők felelnek.

Nagy szárnyadat borítsd ránk virrasztó éji felleget.

JÁRKÁLJ CSAK, HALÁLRAÍTÉLT!

Járkálj csak, halálraítélt!
bokrokba szél és macska bútt,
a sötét fák sora eldőlt
előtted: a rémülettől
fehér és púpos lett az út.

Zsugorodj őszi levél hát!
zsugorodj, rettentő világ!
az égről hideg sziszeg le
és rozsdás, merev füvekre
ejtik árnyuk a vadlibák.

Ó, költő, tisztán élj te most,
mint a széljárta havasok
lakói és oly büntelen,
mint jámbor, régi képeken
pöttömnyi gyermek Jézusok.

S oly keményen is, mint a sok
sebtől vérző, nagy farkasok.

ERŐLTETETT MENET

Bolond, ki földre rogyván fölkél és újra lépked,
s vándorló fájdalomként mozdit bokát és térdet,
de mégis útnak indul, mint akit szárny emel,
s hiába hívja árok, maradni úgyse mer,
s ha kérdezed, miért nem? még visszaszól talán,
hogyan várja őt az asszony s egy bölcsőbb, szép halál.
Pedig bolond a jámbor, mert ott az otthonok
fölött régóta már csak a perzselt szél forog,
hanyattfeküdt a házfal, eltört a szilvafa,
és félelemtől bolyhos a honni éjszaka.
Ó, hogyha hinni tudnám: nemcsak szivemben hordom
mindazt, mit érdemes még, s van visszatérni otthon;
ha volna még! s mint egykor a régi hús verandán
a béke méhe zöngne, míg hül a szilvalekvár,
s nyárvégi csönd napozna az álmos kerteken,
a lomb között gyümölcsök ringnának meztelen,
és Fanni várna szökén a rőt sövény előtt,
s árnyéket írna lassan a lassú délelőtt, –
de hisz lehet talán még! a hold ma oly kerek!
Ne menj tovább, barátom, kiálts rám! s fölkelek!

RAZGLEDNICÁK

(RÉSZLET)

Mellézuhanam, átfordult a teste
s feszes volt már, mint húr, ha pattan.
Tarkó lövés. – Így végzed hát te is, –
súgtam magamnak, – csak feküdj nyugodtan.
Halált virágzik most a türelem. –
Der springt noch auf, – hangzott fölöttem.
Sárral kevert vér száradt fülemen.

BOR ISTVÁN IVÁN (1945–2006) GRAFIKÁJA

ELŐSZÓ

Kis félelemmel, de mégis örömmel vállaltam a megtisztelő feladatot, amely a Hegyaljai Alkotók Társulásától érkezett az *Aranyló búzaszemek* c. antológia előszavának megírására. Félelemmel, mert szokatlan nekem ez a feladat, hiszen kevésbé vagyok járatos az irodalmi művek területén, mint e kötetben szereplő alkotók. Az örömöm oka pedig elsősorban az, hogy a műveket jegyző írók, költők, képzőművészek jó részével személyes ismeretségben vagyok, egyrészt találkozások okán, másrészt magam is Hegyalján élek.

Az általam is jól ismert HAT (Hegyaljai Alkotók Társulása) bár országos, számomra mégis elsősorban helyi kulturális közösség, egyesület. Ugyanez a Magyar Alkotók Internetes Társulása. Az ilyen egyesületek kultúra-megőrző, -ápoló és -teremtő ereje nyilvánvaló. Önmagukban is közösségteremtő, formáló szerepük van, ezentúl az egyes kulturális egyesületek keresik és meg is találják egymást. Így van ez az említett két kulturális közösségnél is. Sok közös tagjuk van, évek óta közös kulturális rendezvényeket, alkotótáborokat rendeznek, és antológiát adnak ki.

Az évenként kiadott kötetek – mint publikálási lehetőségek – fontos ösztönzői az alkotásoknak. Még ha nem is lesz országos hírű egyik-másik alkotó, a magyar irodalmat gazdagítja mindegyikük. Az sem példa nélküli, hogy az elismertség felé vezető úton éppen egy ilyen lehetőség indít el egy-egy kiugró tehetséget.

Figyelemre méltó, hogy a két egyesület az ez évi antológiát a 250 évvel ezelőtt született Kazinczy Ferenc és a száz éve napvilágot látott Radnóti Miklós emlékének szenteli. Annak a Kazinczynak, aki oly sokat tett a magyar nyelvért, és annak a Radnótinak, akinek *Nem tudhatom...* című verse a hazaszeretet egyik legszebb himnusza.

A könyv már a címével is jelzi a két témát. Az *Aranyló búzaszemekről* természetes az asszociáció a *Hazám, hazám* ária aranymezőire: mint a haza földjére, a nemzet otthonára és egyik táplálékára, az anyanyelvre. Az antológia tartalma is tükrözi ezt a kapcsolatot. Több vers is szól a hazaszeretetről, aggodalommal figyelve a haza jelenlegi állapotát, sok-sok szempontból lejtőre kerülését, a nemzetpusztító tendenciákat. Ugyanakkor jogos büszke-

séggel említve a természeti szépségeit, a felemelkedés zálogául szolgáló szellemi örökségét, és mindenek felett az anyanyelv gazdagságát.

Mindezek mellett a féltő szeretet nem áll meg az ország- vagy nemzethatároknál: az egész föld elembertelenedése, természeti értékeinek pusztulása is témát ad az alkotóknak.

Színes ez az antológia. A Föld, természet, a haza, a nemzet mellett megtaláljuk az emberi érzelmek teljes skáláját: a születés misztériumától a halál problematikájáig; a szerelmi, a családi örömek megénekelésétől a kötelékek elszakadásának fájdalmáig; a múlt szép (vagy szépnek vélt) élményeitől a csalódás, az elmúlás keserűségéig; a reménytelenségtől a reményig.

De nemcsak tartalmilag, műfajilag is gazdag. Versek és prózák mellett nem egy képzőművészeti alkotás: festmény és grafika, valamint kifejezőerejű fotó is díszíti lapjait, szépen reprezentálva a két egyesület tagjainak művészi sokszínűségét.

Manapság a magyar nyelvet folyamatos merényletek érik. Ehhez elég csak az utcára kimennünk, és rápillantani a boltok kirakataira, vagy meghallgatnunk közszereplőink rettenetes szófordulatait, és akkor még a televízió „sokszínű” népbutításáról nem is beszéltem. Ebben a nehéz helyzetben nagyon fontos minden igényes magyar nyelven megjelenő alkotás. Amikor nyaranta, aki teheti, elindul „Görögbe”, „Törökbe”, „Horvátba”, örömmel fedeztem fel e kiadvány lapjain a haza iránti elkötelezettséget, a magyar táj szeretetét. Olvasás közben átéltem gyermekkoromat, hallottam az ízes magyar tájszólást, megjelent előttem a magyar falu élete. Találkoztam szűkebb pátriámmal is, sőt általam eddig nem ismert eseményeket, történelmi tényeket is felfedezhettem. Köszönet érte.

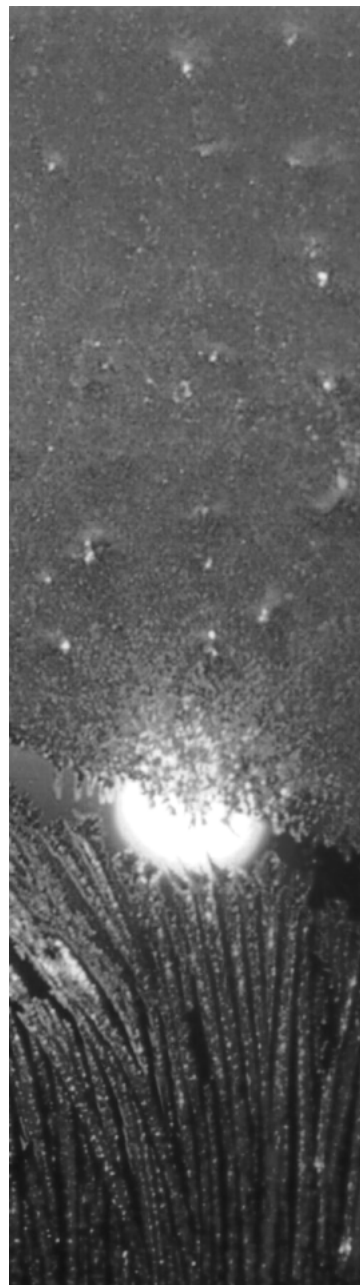
Ahogy egy ország irodalmának gazdagságát, úgy egy kisebb alkotóközösség értékét is annak teljessége jellemzi. És az *Aranyló búzaszemek* antológiával a két egyesület igazi értéket teremtett.

Szívemből ajánlom minden kedves olvasónak ezt a kiadványt!

Szerencs, 2009. október

Koncz Ferenc

ANTOLÓGIA

BARI GÁBOR

AMÍG MARADUNK

Mint hajnali pára tó felett,
mint szelekkel szálló fellegek,
mint tavaszi virágból az illat,
mint nyári éjeken hullócsillag,
vágyott életünk majd úgy illan el...

Még cseppenként csurran a szerelem,
akár a frissen pergetett méz.
Hógyöngyöt csillant felénk az ősz
s tavon a forgószelel vizet redőz.

Még remeg pilláinkon a könny,
még reszket ajkainkon a csók.
Még volna ezernyi mondanivalónk,
ha az élet fogytán s a Halál szól...

Messzire tűnik fellegek setétje
kenyérmagban ring holnapok kalácsa.
Szép alkonyunkra vár örök béke,
ha végleg zárul tág szemünk határa.

De míg cseppekben csurran a szerelem,
míg remeg pilláinkon a könny,
míg csak távolban látszik fellegek setétje,
mint hajnali pára tó felett,
vágyott könnyűséggel, még megfogom kezéd.

LEÁLDOZOTT

Messze a hold és messze az éj már,
esthajnal-csillagtól távol vagyok.
Ülök magamban kisasztalomnál
versíró kedvem, még fel-felragyog.

Nyugodt most városom szívdobogása,
alkalmi munkát vár régi kohász;
nincs dicső éjjele, hajnala mára,
autóbusza is nélküle jár.

Napfénye lappang házfalak alján,
lassacskán kúszik ablakomig.
Élvet ígérő hegy-völgyes tájék
lombjait vesztőn, restségre int...

Valószerűtlen-kék lett az égbolt
húsvéti fényben most pompázik;
felhők és gázcsíkok mintázzák szerte
mozdul alatta, ki élni vágyik.

Messze a hold, már vak lett a csillag
új szelek fújnak a Kárpát körül.
Elhervadt kohászok családfa-ága
új urak arca, új fénynek örül.

Nem segít vízözön kiszáradt vénfán
lombját, ha vesztí, elfeledik.
Röppen a napfény, hegy mögé elszáll,
múlt mesterét, már nem keresik.

† BELINSZKYNÉ NAGY IRÉN

KÉK BÚZAVIRÁG

Piros pipacs, szarkaláb,
Kék búzavirág
Díszítik a búzatáblák
Arany kalászat.
Hajdanában a barázdát
Is díszítették,
Arató lányok és fiúk
Egymásnak szedték.
Búzamezőt kévékbe is
Együtt kötözték,
S az aratás szent ünnepét
Vígan töltötték,
Magyar nótát daloltak és
Egymást szerették...

Cigánd, 1953. augusztus 3.

BÉKESSÉG MADARA

Anyanyelvünk fehérszárnyú békegalamb,
Átrepül hegyeket, s vészes határokat.
Óriás tengerek sem állhatják útját,
Hit, remény, szeretet erősítik szárnyát,
És szabadságvágyát.
Száll, száll sebes szárnyon, hullajtva tollait
Hirdeti a békét, legszentebb vágyait.
Ne löjjetek rája, meg ne sebezzétek!
Békesség madara, zöld ágat visz nektek, –
– Zöld ágat visz nektek...

1956. november 25.

AZ ÜNNEPI KALÁCS

Családunkban hajdanában
Az volt a szokás,
Ki benyitott, mindenkinek
Jutott a mi asztalunkról
Ünnepi kalács.
– Egy-két finom pohár borral
Is meglocsolták,
Meleg baráti szavakkal,
Énekléssel, imádsággal
Ezt a kedves szokásunkat
Meg is áldották.

1940. december 25.

FECSKEPAPA

Fecske-mama ül a fészkén,
Fecske-papa útra kél,
Vadászatra indul bátran,
Gyorsan repül, mint a szél.
Reptében a bogarakat
Kapkodja a csőrébe,
Nincs irgalom, mert a mama
Tojósan ül fészkébe,
Ha kikelnek a fiókák,
Munkáját megduplázza,
Hogy a boldog kis családját
Élelemmel ellássa.

Szerencs, 1960. május 25.

BÉNYEI VERA

A SZOBÁM CSENDJE

Fehér lebbenés az ablakon,
Zöld levél motoz az árnyakon,
Beszűrődő melegség a fény,
Meghitt fehér a csönd közepén.

Leülök megpihenni kissé,
Még öt perc, s sietnék tovább,
De marasztalnak a múltó percek:
Ne indulj, maradj még tovább!

Oly jó itt süppedten ülni,
Nézni a szobám falát,
Hangulatát a múltó percek,
Oly jó itt benn, kicsi szobám!

TISZTASÁG

Ülök a szobában, a tiszta szobában,
Az idő, s a mérték itt kavarg,
Hála és köszönet minden jószágért,
Ha idő és mérték itt ragyogott!

A PIROS FUTÓRÓZSA

A terméskő grádicson
Biztos a lépés,
Hosszú, tiszta tornáct
Szár az illatú
Gerenda formáz,
Korlátot és támaszt
Sehol nem pihenő
Paraszi láznak.

Ünnepe az évnek
A piros futóróza,
Illatozó fája
Hűvössé árnyalja
A vibrálón izzó,
Rekkenő nyarat.
A kapuból nézem
Fehér házfaladat,
Kulcsra nem zárt ajtód
Pipiskedő kilincsét,
Egyszerű, hús konyhád
Sok kincsét-nincsét,
Üdezöld fáid
Gyümölcshezó ágát,
Éneklő kutadat
Súlyos fävödrével,
Cseppenőn csepergő
Hideg, hús vizével,
Kérődző tehenek
Habos, lágy tejével,
Kínáló két kezéd
Friss illatával,
Drága gyermekkorom
Nem múltó nyarával.

MÁJUS

Zöldellő kertben, szürke
Szép bokrokon erős, büszke ágak,
Épséges levelek
Zöldelésre várnak.

Zöld, üde pázsiton
Zöld szárok szökellnek,
Ezer árnyalattal
Káprázatra kelnek.

Lila buzogásban integet az írisz,
Feslő, pici bimbó zöldből kifehérlik.
Bordó kankalin ücsörög a fészken,
Napfényes sugarún margaréta hírlik.

Behunyt szemmel látom
Füvek hullámozását,
Kék ég háttérében
Bokraim nyílását.

A KÚT

Csobogón cseppen
A mély kút
Feketén kong
A mélység hangja
Zöld moha bélel
Hideg köveket
Tiszta vizét rejti
Szomjazó énednek
Kerek kútját
Mozgás örömének
Mélységes titkát
Az örök életnek.

A ZÖLDBEN

Buja üde tájban
Bársonyos barnás
Noha moha,
Ezüstös fonák
Élénkzöld színén
Hamvadón halovány
Illanó olaj
Kékes ékesség
Méregmély zöld
Pávakék gyöngy

Smaragd ragyogás
Sugárzó sárga
Szösszenő szürke
Zengő zsenge
Eres levelek
Kaccanó kotnyelek
Kunkori kocsányok
Tüskék és takarók
Trillázó cserjék
Kinyújtott ágak
Fekete árnyak
Meleg puha föld.

A ZOMBORI ECHÓHOZ

(GÁL HALÁSZ ANNA: *MEZŐZOMBOR TÖRTÉNETE*
AZ IRODALOM TÜKRÉBEN CÍMŰ ELŐADÁSÁHOZ)

Sík vidék szélén lakunk,
Sehol nincs itt visszhang,
Csak ha egymáshoz közel állunk.

Leírhatjuk-e a múltat, leírhatjuk-e a valót?
Jóban-rosszban nyújtod kezéd?
Féltett kincsünk, dicső múltunk fontosak-e ma neked?

Közös gondolatok, közös akarások?
Visszhangot vernek szívünkben az álmok?
Honfoglalás, tatárjárás, sorompók közt beszorítás?

Múltból szólít a jövőendő:
„Ne hagyd veszni a jelent!”
„Egy-két” magyar „összehajol”,

Hamu alatti parázsból,
Lángoló szív ifjúságból
Visszhangot ver majd a sorsunk,
Köszönj vissza, ezer dolgunk!

BEREGI FRUZZSINA

SELMECRE, SELMECRŐL

Dudujka-völgy ébredj,
Szép reggel virradt!
Útra kelünk vígan,
Régi hagyományok miatt.

Hegyeken, völgyeken,
Kanyargós utakon...
Szemeimmel már
Selmecet kutatom.

Tárnák várnak ránk,
Korsó sörök is ma,
A Teraszon sétálgatva
Szembejön egy Firma:

„Szakest lesz ma este,
Jó kis egri borral!”
Majd dalolva továbbáll
Egy korhely cimborával.

„Mélyen tisztelt szakestély,
Legmagasabb Praeses...”
Felszólal a Cantus,
Majd nótájába kezd.

Folyik a jó bor,
Szólnak a víg nóták,
Selmec régi szellemét
Ma nekünk visszahozták.

Éjszaka az utcákön jár
Különös kiáltás,
Egy több száz éves visszhang,
De ismerős: „Tóbiás!”.

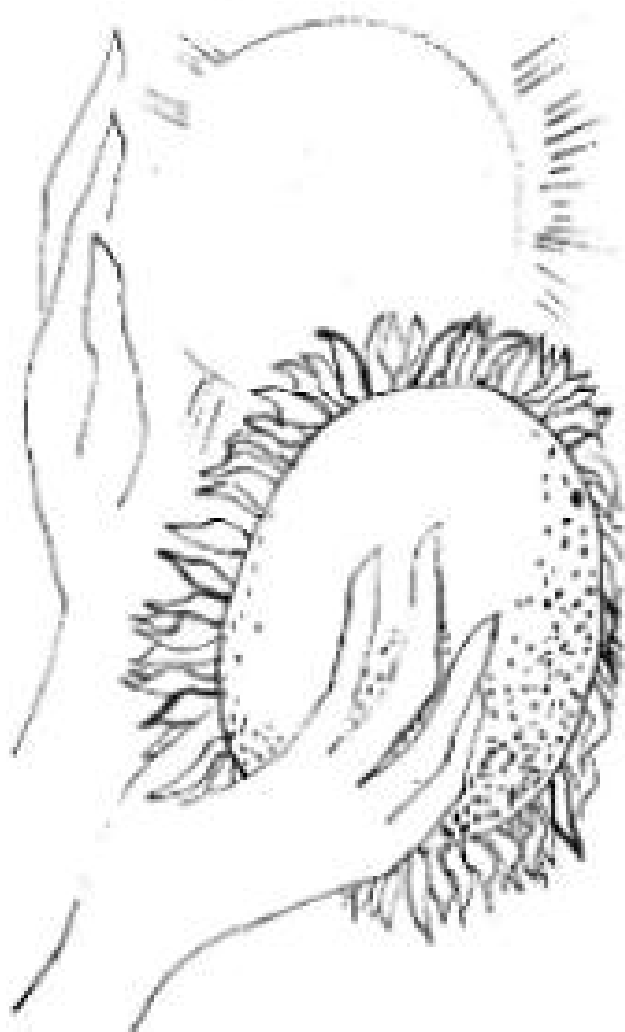
Szép nakkösség Steingrube
Czeczó egy udvarban,
Firma győz egy bALEK fölött
Egy rövid sörpárbajban.

Leányvár és Klopacska,
Az ősi Alma Mater
A miskolci burschoknak
A legszentebb hely.

Haza felé tartunk,
Hegyeken, völgyeken...
Fáradt, bús-víg szívünk
Ottmaradt Selmecen...

GRAFIKÁI

ÁLOM A HETEDIK SZOBÁRÓL

A hetedik szoba a férfilelek
Hogyha benézel Tűz a fészek
Főnixként égni visszanézni
A hetedik szoba maga a férfi
Mit látnál ha oda belépnél
Már alig hogy a küszöbig értél
Szomorú szívvel néznéd a MÁT
Múló szerelmek hangulatát
Tükröket látnál fényképeket
Dohos és poros női szíveket
Kiket levert az ármány a tűz
Régi emlékeket miért betűzz
Hiúságom vad büszke szobája
Oda be ne lépj maradj e várba
Ez a vár a holnap s mi ketten
Mozdulatom ma se ér tetten
Mondd el őszintén nem lépsz oda be
Csend fogadna és „ordítani” ige
Leginkább kopogj szívem ajtaján
Hogy onnan lássad milyen a magány
S ki ez a Kincs kié a szó
Szavakkal immár ki-nem-mondható
Egy Loreley amely romlásba visz
Ilyen a szoba s ilyen e szív
Hiába apró rózsza a szája
Egy idő után nincsen tanyája
Bár velem lakik s ki tudja-látja
A hetedikben nincsen magánya
A hetedik szoba a férfilelek
Elzengi majd Szeretlek Téged
Nehéz a szó nehéz a dallam
Benne élsz ezer csillámló dalban

Ott élsz szilárdan ifjúd szívében
Benne élsz időtlen kegyetlen éjben
Benne élsz immár tűz meg sem ámit
Látva a herceg kopár szobáit
Érezd a lelkem súlyos batárját
Érted emelnék mindenség-lámpát
Érted a szavam már fél-szavakkal
Éhemmel megtelik tizenkét asztal
A hetedik szoba a férfilélek
Szótlanul érzem hiányzom Néked
Messze élsz tőlem s messze a vágytól
Szavaid hallok s nagyon hiányzol

ÉRTELEM ÉS SZERELEM

Futamok a szélben
Még észrevétlen
Minden csupa-más
Csak egy vallomás
– bár én kérdezem –
hol az értelem
amikor arról vallok
hogyan földön-égen
anyagon fércen
minden szakadást összevarrok
érzelmem oly nagy mint az Alpok
a szerelemben nincs más: hűség
– s a csepp – pohárba – keserűség
de mindörökre kell nekem
az értelmén túli fényen
a szenvedésen és kenyéren
az értelmetlen jégverésben
azon is túl az üveghegyen
az kell – értelem szerelem

BOZÓK FERENC

PAPÍRHAJÓK

Egyik erős, szakadékony a másik,
némelyik itt merül, az meg amott,
harmadik ott akad el, feleúton.
Íme: patakra bocsátva hajócskánk,
lengve, libegve.

Hús halak és ruganyos, fura békák
Ússzatok el kicsi árnyak alatt.
Fürge habok vigyetek, kusza födrek.
Hol van a Létrehozó, hol a küldő?
És aki vár ránk?

MANTRA

Dalom, dalom, röpjts az éjen át,
s ne torlaszoldj elém matériát
Te mozdulatlan első mozgató,
Te Lét-ok, és Te lélek-fonta szó.

A Lét ölébe józan ész vigyen,
s a mámoros, de absztinens hitem.
S hogy Abszolútba tartson énekem
a vers ma mantra, szóvarázs legyen.

ÚJSÁGCIKK

Előttem áll a nyomtatástól áthévült papírlap.
A kézirat, mit elviszek, s leközlő tán a hírlap.
A híreket hozom-viszem, bevár a jó redaktor,
s a cikk szalad, lobogva leng, lapzárta este hatkor.

ROMANTIKA

Indul a mámore, sodra a szónak,
lűktet a mantra, begyorsul a szó.
Gyenge vitorla a szív, viszi csónak,
hajtja a mámor, az ihletadó.

Byron, a démoni, fűti a vérem,
metruma csapda, zenéje hurok.
Verseket úsztat a fröccsöm az éjben,
hús buborékai daktilusok.

BUDAPESTI KÖD

Grízlaza ködben a Lánchíd,
s villamosok sziluettje
bontakozik ki a grízből.
Bontja a hajnal a várost.

Tejpuha habba merítve
ébred a téren a Gerbaud,
mintha habos süti lenne.
Tódul a tejhab a korzón.

S József Attila, a vézna!
Szobra ma úgy ül a parkban,
mintha lebegne a tejszín
angyali, bajszos alakján.

TENGERSZEM

Tiszta vizű, üde, kék hegyi tó.
Óvja a jég, s puha hótakaró.
Mint fali képen a Mária-kép,
égszínű és fagyos, és mesészép.
Mária, tengeri csillag, a könnyed
türkizes, ékszeres, éteri, könnyed.

ONTOLÓGIA

Záros a lét, töredékes a tér,
véges, időleges és szakadós.
Szálra hasadnak a kapcsolatok,
mert laza férc, s puha, gyenge szövet
fűzőget össze magányosokat.
Zárosak és töredékesek itt
lét, az idő, terek és viszonyok,
mert a magány a való egyedül,
s mind ami van, s ugye, mind, aki él
térbe, időbe feszítve szorong.

GAGARIN HŐERŐMŰ

Hajdani munkahelyem, lásd:
már te se vagy suta vas szörny,
lágyl az arcod a korral.
Enyhületet hoz az éjjel,
s gyúrt, tasakos szemeket.
Kék, pakurás overallok,
gyúrt, olajos lobogók
lengnek az alkonyi szélben.
Szusszan a filter, a heller,
s rongy szalad, úgy, ahogyan
József Attila megírta
egykor a gyártelepet.
Ő jut eszembe a gyárról,
hol poros udvaron ernyőt
bont a szelíd kutyatej.
S gyár kapuján, falain
műszak után a szelíd Hold
elkeni fényteli csókját,
enyhet adó sugarát.

METAPHISICA ASTROLOGIA

Pókfonalas, laza májusi éjben
csillagos éteri vásznon
számos alakzat enyém. Nem a Göncöl,
Rák, Orion, Kicsi Medve,
ám sok egyéb fura ábra.
Rengeteg új alakot szül az elmém.
Kódokat ültet az Isten a térbe,
zárt zodiákat a véges agyakba,
s végtelenítve a háttér.

HIÁNYJELEK

Verseink hiányjelek,
hiány fakasztja őket,
mert a van kevés, mivel
a nincs, de lenni kéne
vérzi át üres lapunk.

NE JÁTSZD A HOLTAT

Ne játszd a holtat, élni kell.
Szeretni, bukni, zülleni,
hazudni, gyónni, küzdeni.

Figyeld a nyári villamost.
Sikít, üzen, hogy itt lehetsz.
Hiszen te élsz, hisz itt lehetsz.

Figyeld a Lánchíd gyöngysorát,
Dunába tükrözött Budát.
Füleld a bús hajódudát.

Ne nézz a télbe vissza most,
de nézz rubintos almafát,
s a kert ribizligyöngysorát.

NÉGYSOROS

Láttam hegyeid, jártam a havon és nyárban,
Vágylak, Te legyél gyilkosom, akit úgy vártam.
Árad, feketül, dúsul az anyaföld bennem,
Jöjj, hisz neked is fáj, ugye, ha megölsz engem.

EZÜSTPENGE

Az ébredés ezüstös, és
beléhasít a nyakba.
Ezernyi ránc, miket bevés
a foszladós anyagba.

Uram, nehéz az ébredés,
mely úgy sebez. A pengéd.
Hisz úgy hasít, akár a kés
a szabdaló jelenlét.

TÖLGYEK

Társtalanok. Szomorú katonáim.
Vissza fogott, laza, néma szövetség
köt velük össze, szelíd susogásban.
Sorfaluk enyhét adó szigorúság.
Vén gyökeik mialánk lealázzák,
ám kusza lombjuk a Mennybe fogódzik.

AZÚRTEMETŐ

Mért keserű a gyökér, noha éltet?
Mért lefelé temetődnek a holtak?
Felfele kellene ásni, kaparni,
könnyed azúrba temetni magunkat.
Nem nehezülni, de légiesedni.
Kékes azúrtemetőbe nyugodni.

TÖLGYFA

Gyapjas, kusza, üde bárány.
Élet csicsereg az ágán.
Lángol üde, kusza lombja,
zöld tűz, csavarog a holdba.
Gyémánt levele egészség,
sáros gyökere a vénség.
Harsog, hiteti hogy élet,
sutto g: közeleg a véged.
Tested megadod a földnek.
Meghalsz, gyökerek ölelnek.

DUNA

Ezret ölel, visz a hátán.
Ezreket öl, laza sárkány.
Gyilkol, ölel laza karja.
Ambivalencia hajtja.

HÓ ALATT

Az álmodót halálba vonja
a vánkos és a dunna dombja.
A hó alatt szelíd meleg.
A dunna dombja hőtömeg.
A hó alá vetett magok
remélnék ébredést, napot.
A hó dagad, miként a háj,
reménybe ájul át a táj.
Reményben alszik el szívem.
A hó alatt remény pihen.

DEÁK LÁSZLÓ

SZÍVEM KIRÁLYNŐJÉNEK

Kedves egyetlen drága, gyémánt szemű szerelmem,
Úgy, hogy azt leírni se lehet, úgy hiányzol nekem.
Csak néhány röpke órája vagy tőlem s szívemtől távol,
Mégis úgy hiányzik a tőled kapott mézédés mámor.

Hiányzik félénk pillantásod s szép fényes barna szemed.
Szívem félve remeg szívedért, rossz ezek után már nélkülöd.
Most már soha el nem engedném a kicsi kezéd, ha tehetném.
Bárcsak még szemem szemed tükrébe ég, mellettem lehetnél.

Hiányzik, izzó lelkemben élő kedves arcod, zamatos mosolya,
Ajkad isteni nektárnál, és méznél édesebb boldogító csókja.
Mint hegyi patak csobogása, hiányzik hangod nagyon nekem,
Szavaid csengése, mint ezüstpénz csilingelése, nagy kincs nekem.

Hiányzol, mint növénynek az éltető fényesen szikrázó napfény,
Ez a szintiszta igazság, most hiányodtól könnyezve bevallom én.
Hiányzik, kecses dolgos újaid csiklandozó és simogató bársonya,
Hiányzik, szerelemtűztől forrón izzó szíved, szívem vánkosa.

Szép hullámos hajad, szívemet megnyugtató, részegítő illata,
Újaid könnyű szerelembilincse, karod féltő és szorító katlana.
Hiányzol, mint megfáradt szomjas őznek a hűs patak tiszta vize,
Vagy csillagfényes nyári estén, a távoli halk és szép tücsökzene.

Magadért, és ezekért a csodákért szeretlek kimondhatatlanul téged,
És ha tőlem, féltő szívemtől távol vagy, ha nem vagy itt velem, félek!
Életem vékony fonala, és izzó szívem boldogsága, kezédbe vagyom
téve,
Rendelkezz vele, szívem-lelkem egyetlenem, drága
szerelemkirálynője.

GYERMEKKOROM ILLATA

Álmodozva sétáltam ezen a napfényes délelőttön,
Szívtam magamba a nap meleg fényét dédelgetőn.
Olyan varázslatos érzés kerített óriás hatalmába,
Elégedett és boldog voltam ebben a csodás órában.
Szívmelengető érzés volt a múlt kopott kövén járni,
És egy-egy varázslatosnak tűnő helyen megállni.

A kis dalos madarak csivitelő csicsergését hallgatni,
A langyos szellő bársonyos érintését arcomon tudni.
És ekkor érintett meg a buja tavasz igazi, értékes kincse,
Egy gyönyörű virágzó fa alatt feléledt az emlékek színe.
Olyan illatot éreztem melyet már oly nagyon régen nem,
Édeskésen mézként csorgott általa gyermekkori emlékem.

Ez egy hihetetlenül kedves illat, bágyadt szívem számára,
Olyan csodálatos volt, korona ez a szerelem álom számára.
Mintha ismét ott és akkor éltem volna ebben a pillanatban,
Ezernyi színével, kedvességgel éledt újra a gyermeki múltam.
A régmúlt eltűntnek hitt bájai ragadtak el engem magukkal,
Mint forgószél repültem az időben vissza a vágyódó tudattal.

Vágytam érezni a már halottnak hitt érzéseket és illatokat,
Vágytam égni a gyermekkor heves tüzétől, hallani a szavakat.
Azokat a szavakat melyek már réges-rég elszállva elhaltak,
Melyek szívemnek és lelkemnek akkor oly kedvesek voltak.
Vágytam látni azokat a képeket, melyek agyamba égtek,
Melyek most már távoli halovány színes csodás emlékek.

De csak egy édes álom volt az egész, egy röpké szép pillanat,
Hiszen tudtam, ez csak álom lehet, s testem most is itt maradt.
A múlt csak emlék már, mely távoli és megváltoztathatatlan,
Az utazás az illat által jó, de szívem számára már hasztalan.
Itt és most élek a jelenben, ez a kincs, mely most fontos nagyon,
Most kell megállnom a helyem, az életem most jól irányíthatom.

CSAK EGY HOMOKSZEM

Hála a természetanyának vége a hideg télnek,
Lassan zöldül a természet, s a lányok szépek.
Pedig még nem oly nagyon rég a vörös orrú dértől,
Jéggyémántok ültek az út porában a fagyos hidegtől.
A kis pocsolyák fényes víztükre is jégütőkkel volt teli,
De ez már a múlté, az idő szörnyetege ezt is meg teszi.

Február végén harminchat küzdelmes év telt el az életemből,
Mint homokszem annyi ez, az idő nagy homoktengeréből.
Nekem még is talán a fél életem, ez a pinduri homokszem,
Melyet homokvihar sodort ide és nehezen szerzett kincsem.
Tapasztalatok, kudarc és siker, mi a tarsolyomban hever,
A boldogság és a fájdalom is az enyém, ami néha lever.

Életem fényes gyöngyszeme beéredni látszik a homokszemen,
Melyet sok munka által épít rá, örömmel s fájdalommal, testem.
Mégsem az enyém e kincs, csak bérlem ebben az életben,
Meztelenül érkeztem ebbe a világba sírva, és úgy is végzem.
Mint óriási szomjas sivatag homokviharában a homokszem,
Én is csak átutazó vagyok ebben a világban, ennyi az életem.

A múlt emlékei elevenen élnek szívem rejtekében,
Szerelmek és csalódások az élet forró hevében.
Volt, ami sikerült, és amit reménytelenül elrontottam,
Volt, amikor boldog, és volt mikor a halálra áhítoztam.
Most mégis örülök, hogy itt vagyok, s életem folyama nem apad,
S jön mindig új, virágzó tavasz a hideg télre, s a hó nem marad.

Jó itt, de az ember mindig jobbra vágyik, s többet akar,
Pedig az egészség az igazi kincs, melyet bőrünk páncélja takar.
Mégis reménytelenül szegénynek érzem magam, most és itt,
Pedig van munkám, házam, kincseim és ennem is van mit.
Anyukám szeme fénye őriz engem féltőn nap, mint nap,
S lelkem, arca mosolyától, biztatást és új lendületet kap.

Hajnalban, ha csillagfényű álmomra visszatekintek mélán álmodozva,
Mint régi szerelmek halovány emlékeit a szél szemem előtt úgy
sodorja.

Néhány pillanat ereig gyermeki boldogságom szívemben életre kél,
S gyermekkorom műanyag színes építőkockái újra lelkemben él.

Elmúlt emlékek képei villannak fel, mint szivárványos
szappanbuborék,

S pattan széjjel a hajnal tündöklő napsugaraival a kék színű álmkép.

DEDIK JÁNOS

BORMUSTRA

Egerben jártam

A Szépasszony-völgyét megtaláltam.
Megkóstoltam-e tájnak, vidéknek borát,
Éreztem annak minden zamatát, illatát.
Badacsonyi kirándulás csodálatos volt,
Olyan tüzes bort ittunk,
Aminek az ára igencsak magas volt,
De valóban jó volt.

Szekszárd mellett érik a Kadarka,
Ez az a bor, melyet mindenki akarna!
Jó az íze, és könnyen csúszik,
Származási helye Kis-Ázsiába nyúlik.
Nagyburgundi a Kékfrankos,
Színe kissé haragos.

Szekszárd, Villány, Sopron, Eger
Szőlője Kékfrankost nevel.
A Móri Ezerjóról még nem szóltam,
Pedig azt szeretem a legjobban.
Ragyogó bor, gyönyörű a színe,
Aki ebből iszik, nehezen teszi le.
A dél-balatoni táj legnagyobb kincse,
A Cabernet-Sauvignon, a húsételek bora,
Testes tartalmas, melyet nem felejt
Egy borszerető soha.

A Tokaji Aszú a borok királya,
Aki ebből iszik, az nem bánja.
Íme bemutatam borainkat e mustrába,
Vigyük el őket szerte a világba.

DÉDIKE

Egy hegyes-dombos vidék kisfalujában tanúja voltam az alábbi történetnek.

Egy festőművésznő vándor festő tanodájában egy tizenhárom éves kislány (nevezzük Böbikének) még egy ecsetvonást tett a képén. Utána megigazította a festőállványát, kissé hátra dőlve, nézte a színek rendbe szedett sokaságát. Nézte-nézte. Ez kész, állapította meg, ide már több festék nem kell! A tanoda művésztanára – ki az állványok között sétált – megállt a kis tinédzser mögött. Nézte a képet, mosolygott és elégedett arckifejezéssel közölte, hogy szépen sikerült a kép:

– Nagyon ügyes vagy! Gratulálok a falusi ház udvarán kapirgáló csibékhez, ügyesen oldottad meg a térbeli elhelyezésüket. Csak így tovább. A kép jobb sarkára büszkén oda írhatod a nevedet.

– De Veronika néni, én nem merem, hátha kinevetnek a társaim.

– Nem nevet ki senki, ötletes szép a kép, szignáld csak le nyugodtan, ha mondom.

Délután egy kis ünnepség keretében bezárult a kurzus. A festőtanulók képeiből kiállítást rendezett a tanoda Veronika nénije. A megnyitóra meghívták a szülőket, hogy lássák csemetéik alkotásait! A falu polgármestere jelenlétével, a falu asszonykórusa szép hagyományörző dalaikkal emelte a kiállítás hangulatát, szépségét. A teremben egy kis asztalon a festéssel kapcsolatos könyvek kínálták magukat a jövő művészei számára. A könyvek között nézelődött Böbe is, lapozgatta a színes oldalakat. Egyik könyvet különösen sokáig nagy figyelemmel nézegette.

– Tetszik neked ez a könyv? – szólt a Böbe dédnagymamája, aki a szülőket helyettesítette a mai kora délutánon. – Megveszem neked! – szólt a dédike.

– Hogy képzelsz ilyet dédi, ez egy drága könyv. Csak nem abból a kevés nyugdíjadból akarsz nekem könyvre költeni! Szó sem lehet róla, hogy fogadhatnám el!

– De Böbikém, én akkor is megveszem neked ajándékba, mert ilyen szép képet festettél.

– Mondtam, hogy nem!

– Tessék mondani művésznő, mennyibe kerül ez a szép könyv? –
A dédunokámnak szeretném megvenni?

– De dédi, mit mondtam, 1500 Ft neked sok-sok pénz, nem veheted meg!

– Sok-sok, de én szeretnék neked örömet szerezni, és emlékebe adni ezt a szép festményekkel teli könyvet.

– Akkor sem lehet ennyi pénzt költened. Különb is apáék mit szólnának hozzá, hogy ilyen nagy költségbe verted magad. Majd ha én már keresni fogok, akkor megveszem magamnak.

– Nem szeretnél tőlem egy emléket kis dédunokám?

– De nagyon szeretnék, de nem ilyen drágát, nem azért kapod azt a kevés pénzt, hogy rám költsed.

– Művésznő kérem azt a könyvet, a dédunokám megérdemli.

Eközben a dédi szemében egy könnycsepp jelent meg. Remegő kezével a ridiküljének cipzárját keresgéli. Bőbike mellette áll, nem tudja mitévő legyen. A könyvet nagyon szeretné, de az arcán megjelenő könnycsepp jelzi, hogy nem ilyen áron.

A művésznő nézi-nézi, miközben ő is meghatódik a kis tanítványa szerénységén, és a dédi szeretete látván, de a keze már automatikusan a könyv után nyúlt:

– Hagyja csak nénike, én adom magának ajándékba.

A dédike szeméből most már csordogálnak egymás után a könnycseppek.

DÉNES MÓNI

IGEN

– *Nem kell gally a lombos fára.*
– *De igen. Mindig így rajzoltam.*
Levélkéket.

I.

Másképp rajzolk. Vékony
kontúrral, felnőttesen.
A levegőt is máshogy veszem.
A vállam nem emelkedik.

Papírlapok között el-
bújik a kezem. Érez.
Tenyeremből jönnek a szavak.
Hallod, ahogy lépked? Nem akar
megijeszteni. Szeret.

Nincs olló a fiókban. Sem
papírvágó kés. Éles.
Szeretnék adni valamit, de
kinevetnek minket a hangok.

(Megtépték a szöveget. Haldoklik.
Engem néznek, ha sajnálom.
Nem fogyott el még semmi, csak
kósza hírek vették el a nevét.)

II.

Nem ijeszteni jöttem.
Virággal jöttem.
Hoztam fényt is;
levelet a fáról.

Papírba csomagoltam.
Zörgős papírba a rezdülést.
Talán így
kimondhatom.

III.

Sokáig készültem
sok levegővel
sok színes virággal
albumba tenném
a kezéd.

IV.

Ha ringatom magam
a székkal, majdnem
olyan, mintha ujjad
pörgetne az égen.
Fogaid a kis házak,
hova bekopogtatok.

V.

Élettelenné tennék az avart,
lücketését fedéllel lezárnák.
Tűpáncélba bújtassam a fákat?
Hullanának a meg nem értett szavak.

VI.

Mindig csak a sorok
kopogás nélkül
bejönnek, néznek.
Mozognak és integetnek.

Mindig csak ugyanaz
az arc. Nem tudom
az enyém vagy a tiéd.
összetévesztem magam
veled.

VII.

Valami mindig
motoszkál a padló
alatt, a föld
felett.

Eltűnni nem.
Felszívódni más
anyagban: szövetben,
folyékony lelkiségben?
Repedéseken keresztül
látom már a végét.
Akkor van hova
menni. Irány,
az van.

VIII.

Keresni újra és újra
a táskában
a szekrényben
a zsákban
az erszényben
a hasüregben
a mellüregben
a koponyában
a szürkeállományban
a szememben
a szemedben

a szemekben
a szavakban
a sorokban
a sorok között
a falak között
a falban, ami
elválaszt egyet és
kettőt és össze-
köt kettőt és

Nem ismerek semmit
úgy, mint azt,
amit nem lehet.

IX.

Miket hazudhattak,
hogy erre járok,
hogy nem jut eszembe
a legősibb szó?

Kopogtak már?

Az ajtó is üres.
Nem jött. Nem vártunk jól.

DOMAHIDI KLÁRA

ARANYLÓ BÚZASZEMEK (FOTÓ)

BOLDOGKŐ VÁRA (FOTÓ)

TAVASZ (FESTMÉNY)

ÖSKÜI KEREKTEMPLOM
(FESTMÉNY)

EGY FECSKE (FESTMÉNY)

SZÉGYEN

Hideg tél volt. Erősen fújt a szél, vadul kavarva a frissen lehulló havat. Aki tehetett, behúzódott a jó meleg szobába. Csilla hazafelé tartott barátnőjétől. Szaporán szedte lábait, hogy minél hamarabb visszaérhessen a középiskolai kollégiumba. Kezeit a vékonyka kabátja zsebébe dugta, de így is nagyon fázott. Próbálta tornáztatni az ujjait, hátha használna valamit, de nem érezte, hogy felmelegednének. Vacogott. „Inkább maradtam volna a tanulószobán, ott meleg van.” – gondolta. De Zsófi annyira kérlelte, hogy tanuljanak együtt. Gyorsan meg is csinálták a matekleckét. Csillának vágott az esze, mint a borotva, és magyarázni is jól és türelmesen tudott. Zsófi is úgy csukta össze a füzetet, hogy mindent megértett. Szerettek együtt tanulni. Más területeken is jól megértették egymást, így jó barátnők lettek. Egy padban ültek az osztályban, szünetekben jókat beszélgettek. De ma nem volt idejük tanulás után beszélgetni, mert Csillának sietnie kellett, 3-ig kapott kimenőt. Korán sötétedett, nem kószálhatott egyedül az utcán. Az áruház előtt vetett néhány pillantást a kirakatra. Már karácsonyra készülődtek, csillogtak a színes égők, egy Mikulás vidáman integetett felé. Villanymozdony, szánkó, meleg kabátok, pulóverek, és még sok téli holmi díszlett a kirakatban. „Odabent meleg van... Ha öt percre bemegyek, kicsit átmelegszem.” – gondolta.

Nem akart vásárolni semmit, még pénze sem volt. Idősebb szülei egyetlen későn jött gyermekeként nem sok zsebpénzt kapott, mert sokba került a faluból való beutazás, a tankönyvek, a kollégiumi szállás költségei és az étkezés. Ennyit még tudtak vállalni nyugdíjas szülei, többre nem tellett. De Csilla így is elégedett volt, hiszen teljesült a vágya, tanulhatott a nagyvárosban, később majd tanár szeretne lenni. De az még messze van, hiszen még csak tízedikes. „Csak ez a hideg... Miért is nem vettem föl még egy pulóvert... A múltkor hazafelé a vonaton elveszett a kesztyűm, most meg lefágnak az ujjaim...” – morfondírozott magában, miközben a mozgólépcsőn haladt fölfelé.

Odabent tényleg meleg volt. Már nem reszketett annyira, de elgémberedett ujjait még nem bírta kinyújtani. A ruházati osztály emeletén kezdett sétálni. Először végigment a cipős részlegen, majd megcsodált néhány elegáns pulóvert, aztán elérkezett az akciós polcokhoz. „Nicsak, kesztyűk... Az enyém is pont ilyen barna volt...”

de ez még melegebbnek látszik.” Fel is próbálta az egyiket, puhának és melegnek érezte. Aztán egy hirtelen jött gondolattól vezérelve becsúszta a kabátzsebébe. „Hú, most mit tettem...” – pirult el nyomban, amikor váratlanul valaki hátulról megfogta a kabátgallérját.

– Jó napot, kisasszony! Szóval ide járunk lopni...! Mutasd csak, mi van a zsebedben?

Csilla még jobban elvörösödött, nem szólt egyetlen szót sem, előhúzta a zsebében lévő pár kesztyűt. Engedelmesen nyújtotta a jól megtermett, feldühödött hölgy felé, aki kikapta a kezéből.

– Itt a bizonyíték, te kis tolvaj! Gyere csak velem az igazgató úrhoz! Ki tudja, mennyi mindent vittél már el innen... Így van, nem igaz? Ismerem én a fájtádat! Na csak gyere! – lökött rajta egyet az elárusító hölgy. Volt-e már dolgod a rendőrséggel?

A kislány meg se mert szólalni, tekintetét is alig merte felemelni. De észlelte, hogy már kisebb tömeg veszi körül, s az emberek azt suttogják, hogy „tolvaj”, és közben rá mutogatnak. Ilyen megalázó helyzetben még sohasem volt. S tudta, hogy bűnös. Máskor becsületesnek bizonyult, de most rosszul döntött, és valóban el akarta vinni azt a kesztyűt. Már nem fázott, hirtelen nagyon meleg lett. Az igazgató minden kérdésére automatikusan válaszolt. Megmondta, hogy hívják, hol lakik, hány éves, kik a szülei, hova jár iskolába.

És hallotta a durva férfihangot:

– Ezt úgyseem úszod meg! Otthon a faludban mindenki tudni fogja, hogy te egy tolvaj vagy... Erre neveltek a szüleid? Vagy tőlük tanultad? Nem szégyelled magad? A társadalom szégyene vagy... Biztos kicsapnak az iskolából. Reggel közlöm is az iskolaigazgatóval, hogy milyen tolvajt tanígtattak. Most elmehetsz, de többet meg ne lássalak itt!

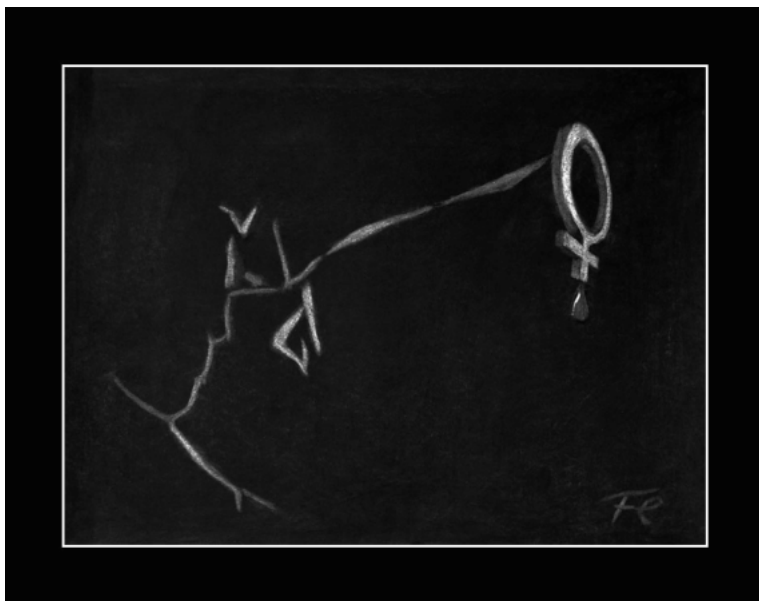
Csilla arcán végigfolytak a könnyei. Még zsebkendője sem volt, hogy megtörölhesse. Csak sírt, és arra gondolt, hogy vége a világnak...

Kiért az utcára. Zokogását nem tudta elfojtani. Zakatolt a feje: „... tolvaj vagy... mindenki megtudja... szégyen... szégyen... erre neveltek a szüleid? ... tanár akartál lenni? ... micsoda szégyen...”

Ekkor vette észre, hogy a sorompónál áll. Jött a vonat. Dudált. „Ekkora szégyent nem lehet elviselni...”

A vonat már nem tudott időben megállni.

FONÓ LEVENTE

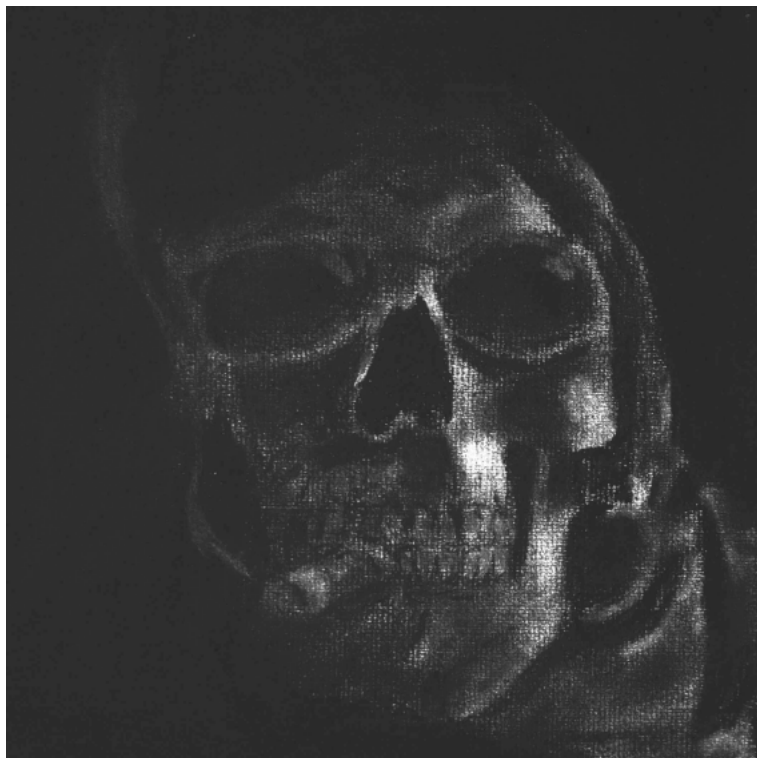
ZSÓFI DÖNTÉSE (SZÉNRAJZ)

A NAGYIM (CERUZARAJZ)

SZABADON (SZÉNRAJZ)

TISZTA LEVEGŐVEL AZ ÉLETÉRT (SZÉNRAJZ)

GAÁL ERNŐ

AZ ÉSZ JÁTÉKA

I.

Tizenhat vitézzel áll ki a hadsereg,
Fővezér s hat tisztje királynak tiszteleg...
Előttük a sorban nyolc névtelen harcos,
A kik adott jelre kezdik el a harcot.

Ők azok a bátor gyalogos katonák,
A kik zokszó nélkül szolgálják a királyt.
Oltalmáért, ha kell, vérüket hullatják,
Testközelből érzik ellenség illatját.

Harcmező hatvannégy kockáján küzdenek
Világos és sötét színekben a felek.
Hadüzenet joga világost illeti,
Mars Isten adta meg e szent jogot neki.

Mindkét csapat célja..., ereje hasonló,
Mattot akar adni: bástya, futár s a ló.
Támadás, védelem egy időben zajlik,
Fortuna egyikhez, majd másikhoz hajlik.

Ütközet terepe nem bozótos vadon,
Hol hámozott banánt kóstolgat a majom.
Sem mező, hol őzek cikáznak szabadon,
S megcsúszik patájuk sikamlós talajon.

E mérkőzés helye csöndes, nyugodt szalon,
Hol lesben portyázik éhes pók a falon.
Sorjáznak a bábok terített asztalon,
Mesterek harcolnak mind a két oldalon.

Sportszerű szabályok korrektül rendeznek,
Minden vitás kérdést, mit az ész felvethet.
Lehet akármilyen örült igyekezet,
Egymásnak, jó barátként nyújtanak kezet.

II.

Művészet?..., kedvtelés..., játék ez, netán sport?
Emberi értelem ádáz nagy csatája?
Holnap reggelig is folytathatnám a sort,
Akkor sem találnék méltó választ rája.

GÓG JÁNOS

MIÉRT?

*Tizenöt éve írok költeményt
és most, amikor költő lennék végre,
csak állok itt a vasgyár szegletén
s nincsen szavam a holdvilágos égre.*
(József Attila)

Tépelődöm olykor, mért lettem éppen költő?
Pedig megfejteni kevés egy emberöltő,
hogyan mekkora az érdem, jóval később dől el:
sok leírt szó vállalható-e emelt fővel?

Mi a jobb? Tán' a kétes múltba visszatérve
igazságot mérni, hajdan volt nemzedékre,
vagy vállalva mindig a költő önnön korát:
viselni a zord jelen jéggel jött záporát?

Sorsunk mint tenger tajtékján birkózó ladik,
hányódunk az éjben, s tán sosem hajnalodik,
örök fogságban tart a fák lombját fosztó ősz,
szörnyű, mint gyerekkorunk réme, a dinnyecsősz.

A korszak–sodort ifjúságomra gondolk,
amint préselt virágszirom zizzzen könyvlapok
közül ráncos, reszkető kezeimre, lágyan...
de vágyott illata nem kísért már az ágyban!

A közelmúlt már gyakran feledésbe merül,
tétlenségében a csiszolt agy elszenderül
s a régmúlt szépséges képei élesednek,
hajdani vígság nyújt csupán önfeledt kedvet!

Napjaink gyűlölségei mérget öntenek,
s nem ölelésre lendülnek acélos kezek!
Tömeget nem az alkotás vágya vezérel,
hogyan létrehozza jövőjét saját kezével...

Most azonnal hatalom kell, pénz és befolyás
mindegy, eldobott, vagy eltalált a záptojás,
morcos demokráciák ősrégi fegyvere,
nincs idő kivárni, mikor pusztulunk bele!

Mit tesz ilyenkor a költő, *vasgyár szegletén?*
Dohog, zsörtölődik, s nem mutatja mily kretén
ebben a már kibogozhatatlan szerepben,
hol lelke áldozat, míg más szeme se rebben!

VÁLSÁGOS ÓRÁN

A kiszolgáltatottság már húsunkba vág,
rabjai lettünk egy elhibázott kornak,
és mégis hallgat a megláncolt szabadság!
A lármás megbúvók mindig mást okolnak.

Ne zárjuk mélyre a felejtés kolostorát,
őseink zsellérsorsuk átkát cipelték,
évszázadokba tellett feledni korát,
s e gyászuk még ma is borzongató emlék.

Nem lehet mindenki süket, néma és vak,
egymáshoz lapítva élünk itt e völgyben,
hol feszült viszonyt szülnek hirtelen szavak,
s izzik a gyűlölet, múltból örököltén.

Magányosan szorongunk, nincs felettünk tető,
nappalainkat arctalan árnyék takarja:
félelemből önbizalom nem meríthető,
arcunkra pírját a patakzó könny marja!

Félelmeinknek hátat fordít a közöny,
miként a hatalmak önmagukat védik!
Körös-körül rendszer-barikádok állnak,
nemzetért harcolva, utolsó csepp vérig.

Magyarnak születünk, s valljuk büszkén,
E béklyót konokság szálaiból fonták.
A világ közepén élünk önmagunkban,
s köröttünk műveltek már a régi hordák!

Itt van az idő, a cselekvés ideje
végre, mi még megtehető, ma tenni meg!
Ingovány helyett szilárd jövőt formáljon
a tehetséges, maroknyi magyar sereg!

IN MEMORIAM MÁTHÉ FERENC

Őszülő haja, mint felperzselt fűcsomó
távoli, barázdált lankájú sztyeppéken,
meghitt pillantása reményt, hitet tükröz,
jövőt kutat, bűvöl ezerféleképpen.

Keretbe zárt, sárguló fénykép szobámban,
ahol nap mint nap honi jövőnket féltem...
gyakran érzem: bátorító szemmel figyel,
s arra készítet, ne legyek sohasé tétlen!

*

Mondtad: a felnőtt kor szózata unalmas
adoma fiatalságunk könyvespolcán,
mi mégis reméltük a lánglelkű tavaszt,
s bosszankodtunk a kor minden koncán.

Nem hitted: izzó fénybe nézve sötét folt
minden körötted, s végül csak magad látod...
Kiismerhetetlen a vágyott messzeség,
mely orvul megszül egy kegyetlen világot.

Nem élted meg a század-, ezredfordulót,
s azt, hogy válhat kegyetlen ragadozóvá
a galamblelkű, ámde szorgalmas ember...
Vajh' mit tennél ma a hatalomnak szóvá?

Szokatlan merész hanggal kit ostromoznál,
ha őrijít megkínzott álmok vacogása...
Tudnál-e élni közönyben, gyűlöletben,
s lennél-e ma elfajzott remények társa?!

Még ötven sem voltál, már megölt a véred,
a milliókat éltető, pezsdítő vér...
Elméd szárnyalását a test nem törte meg,
fura váltságdíjat fizettél önnön magadér'!

*

A lét múlandó, de őriz a nemes bronz!
S ki főt hajtva megáll a szülőház előtt,
szebb jövőt láthat arcának vonásain,
mert hitet sugároz, nyugalmat és erőt!

A kesergésnek örökre véget vetünk:
elsírtunk már minden fájdalmat, minden bűt,
itt van velünk, mert bennünk létezik tovább,
márvány lapra szavakból fonunk koszorút!

GYENES KLÁRA

UTAK KÖNYVE

(RÉSZLETEK)

AZ A FRÁNYA DOH

Azokban az években az *Új Misszió Katolikus Folyóirat*nál dolgoztam. Olyan helyen, amit csak az ifjúság képes tisztánlátásával fellelni magának. Hányszor gondolok vissza arra, mennyi ismeretlen úton jártam, de a fiatalság tapasztalat hiányában, bölcsesség nélkül is tudta a helyes utat.

Az *Új Misszió* a rendszerváltás hajnalán indult. Sokak udvarán még nem forgott meg a változást hozó őszi szele, mi a szerkesztőségben hárman, két újságíróval én harmadikként, az első „újkori” katolikus folyóirat munkatársaiként, dohos, régi plébániaépületben már részesei, a lap főszerkesztője és újságírója pedig alakítója is volt ennek a változásnak. Ha jól összeadom, hárman se voltunk idősebbek, mint egy emberöltő. Olyannyira dohos volt ez a hely, hogy életre szóló emlékek mellé életre szóló kis nyavalyákat is lehetett begyűjteni. Innen indult útjára a lap által képviselt gondolat, aminek én négy éven át voltam részese, de ma már több mint húsz esztendő távlatban, megírta a maga történelmét nem csak hasábjain, de szerkesztőségének emlékei által is. Egy alkalommal egy katolikus pap kiprédikált az egyik községben, miszerint van egy fiatal lány, aki ilyen és ilyen feltételek között dolgozik. Nem tudom hazafiságnak, hitnek, hűségnek nevezte-e.

Azt hiszem minden fiatal hősnek születik, ebből a megmérhetetlen gazdaságból, mint elnyűtt liszteszsákból szórjuk el az idők folyamán lehetséges hősiességünk kincseit, s maradunk a végére a legtöbben – jó esetben –, egyszerű halandók.

A havonta megjelenő katolikus folyóirat nemcsak munkát adott, hanem alkalmakat is kínált, belelátni a változó forgatagba. Számos ügy között hírt adni egyházi eseményekről, nyomon követni a *Kolping* újrászerveződését, találkozni Erdélyből menekülő értelmiségivel, amíg a miskolci lapkiadó plébánia papja egy karácsonyi ünnepségen vesz részt, némán figyelni a televízión keresztül, a marosvásárhelyi

forradalmat. És végül belátni, hogy minden utunk, napi verejtékes küzdelmünk és cselekedetünk csupán egy porszem, s még az is lehet, hogy nem a sivatagban, hanem a tengerben, ahol szétmállik, s legfeljebb hordalék lesz a nagyobb erők szolgálatában.

Az a fránya doh, ami úgy megkínzott bennünket azokban a fázós időkben – míg a szavakból kiadvány lett, abból meg postára szánt küldemény, abból meg újabb tervek és újabb feladatok –, olyannyira illő kínszenvedés volt, hogy történelmi távlatban nem is igen maradna sok hősiesség akkorról, ha nem gyötörte volna meg mindennapjainkat. Ennek is köszönhető, hogy az emlékek hőfokuk, színük és szaguk szerint is megmaradtak, nehogy az idő elhalványító lenge párája megmássa az igaz visszaemlékezést.

Miskolc, 1989–1990.

MÁRIA NÉNI SZEME

Új Misszió szerkesztőségi feladataim sorában jutottam el Beregfürdőre, ahol az egyházi üdülő óriási platánfáinak árnyékában nemcsak idilli nyári napokat töltöttem, hanem egy interjú keretében meg is emlékeztem a helyről. Az üdülő ebédlőjében, miközben készült az írás, az egyik asztalnál egy idős asszony szemei pásztáztak mozdulatlanságban. Kérdőjel maradt bennem a gondolatok mélyéig elható tekintete, és a csodálkozás összenőtt szemeink között.

Királdiné Soltész Mária néni néhány perccel az interjú után odalépett hozzám: – A *Kalász* folyóirat szerkesztője vagyok – mondta. Hallottam, hogy érkezik valami újságíró, de egy idős emberre számítottam... – Én akkor éppen csak húszon túl jártam. – Mária néni mesélt a maga személyes életútjáról, mely egybeolvadt a *Kalász*, a *Katolikus Lányok Asszonyok Szövetségének* történetével. Idős szemeiben ott ringott a vágy, bárcsak lennének utódok, akik átveszik a feladatokat, miközben az ő generációja lassan el kell, hogy hagyja hazájának szentelt őrhelyét. Az a tekintet, amely akkor, ott a beregfürdői üdülő ebédlőjében rám szegeződött, mint Krisztus koporsójának szögei tartottak újra fogva a búcsú pillanatában. Mária nénivel várakoztunk a buszra, amely hazavitte onnan. Tekintete hallgatag volt, szemei beszédese. Az üzenete tiszta. Látom azóta is,

újra és újra. Pedig innentől fogva csak levélben vagy telefonon értekeztünk. Egy-egy írás által beszélgettünk, amivel a *Kalász* szövetség lapjában magam is részt vettem. Soha többet nem találkoztunk személyesen, míg egyszer halálhírének értesítője érkezett meg. De a szemeit ma is látom. És annak üzenete van. Tiszta és érthető.

Beregfürdő, 1991.

KÖNYVHATÁR

Ez volt az első alkalom, hogy nem Pestnek vettük az irányt, hogy aztán észak felé fordulva a Duna megtisztelő habjai fölött a Mária Valéria Hídon, Párkánynál lépünk a felvidékre. Felvidéki magyar útitársam szerint, Észak-Magyarországról elindulva, ha Bánrévénél leszállunk a buszról, egy kis gyalogúttal rögtön a határhoz érünk, s onnan átmehetünk Szlovákiába.

A jól alvók reggeli órájában alig hét után, már lendületes léptekkel róttuk a csendes aszfalt utat. Egy-két kamion haladt el mellettünk, s csak néhány autós nyújtotta felénk csodálkozó tekintetét. Még egy hónap sem telt el az uniós csatlakozás óta, s büszkén mutattam „csak” a magyar személyimet, mintha valami külön pecsétetes papírom lenne arra, hogy mostantól senki se állhat utamba, ha át akarok lépni a madártávlatba fekvő másik országba. Ezelőtt nem igen mentünk mi arra, csak az északi szelek jöttek el mifelénk. Magam sem tudtam, csak játszanak velem az érzések vagy ez itt most tényleg történelem. Felvidéki-magyar útitársam egykedvűen kotorta elő a saját szlovák papírjait. A lelkem legmélyén haragudtam rá, miért nem tud velem örülni, miért nem dagad épp úgy a büszkeségtől, mint én, s egyáltalán nem tudja, hogy az öröm neki is jár?

A haragom csak Tornalján csendesedett el, amikor a feliraton magamtól is felismertem, miszerint Tornal’a közigazgatási területére értünk. Két óránál is többet kellett a csatlakozásra várakoznunk, megcéloltuk hát a belvárost. Minden otthoninak tűnt. A századelőtti polgárházak, az elfelejtett útjavítások, a sportcipők a kirakatban, a félgazdag autók. Csak valami furcsa szagú hangulat, mint valamiféle gömöri tájszólás, a szlovákkal összevegyülő magyar beszéd szötte

hálóssá a levegőt. Hát persze, hogy a könyvesboltban kötöttünk ki. Először csak a küszöbön. Előbb az egyik oldalon álltam, de semmit sem értettem a szlovák címekből. Zavartan somfordáltam a másik oldalra, s megkönnyebbülten vettem tudomásul, nem tévedtem el (majdnem úgy, mint sok évvel ezelőtt egyszer valahol New Yorkban, a spanyol negyedben). Ebben a pillanatban egy felvidéki könyvesbolt láthatatlan határvonalán úgy szaladt át a szívem, mint egy régi rossz álmomban, amikor behunyta szemmel, minden erőmet összeszedve falakon kellett átmenekülni valami elől, s csak akkor sikerült, ha hinni tudtam benne. De mint aki kiszakítja magát abból a rossz álomból, most végre Jókai, Gárdonyi, Molnár Ferenc nézett velem bátorítóan szembe. És Márai Sándor. Tudtam, akkor már nem lehet baj. Lenn a földön egy dobozban, könyveket vettem észre. Hamarosan majdcsak kiürítettem a tartalmát...

Jegyet csak szlovák nyelven kaptunk, s később, amikor már elhagytuk Rimavská Sobotát, akkor jutott eszembe, hogy „megyünk Batyiba, Szombatyiba, Rimaszombatyiba...” S már lapoztam az első vásárolt könyvet, s együtt dúdoltam a baracai népköltészettel, miszerint:

„Galícia környes körű füstölög / Ha a negyvenkettes ágyú mennydörög. / Éles gojó hassíjja a levegőt, / Magyar huszár vér borítja a mezőt.”

Biz Lucenecnél kellett a gyors betűzés, hogy Losoncnál járunk. Nem is tudtam, a tájat öleljem magamba, amint átrobog között a buszunk, arra sem engedve időt, hogy legalább tisztelegjek minden magyar falunál, vagy hagyjam, hogy a papírra vetett dalok maguk tisztelegjenek.

A buszunk furcsán kanyargott, persze az út nem tehet róla. Már megint határ közelben voltunk. Néhány lépéssel arrébb a magyar oldalon Balassagyarmatot mutatta a tábla. De én maradtam Szlovákiában. Beletemetkeztem megint a könyvbe és versként mormoltam magam elé:

„Szép a magyar huszár mikor masírozik / két piros orcáján sűrű könnye folyik / Bevágja csákóját fekete szemébe / Hogy ne lássa senki, hova hull a könnye.”

Egy hölgy a hátam mögött mérgelődni kezdett előbb szlovákul, de mikor magyarul válaszoltam, nyelvet váltva magyarul, hogy Ipoly-ságnál, Sahyban miért megyünk északnyugat felé Levicébe, azaz

Lévára, s teszünk ezáltal óriási körutat a céllal ellentétes irányba? De én nem bántam. Hadd vonuljon tovább a kerek alatt a régi megsárgult otthoni térkép. Már a másik szerzeményt, az Ondova menti népköltészet könyvét bújtam. Kipróbáltam a garanyi és hardicsai nyelvjárás Székelyföldről vagy a Szerémségből eredeztetett nyelvi sajátosságait, s már lapoztam is tovább egy feltáró irodalomhoz a rendszerváltás éveiből a magyar kisebbségi sorsról Szlovákiában, még egy vadászév történetének regényéhez s egyet meghagytam Nagysallón túlra, amit csak felvidéki útitársamtól tudtam meg, mert biz én nem tudtam elolvasni, hogy Tekovské Luzany, szóval az 1848/49-es szabadságharc színhelyén túl már vártam, hogy megérkezzünk útitársam otthonába. Az utolsó könyv miközben végig kísért minket kelettől majdcsak nyugatig a felvidék csillagszemű dombjai között, csak türelmesen várakozott.

És bizony megmondom most már, a húsz koronáért, azaz egy kisebb palack víz áráért ott a felvidék szép dombvidékein, források és tavak között, százötven oldalon élénk tárult nyolcvanöt esztendő magyar kisebbségi sorsa. Fennhangon, felváltva olvastunk. Gál Sándor: *A megtorlás békéje* c. könyve minden oldalnál kiszakadt a ragasztott kötésből. Mint leszakított falevelek a lányok kezébe, amikor azt játsszák mifelénk, hogy: Szeretsz? Nem szeretsz? Szívből? Színből? Igazán?

S mi minden sornál megálltunk. És meséltünk, amit csak úgy fél füllel hallottunk, amit tudtunk magunktól is, meg amit még most se ismerünk, s már sajnáltam, hogy hagytam példányt a dobozban még belőle, ott Tornalján a könyvesboltban. Jó lett volna még egy, ami nem szakadt szét...

S magamban legszívesebben viasszaladtam volna, oda, ahonnan elindultunk. Végig Léván, Ipolyságon, Losoncon, Rimaszombaton Tornaljáig. S leültem volna a könyvesbolt közepére, éppen a „határra”, s akárhogy vert volna a szívem az álmom béli láthatatlan falról, lelógattam volna a lábam, s mindenkinek, aki betért volna, szlováknak, magyarnak, adtam volna egy könyvet abból a dobozból, s adtam volna még egy követ abból a láthatatlan könyvesbolti határfalból, hogy vigyék ki a temetőbe, mert a sírokra való, nem ide. Mígnem elfogyott volna egészen ez is, az is. S nem maradt volna más, csak Márai és a többiek. S arra gondoltam még, ha a lányok kezében az a falevél, amit úgy kezdenek, hogy szeretsz..., ott fogyna el, hogy

nem..., én addig tépném a hegyek lombjait, míg ezerszer is ott meg nem állna, hogy: igazán.

Felvidék, 2004.

A TUSNÁDI KATAKOMBÁBAN

Az összegyűlt emberek a katolikus templomban csak részben voltak e felekezethez tartozók. Én magam katolikus vagyok, de családom egy része református. Ennek okán olykor ökumenikus találkozásoknak is részei vagyunk, s mert ezek száma nem túl sok, meg is maradt az egyedi varázsa, ezen Istentiszteleteknek.

2005 nyarán, amikor vendégei voltunk egy közös Ökumenikus Istentiszteletnek Tusnádon, az összegyűlt emberek, székelyek, magyarok, nemzeti politikusok, együtt töltöttük meg a fehér templomot. A helyi plébános, békés nyugodt szavakkal töltötte meg a csendet, az emberek magukba fordulva érezték szavait. „Nem tudják a magyarok mit tettek” – mondta a plébános csendesén. Majd Tőkés László Királyhágómelléki Református Püspök prédikált, szavait a szószékről ittuk magunkba. Csendesén zsolozsmáztuk 2004 decemberének gyászos emlékét.

Ma is azt hiszem, nincs hangosabb sírás, mint a néma, leszegett nyakú gyász. A magyarok és a székelyek himnuszát, együtt imádkoztuk, s amikor kiértünk a templomudvarra, nem igen mozdult senki. Néhány perc múlva kortyokat töltöttünk a miseborból a templom katakombájában. Tőkés László nevezte így a templomhoz tartozó kis termet, ahol a maroknyi magyar, a pince hűvösében együtt beszélgetett tovább. „Erdélyi szabadságharcosaink vágya, hazamenvén Magyarországra, vigyék magukkal a tisztánlátást és terjesszék környezetünkbe. Az üzenet az összefogás, a politikai tisztánlátás, a nemzetben gondolkodás, » áldás-népesség «”.

Az elhangzó szavak nem a világnak szóltak. Nem újságok címlap sztorijainak. Emberek szavai voltak emberekhez, egy hazáért. S minden cseppenet borral, mint eleink, áldást ittunk összetartozásunkra, és mint a katakombák egykori keresztényei, láthatatlan fogadalmat Istenünknek.

Tusnád fürdő, 2005.

A PERECSEI KÍGYÓ

(EGY FALU EMLÉKEINEK MARGÓJÁRA – ILDIKÓNAK)

A perecsei templom zsúfolásig megtelt. Aprócska leányok tekingettek szét Istenarcot keresve. Ötven esztendő lemorzsolts idejének ünnepén a miséző pap azokról beszélt, akik évtizedek előtt falakat emeltek Perecsén, Istenüknek.

Fedelet azon bizalom felé, ami 1948-ban – a katolikus egyház intézményeinek ledöntése idején – hűségéről, hitről, hazaszeretetről ugyancsak bizonyosságul szolgált.

Perecsén már csak az akkori legfiatalabbak élhetnek azok közül, kik mertek itt templomot emelni. És azok az egykori gyerekek, akik az elkövetkező évtizedekben éltek a Cserehát dombvidék északi részén fekvő határőrfaluban, s templomdombon vidáman szánkáztak a téli napokon. A mai utódok inkább csak pihenni járnak ide, s az ízek, amit az emlékezésük itt hagyott, hozza el őket minden évben a templom búcsújára, s a régi házakba, amit családi zarándokhelyként tartanak számon.

A régi házban, lenge szárnyakon járó történeteket mesélnek a férfiak. Mesélik, hogy a perecsei házakban büszke, törekvő parasztcsaládok éltek, akik a szegényes hegyi földeken állatokat tartva, zsebkendőnyi területeken gazdagították, amit az anyaföld szegénységben elsajnál, s terméseik olyan gazdagsággal hálálták meg a gondoskodást, hogy csak azok nem értették, hogyan soványodott el később a föld, akik a téjeszesítés idején megrabolták az előtte szoptatós csecsemőként védelmezett földet. A perecsei föld nem adott többé termést, elszéledtek hát a föld bitorlói maguk is.

Perecsén ma szemérmesen hallgatnak a magukra hagyott házak. Elmentek a régi gazdák, elmentek a bitorlók is, el a határőrök is. A maga módján még a határ is elment innen. Maradtak a dombok, az erdők ölelése, a sírokra nyíló kiskapu. Maradt örnek, a bezáródó ablakaikon körbepillantó néhány ember, azok közül, akik őrzik még a falu leheletét a hazajáró lelkeknek.

Miközben elmossuk utolsó morzsáit is az ünnepnek, a ház alapkövezetéből előbújik egy sikló, – városhoz szokott turista szemnek félelmetes kígyó –, aztán egy másik és még egy. Nézünk

egymásra csodálkozó szemmel, s a falura ráhúzódó erdő otthonos lakói nem értik, miért háborgatja őket egy magamfajta idegen. Még nem tudni, holnap ők-e itt az urak, vagy az ember visszaveszi a csereháti apró falut, Perecsét.

Perecse, 2008.

HABARICS HENRIETTA

ACADEMIE INCEDO

Harsogjon az ég szava, üvöltsetek álmok!
Klopacska ódon harangnyelveitől
Ébredjetek igaz pajtások!

Zengjen bursch nótáink dallama,
Ha csendőrök is állják útját!
Indulóra hív Selmecebánya,
Halld meg csengő hangját!

Vigadjatok soproni utcák!
Czéczót minden udvarba!
Mulassatok szerető mátkák,
Hisz szívetek hű Firma hordozza!

Erdők zöldjei intsétek ma
Mosolyra komor lelkemet!
S ha a bűt dalunk elkapkodta,
Bányákba száll majd a képzelet.

Dudujka-völgy hős Firmái
Okítsátok balga bALEK-otok,
S az Alias nevet ti
Mindig jól megválasszátok!

Szakestet Miskolc, Szakestet mostan!
Ligetbe gyűljön a jó nép!
Habeas! – Szólj, kérlek, okosan,
Legyen örök e hagyománykép!

GYÖNYÖRŰ VAGY SZERELEM

Azt akarom, hogy ne tudd feledni,
Ahogy legelőször rám néztél,
Ahogy benned élt minden pillanatnyi
Rezdülésem, és te embernek hittél.

Engem láttál. A földön.
És már nem a föld fölött.
Engem láttál önnön
Cserfés csintalankodásaim mögött.

Most már remegek.
Szerelmemnek szólítottál.
Szemembe könnyek szöknek.
Csöndesebb minden a vártnál.

Pedig zenghetnék most ódákat.
Talán pennám engedné is,
De félek minden megszakad,
Hogy mondhatnám én is?

Mosollyal sikkadok ajkad felett.
Ujjaim erősen testedre kulcsolom.
Szólni kell. Szólni! Önmagam helyett...
De csak halk lélegzeted hallgatom.

IHÁSZ–KOVÁCS ÉVA

MIELŐTT ALKONYODIK

Anyám kék festő kötényt
a napra teríti.

Itt az egem.

Ezen is alkonyodik, akár szívemben,
benned is alkony készülődik
nincs mód tűnődni. Játszani hívlak,
mielőtt egészen besötétül.
Színes ceruzáim ott hevernek
a ribiszkebokorban,
vázlataim – papírsárkányként –
messze erednek.

Itt felejtetted szavaidat
melyeket a szerelemről mondtál,
beljük takarózom.

meztelenségükben didergem.

Álmaink a homokvár alatt betemetve

Tenyerembe karcsú madár ül,
ne hessegesd szél-józan szavaiddal
Gyere, mért játszunk folyton
szembekötősdit?

Várom, hogy estig megtalálj

Állok az ölfarakásnál,
a Hold-dézsából sugár csorog a
hajamra

Állunk talpig sötétben, dacban.
Az arcunk csupa sár

ÁLOMKÉPEK – FELELET HELYETT

Megkérdezték az egek, kimosott tiszta fellegek,
miért ne neked írnék szikrázó gondolatokból
koszorúba font lélekből kicsiholt
verset az időben
Hisz tetőtlen még ez a nyár
smaragd zöld szavak színpadán
miért ne szórnám szét
a nap mézesüvegéből
csorgatott aranyló szavaim újra
Tán még futja időmből
s lásd örökké éltet a szent szó
a virágszirmú csodálat
amikor megállhat a perc
az alkony rézküszöbénél
és tengermélybe merülve
hol két kicsiny delfin a társam
s a Golf-áram is titkon
a sorsom kutatja
hömpölyögtetve sugarakat még
és cikk-cakk karikákat
Ki áldhat meg a perc ütemére
Zeusz talán ki villámaival átvilágítja
az ívpapírost
és piros meg zöld háttérrel fest
közvetít a lét tárlatán
ahol vártalak kezemben rózsággal
De minek a nász dal
se a szél se a bánat
és százezer újjal tündökölve a nap
kis szigetemre
ahol égre csálnak a zöld szárnyú ezüsfenyők
egyetlen barátaim
ők is kismama fák
most szülik szárnyaló és szép tobozmagzataik

Önmagát szüli vérben lucokban ez a század
s álma az éjszakának lesz-e ma még
ezerszeres bánatra hajlik a szűksavú ég
és végzettel dacol a kis Margaréta
csak a perc szilánkja enyém s tiéd
itt hol se szó se mosoly se planéta

J. SIMON ARANKA

NYÁRI MOZAIK

Aranyszalat sző hajamba a nap,
friss harmatot szór arcomba a szél,
minden hozzám beszél.

Édes anyaföld, keserű pelyva,
sós izzadtság, munkában kiömlő,
langy vizű a tömlő.

Frissen vágott fű, dús szénaboglya,
poros útra hulló, hús záporosó,
illatos a mező.

Homlokomon gyöngy-verejtékcseppek
fornak sorba ékes szép kalárist,
forró ez a nyár is.

Szétszórja színét a cserfés patak,
szivárvány szemem elkápráztatja,
szívemet áthatja.

Felhőtlen égi óceán alatt
ringó kalász, búzavirág kékje,
eláraszt a béke.

LIBA-KALAND

Útban vagyunk apám szülőfalujába, ahonnan gyökereim erednek.
Izgatott vagyok, már rég nem jártam ott. Vajon mennyit változott?
Sajnos valószínű, hogy az emlékeimben élő békés, gyönyörű vidéket
már nem találom.

Gondolataim elkalandoznak, s máris ott találom magam a hegyek
közt meglapuló aprócska palóc faluban, ahol gyermekkorom legszebb

nyarait töltöttem. Itt ittam magamba a parasztok, a föld, az állatok, a természet szeretetét. Itt éreztem először a lekaszált fű friss, fanyar illatát, a learatott gabona után megmaradt tarló szúrását a mezítelen talpamon. Itt ugráltam a falusi gyerekekkel együtt a magas szalmakazalról a törekkupacra, itt legeltettem a disznókat és a libákat társaimmal együtt. Nagyokat játszottunk a legelőn, amíg az állatok letaroltak mindent, néha a lucerna és kukoricaföldek szélét is. Mennyi csodálatos, felejthetetlen élmény!

Emlékszem, mennyire megdöbbenem nagyanyámmal való első találkozásomkor. A földpadlós konyha közepén álltam, ő előrehajolva nyújtotta felém a kezét:

– Gyeri mó idé mámóho!

Elkerekedett szemmel bámultam rá, mert egyetlen szavát sem értettem.

– Na, menj már oda nagymamához! – nógatott anyám.

Nem volt mit tenni, odamentem. Nagyanyám az ölébe fogott, és a hajamat kezdte húzogatni.

– Minő tákáros foncsikja ván ennek a lyónynak!

Rémülten kaptam a fejemhez. Vajon mi lehet rajta, talán bogár?

Anyám megnyugtatott, hogy csak a copfomat dicséri.

– No – kérdezte nagyanyám –, kérsz-e egy kis hájóbá sült kompért jó libázsírral?

Minden figyelmemmel a száján csüggtem, hogy onnan tudjam leolvasni a szavakat, de csak annyit értettem, hogy valami hajóban akart sütni valamit.

Anyám tolmácsolt:

– Héjában sült krumpli libazsírral megkenve.

– Kérek – mondtam bizonytalanul.

– Jáj te lyóny, vésséd mó lé ézt a cifrá rokolyót é!

Kérdezni sem maradt időm, anyám kézen fogott és becipelt a tisztaszobába. Elálmodtam a szép szőttes terítővel letakart, magasra tornyozott ágyon. Titkot sejtve lopakodtam oda, és felemeltem a takarót.

– Minek ennyi? – csodálkoztam az egymásra halmozott, dagadt párnákon.

– Ez itt így szokás – mondta anyám.

Mindketten átöltöztünk, és a konyhába mentünk. Nagyanyám a sütő ajtaját nyitogatva, kipirult arccal hajlongott a tűzhelynél. Néhány

rakoncátlan hajtincse előbukkant szorosan lekötött fejkendője alól. Gyorsan visszاسimította, és mosolyogva intett.

– Mingyó kész ván, áddig üjjetek á dikórá, lá!

– Anyu, én miért nem értem... – kezdtem, de anyám leintett, és maga mellé ültetett az alacsony, fakeszes ágyszerűségre. Ropogott alattunk a zsákban a szalma, ahogy ránehezedtünk.

Nagyanyám már hozta is a frissen sült krumplit, mellé tálkában házi libazsirt és sót.

– Ollyán ösztövér vágy, hogy csudá. No, égyé, oszt áddig mó né jórjon a gámbód.

– Mi az a gámbód? – kérdeztem óvatlanul.

Nagyanyám kezében megállt a krumpli. Értetlenül nézett rám.

– Té még mikét beszész itt össze-visszá? Mi a nyávályá áz á gámbód?

– Hát én is éppen ezt kérdezem, hogy mi az a gámbód – magyaráztam.

– De én ázt honnán tudhátnóm? Még sosé hállottám ilyét. Honnán vészél té ilyen szávákat? – húzta fel szemöldökét megbotrátkozása jelöl.

Anyám érezte, hogy ebből baj lehet, és gyorsan közbelépett.

– Nem vagy szomjas? – fordult hozzám.

Némán bólintottam.

– No, hát innyó? – kérdezte nagyanyám felcsillanó szemmel. – Osz mit ágygák? Bámbit vágy téót-é?

Nem mertem megszólalni, nehogy magamra haragítsam.

– Mit szeretnél inni? – kérdezte anyám. – Van jó hideg kútvíz is.

– Azt kérek – válaszoltam.

Nagyanyám fogott egy bádogbögrét, és a kamrába ment, ahol a vizet tartották, hogy jó hűvös maradjon. Én követtem. Belemerítette a vödörbe a bögrét, és odakínálta nekem. Visszamentünk a konyhába, és megálltam egy magas lábú, letakart vaságy mellett.

– Igyó csák – biztatott –, jó híves. Á márádékot még öntsd nyugodtán odá lá – mutatott valahová a magas lábú vaságy felé.

Jót kortyoltam a hűs, jó ízű vízből, aztán törni kezdtem a fejem. Mit is mondott? Hová öntsem a maradékot? Az ágy elé, vagy alá? Végül belocsantottam a félbögrényi vizet az ágy alá. No, ezt nem kellett volna. Nagyanyám már mozdult felém, valamit kiabált az ültetésről.

Hirtelen furcsa sziszegő hangot hallottam, majd azonnal erős, szűrő fájdalmat éreztem a fenékemben. Hátsómhoz kaptam, és ordítani kezdtem. Anyám ijedten ölbe kapott, lehúzta a bugyogómat, és döbbenet nézte bőrömön a horzsolásszerű sérülést.

– Mi történt, mi történt? – bömböltem torkom szakadtából.

– Áz á nyávályós libá, ámék ül á tojósokon. Róöntöttéd á vizét, oszt megijédt. Á csípté még a färodát.

Most újra itt állunk nagyanyám régi, vályogból épült, alacsony házikója előtt. Szerencsére itt, mintha megállt volna itt az idő. Semmi sem változott. Izgatottan lépek be az udvarba. Nagyanyám szalad elibénk. Nagy az öröm, amikor meglátja két dédunokáját. Boldogságában megered a nyelve, és nem veszi észre, hogy az én két gyermekem szoborra merevedve bámulja, mint valami messzi bolygóról érkezett idegent. Férjemmel egymásra nézünk, és kirobban belőlünk a nevetés. Hát igen, vannak dolgok, amelyek furán ismétlődnek az életben. Aztán elszomorodom. Vajon meddig?

A szerző ezen alkotása a HAT és MAIT Aranyló búzaszemek című, 2009-es országos irodalmi és képzőművészeti pályázatán, próza kategóriában I., Aranypróza-díjat ért el. (A Szerk.)

JENEY ANDRÁS

MÁR NEM TUDOD MEG

Tüdőembóliában haldokolva,
Kiégetett szívű agyaggyóbis...
Üres medrében lángol a folyó is,
Levélen hullafolt virul, s a rozsda.

Ufő- idő a holnapot tapodja.
Évmilliókra sivatagi port hint,
Szólótókére fejsze vési: volt, nincs;
S ha mentenéd, lennél világ bolondja.

Hektárnyi zöld ha gyógyírt is lehelne,
Kristály bor íze, mondd, kinek teremne? –
Míg érleled, doppingolt pillanat lehang.

Futsz hát vele, s nem is fáj már, mi eltűnt,
Mert élni kell, pusztuljon bár a Földünk;
És már sosem tudod meg azt: a Föld – te vagy.

MIELŐTT A KAKAS MEGSZÓLAL

(MEMENTO 2004. DECEMBER 5.)

Színpadra hívják, s mintha menny dörögne,
Izzó torokkal lánglélek lép elő;
Megráz a hang, belőle nyers erő
Árad, s ordít reád a szó
– S akár a kés,
Hasítja szíved kétfelé a kérdés:
Miért ez átok? –,
Egymást, magyarok, sohase bántsátok!

Feláll a publikum,
Vastapsol ájultan, vakon; –
S tűnődöm én...
Némán, dermedten hallgatom.

Magyarok, egymást... Mit jelent – bántani?
Hazát leszólni csak, s tagadni, mennyit ér a múltja?
Vagy asztalt verni: itt, magyar, legyen helyed
Ahol magyar előtt más nem lehet;
Ám téged sért e hang. Vagy úgy érzed, csupán hazudja.

A szó is üthet, lám – s a botnak súlya van.
Kisebb, nagyobb
S talán mindennél még nagyobb.
Igaz neked, mi másnak ál s hamis,
És mindnek vétke az, ha fáj csak egynek is.
De fáj-e, mondd, s ugyan kinek,
Ha sok-sok egy tagadja meg a mindet?

Mondják, a vétket meg lehet bocsátani;
De mekkora a bűn, mikor a lélek hal bele?
Emlékszel? – aznap arról kellett vallani:
Magyar, neked magyar – mégis – testvéred-e?

S mi volt a válasz... Az számít, semmi más.
A *nem*, vagy épp a néma *hallgatás*.
Egyetlen nép sem vett magára még ily átkot.

El hát ki mondhatja? – s kinek:
Egymást, magyarok, sohase bántsátok.

K. FEKETE ISTVÁN

EGYRENDHAGYÓ OSZTÁLYFŐNÖKI ÓRA – FONALÁN

Már az elemi iskola felső tagozatába jártunk Taktaharkányban. Osztálytársaimmal latolgattuk, hogy milyen pályára induljunk a nagybetűs életben. Mezei Bálint, az osztály legjobb tanulója, villamosmérnök akart lenni.

A tanulmányi versenyben és rangsorban az őt követő Lamos Imre helikoptervezető, mi közepes tanulók, csak egy szakmát szerettünk volna szerezni. Horváth Ottó, az akkortájt divatos autószerelő, a padtársam, Dobrosi Jóska villanyszerelő. Én nem tudtam eldönteni, hogy mi legyek. Mint az később kiderült, teljesen tanácstalan voltam még akkor is, amikor már az iskolai jelentkezési lapot kellett kitölteni. Édesapám tanácsára egy miskolci ipari tanuló intézetbe, általános lakatos szakmára jelentkeztem. Volt még egy roma származású gyerek az osztályban, Kanalas Pisti, aki a temető melletti cigánytelepen, egy putriban lakott sokadmagával, ő éjjeli őr szeretett volna lenni. Nagy vehemenciával mesélte, hogy milyen jó dolga lesz. Nem kell dolgoznia, csak ott kell lennie a gyárban, vagy üzemben, aminek őrzésével megbízzák. Az éj leple alatt ezt-azt mindig el lehet adni, ha a zsványokkal összejátszik és abból is összelehet „boronálni” egy-egy havi fizetést. Sajátos cigányfelfogás – mondhatnánk némi iróniával. Kanalas Pistit egymás között csak Bulu-ként emlegettük és neveztük, ami ellen nem volt kifogása. Nem tőlünk kapta a becenevét, hanem a cigánytelepen. Aztán Bulu, azaz Kanalas Pisti szép lassan kimaradozott az iskolából, majd végleg búcsút intett diákéletének. A többi cigány származású osztálytársaink már korábban búcsút vettek az iskolapadtól.

1968-ban, 40 évvel ezelőtt, osztálytársaimmal, elbúcsúztunk az elemi iskolától. Mi a 8. B. osztályba jártunk, 38 volt az osztálylétszám. Ebből 19 fiú és szintén 19 leány. Juhász Margó osztályfőnökünk, azzal indított útra minket, hogy aki jól teljesített az iskolában, soha ne szálljon el magával! Maradjon a földön! És akinek gyenge a tanulmányi átlaga, ne csüggedjen, mert az életben van úgy, hogy a gyenge tanulók jobban teljesítenek, mint a kiválóak. Szétrepített minket az élet, mint a fészket elhagyó fiókákat. Telt-

múlt az idő és Mezei Bálintból villamosmérnök, Lamos Imréből helikoptervezető, Horváth Ottó autószerelő, Dobrosi Jóska villanyszerelő és én általános lakatos lettem. Majd felnőtt fejvel, munka mellett, esti tagozaton gépész-technikusi oklevelet szereztem, gépkarbantartó-javító szakon. Kevés kivétellel a 8. B. osztály tanulói, megcsináltuk a saját leckénket – mindenki megvalósította, ki több ki kevesebb sikerrel az álmát. De így van ez rendjén.

2008. október 11-re kaptam Varga Lászlótól, Taktaharkány polgármesterétől egy meghívót, az Apáczai Csere János Általános Iskola 50 éves centenáriumi ünnepségére. Nagy megtiszteltetés egy ilyen ünnepségen meghívott vendégnek lenni, dehogyan ilyen nagy, azt én sem gondoltam. Az ország minden részéből, volt diákok összesereglettünk az ősi fészekbe, az iskola aula termében. Fűkőné Szatmári Melinda köszöntötte az egybegyűlteket, majd Varga László, a nagyközség polgármestere, miután köszöntötte a vendégeket, egy rendhagyó osztályfőnöki óra megnyitására felkérte Tolnai Gyuláné tankönyvíró, aki szintén az ott jelenlévőkkel egyetemben Taktaharkánynak és annak iskolájának büszkesége. Aztán következtek sorjában a sikeremberek, Taktaharkány híres szülöttei. Tolnai Gyulánét Kasnyik András követte a pulpituson. Ő az Amerikai Egyesült Államokban volt főkonzul, majd Tanzániában nagykövet. De Boros Imre professzor és dr. Székely Ferenc bankár, a Magyar Olimpiai Bizottság tagja is a meghívott vendégek között szerepelt. Aztán volt sikeres üzletember, vállalkozó, akinek panziója van. Őt Kovács Daninak hívják és az Avas Néptánc-együttesben táncolt. Volt építész, Jakab Árpád, aki Líbiában vezetett egy nagyszabású építkezést. De volt a megszólalók között vegyészmérnök, Barta Ferenc Lóránt, aki gyógyszerkutató, és dr. Dankó József négydiplomás pedagógus, aki csak szerénységből vallott be négy diplomát, nekem a napközi előterében bevallotta, hogy valójában hat diplomája van. De nem volt a meghívottak között Mezei Bálint. Azért nem, mert az Amerikai Egyesült Államokban él családjával vagy harminc éve és nem tudták felderíteni lakcímét. De nem volt a meghívottak között Kanalas Pisti sem, mert ő meg a másik véglet – nem volt miért meghívni. De ott volt Kolozsi Sándor, aki Debrecenben él és hivatásos katonatisztként vonult nyugállományba a honvédségtől. És ott volt Lamos Imre, egykori osztálytársam, dandártábornoki egyenruhában, ami úgy illett rá, mint hattyúra a fehér tollazata. Negyven éve nem

találkoztam vele. Amikor a pulpitusra lépett, mintha a levegő is bizsergett volna, ami különös élmény, szívet melengető érzés volt. Feszes egyenruhája egy magas, sportos ember alakját rajzolta meg és ruhája alatt, bizonyosra vehető, hogy kemény izmokat rejtegetett. A hamvas gyermek arca, kemény, markáns formát öltött, rövid hajkoronája kopaszodó és beszéd közben, kutató tekintetével mintha folyton célpontot keresett volna. Olyan beszédet vágott ki, hogy a legnagyobb szónokok megirigyelték volna. A csapatmunkáról beszélt. Nem mást állított, mint, hogy rangját és beosztását a csapatmunkának köszönheti, ő Szolnok helikopter-bázisparancsnoka, és úgy is, mint dandártábornok. És ahogy beszélt, én egy hollywoodi filmszínésznek képzeltem Lamos Imrét, ahogy egy sztárszínész megszemélyesít egy sikeres dandártábornokot.

Igen, egy filmet láttam képzeletemben, aminek én is szereplője voltam, még ha statisztaszerep is volt az enyém. Hiszen én soha nem voltam egykori iskolám büszkesége. Életemben is folyton bukdácsoltam. Semmivel nem tűntem ki társaim közül és környezetemből. Ennyi sikerembert látván és hallván, az ember szembesül önmagával. Miért is vagyok a meghívott vendégek között? – tettem fel a kérdést önmagamnak. A választ nem találtam meg, de talán az élet választ ad majd erre is. Aztán azon elmélkedtem, hogy vajon miért Lamos Imrét léptették elő dandártábornoknak és bízták meg Szolnokon helikopter-bázisparancsnoknak, aki mellesleg két diplomás, egy fiú és egy leány édesapja. Elnézve Lamos Imrét, sugárzott belőle az optimizmus, az elszántság és a halált megvető bátorság. Jó vezetői képességekkel rendelkezik és valószínű, hogy nála alkalmasabb személyt keresve sem találtak a feladatra. Olyan ember képzetét keltette, aki lelket tud önteni beosztottjaiba, és a vesztesnek vélt csatát is képes győzelemre vinni. Lamos Imre mindenben az ellentétem és talán ezért olyan rokonszenves ember. Mezei Bálinttal összevetve, Lamos Imre jó képességű gyerek volt, de nem tanult olyan könnyen, mint Mezei Bálint. Lamos Imre kitartó szorgalmának köszönheti az életben elért sikereit. Legyőzte volna Mezei Bálintot..., az örök riválisát? Nem tudjuk. Egy időben úgy hírllett, hogy Bálint barátunk az amerikai űrkutatásban vesz részt a NASA-nál. Többen a megszólalók közül Spisák Andrást, már nyugdíjas pedagógust méltatták. Nekem is kedvenc tanárom volt. Neki köszönhetem, hogy történelemből minden órára felkészültem és soha

nem sütem fel. Egy pedagógus életében a legnagyobb elismerés, ha tanítványai az őt megillető helyre emelik. Volt egy szép színfoltja Lamos Imre beszédének, bevallotta, hogy kisdíakként szerelmes volt Nagy Katalin tanító nénibe. Ennyi év után már bevallhatom, hogy én is szerelmes voltam az imént említett tanító nénibe. Érdekes epizód, hogy Spisák András tanár úr és Nagy Katalin házastársak lettek, úgy közel ötven éve.

Az iskola igazgatója bemutatott egy Hiller István, oktatási tárca vezetőjétől kapott magas rangú kitüntetést, a térségben végzett kiváló nevelő- és oktatómunkáért, amivel az országban jelenleg csak a Taktaharkányban lévő Apáczai Csere János Általános Iskola büszkélkedhet. A későbbiekben kérdésemre elmondta még, hogy 427 tanulója van az iskolának. Évente 1 % körüli a lemorzsolódás. Igen jó ütemben halad a hátrányos helyzetű cigány származású tanulók felzárkóztatása. Szakmát tanulnak, középiskolába járnak, de akár a felsőoktatási intézményeket is célul tűzik ki. Némileg ennek ellentmond Tatai Tóth András, a Hír Tv-ben mondottakkal, miszerint Magyarországon a tanulók 20 %-a 15-16 évesen analfabétaként hagyják el az iskolapadot. De Matolcsy György *Éllovasból sereghajtók* című könyvében azt állítja, hogy hazánkban minden ötödik gyerek analfabétaként hagyja el az iskolát.

A rendhagyó osztályfőnöki óra után felavattunk egy kopjafát az iskola udvarán, amit egy Taktaharkányból elszármazott, Veres László fafaragó művész faragott, az elhunyt tanároknak, iskolai dolgozóknak és diákoknak állít méltó emléket. Elnéztem a katolikus templom szomszédságában lévő iskolát, napközit, a tornaterem épületét, kifogástalan épületegyüttest alkotva szép színfoltja a településnek. Az ebédet követően 15 órakor a Művelődési Házban kezdődő gálaműsorra fáradtam. Sok idő lévén volt idő a sétára és az elmélkedésre is. Id. Juhász Károly *Taktaharkány nagyközség története* című könyvéből tudom, hogy a település története 1211-ig vezethető vissza. Taktaharkány Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található a Taktaközben, valaha Király-szigetnek is nevezték. „A honfoglaló magyarok Árpád vezetésével Ung várából a Bodrog völgyén átszállva Tarcal (Tokaj) hegyéig jutottak, s innen kijutva a síkságra és megtelepedtek a Takta vize mellett. Anonymus szerint Szerencsi-hegytől a Sajó vizéig nyújtván táborát.” „III. Béla király névtelen jegyzője szerint a Tokota, Tukuta néven Takta mentén az Aba

nemzetség birtokai feküdtek. A Harkány név régi magyar pogány névre vezethető vissza: Töhötöm vezér nevű fiára, akinek szállása volt itt, ezen a vidéken. Más felvetés szerint (Constantinus) régi török katonai méltóságot a 'Karhan'-t vagy 'Harkan'-t jelenti. Valószínűbb azonban a Töhötöm fiától, Horka vitézből származó nevezet." „1219-ben, II. András király uralkodása idején, adott esetből kifolyólag – Horkany néven – villa Horka – néven említi a falut, bár már korábban, 1211-ben említés van róla, mely már ekkor jelentősebb település lehetett, hiszen a község területe 'kapuvidék' volt, s ezért régen birtokba vették és harcoltak is érte. Ekkor a Zempléni várispánsághoz tartozott, s a szerencsi johaniták birtokolták." „Királyi várbirtok 1352-ig az ónodi Czudar-családé. 1440-től a Rozgonyiaké. 1510-től Szapolyai birtok, majd Serédi erdélyi püspöké és több birtokos tulajdona lesz. Az 1500-as évek közepén a Rákóczi-család kezébe kerül a birtok, s ezeké 1800-ig. Ezután az Almásiaké, végül a Harkányiaké lesz. Bazsi Harkánnyal áll sorsközösségben, a Czudarok után vallásalapítványi birtok lesz, s az marad 1945-ig. Taktaharkány területe a vadvizek lecsapolásáig háromszög alakú volt, a Takta és a Harangod patakok ölelésében egy sziget volt, amit egy gázlón lehetett megközelíteni. Nemzetünk nagyjai is megfordultak a településen. Így például Petőfi Sándornak a településen át kellett utaznia, amikor Szerencsre tartott. De egy egészségügyi bizottság élén, mint megyei biztos, Kossuth Lajos is a település vendégszeretetét élvezhette 1831-ben, amikor Taktaharkányban egy titokzatos 'epekórság' járvány ütötte fel a fejét." „A csatás híré Harangod regéje ihlette Tompa Mihályt." *Sárkánytörés* című népregéjét is a Taktaharkányban található Sárkányfolyásban írta. A település lakója volt még sárospataki diákkorában Gárdonyi Géza. Taktaharkánynak jelenleg 4027 a lélekszáma és igen jó az infrastruktúrája. Az őslakosok mellett nagy létszámban megtalálható a környező tanyákról betelepítettek és azok leszármazottai. Így, szülőhelyem Jajhalom tanyáról is, ami arról kapta nevét, hogy 1241-ben a tatárok rátörtek Bazsi tanyára és Jajhalom helyén érték utol őket, ahol lemészárolták valamennyit. Nagy volt a jajgatás és ettől kezdve Jajhalom lett a hely neve, ahol vélhetően később Jajhalom tanya épült. Átvonult a településen a történelem minden vihara. A település végső neve a Harkány elé írt Takta, tehát összeolvasva Taktaharkány. „A település új címere 1990-től: négyszög alakú, alul csúcsos pajzs, közepén két mezőre osztott.

Felső, sötétkék mezőben aranyozott színű búzakéve és két tök. Alsó sötétpiros mezőben ezüstsínű eketest taligával. A települést északról Taktaszada, keletről Prügy, Taktakenéz, Tiszadob, délről Tiszalúc, nyugatról Hernádnémeti és Meggyasszó határolja.” A község valaha fontos postaút volt Tokajtól Ónodon át Egerig. Utcái, terei rendezettek, a házak jó ízlésről árulkodnak és ápoltak. Jártamban-keltemben csak két elhanyagolt, magára hagyott házat láttam.

A kultúrház megtelt emberekkel. Egy fergeteges gálaműsort láthattunk. Csak néhányat említenék. Nagy Attila, Taktaharkány szülötte, zenetanár és karnagy, sziporkázó zongorajátékával ejtette ámulatba a közönséget. De volt ének, zene, tánc és szavalatok. Még az iskola pedagógusai is kórust alkotva énekeltek nekünk. Végezetül Varga László polgármester köszönte meg a megjelenteknek a részvételt. Kérte a Taktaharkányból elszármazottaktól bármi nevű észrevételt, építő kritikát, segítő szándékot. A Taktaharkányban élőké a nagyobb felelősség – fejtette ki beszédében. Igen – én is így vélem – osztom a polgármester úr véleményét.

Az olvasó, ha foghíjasnak találja írásomat, igazat kell, hogy adjak neki, hiszen fontos nevek hiányoznak belőle, de elkövettem azt a szarvashibát, hogy nem jegyzeteltem. Így hát fércműre sikeredett – de még egy fércmű is több, mintha semmit sem írtam volna *Egy rendhagyó osztályfőnöki óra* – fonalán.

CSENDŐRÁLLAM

Az Amerikai Egyesült Államokat, sokan illetik e jelzővel és vitatják, elítélik a demokrácia fellegrárának a világon betöltött szerepét.

Ha nem lennének törvényszegők, renitens emberek, bűnözők, optimális esetben rendőrség sem kellene, mint ahogyan bíróságok és börtönök sem. De ezt az ideális állapotot talán még sehol, egyetlen országban sem sikerült megvalósítani a világban. Márpedig ha vannak törvényszegők, a rendőrség, bíróság és a börtönök jogosságát, szükségszerűségét, legitimitását sem kérdőjelezheti meg senki. Vannak országok, ahol diktátorok az ország vezetői, – lábbal tiporják az emberi jogokat –, vagy még súlyosabb esetben veszélyeztetik a világképét. Ezen oknál fogva szükség van egy „csendőrállamra”, aki nem azért támad, hogy rabszíjra fűzze a meghódított területek,

országok lakóit, hanem, hogy visszaadja szabadságukat – megteremtve a demokrácia feltételeit, s alapjait. Mi ebben a különös? Mintha még nem tapasztaltuk volna meg, van úgy hogy a jót, jókat legyőzik a rosszak, és egy nép elbukik, mert nem tudta kivívni a szabadságát, vagy nem sikerült elűzni a diktátor uralkodót, aki sanyargatja népét, és hatalmának, pénzbőségének tudatában, fegyveres erejében bízva, vérbe folytja a népfelkelést.

Számtalan esetet tudnék felsorolni a történelem során a nép ellenében tett gaztettekre. Akkor miért a kétely? Kik mondják, hogy nincs szükség „csendőrállamra”? Csak a diktátorok és azok az emberek, legyenek akár „isteni sarjak”, akiknek torz az értékítéletük, de megkockáztatom, talán az értékrendjük is. Természetesen még egy „csendőrállam” is tudja, hogy hol szabad és akár a demokrácia kárára és az igazságérzetünkkel ellentétesen nem szabad beavatkoznia egy ország, vagy országok életébe, mert ha beavatkozik, azzal igencsak veszélyeztetné a világbékét – a túl nagy fát a „csendőrállam” torkán akadna. Látni kell az erőviszonyokat, és annak tudatában inkább diplomáciai úton kell sikerre vinni a demokrácia majdan megvalósuló álmát. Ilyen ország Kína. Ott már történtek előrelépések, hiszen kapitalista módon termel, a gazdaságát átirányította a piacgazdaság irányába, de még szocialista módon él és az emberi jogokat sárba tiporja.

De a diktátorok is meghalnak egyszer, és Kína talán már következő első embere egy demokrata lesz. Lehet, hogy még a Kínai Kommunista Párt tagja, talán egyik vezéregyénisége, de ő már az eljövendő demokrácia álmát szövögeti.

Mert mindenütt fordul a történelem kereke, akkor is, ha állni látszik.

A HAZUGSÁGRÓL

Ha a születésnapját ünneplő háziasszony kikíséri a vendégeit, bent hagyva két cseperedő gyermekét, visszatérve keserűen tapasztalja, hogy amíg vendégeitől búcsút vett, az ebédlőben összetört egy drága készletből való tányér, darabjai a padlón hevernek – rémületéből felocsúdva kérdőre vonja gyermekeit.

Ha az az imádott gyermeke, aki eltörte a tányért, a macskára mutat, és e szavakkal hárítja el a felelősséget magáról, „a cica volt.” – ártatlan hazugság. De ha nincs macska a házban, és a kisöccsére fogja a csínytevést, és édesanyja néhány anyai pofon kíséretében szidalmazza a megvádolt kisfiát, aki természetesen megmondja az igazat, hogy a bátyja törte el a tányért, az idősebb gyermek fortélyos hazugságot követett el öccse kárára. De ahogy cseperednek a gyerekek, úgy kanászosodnak el, és az idősebb gyerek rendszeresen dézsmálja édesanyja pénztárcáját és mindig az öccsére fogja a lopást – alávaló hazugság. Ebből a két gyerekből kétféle felnőtt válhat. A jól bevált recept szerint az idősebbik gyerek notórius, hazudozó, üzemi szarka, és ha jó eszű, magas beosztást kapna – nyakkendőös bűnözővé válik. Míg a fiatalabbik gyerek, megtanulva a bátyjától a hazugság és a lopás előnyeit, maga is bűnös útra tér – vagy üldözni fogja a hazudozókat és a tolvajokat, erénycsősz válik belőle.

Szólni kell még a „lóvá tett” hazugságokról is. Ezek a hazugságok, ha nem ártanak senkinek, de a hazudozó számára sem származik előnye belőle, „nagyot mondó ember” jelzöt kapja meg, az őt jól ismerő embertársaitól. A kegyes hazugságot vannak akik „hollómosásnak” vélik. Nincs igazuk. A fasiszta terror idején akadtak jóra való emberek, akik saját életük kockáztatásával, zsidó honfitársaikat bújatták. Amikor a fasiszta hordák házról házra járva, zsidókat kutatva, azok a jó szándékú emberek, ha igazat mondtak volna, az bizonyosan az addig bújtatott zsidók halálát okozta volna. Tehát létezik kegyes hazugság. Egy ilyen kegyes hazugságnak szem és fültanúja voltam még kisgyermek koromban. A hajfodrásznál ültem, amikor egy ziháló ember rohant be az üzletbe, kérte a fodrászt, hogy mentse meg az életét, mert egy ember üldözi, kezében egy disznóölő késsel. A fodrász kulcsra zárta az ajtót, de már dörömbölt is rajta kívülről a gyilkolni szándékozó ember. Béla bácsi (mert így hívták a fodrászt) nem nyitotta ki az ajtót – a kívül rekedt ember akárhogy fenyegetőzött. Béla bácsi azt mondta neki, ha nem tűnik el azon nyomban, telefonon értesíti a rendőrséget – pedig nem is volt telefon az üzletben, de erről nem győződött meg az erőszakoskodó (akkor még mobiltelefon nem lévén) hiszen csak a légvezeték nem létét kellett volna meglátnia. Ha Béla bácsi nem hazudott volna, egy ember élete kiontatott volna.

A két testvér példájánál maradva, ha az idősebből miniszterelnök lenne, aki hazugság árán nyerte volna meg a választást, és gáztette lelepleződne egy demokratikus országban, nem lehetne tovább miniszterelnök – mert aljas hazugságot követett el. Ha egy közéleti emberről olyan hangfelvétel kerül „közkinccsé”, amely leleplezi gáztettét, de az érintett személy tagad, sőt bepereli az őt leleplező médiát, arcátlan hazugság.

FÁZIK EURÓPA

Az oroszok és ukránok gázvitája ez évben 2009. január első hetében csúcsra járódott.

Az ukránoknak az uniós gázárak feléért sem kell az orosz gáz, azaz csak kellene, merthogy az oroszok dűhbe gurultak és most már uniós gázarat követelnek az ukránoktól is. Hogy követelésüknek nyomatékot adjanak, elzárták az ukránoknak szállító vezetéket, erre az ukránok megcsapolták az Európába szállító gázvezetékeket – lopták a gázt. De az oroszok se most jöttek le a fáról – elzárták az Európába gázt szállító vezetéseket is. Még szerencse, hogy a mi gáztározóink tele vannak – ennek köszönhető, hogy a szerb „testvérek” hozzánk fordultak segítségért – adjunk el nekik gázt! Az energetikai miniszter megtagadta, de az ábrándos tekintetű miniszterelnök adott el gázt a szerbeknek, hogy meg ne fagyjanak. Az a véleményem, hogy ez így lett megkártyázva. Előbb megtagadni, majd teljesíteni a kérést, így nő a miniszterelnökünk ázsiója. Miniszterelnökünk mindenkit takarékoságra intett a gázfogyasztást illetően, mondván, „ez hazafias kötelesség”, miközben ingujjban lehet tartózkodni az üres Parlament folyosóján és a balatonőszödi kormányüdülőt is felfűtötték, mert, hogy sportolásra alkalmas a jég. A hétvégét tehát ott töltötte a kormány, államtitkárokat, szakállamtitkárokat is beleértve és természetesen a családtagjaik. Ebbe beletartozik a nagyszülőtől az unokáig mindenki, de még a vők és menyek is. Mindezt tették napi 6800 Ft-ért, háromszori étkezéssel, szállással és az üdülőhöz tartozó sportszerek kölcsönzésével, valamint sportolási lehetőséggel. De hogy az eset még polgárpukkasztóbb legyen, féladagos ellátásért, csak napi 3400 Ft-ot kellett fizetniük és a gyerekek után is csak 3400 Ft-ot kellett téríteniük, pedig ők bizonyára nem fél adagot kaptak. Tették ezt egy

négycsillagos szállodának megfelelő üdülőben, csak hogy ott az akciós árak is több mint 15000 Ft-ba kerülnek naponta.

Tételezzük fel, hogy a kormány tagjai és családtagjaik fél adagot ettek fele pénzért, azaz 3400 Ft-ért. Ha én Miskolcon egy belvárosi étteremben ebédelek, az én egész adagom se több mint Ószödön a fél adag – merthogy a magyar kormányról van szó, a szakács „kanala is nagyobb” a balatonőszödi kormányüdülőben, mint egy miskolci belvárosi étteremben, ahol egy ebéd, desszert, kávé és ásványvíz nélkül úgy 3500 Ft. A kis nyugdíjak, no meg a minimálbérek, fénnyévnyi távolságra vannak az államtitkári és miniszteri fizetésektől, de még az uniós nyugdíjaktól és fizetésektől is – nem beszélve a számla nélkül felvett költségtérítésekről és juttatásokról, amit havonta felvesznek a kormány tagjai. „Meghalt Mátyás király, oda az igazság” – mondhatnánk. De ettől lényegesen többről van szó, amit úgy fejeznék ki, hogy az arcátlanság netovábbja. És közben fázik Európa, szedi áldozatait a gazdasági válság, hazánk csőd közeli állapotban van, emberek fagynak meg az utcán és otthonaikban, a szociális miniszter handabandázik, az orosz és ukrán nagykövetünk sebtében szabadságot vett ki, miközben javában folyt a diplomáciának. Ez olyan példátlan eset, mint amikor egy szakmunkás tudását meghaladó feladatot kap, szabadságot vesz ki, ha nem kap, orvoshoz megy, aki táppénzes állományba veszi.

A dolgok meg csak elrendeződnek valahogyan. A kérdés felvetődik – vajon van-e szükség külszolgálatra Oroszországban és Ukrajnában?

AZ ÍRÓKRÓL

A színész és író rokonlelkek, hiszen az egymásra utaltságuk elválaszthatatlan.

A színész lehetőséget kap egy-egy szerep megformálására és azzal a szereppel kell beérnie, amit kap a rendezőtől. Az írók szabadon választhatnak műfajt és témát. Az újságírókra ez már nem mindig igaz, mert a rovatvezető, esetleg főszerkesztő megbízhatja egy-egy téma megírásával, de le is húzhatja az írását, azaz nem jelenik meg a lapban. Abban különböznek a színészek az íróktól, hogy a színészeknek szereplési vágyuk van, szeretnek a színpadon lenni, mint kirakatban az eladásra kínált áru, a világot jelenti számukra a színpad,

és ezért „rabszolgává” képesek lenni – míg az írók hősöket költenek, és az írásaik mögé bújva élik mindennapi életüket, ami ellentétben a színészek életével, nem reflektorok fényében zajlik, hanem egy kis szoba szögletében egy íróasztalnál görnyedve éli át minden általa írásaiban született hős szerepét. És ha könyv lesz belőle, ha a szerzőnek szerencséje van, színpadra viszik, esetleg film is lehet belőle – de amikor ez bekövetkezik, azóta már ki tudja hányadik regényét, drámáját írja a szerző. Drámát, filmet lehet úgy is írni, hogy könyvet nem ad ki az író. Hanem színházaknál, az utóbbi a filmrendezőknél, a filmrendezők pedig a filmgyárakban kilincselnek.

Köztudottan kétféle író létezik: a semlegesek, akik nem ártják magukat a politikába, és a „politikus” írók. Politikus író kétféle van: jobb és baloldaliak. Mikor melyik kormány van hatalmon, egyszer ellenzékben vannak, de a szerencse forgandó, máskor meg kormánypártiak. Az író kettős életet él. Mint állampolgárt, nagyon bántja, ha rossz a kormány, de mint író attól függ, hogy éppen kormánypárti, vagy ellenzékben van, védi a „mundér” becsületét, vagy átkozza azt. Az ellenzéki írónak, újságírónak valóságos gyöngyszem, ha egy politikus hazudik, netán megveri a rendőrt, vagy nem tud elszámolni a rábízott pénzzel, az író úgy mazsoláztat, mint gyermek a péksüteményben. De ha a miniszterelnök az elkövető, az ellenzéki írók olyanok, mint a mesebeli horgász, aki kifogta az aranyhalat. Igen, mi, akik a betűvetést naponta gyakoroljuk, napjainkban bőséges az aratnivaló, mert a kormány és annak holdudvara ki sem látszanak a botrányból – hazugság, korrupció, gyilkossággal való leszámolás, minden elképzelhető rossz a palettán van. Bőséges a választék, már-már minden valamire való ellenzéki írónak, újságírónak jut egy-egy „aranyhalacska”. Az írók és újságírók mindkét oldalon tollukat, mint éles faszablyával rendet vágnak egymás soraiban, igazi csörték ezek – a vívómesterek megirigyelhetnék. És amikor az író, újságíró elkészült az éppen aktuális minisztert, vagy államtitkárt leleplező írásával, a hűtőhöz megy, kivesz belőle egy talán akciós áron vásárolt importból származó, 3,2 %-os alkoholtartalmú dobozos sört, tölt a poharába, se habja, se íze nincs, állapítja meg keserű szájjal, már küldi is e-mailen a szerkesztőségbe legfrissebb szellemi termékét. Majd az illemhelyiségbe megy, azt követően a fürdőszobába, kezet mos, bátran néz a tükörbe, neki nem kell szembeköpnie magát, mert méltatlanul nem adta el tudását, tehetségét, nem állt a lakájok közé, így igazat

írhat. De „mindig van új a nap alatt” – új hír került a hír világába. A kormány az elektronikus és nyomtatott sajtót és minden írói terméket cenzúrázni akar. Nem vonom kétségbe, lehet, hogy jó szándék vezérli akaratukat, miszerint csak az érték jelenhet meg a média világában és semmi „szemét”. Igen ám, csak ki vagy inkább kik fogják eldönteni, hogy mi az érték, és mi a szemét? Nesze neked szólás- és sajtószabadság. Mert amiről írni nem lehet, arról előbb-utóbb beszélni sem szabad. Ezért hullajtották vérüket a márciusi ifjak, adta életét hazánk nagy költője, Petőfi Sándor? – Hát nem! Uniós tagállam vagyunk, és cenzúrát bevezetni nálunk nem lehet, mert ha mégis megteszik, úgy kipenderítenek minket még az unió előszobájából is, hogy a lábunk sem éri a földet. Felhívnám a kormány figyelmét, hogy akaratuk alkotmányunkba is ütközik. Törődjenek bele, hogy egy demokratikus államban a szemetet is el lehet adni.

Javaslom ambíciójukat abban fejtsék ki, hogy a fogyasztók (olvasók, nézők) meg tudják különböztetni az értéket a szeméttől – és akkor nem lesz vitánk.

A MUNKANÉLKÜLISÉGRŐL

Ma 2009. január 19-e van – hétfő. Nincs jó hírem.

A gazdasági világválság következtében az uniós országok átlagában, ebben az évben a recesszió elérheti a 2 %-ot, és jövőre is csak 0,5 % gazdasági növekedést prognosztizálnak. Kis hazánkban, ma több mint 200 ember került „lapátra” – azaz szűnt meg a munkahelye, de ez csak a bejelentett munkahelyek megszűnése – amiről nem szólnak a híradások, talán ezekre tehető. Nem múlik el nap, hogy ne kapnánk hírt gyárak, üzemek megszűnéséről. A „lapátra” tett emberek kétféle módon viselkednek. Az egyik csoport a házból sem mozdul ki, depressziós, míg meg nem emésztí a vele történeteket, de nincs sok ideje töprengeni, jönnek a számlák, amit ki kell hamarjában fizetni. Gyorsan munkahely után lohol, bármilyen legyen is az, akár utcaseprést is elvállal, ha le tudja győzni szégyenérzetét – de a szükség nagy úr, hát legyőzi. Aztán, ha nincs bejelentett munkahely, jó a fekete munka is, csak legyen. A másik csoport, ami létszámában az előzőt messze meghaladja, akik kirúgatván a munkahelyükről, másnap későn kelnek, már nem is igen

tisztálkodnak, nem borotválkoznak, hiszen már nincs miért – gondolják. Nincs munkahely, különben is csak az átkos szocializmusban járta az a szlogen, hogy a munkahelyen a megjelenés kötelező, különben közveszélyes munkakerülésért könnyen „sittre” vágták az embert és józanul, ápoltan, kipihenten kellett a főnök előtt megjelenni. Mindebből mára csak egy kritérium maradt – a pihenés. Merthogy a „lapátra tett” embereknek erre van idejük bőven. Az ágyból felkelvén sebtében magára kapja szabadidőruháját, vagy amire még a munkahelyére járt dolgozni, a székre van ráhajtván. Vonaton, autóbuszon utazva még adott magára. Némi kevés aprópénzzel a zsebében leugrik a sarki kocsmába, kér egy fél dl pálinkát és hozzá egy üveg sört, a legolcsóbbat. Áll a pult végében, de az is lehet, hogy üres asztalhoz leül, rágyújt egy „csempész” cigarettára és iszogat. Amikor elfogy a pénze és itala, ebédre hazasétál a kocsmából. Ez megismétlődik minden nap. Időnként regisztráltatja magát a munkaközvetítői irodában, hogy folyósítsák a munkanélküli segélyt, de ha az már nem jár, akkor a szociális segélyt. Időközben baráti társaság is akad az ivóban, afféle ivócimborák. Ha nincs pénze, hát megkéri valamelyik cimboráját, hogy kérjen neki egy italt – ma nekem, holnap neked alapon – ez attól függ, hogy ki mennyi pénzt tud elcsenni a konyhapénzből.

Ezek az emberek, akik nemrég még napi 8 órát keményen ledolgoztak, volt tartásuk, önbecsülésük, hamarosan szakadt ruhás, ápolatlan és kellemetlen emberekké válnak. Pénzüket nem lévén ilyen-olyan indokkal kéregetnek, előbb csak az ismerőseiktől később már rutinból, ránézésre megállapítják, hogy ki „lejmolható” le néhány forint erejéig, hogy egy fél dl pálinkára, no és talán egy pohár csapolt sörre összejöjjön a pénz, de ha csak egy kisfröccsre való kuncog a zsebében az adományokból, hát kisfröccsöt iszik. A kocsmáros hamar rájön, hogy törzsvendége ízlése megváltozott és amint meglátja gyakori vendégét, hogy belép az ivóba, már nyúl is a kannás borért és a szódavízért. Így telnek napjai. Az „asszony” közben beadja a valókeresetet és hősünk az utcán találja magát, azaz a hajléktalanok táborát szaporítja.

A nőknél persze más a helyzet. Ha ők „lapátra” kerülnek, azt a kevés pénzt, ami segélyekből és családi pótlékból áll, megpróbálják beosztani, hogy a hónap végén is legyen kenyér az asztalon. És ott van a család, a gyerekek, akikről szeretettel gondoskodnak – ha neki nem

is, de a gyerekeknek legyen új cipő, új ruha, ha mindjárt csak a városi piacról, vagy egy kínai üzletből, mert a válság ugyebár kényszerhelyzetet teremt, és nem jut pénz a drágább magyar termékekre. Így aztán újabb üzemeket, gyárakat zárnak be, már a gazdasszony hitelbe vásárolja a kenyeret, és a csontot a vasárnapi ebédhez. Araszolva eljutunk a szakadékba, amikor a postás nem hoz nyugdíjat, se családi pótlékot, és a polgármesteri hivatalban nem osztanak segítyt.

Talán jó lenne nem megvárni, míg mindez bekövetkezik! A kormány tegye a dolgát!

BOLOND TÁNCOT JÁR AZ ÉLET...

Bár ellankadt a sátrat díszítő
Zöld faág,
A zenészek „húzzák” a talpalávalót.
A bolond menyecske táncba kér
Egy nagy bajuszú deli legényt,
Koppan a fakanál a tálon,
Repül a bankó.
E tánc árából ma még egy libát megvehetsz,
De ki tudja holnap mennyit ér?!...
A bolond menyecske bő szoknyáját felhúzza
Szőrös, görbe lábát mindenkinek megmutatja.
Mulat a násznép, talán reggelig.
A zenészek „húzzák” a nótát.
Perdül a szoknya, porzik a föld.
Az igazi menyecske járja már a táncot
„Eladó a menyasszony!”
Kiálltja a vőfély.
Terhes a menyasszony, súgnak össze a vendégek.
Kiváltképp a nők latolgatják,
Hány hónapos lehet a magzat?
Amit a kötény már el nem takarhat.
Ha megesett, hát megesett – mondja egy élces férfihang.
A vőlegény már kivitte párját
És a pénzes tálat.
A kulisszák mögött számolják az adományt.

Körbejár a pálinkás butykos,
Az ifjú pár mindenkit megkínál.
Az asztalokra finom falatokat hordanak.
Ma semmi sem drága –
Csak érezd jól magad!
A zenészek is pihennek.
Egy keveset isznak és esznek,
Majd újra rázendítenek.
Újult erővel táncol a násznép.
Akik megunták a mulatságot már hazamentek.
Ők vissza sem jönnek.
Lassan megvirradt.
Maradt még a sátorban
Egy kitartó csapat
Ők még jól mulatnak.
A zenészek minden erejüket
Összeszedik. Az orgonás üti a billentyűket,
A dobos adja az ütemet,
A szaxofonos nyakán az erek kidüllednek.
Egy öltönyös, nyakkendős roma,
Akiről tudom, hogy süketnéma,
A mikrofonhoz lép,
Beleüvölt, s mórlikálja magát.
Mindenki azt hiszi énekel.
De egyszer csak elhallgatott a zene,
A süketnéma még mindig üvölt.
A zenészek és a már szűk körű társaság
Megdöbben. A manökennek beillő süketnéma
Észreveszi, hogy valami nincs rendben.
Elhallgat hát, és szégyenkezve
Elhagyja az alkalmi színpadot.
Vége lett a lakodalomnak.
Haza mentek a vendégek és a zenészek.
Csak néhány sátrat bontó ember maradt
Az udvarban.

ÉDESANYÁMHOZ

Isten áldja meg a szerelmet, amelyből vétetett
Isten áldja meg azt a helyet, s azt a földet, ahol született
Áldja meg az Isten halott poraiban is, akik felnevelték
Áldja meg azokat, akik őt szeretik, és valaha szerették
Áldja meg az Isten Édesanyám jóságát és féltő tekintetét
Áldja meg simogató kezét és minden jó tettét
Áldja meg az Isten emlőit, amelyből táplált
Az Isten áldja meg léptei nyomát
Áldja meg azt a keresztet, amely alatt alussza majd örök álmát
Az Isten áldja meg ezerszer is Édesanyám emlékét, s báját!

1956 EMLÉKÉRE

Ha átvonult rajtad
A történelem vihara.
Ha láttál borzalmas
És dicső tetteket,
Aminek része voltál,
Űztél ellenséget
És elszenvetted a hazaárulókat,
A végtelen terrort.
Ha kötöztél vérző sebeket,
Ha gyámolítottál árvákat
És özvegyeket,
Gyermekeit gyászoló anyákat,
Talán te sem úszta meg
A súlyos börtönéveket.
Lehet, hogy akasztó fán végezted.
Már nem hiába éltél,
Mert a szabadságért
Áldozta drága életed.
Példaképpé emel
A hálás utókor,
És őrzi emlékedet.

KISGYÖRY SZABÓ ZSOLT

SELMECRŐL SELMECRE

(FIRMÁIMNAK ÉS bALEKJAIMNAK)

Különös, de valami csodálatos diákélet ez a miénk! Csak meg kell érteni. (Ruzsinszky László: Tempus)

Újra együtt Selmecebányán...
Szívembe régi nóta szól,
Visszatérek egyszer, százszor
Édes élet szívsors-szárnyán.

Távolból az Ó vár rémlik...
Görbe utcák macskakövén
Arany villan Firmák sörén –
Barátságok íze fénylik.

Szentháromság-szobor előtt
Csukom szemem s elmerengek:
– *Te vagy az oka mindennek,*
Szellemed a szívemhez nőtt.

S elkísér... egy városon át
Száll végtelen a képzelet,
Múltból olvaszt időt-teret,
Álmokból sző valós csodát. –

Hét stációd úgy megragad
Selmec gyöngye, Kálvária...
balek-szemnek kell látnia:
Fehér ördögöt rejt falad.

Varázsod zengik templomok.
Péterre s Pálra hull a hó,
Bányász himnuszt ont harangszó,
Mit bűvölten csak mormolok... –

Első szintre hátul léphetsz,
Lóvá tesz a toronyóra
Felcserélt két mutatója –
Városházán el-elrévedsz...

Fritz-ház-kapun ősi karok
Jelképei megigéznak,
Hol diákok körbenéznak,
Elámít a Maflasarok...

Jelen könnye csordul múltra,
Visszafele folyik idő...
Szemből jön... két selmeci nő –
Óh, Terasz, csodás e mustra!

S az Akadémia jár-ke,
Újra pezsdül diákélet. –
Örökséged eszménnyé lett.
Vivat ősi Alma Mater!

Kezekbe, ha bányamécs jár,
Induljon a szalamander,
Firmák hada nó tázza el:
Szerencse fel! A tárna vár...

S midőn alászáll a mélybe:
Tisztelet a bányász szaknak! –
balekok okítást kapnak
Altáróból Szakestélybe...

Glanzenbergbe kupát ragad,
S öreg diák dalát fújja
Vidám Burschok koszorúja –
Létra borból csepp sem marad.

– *Ergo bibamus!* Igyunk ma!
Folyjon aranyló vágott ser!
Vivant Cimborák! – Itt ekszel
Esténként veterán s Firma. –

S mintha füled égbe szállna,
Kebledig ér, kopog hangja,
Klopacskának fáharangja
Munkába hív, vár a tárna...

S nézd a rösseli Leányvárt!
Tornyában tán Borbála áll... –
S bár tót történelmet csinál,
Török hada itt sose járt!

S ha idő szele felkavar,
Hiába perzsel tűz-elem,
Gázol át a történelem,
Földed örökké nagy s magyar!

Hisz' vérünk óvta e várost. –
S hol Szélaknai kapu van,
Elmének édes gondolatban
Gyesznótoros czéczón jár most...

Majd öreg Burschokon vidul:
– *Tempus* helyemre, boromra!
Ős-nótát zúg Schacht-kocsma:
Gaudeamus igitur... –

Végső útra szívünk vezet.
Professzorok hantjainál
Egy Cantus himnuszt intonál
S gyertyát gyújt az emlékezet. –

Mindig együtt Selmecebányán.
Szívembe régi-új dal szól.
Visszatérek egyszer, százszor
Dicső halál lélek-szárnyán.

S őrzöm eszméd bányamécsét...
Örök Szeretőm vagy nekem!
Isten áldjon! Jó szerencsét!
Drága nagymagyar Selmecem!

Csak az ifjúság küzd lankadatlan erővel a jövőért és harcol komolyan eszméiért, vagy talán azért, hogy ha eléri az öregséget, visszasírhassa a régi boldog időket azzal a konzervatív, de mindig aktuális vágyakozással: Hej, nem így volt a mi gyermekkorunkban.

(Ruzsinszky László: *Tempus*)

Dudujka-völgy, 2009. július 20–22.

Szabó Zsolt a. Lyricus Receptus

KOPOGÓ, SELMECBÁNYA (FOTÓ)

MARADTAM

mentél és maradtam
csend
elnyúló tér-
idő-
semmiben
lelkembe fagyott űr-
szemét
szemedbe fény-
nóvaként
csillan
valóság cseppje
tegnap van
ma-
holnap
szívem elfelejt
dobbanni
szerelemnyi jelt
sorsom víz-
tükrén
remegve vágy-
alakban követ
dob
élet-
fényévekre
vet
szerelmed könny-
csóvája
Einstein-Rosen-híd
kapuján
vonaglik testembe
vágy
érted
—
értem
mentél és maradtam

AZ ÁLMOK TÁNCA

harmat-ízt csókol ajkadra az éj
plan-air-t fest pilláid lágy vizén
szemedben felsír álom s szenvedély-
cseppek folynak kebledig könnyedén
könnyek illata mossza aurád
színtelen csend-élet bársonyára
szívem Szeretlek-szavát vágyom Rád
mosolyod fényén szenvtelen fáj a
Szerelem aranyló nektár-csókja
csüng végtelen e kép alkotója
lelkébe rója: az álmok tánca
elmékből jövő nem-múló jelen-
palettája örök és szüntelen
impresszió szív-ecset románca

SZÍVED ARANYMÉCSE

(SZONETT NEKED)

Szívedben ég szerelmem gyertyája,
Zsongó ereidben úszik fénnyé,
Ezüst-tükrére olvad szikrája,
Ragyogja át tűzzé szenvedélye,
Eszménnyé, mint csillagok a vágyat –
Tízmilliárd fényév lélek-tánca
Lángol benned s bennem fűt lázat
Ezer aranymécs könnycsepp-románca
Kéklő szemedbe sír... örökké szeret.
Jégből csókot lehel a képzelet,
Utat töröl tér, idő, perc, óra...
Dallá dobban a sors szív-mámora.
Idollom, Lapis Lazuli pora,
Téged ihletlek Szeretlek-szóra...

MENNI ÉS MARADNI

(RADNÓTI MIKLÓS EMLÉKÉRE)

Élet és költészet: örök Fanni-
Szívedbe sírt álom, a szenvedés
Könnyét vérzed: menni és maradni
Semminek érzed, időd oly' kevés...

Hisz' elmúlt, sosemvolt jövő-remény
Poklába hív Heidenau, Bor,
Lelked sikolyát nyögi a tábor,
Túlélni... a halált – csoda-erény!

S lehet, világod üres bánya-rom,
Vagy szívekbe lángoló fájdalom,
Fényedbe olvadnak csillag-terek...

S hiába oltotta pennád Abda,
Eszmény aranylik tenger-szavadba –
Kalászba font örök búzaszemek!

*A szerző ezen alkotása a HAT és MAIT Aranyló búzaszemek című,
2009-es országos irodalmi és képzőművészeti pályázatán,
vers kategóriában I., Aranytoll-díjat ért el. (A Szerk.)*

KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN

A KILINCS

A technika, a tudomány
égbe vivő lépcsők sora.
Véletlen, vagy szívós munka?
Kúszunk rajta mint a csiga...

Ahhoz, hogy a tükröt értsük
az üveggel kell kezdeni,
de ahhoz meg a homok és tűz,
tüzet tudni éleszteni!

Én a kilincset sem értem.
Itt lenyomom, ott kikattan.
Más ész már a Holdat járja
míg a Földön bomba robban...

Veszekszünk az ennivalón:
tengerbe, de olcsón mégsem!
Minek annyi éhező száj?
Droggal tömik, hogy ne éljen...

Van valahol egy mennyország,
oda visz lépcsők ezerje.
Lesz-e ember, aki tudja,
Miként nyílik a kilincse?

NE MONDD AZT, HOGY KAJA, PIJA,
s azt se tórd, hogy más így mondja!
Ételtől lesz Földön élet,
az ad erőt a növéshez,
lesz anyaggá, láthatóvá,
nő alakká, foghatóvá.
Megérdemli tisztos nevét,
ahogy eddig terítették!

Mikor itt van az ideje
– mikor asztal telve vele –,
REGGELI, EBÉD, VACSORA,
vagy TÍZÓRAI, UZSONNA.
Nevezhetjük, mi is legyen
– mi sorjázik – a kenyéren,
mitől illatos a leves
miből készült a pecsenye ez?

Mi a körítés, a gyümölcs,
hogyan tiszteli meg a különcc?
Halat, vadat ízes lében,
hogyan mondják az étteremben?
Van rá annyi sok magyar szó,
egy ételre több is való...
Mondhatjuk említésekör:
milyen ízű a pohár bor?

A borról jut az eszembe:
a kenyérünk Jézus teste,
a borunk az Ő szent vére.
Ez is „kaja” „pija” lenne?
Mint tanítottad gyermeked,
az asztalhoz úgy ül veled:
„Édes Szülém, jér közelebb,
az asztalfőn van a helyed!
Köszönjük az életünket,
áldd meg most az ételünket!”

Ne mondd hát, hogy kaja, pija.
Így tanulja az unoka
S akkor döbbsz rá, ha hallod:
„– Vén fogatlan! Meddig rágod?!”
Beszéljünk mi csak magyarul,
a „más”-hoz durvaság társul!
Allergiát okoz a szleng,
Ettől lesz kultúránk beteg!

A ZÁSZLÓVÍVŐ

Már kétszázötven éve leng
Kazinczy Ferenc zászlaja.
Rég elporladt Aki vitte,
Küzdelmekkel telt az útja...

Ki népe előtt vinni kész,
a zászlós hal meg legelébb,
de századokon átível
neve, emléke ma is él.

„Nyelv-újító” ez a zászlós,
ki latint, németet tanul,
Bessenyei és Ráday
nyomán nyelvi-harcba indul...

Megszállottan olvas, fordít,
stílusukból merít példát
– „valóságlatás” rímeit – ,
próbál „hajlítani” prózát.

Könnyű ujjakkal hántolja
a rárakódott idegent,
más hangokkal pótolgatja:
ha az „ó” kong, az „új” már cseng...

A felvilágosodásnak
Nyugaton pattan szikrája,
már ügyvédként lobban lángra
szent tüzének hatására...

Iskola-felügyelő is,
Martinovicsékkal lázad
– forradalmat előkészít –
Kufsteinnel váltja a vádat...

Az ős nemes dalra fakad,
szava színes, mint volt régen:
száz szerelemből egy grófnő
osztozik a szegénységen...

„Bányácskából” SZÉPHALOM lett
– postagalamb a nádtetőn –,
német Goethe, angol Shakespeare
tányér helyett az asztalfőn.

Bessenyei Biharban él,
Batsányi külföldre távozt,
„verslábakon” Kazinczy lép,
nyit utat szava a mához.

Új nemzedék tőle tanul:
„akadémiává” válik,
bár ellenfele nem hajol,
levelezésével hódít.

Szülőapja szép szavaknak
– lelke hetvenkét évig száll –,
fordít világirodalmat,
tanítványa Szemere Pál,

és Berzsenyi és Kölcsey,
Kisfaludy Sándor, Károly...
Ringnak szonettek bölcsői,
nyelvén szól: hálás utókor.

ARANYLÓ BÚZASZEMEK

Fekete éjszakáimat
fehér könyvoldalak oldják:
ÉGTÁJAK, LÁZADÓ DALNOK
És az új: *ÉLTETŐ FORRÁS...*

Hátralapozva böngésem
az alkotók kis fényképét,
bemutatkozásuk között
– pardon! – születésük évét.

„Hasonló a hasonlónak...”
Belőlük többet meríték,
hogyan vészelték át eddig
a „csatazajos” életet?

Oh, „Fegyverek közt hallgatnak...”
ki így vélte, az tévedett:
nem ismerhette a magyart,
az Ady, a Wass verseket,

a Kazinczy-gyémántokat
– utódok „csiszolt” szavait –,
sem az ősi elszántságot
Attilától mai napig...

MI (huszadik-századiak)
– vesztes háborúk árvái –,
igenis kiénekeltek:
– Jöjjön, segítsen akárki!

Akár Csaba csillag-útról,
akár maga a Pilátus!
Pedig tudtuk, nem segíthet
– Kárpát-ölen – csak a Jézus...

... Isten-lehelete lángol
– minden könyvben, minden sorban –,
máglyát-gyújtó novellákban,
ott parázslik minden dalban...

Találó cím: FORRÁS, BÚZA...

Akár „friss” művész, akár „ó”,
műveik közt megpihenek,
mert szomjoltó, mert laktató.

Sokuk „diplomás” alkotó.
Én itt csak „öcsi” lehetek...
Köszönöm, ha elolvassák
e rímes üdvözetemet:

– Kívánom, hogy Ti legyetek
az ARANYLÓ BÚZASZEMEK!
Kalászként a Róna Szépe,
magként a Béke-Kenyere,
magyar szavak ékessége!

A JELEN IDŐ DICSÉRETE

Mindig csak a „hogyan volt?”, „mint lesz?”
Visszahúz múlt, riaszt jövő...
Még ma, most higgy, remélj, szeress!
Nincs szebb, mint a jelen idő!

KOSSÁRIK NÁNDOR

AMÍG LEHET

Mint a folyó szereti medrét
én úgy szeretem az életet.
Gyönyörködöm a szépségében,
s védem, óvom ahogyan lehet.

Bátran nézek a fénylő Égre,
keresem mi van a fény mögött.
Ott is csak fényességet lelek,
nem látok sötét árnyat, ködöt.

Viselem én a szenvedést is,
enyhíti azt versem, énekem.
Lehet a sorsom böjt vagy bőség,
egyik sem bír végzetként velem!

Hiába ütnek, rúgnak, vágnek
tragáruul én nem káromkodok.
Nincs mi erre kényszeríthetne,
megváltást hazudó huncut ok!

Nyugalomra, békére vágyva
csak a szép zenét hallgatom én.
Idegen tőlem ami vadság,
túlteszem magam harcok zöreijén!

Tudom, hogy nő a bűnök száma,
ettől a becsület megdőbben.
Bármily bűnös lehet az élet,
hiszem, hogy a jók vannak többen!

Nem kívánom én el a másét,
a rosszat másnak nem ajánlom.
Járni csak a Földön akarok,
s nem téveszthet ábrándos álom!

Nincs kétely, harag, se önhittség
mi lényemet tudná uralni.
A valós értéket becsülöm,
nem tisztelem, mi hamis, talmi!

Örömben, könnyek közt egyaránt
mindig szeretem az életet.
Mindenkor jót és szépet akarva
szeretnék élni amíg lehet!!!

AZ ÉN DIÓFÁM

Az én büszke diófám
az ablakommal szemben,
mindörökre benne él
fáradt testemben és szememben.

Az én erős diófám,
ha eső mossza, vihar rázza,
állja, s győzi a harcot,
villám meg nem alázza.

Az én termő diófám
törzse, ága nem sértő, érdes.
Gyümölcse minden évben
tisztá, gazdag és sosem férges.

Az én öreg diófám,
ha lágy szellőtől meg-meglebben,
szinte muzsikál, zenél
zenekaroktól százszor szebben!

Az én drága diófám
az ablakommal szemben
mindörökre benne él
lelkemben, s hűséges szívemben.

A dió fárn árnyában csönd van, nyugalom
és győztesként csillogva ragyog a Nap.
A nyugodalmas fényességben éltem
újult reményt, megváltó biztatást kap!

A dió fárn környékén csönd van, nyugalom
Nem kínozz zaj, nem hajszo! gyötrő lármá.
Otthonomban rossz álom a vészmadár,
s nem fojtoogat a csalódás szorító járma!!!

HA

Ha Istenes imák, átkos nyögések
jaja szívemből kiűzve agyamba betéved
ha messzin túli messzibe réved
vágyó nézés, keresve eget, oltárt, poklot, katlant...
Oly jó volna látni a láthatatlant.

Ha ideás igék, való csalások
hazug bírása íté! s feszített keresztre.
Ha semmit nézőn szemet meresztve,
bámulón kutatva szépet, igazt, poklot, katlant...
Oly jó volna látni a láthatatlant.

Ha kihűlő meleg, s forró fagyások
sátán tüzének hamis salakja betemet.
Ha élőn látok halotti tetemet,
rontó bomlást, áldató átkot hullani rám, s reátok
Oly jó volna látni, amit nem látok.

Ha hazudott szépek, való rútságok
hamis kacaja énünk öli, s nincs becsület.
Ha szívünk béres, fülünk süket,
kezünk béna, hozsannánk csendül,
s nincs bűnt űző átok.
Jó volna nem látni, amit látok!!!

DE JÓ – DE KÁR

De jó is lenne azt tenni,
amit tenni senkinek sosem lehet.
Kétszer létezni és ekkor már
gond nélkül élni le az életet.
Tapasztalatból elkerülni
átkos gáncsot és balga tévedést.
Kiküszöbölni másodszorra
a sorsból bajt és gyötrő szenvedést!

De jó lenne azt elérni,
hogy soha senki ne rúgjon belénk.
Jóindulattal, szeretettel
jöjjön mindenki, mindenkor felénk!
Vésszel ne kéne szembe nézni,
s azt se tudnánk mi is a támadás.
Emlék lenne, mi rossz volt tegnap,
s csak jóra jönne gazdag ráadás!

De jó lenne azt megérni,
hogy már nem üldöz, s rémít semmi vész.
Társ a társát nem tudná meglopni,
mert a zshivány akkorra mind kivész.
Nem volnának urak, szolgák
csak egymást megbecsülő emberek
oly tiszták lennének szívek, lelkek
aminők voltak rég a tengerek!

De kár, hogy mindezt a jót és szépet
elérni százszor élve sem lehet,
mert mindig volna ki azt hinné:
több, mint a társa, ki ellen önző
módon mindenkor, mindig, mindent megtehet!!!

HA MÉGIS

Ahol a szép szó szépet nem terem,
süketeknek szól minden intelem.
S ha mégis akadna aki hallana,
némák közül nem volna aki vallana.

Ahol már mindent ellep a penész,
megbénul ott az akarás, s az ész.
S ha mégis volna aki tenni merne
a béna elme mindent a sárba verne.

Ahol a tisztesség már vérszegény
Nevetséges a becsület, s erény.
S ha életjelt adna is a becsület,
alig élne, s az erényt várná fészület.

Ahol örökké átok űz, tarol,
a múlt jelent, s az holnapot zsarol.
S ha mégis kirügyezne a tisztelet,
az átok irtana emléket, jövőt, s hitet.

Ahol dallamot öl a vad zörej,
nem kell csengő kacaj, csak rút röhej.
S ha mégis melódia, s dal kellene,
megölné röhögés, s dübörgő gépzene.

Ahol csak áruvá vált a mámor,
ott trónfosztott lett Érosz, és Ámor.
S mégis ha csók adna csókot, s gyönyör gyönyört
pénz űzne vágyat, érzést, irgalmat, könyört.

Ahol betonná szárad a kovász,
új kenyér nem lesz csak ima, s fohász.
S ha mégis tudnának betont is erjeszteni
kenyeret azzal nem lehet keleszteni!

Ahol a bűn élt, él, s élni fog
Minek a törvénykönyv, börtön, s a jog?!
S ha mégis levegőhöz jutna a törvény,
megfullasztaná azt bűnös, gyilkos örvény!

Ahol a szó már semmit sem terem,
totál felesleges az intelem!!!

CSAK AZT...

Nem gyalázunk senkit azért, mert
fekete, barna vagy kreol a bőre!
Csak azt rühelljük tiszta szívvel,
aki emberként élni link és dőre!

Ki élősködik, mint a here,
másokat megcsal, megrabol!
Csak azt rühelljük tiszta szívvel,
ki jogot követel, s munkáról papol!

Nem vetünk meg senkit azért, mert
beteges, vak, alig van benne véna!
Csak azt utáljuk kemény szívvel,
aki másért megmoccanni is béna!

Ki önsorsáért is rest lépni,
kinek gyötrelme a munka!
Csak azt utáljuk igaz szívvel,
ki ritkán tesz jót, akkor sem javunkra!

Nem nézünk le senkit azért, mert
nincs vagyona, kincse, ragyogó éke!
Csak arra nézünk undorodva
kinél csak üzlet: harc, szerelem, béke!

Ki előtt mindig egy cél lebeg:
az egyre magasabb ráta!
Csak arra nézünk undorodva,
kinek csak létra embertársa háta!

Nem üldözünk senkit azért, mert
hátán a háza, kebelén kenyere!
Csak azt üznénk ki a világból,
kinek henyén is „kérges” tenyere!

Ki gondtalanul akar élni,
legyen magyar, tót, szláv, cigány!
Csak azt üznénk ki a világból,
aki rusnya, pióca, aki zshivány!!!

AKÁCOK SIRATÁSA

Díósgyőri akácok árnyékában járok,
s árnyékkal ölelve napsugárra várok.
Illat és ragyogás, bódítanak engem,
csend honol a tájon, s ének zsong szívemben!

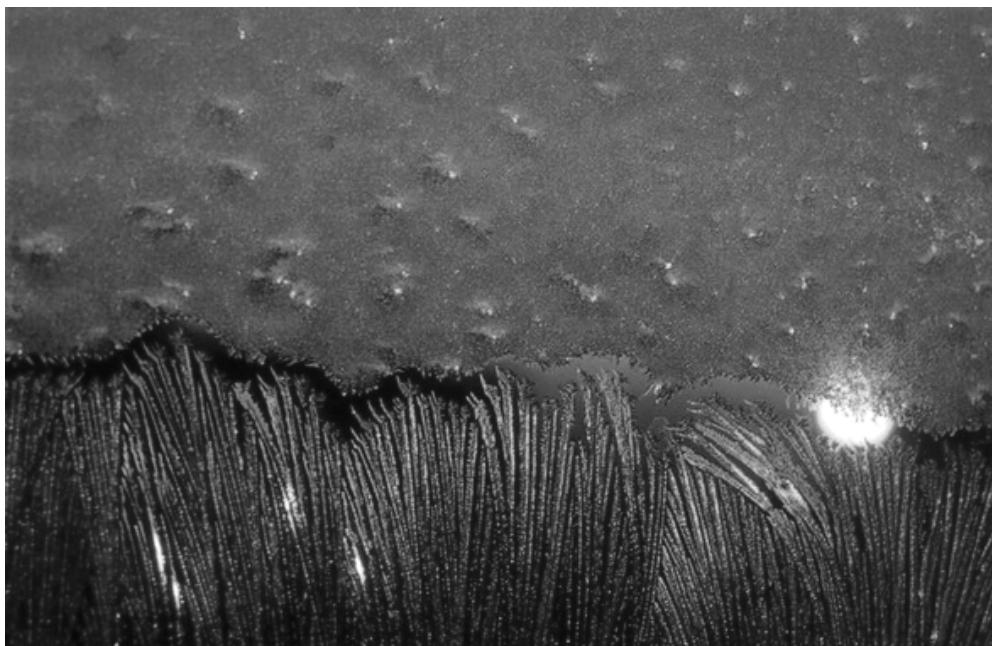
Letűnőben a Nap a vén akácsor fölött,
s alig halad fény virágos ágak között.
Fényben és árnyékban álom lett az élet,
látvánnyá vált akác, s alkonyi ígéret!

Ámít a sok ígéret, s az alkonyi álom,
bár varázsuk szép, igazuk nem találom.
Véget ér az álom, s nem él az ígézet,
akácot nem látok bármerre is nézek!...

Gonoszul kiirtották a százados fákat,
nem hittek főhászt, s esdeklő imákat!
A keserű valót szenvedve felfogom,
s fájó szívvel kérdem mér' tették, mily jogn?

Vészharang kongásától fölriad az élet,
s megcsalt álommal elszáll az ígézet.
Illat, s ragyogás már nem bűvölnék engem,
csend ül rá a tájra, s nem zsong dal szívemben!

KUCSMA GÁBOR

ELVARÁZSOLT BÚZAMEZŐ (FOTÓ)

*A szerző ezen alkotása a HAT és MAIT Aranyló búzaszemek című,
2009-es országos irodalmi és képzőművészeti pályázatán,
fotó kategóriában I., Aranyfotó-díjat ért el. (A Szerk.)*

L. GÁL MÁRIA

ÖREGSZEM, URAM

Sejtem, hogy hamarosan
közéjük tartozom
romlik szemem, s egyre
több a bajom, gondom.
Uram!
Őrizz meg mindentől
melyek miatt
nehéz az öregeket szeretni.
Segíts! – tudjam
rigolyáimat, betegségeimet
méltón elviselni.
Segíts! – belátni,
ha néha-néha
nincs igazam
nem kapcsol már olyan gyorsan,
mint régen
az agyam.
Adj! – türelmet,
hogymindenkit meghallgassak
saját bajaimmal
másokat, fölöslegesen
ne zaklassak.
Adj! – erőt
a szenvedéshez,
békét, csendességet
ne érezzek
semmiben szükségem.
Ne hagyj! – hiúságot
bennem
deresedő hajam láttán,
s csillapítsd az érzést
mely szerint talán
púp vagyok egyesek

hátán.
Uram!
Rád lesz a legnagyobb
szükségem, érzem.
Ne hagyd! – hogy
magányos legyek
legyen velem
bízható kegyelmed,
s már el is felejtettem
öregedésemet!

KÖSZÖNÖM

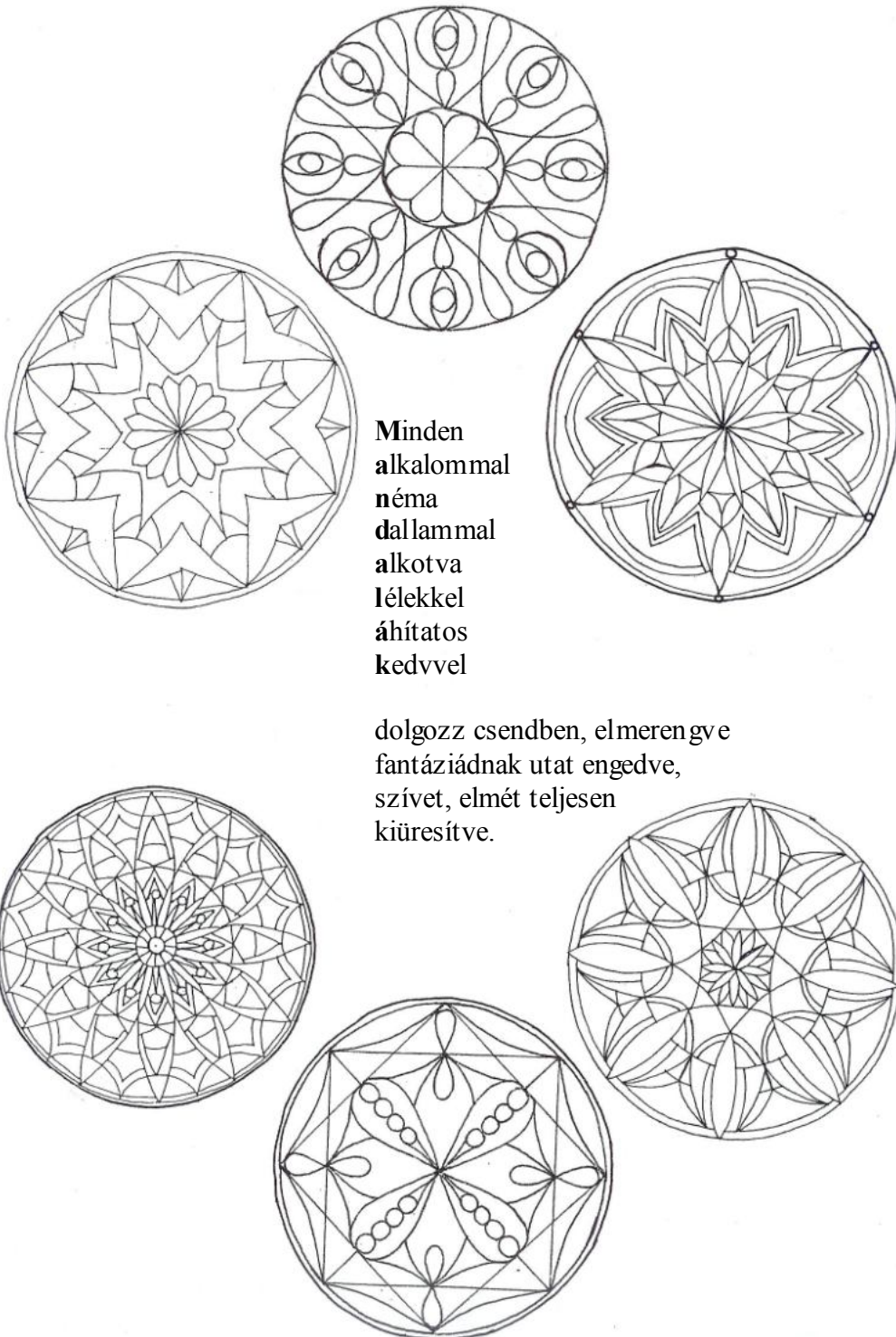
Uram, köszönöm
a kegyelmet,
melyet kitárt
két kezed
nekem osztogat
mindazt, mi
Hozzád von,
tart és mozgat.

Uram köszönöm
a reggeleket
az estéket
az életet
az éveket
mindent,
mindig
egyedül Neked.

TÉVELYEGVE

Útjainkat járva
lábunk tévelyeg
zűrzavar, lárma
szívünket sebz meg.

Ments meg
tévutaktól
ó, add irgalmadat
lássuk, hogy az
mily hatalmas,
mily óriási nagy.

**Minden
alkalommal
néma
dallammal
alkotva
lélekkel
áhitatos
kedvvel**

dolgozz csendben, elmerengve
fantáziádnak utat engedve,
szívet, elmét teljesen
kiüresítve.

LÁSZLÓ KLÁRA

UTADRA ENGEDLEK

Valahol bennem egy fájó kép megfőgant,
megvilágítva nekem bús utam...,
Vacogok, nem kellek neked, szíved fagyott,
... lelkemben némán dalol a fájdalom.
A kifakult tegnapokat... temetni akarom,
... e szerelemnek már nem jár száanalom!
Dermedt kínjaimat némán levetem...,
gyűrött ábrándjaim új ruhába öltöztetem,
Halott szívem lantját sírva pengetem...,
óh, jaj, elhalkult e szép, zengő szerelem!
Halkan..., búsan kísérnek a susogó szelek,
... elengedem kezed..., utadra engedlek...,
... nem hagylak el..., csak elengedlek...,
... mert bűnöm annyi: élek és érzek!

MAGÁNY

Esténként ablakomon bekopog a magány,
S haldokolva, csendben tűnik el a nyár,
Lombjait hullatva beköszönt az ősz,
S csak kergetem a tovatűnő időt.
Magányos fák lombjukat hullatják,
Az ősz lobogtatja vígan zászlaját.

Esténként, ha rám tör a magány,
S a kín lelkembe húz barázdát,
Nem bírom már a földi szenvedést,
Hívogat, hívogat magához az ég!
Színes faleveleket kerget a szél,
A boldogság már csak tűnő árnyék.

Esténként bekopog ablakomon a magány,
Testem, lelkem, már szinte vele hál...,
S a körülölelő sűrű csendben...
Az ősz némán surran el mellettem,
S a szívemben a fájdalom reccsen...
Lelkem lázad: nélküled kell élnem!

MINDHIÁBA

Izzó lángot adtál, hagytál... hadd lángoljak,
szítottad bennem a tüzet az álmok alatt,
Mindig csak én lángoltam és vágytól égtem...
izzottam e pokoli tűz melegében...!
... de e hajnalszínű álom széthullt némán,
kereslek, kutatlak a messzeségben sután,
Túlrikoltom a zúgó, tomboló vihart,
a sötét éjbe fájva kiáltom kínomat!
Mindhiába... neked egy senki vagyok...,
egy feledhető..., eldobható bús titok!
Hát üres szívedtől mondd, mit akarjak,
szavad rideg, csak lázadsz, lázadsz!
Mindhiába élek, zokogva, rád vágyva,
voltál kínzó álmaim fényes buzogánya,
Elosonsz prúd álarc mögé gyáván megbújva...
s kín szobájában velem sír az éjszaka...
A sűrű bánat riogva fákul bennem...
s néma takarót simít ránk a hullongó csend!

SZÍVEM FÁJDALMAI

Mozdulnék..., de nem tudok...,
mozdulnék, de lebénít a fájdalom,
A szelek csöndjében eltűnnek a sikolyok,
nélküled élve, zubog bennem a jaj-dalom!

LESKÓ IMRE

AZ EXTRA

Az extráról akarok írni. Sajnos, megint amerikai esemény kerül terítékre, abban a reményben, hogy néhány derűs percet szerezzek az olvasónak.

De el ne kalandozzak már a fő témától túl messzire, mert akkor a bűdös életbe nem derül ki, mi is az Extra.

Amerikában sokféle módon jutnak jövedelemhez az emberek, főleg legálisan (tehát azon kívül is!), de van egy hajtóerő, ami arra ösztönöz mindenkit, hogy „extrához jusson”. Tizennégy éve járom Amerikát. A barátaim dolgoznak, a leányom, a vőm dolgozik, becsületesen adóznak. De ott van egy fogalom: az Extra. Én eléggé nehezen igazodtam el a mű kifejezéseken és ezért magamban morfondírozva kerestem magyarázatot arra, ami nekik természetes.

Egy példa: a vőm a napi munka után mindig eltűnt. Hova ment Dan? Kérdeztem a lányomat. Elment üzletet csinálni. Tudomásul vettem. Az már csak természetes, hogy ott mindenki üzletet csinál. De ez ment napról-napra. Aztán rákérdeztem: kivel csinálja az üzletet? Nickkel, a barátjával, mondta a legtermészetesebb nyugalommal. De jól megy ezeknek! Ledolgozzák a napot, aztán elmennek üzletet csinálni, elvégre meg kell valamiből élni. Egy délután mondja a leányom: gyere apuka, nézzük meg, hogy csinálják az üzletet. Na végre! Beavatnak a titokba. Beültem a NISSAN MAXIMÁBA. Két utcával arrébb megálltunk. Itt csinálják az üzletet. Majd elröhögtem magam. Az utcasarkon egy új üzlet csillogott-villogott. Egy magyar asszony divatszalon nyitott. Az üzlet készen is volt, a két mester felvette „dohányt”, így indokolt volt az üzlet átadása ürügyén pezsgőt inni. Az ilyen mellékes jövedelem nem azonos a profittal.

Például, ha valaki kitalálná, nem kell a szögre fej, mert az anyagok ellenállása és súrlódása akkor is összetart két különböző anyagot, ha fej nélküli szöget ütnek bele. Rögtön kidolgozza a technológiát, a gyártási folyamatot, ezzel párhuzamosan reklámhadjáratot indít a fej nélküli szög előnyeiről, esetleg filozófiai érveket is felhoz, mondjuk a fejnélküli szög gondolkodni se tud, így fűbe, fába beverhető.

A technológia leegyszerűsödik. Elhagyhatók azok a szerszámok, amelyek megfejték a szöget, megtakarítható egy csomó energia, gyorsabb az előállítás, az egy szögre jutó ráfordítás, olcsóbb lesz a szög, de százszor annyi fogy belőle, mint a fejt szögből, ebből lesz az extra profit, amíg a többi gyártó fel nem zárkózik.

Az ötletgazda ekkor kénytelen lépni. Nem kell szög, nem kell kalapács, mert elég az anyagokat összeragasztani.

Ezzel padlóra teszi a fejnélküli szögggyártókat, a kalapács gyárosokat. Amíg azok felzárkóznak hozzá, dől az extra profit. Teljesen jogos! És ez így megy... megy...

Más. Költségesebb az élet, drágul a lakás, a szolgáltatás, az energia, stb... Egy természetjáró aki sok éjszakát tölt a szabadban hálózásokban. Megszületik az ötlet. Agymosással le kell beszélni az embereket a négy fal közötti életről. Hivatkozni lehet a nomád népekre, hisz az ő leszármazottai vagyunk. Tanulságos múltjuk van, jelenük is van, kultúrájukat most tanulmányozza a civilizált világ, A szexben is többet tudnak, mint amit a Playboy csatornák bemutatnak. Ezzel tönkre lehet tenni az egész építőipart, a járulékos iparokat. El kell kezdeni az összkomfortos hálózák-gyártást, óriási extraprofit! Új iparágak veszik át a stafétabotot, mert a hálózákba is kell légkondicionáló, szükségletkezelő, TV, Rádió, Komputer. Az érdekelt cégek betársulnak a hálózák-lakótelepek kialakításába. Most soroljam, hány világcég húzhatja le a rolót, kezdve az építőipartól a belsőépítészetig. A felszabaduló tőkét a hálózákcég zsebeli be. Persze, mindent ki kell próbáltatni valakikkel. Kapóra jöhetnek a hajléktalanok.

A kipróbálásban való részvételükért busásan megfizetik őket. Abból a pénzből lakást vehetnek azoktól, akik a hálózák programba belépnek, mert olcsóbb lesz a lakás, mint az összkomfortos hálózák. Tehát valahol mindig lecsapódik az extraprofit, s a hajléktalan végre lakásban lakhat.

Csakhogy a magyar ember negyven-egynéhány évig az extraprofitot ki se ejthette a száján. Hívták mellékesnek, másodlagosnak, egyszerűen plussznak, s még az Amerikában élő magyar se meri befejezni a szót, csak annyit mond: extra. Csak legyen!!!

VÁLTOZATOK A KOROMRÓL

Dehogy vagyok kéményseprő.
Bár lehettem volna az is.
Vállamon a súlyzó, létra
Nem lenne igaz, csak hamis.

Arcomon a korom látszik,
Pedig kéménybe se néztem,
Ez a korom: az én korom.
Vad évtizedekkel mérem.

Ez a fránya korom olyan,
Nem fekete, mégis látszik,
Bár hogy szappanozom képem,
Rajta csak a korom látszik.

Próbáltam már hipóval is,
Ariellel belső kenést,
Mosópor márkákkal küzdve,
Már feladtam minden reményt.

Aztán, jött egy huszonéves,
Hamvas bőrrű szöszi tündér,
Elfelejtettem a korom,
Ő felel a tiszta tűzért.

A RAB LÓ, NEM ARAB LÓ

Magányos ló vagyok, istállóba zárva,
A szám szabadon van, nincsen zabolázva.
Ropogtatok szénát, csapkodom a legyet,
De már alig várom, hogy igás ló legyek.

Hová tűnt el vajon, a hűséges gazdám,
Rakná rám a hámot, gyí te, gyerünk Villám!
Rab ló lettem immár, a sorsomra várok,
Lehetnek belőlem méteres kolbászok?

Nyerítek is olykor, mint hajdan a zabnak,
De még legelőre se szívesen hajtnak.
Rab ló sorsa kétség. Hogy lesz ennek vége?
Bárcsak befognának, egyszer egy szekérbe.

TÖREDEK

Megszülettem törött lábbal,
Csapásnak még nem számított.
Így fogadott el a Világ,
Támaszom két fakanál volt.
Pólyácskámban kihevertem,
Rövidebb lett, mert bicegtem.
A Teremtő hozzátoldott,
Az életbe így indított.
Még nem számított csapásnak,
Legfeljebb szépséghibának.
Felnőttem és férfi lettem,
Honvédnek is megfeleltem!

AMI NINCS

Nincsen már ihletem,
mert nincs ihletőm.
Eltávołodott messze,
Messze Ő.
Nincs édenkerti virág,
Illata is letűnt Világ.

Paradicsomi álom, látomás,
üres vágy csupán,
semmi más.
Tavaszt hoz tél,
ősz hoz a nyár,
lehulló lomb lettem,
árvuló tanyán.

Így nincs már ihletem,
mert nincs ihletőm.
Eltávołodott a látómezőn.
Nincs édenkerti virág,
Illata letűnt Világ.

GYORSMÉRLEG

Megszülettem törött lábbal,
jól kiszúrtam a Világgal.
Végzetesnek nem számított,
támaszom két fakanál volt.

Pólyácskámban kihevertem,
rövidebb lett, csak bicegtem.
A Teremtő hozzá toldott,
az életre így indított.

Nem számított még csapásnak,
legfeljebb szépséghibának.
Felnöttem és ember lettem,
honvédnek is megfeleltem.

A fociban balszélsőként,
de jó kiskereskedőként
próbálgattam ki a pályát,
olykor „eladtam” a labdát.

Pálya körül ment a futás,
de csúfos a „pálya futás”.
A jobboldalt nem kedveltem,
elvi síkon balos lettem.

Sose szántottam-vetettem,
szólőcskéimet műveltem.
Annak iszogatom levét,
Áldom érte Isten nevét.

MELLÉFOGÁS

Szendike erkölce földi Unikum volt,
Egyedi esetét őrizgeti a múlt.
Erkölce és testi megtartóztatása,
Hetedik Mennysország után vágyódása,
Kísértések elől elszánt kitérése,
Gyötrő álmok között élvezetek böjtje.
Földi kalandoktól jobb az, ami várja,
Alkalmi gyönyörtől nem foltos az ágya.
Szigorú erénye önmegtartóztatás,
Férfiszem nem látja, oly szent a fogadás.
Lesütött szemmel járt, nem volt nézelődő,
Hetedik Mennysország számára a döntő!
A mennyekbe jutni, szépen célba érni,
Mikor szűzi vágya hevesen igényli.
Szánt-szándékkal nem is nyúlt magához soha,
Naptól, tekintettől védte a zárt ruha.
Ne vigyék szárnyukon Őt Arkangyalok,
Ahová Ő készül, elmegy oda gyalog!
Így ért keservesen mennyek kapujába,
Összecsapta kezét, Szent Péter, hogy látja:
De rossz helyre jöttél, te szegény ostoba,
Ez maga a pokol, bánatharamia!
Hiába szállt ide letről minden imád,
Mert a Földön van a Hetedik Mennysország!

† LINDÁK MIHÁLY

ŐSZ

Kerestem, kutattam,
végre rátaláltam.
Forgószélként átviharzott,
életemben nyomot hagyott.

Aranyló napsugarak zuhataga
a reánk törő nyári kánikula
elhozta a boldogságot,
melyre szívünk régen vágyott.

Titkos órák, titkos percek,
féléledő szép remények,
nyughatatlan titkos vágyak,
kihülőben lévő ágyak.

Itt van az ősz, eljött újra
szele álmaim elfújta,
a vágyaink tovatűntek,
céljaink semmivé lettek.

LÁTTAM ÉS SZERETTEM

Láttam és szerettem
a hajnalhasadást.
Láttam és szerettem
a gyümölcsfavirágzást.
Láttam és szerettem
a születő szerelmet.
Láttam és szerettem
az apró gyermeket.
Láttam és szerettem
az új nemzedéket.
Láttam és szerettem

szép eszményeinket.
Láttam és szerettem
a bogárhátú anyókat.
Láttam és szerettem
a múltat, jelent és jövőt.
Láttam és szerettem
az örök urat, az időt.
Láttam és szerettem
a lebukó izzó, vörös alkonyi napot.
Láttam és szerettem
az életet, mely lassan elfogyott, itt hagyott.

NEM VAGYOK

Nem vagyok bűnösebb,
Mint az összes többi ember,
Ki hogyha kell
Vágyakozni sem mer.

SZABÓ SÁNDOR: LINDÁK MIHÁLY (FESTMÉNY)

LUKÁCSNÉ EMMIKE

ISTENEM KÖSZÖNÖM!

Istenem köszönöm, hogy itthon lehetek!
Hosszú hónapok voltak életem
Legnehezebb napjai!
A kórház, a betegek engem még
Elgondolkodóbbá tettek!
Hitem, – Istenem segített engem, ami
Nem véletlen!
Bízam Istenben, Ő mindig segített engem!
Belépve lakásomba idegenként jöttem.
Napok teltek-múltak, míg itthon
Lehettem újra!
Fájt a lelkem – kimentem egészségesen és
Hónapok múlva – még betegen – járóképtelen,
De itthon békében lehettem!
Lehet, hogy sorsomban ez megírattatott,
De ismét közelebb kerültem hozzátok!
Köszönöm Anyáim, kik segítettetek,
Hogy ismét lelkembe' elétek térdeplek!
Engedjétek, hogy ismét köszönjem meg
Nektek –, szívemből jön, az, mi félétek repes.
Köszönöm a napnak minden percét- létét,
Hogy még élek –, vagyok, segíted a lelki békém!
Sok- sok – fájdalom –, gyötrelem – van bennem –
Kérlek, „Égi Anyám” segíts át engem!
Segíts, hogy életem, ami rövid ugyan,
De békében folytassam, – ha majd eljön a vég,
Csak kérni tudlak – vezess át az úton –
Segíts, hogy békével jussak át az úton!

KÖSZÖNÖM ÉLETEM

Istenem – Istenem, köszönöm
Életem!
Segítettél visszajönni-könyörögni –
Köszönni – mindenért.
Köszönöm életem – köszönöm a
Megbocsátó szívemet – köszönöm,
Hogy elüldözöd gyűlöletem.
Istenem – Máriám – segítsetek, hogy
Ismét magam legyek!
Mária Anyám – esdeklem
Bocsánatodért – ha visszaadnátok
Gyarló életem – engedjétek, hogy
Nektek szenteljem!
Ne engedjétek gyarló, földi emberi
Bűnöket elkövetni, és engedjétek,
Hogy minden bántásért bocsánattal,
Megbánással, jó szívvel fizessek!

Ámen

SOKAT GONDOLKODOM

Sokat gondolkodom, miért ily szomorú a sorsom,
miért ily szomorú minden leírt sorom???
Hát legyen már egyszer boldogabb napom!!!

Aki látja kívülről mosolygó arcomat,
hogyan is vívom én belső lelki harcomat.

Nem akarom lássák, mennyire fájlalom,
hogy elment messze tőlem egyetlen leányom.
nemcsak az óceán,
hanem
ez megfajtásra vár,
lehet-e ez még csoda?!

Nem tudom, mi lehetett mérhetetlen oka, megfejtém, ha lesz hozzá
időm.

Ha nem...
jöjjön a megfejthetetlen jövő.

Sok-sok gondolatom, ami hamu alatt pihent,
feltört, mint egy vulkán, s le kell írjam mindjárt.
Amikor leírtam, elcsendesül lelkem,
várja ez elkövetkező újraébredésem!

Ami bennem szunnyadt évtizedeken át,
előjön nappal és egy-egy éjszakán.
Szeretném,
ha elmúlna az árnyék,
és helyébe csak igen tiszta fényt látnék!

ÉVVÉGE KÖZELEG...

Jön a karácsony, nem tudom miért, de nem várom.
Nekem ez csak lelki teher, úgy érzem.
Nincs kinek örüljek, nincs akit Én várjak
Ugyan, próbálok tenni, hogy ezt elkerüljem,
De kevés sikerrel.
Ezt elmondani szomszédnak, barátunk nem lehet.
Fél ember az ítéletektől, számítani csak magunkra lehet.
Ez nem mindig sikerül.
Ebben a korban a napokat csak tologatni lehet.
Mi a megoldás? Hát megbékélni a lehetetlennel.
És feloldani jobb gondolatokkal a nehéz napokat.

ANYÁK NAPJA

Vár rá minden Édesanya, vár-e reád hogy köszönthessed?
Van már sajnos, ki nem teheti, csak gondolatban.
Csendben kimegy a temetőbe, és virágot tesz a sírhantra.
Mivel lábam beteg, nem jutok el oda, Kívánom, hogy
Helyettem köszöntse minden faág és bokor,

Legyen békés álma, áldja meg az Isten,
mert Ő sok gyermeket felnevelt renden,
Élete nem volt könnyű, de jó szívvel tette,
mert gondjaiban segítette Isten.
Adott neki türelmet – türelmet, hogy ereje legyen
Cipelni a nehéz terheket.
Anyák napján köszönt Téged minden gyermeked.

Lányod Lukácsné Emmike, ki életét Neked köszönheti.

AFORIZMÁK

Jól írni csak Isten akaratából lehet.

Igazat írni bölcsesség, hit, és szeretet.

Az igaz írást tanulni nem lehet,
Becsületből is csak Isten után lehet.

Örömet okozni verseimmel, annyit jelent, igaz szeretet.

Ha majd olvasod e sorokat, jusson eszedbe,
Hogy aki ezt írta, mindenkit szeretett.

ANYA

Távol vagy tőlem Anya.
Szívemben él ugyan egy kép,
Melynek keretje Glóriaként
Ölel át Téged.

De mégis szeretném, ha a távolság nem lenne,
S Te nem a szívemből mosolyognál rám.
Holnap utazom Anya.
A távolság egyre csökken,
S Te nem kép leszel már.

Egyre előbb, egyre fájóbb leszel Anya.
Kinyitod az ajtót, ha csengetek,
S karod átölel, mert kimegyek
Egy hosszú utazás után,
Fájó a boldogság.

De boldogabb vagyok, mert
Elfogyott köztünk a távolság.
Bár szívemben él a kép,
De Te előttem állsz és előbb,
Igazabb vagy Anya.

BOLDOGGÁ TESZLEK

Ne sírj Anyám, mert szívem megszakad.
Bánatodra hírt hozok, meggyógyítalak.
Te drága jó, Te szenvedő.
Ne sírj, mert szívem megszakad.

Fáj, hogy gyenge vagyok, de meglásd
Úgyis meggyógyítalak.
Eljön majd a nap, mikor felejtve lesz a bánatod,
Nem sírsz majd, de mosolyogsz.

A nap simogató sugara lesz a mosolyod,
Mely meleg fényét ontja rám.
Ne sírj hát,
Mert ilyen Boldoggá teszek, Anyám.

MADONNA ARCÚ

Szeme barna fénye bánattól,
és fájdalomtól csillog.
Ajka szomorúan mosolyog,
Szép magas homlokán,
Márvány tisztaság.
Madonna arcú asszony az én Anyám.

ITT AZ ŐSZ – A SZÜRET

Nem hallok már lovaskocsik zajos futását,
Emlékeim már-már lassan elmosták.
Várva-várt szüret – gyermek zajongások,
a szőlőhegyek, mosolygó lankások.

Dalolnak a lányok, szólnak fiúk után,
Hozzátok a puttonyt, mert vödört nem bírom már.
Telik a szekéren álló hordó,
A gazda öröme várva-várt.
Örül a gazda, jó a termés, lesz jó bor,
lesz mosoly minden pohár bortól.

Szomszédok, barátok, fiatalok, vének,
Köszönöm, hogy engem megtiszteltetek.
Vessétek a fáradtságot, nemcsak mint barátok,
Családomra, Rátok, mindig számíthatok, hogy
a levéből együtt kortyolhassunk.

Szeretném a jövőt nagyon szépnek látni
Méltóképpen leülni, megpihenni, várni.
Tőkék árnyékában, el-el töprengeni,
lesz-e még tavasz, ki még rügyet fákaszt.

LÉGY BOLDOG...

Szép májusi napon jöttél a világra,
És lettél Édesanyád legdrágább gyémántja.
A nap a kék égről vidáman ragyogott,
A sok-sok kismadár vidáman trillázott.
Azóta kedvesem, egy jó pár év eltelt.
A vén nap az égen, olyan sokszor felkelt,
Más országban élsz most, elkerültél innen,
De a szíved nem lett még idegen...
Hazahúz a szíved, drága jó Anyádhoz...

Így sosem lehetsz hűtlen e kis hazához,
Figyelj most reám, Édesanyád lánya.

Tudom, most lesz Születésed napja,
Fogadd jó kívánságom, mit küldök szellővel,
Köszöntő dalt küldök, sok kicsi madárral,
Hogy te vagy nekem, köszönöm hálával...

Születésnapodra azt kívánom Néked,
Boldog legyél egész életedbe!
Ezt kívánja Néked szerető Édesanyád!

ÍRJ...

Hogyha örülsz... Írj.
Hogyha búsulsz... Írj.
Ha boldog vagy... Írj.
Ha csalódtál... Írj.
Hogyha szeretsz... Írj.
Hogyha gyűlölsz... Írj.
Ha szeretnek... Írj.
Ha gyűlölnék... Írj.
Hogyha sorsod nem jól megy... Sírj.
Ha az sem megy... HÍVJ!!!

MAJORVÁRY SZ. SÁNDOR

ARANYLÓ BÚZASZEMEK

Vérben égő napsugarak
szántják az ugart,
mély barázdákba temetve
az izzadságszagú múltat...

talán szárba szökken
még az imáinkkal táplált
milliónyi aranyló búzaszem,
és vágunk új rendet,
ha eljő az aratás...

és mindörökké magyarul beszél
ki anyjától enni kér
őseinktől örökölt hazánk
megszentelt földjén...

HAZAVITTEK LÁBAIM

Az éj hűvös mélysége
némán bújt elő az árnyékból,
az éhes sóhajok reményei
sűrűn hulltak alá az ablakok
hunyorgó szemeiből.

Egykedvűen rúgtam az avar
a telihold álmos fényében,
a megfáradt falevelek jajaiban
tompán visszhangzott az elmúlás
folytonos dobogása.

A csillagok lassú járása
néha lesodort egy-két
hangtalan villámot,
valahol messze
dúlt a dühös égiháború...

Templom harangja kondult
békés áhítattal,
talán tízszer törte át a csöndet,
megannyiszor átölelve
a süket, elárvult lelkeket...

és az elaggott levelekbe
újra szelek kapaszkodtak...
átlépve a nap
hátrahagyott fényein,
hazavittek sajgó lábaim.

MI VÉGRE?

Mi végre az elvetett mag,
a földbe markoló gyökér,
az égbe szökkenő szár,
a rügyből fakadó levél,
a szirmait bontó virág,
ha termése fent rohad...

majd aláhullva
millió életet fakaszt,
és sokasodik esztelen
versenyezve az idővel,
melynek egyetlen pillanatában
elvész a képzelet határa... (?)

SZERETLEK

mint vörös rózsza
az éltető napfényt,
mely érted bontja szirmait,
hogy lépteid elé hullva
égjen a szerelemben
lábaid gyengéd érintésétől.

A VÖLGY ÖLÉBEN

A fenyők fehér süvegein
vidáman csillogott
a hold tekintete,
a didergő hópihék
szerelmesen bújtak össze,
sejtelmes szikrákat szórva
a lelassult idő elé.

A völgy ölében
hó fehér subában,
zsúpfedelel házikók vacogtak,
pici ablakaikba kuporogva
táncoltak a gyertyák fényei,
kéményeik fekete füstöt fújtak
a hunyorgó csillagok szemeibe.

A kis, kerek templomból
hívek áhítatát
sodorták tova a szelek,
éltető forrást fakasztva
a Jézust szomjazó lelkekben.

Lassan elnehezedtek
az éj fáradt lábai,
a fények árnyékokba húzódtak,
a hívó szavakat
értő fülek hallgatták,
és az aláhulló hópelyhek
gyengéden átölelve egymást,
egy szebb jövőről álmodtak.

MÁRCIUS IDUSÁN

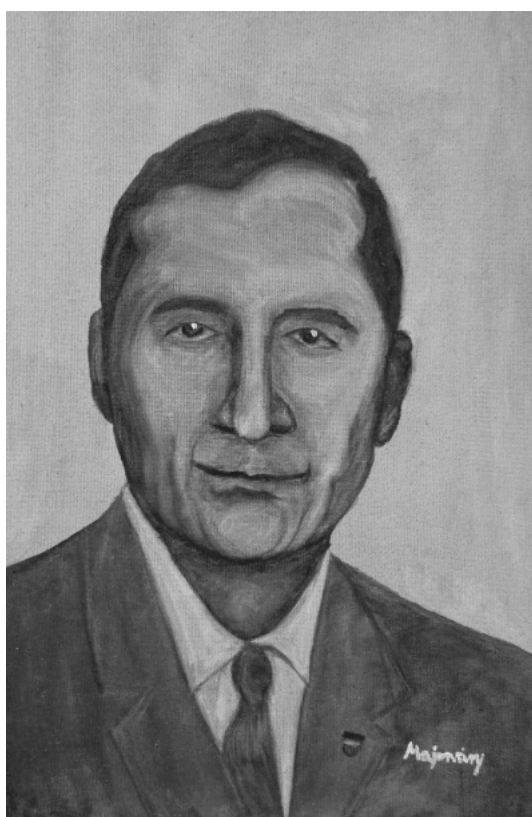
mikor a fák rügyein
tükröződnek a kokárdák
piros- fehér- zöld színei,
felizzanak a szabadság szikrái,
egyszerre dobban megannyi
igazságért szomjazó szív,
magyar holnapért imádkozik
nemzetnek fiai és leányai.

Petőfi szavai követelnek
ma újabb forradalmat,
testvér, élesítsd kardodat,
ha kell egymás mellett
vágunk rendet,
hulljanak a forgó köpönyegek,
a nép vérszívó piócai,
hitvány árulói!

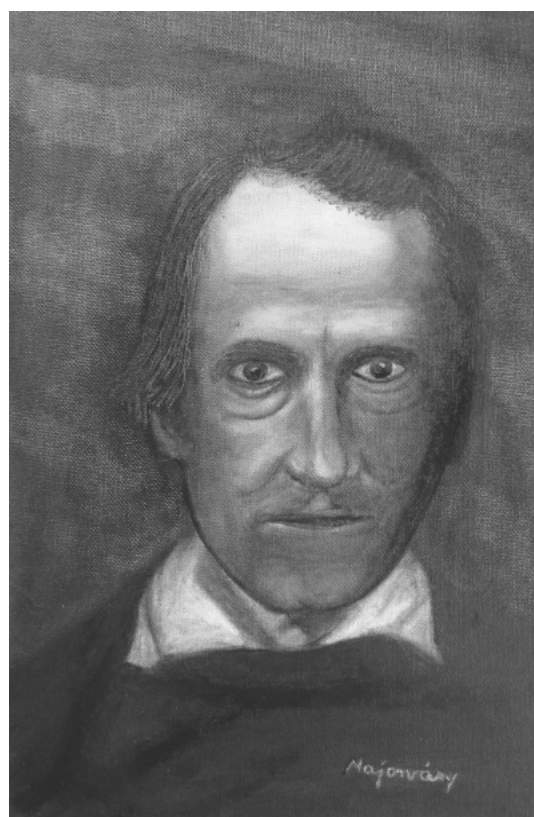
Március idusán
ébredj Magyarország,
Kossuth szelleme
hű katonákért kiált!

BETEKINTŐ (FOTÓ)

WASS ALBERT (FESTMÉNY)

KAZINCZY FERENC (FESTMÉNY)

ÉN VAGYOK AZ ÚT (FESTMÉNY)

KÉMLELŐ (FESTMÉNY)

GÉMESKÚT (FESTMÉNY)

GÓLYATÖCS KÖRÚTON (FESTMÉNY)

MAGYAR SZEGFŰ (FOTÓ)

MENTOVICS ÉVA

ÜZENET A SÍR PEREMÉRŐL

(RADNÓTI MIKLÓS SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL, VALAMINT MEMENTÓKÉNT A KORNAK,
MELY ÖT HALÁLRA ÍTÉLTE)

Ha jellemezném, mely *korban éltem én**,
sorolhatnám a tankot, éhezést, sáncokat,
gázkamrákat, börtönt e züllött féltekén,
hol ezrével hull a sok vétlen áldozat.

Hol tébolyult festő imádott példakép,
haza, melyben a tisztos polgár félve tűr,
nemzet, mely kitagadja saját gyermekét,
s vezényszavak harsognak felénk németül.

Hol eredendő bűn vétlen származásod,
s ha nem jut számodra pecsétes menlevél,
már anyád méhében saját sírod ászod,
így boldog az asszony, ha csendben elvetél.

Hazámban, ám mégis száműzötten élek,
balladát suttog az éj fekete ajka,
rothadó bűzt áraszt a sajduló enyészet,
s a létet a remény vékony szála tartja.

Arrébb a lángok haragja felmorajlik,
mintha mást kívánna, ki légyen martalék,
verőlegények részegült tánca hallik
– valakin égető sebeket mart a lét.

Összeszorult szívvel markolom a semmit,
hisz fegyverem nem más, csak egyszerű irón.
Míves köteteknek képzelgem a fecnit,
s rovom a sorokat, míg élek, míg bírom.

Összeácsolt bódék bűzös börtönében
– hová a holdfény is csak rémülten tekint –
bízunk a túlélés ősi ösztönében,
pedig holnap tömegsírt ásatnak megint.

... megölhetnek... s mi marad árván utánam?
Néhány ív renitens, lázadó gondolat,
epizódok abból, hány poklot megjártam...
az élet véste e morajló sorokat.

Vágyódhattam egykor másfajta halálra,
ám szolgálalkú költőt kivetne a föld.
Nem hallgatok másra, csak hitem szavára
– elmém folyton neszez... túl zajos a csönd.

De lassan az éjek gyászos, néma leple
elfedi göröngyös, névtelen sírhelyem,
s bogáncsos kóró nő az elvadult gyepre,
ám remélem, tovább küzd, aki hitt nekem.

Riadj fel álmodból! Légy költő, vagy paraszt
– üvölts ki valódból: nem kell több áldozat!
Tajtékozzon dühöd, csorbuljon a lakat,
gyűjts a lelked mélyén derengő lángokat!

Csiholj kéklő szikrát, növessz izzó lángot,
melengesd életre a megdermedt hitet,
igaztévő kézzel szaggasd szét az átkot,
ne légy, ki szolgaként vesztébe siet!

Nőjön fel a nemzet, s egy célért feszülve
vegyék át a zászlót hozzáértő kezek,
hisz sírokat ásunk némán, szégyenülve...
ma még a hajnal pírja is vért könnyezett.

Mielőtt sorsával bárki számot vetne,
higgye, hogy gyermekének – ki lesz majd egykoron –
nem a légópince lesz majd hálóterme,
s labdát fog kergetni aranyló dombokon.

Ha itt vég, s én már eldobom a lantot,
jöjjetek dalnokok, kik makacsul hisztek,
ébresszettek elmét, rázzatok harangot,
s emeljete gátat a hömpölygő víznek!

Mert hitünk nem más – szikrázó éji csillag
fényévekre sziporkázó, kortalan tüze...
Jöjjetek hát költők, s higgyétek, hogy pirkad,
hisz a század tollaitok által üzen.

** korban éltem én – idézet Radnóti Miklós:
Töredék című 1944. május 19-én íródott verséből*

BÜNHÖDÉSRE KÁRHOZTATVA (A II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLÉKÉRE)

Tölgysoron átvágó, süvöltő rettenet...
ágyúgolyó szánt fel szunnyadó kerteket.
Megannyi jelzőtűz – város fölé érve
Sztálin-gyertyák vésnek jeleket az égre.

Víjjog a sziréna, lövik a ház falát...
roncsok közt rohanva kijátszunk száz halált.
A vén cipésmester – mintha csak aludna –
oldalt fekve dőlt rá szétroncsolt kapunkra.

Kabátokra fűrcelt hatágú csillagok
hirdetik a sorsot: istenünk itt hagyott.
Félelem az arcon, fáradt lelkük reszket...
értük hordott egykor Jézusuk keresztet?

Kisiklott villamos, lerombolt templomok...
odébb egy kisgyerek rémulten felzokog.
Körülötte testek... még nem sejti: árva.
Anyja szívét érte templomuk szilánkja.

Amott egy kőhalom, alatta kézfejek,
mellette egy férfi – ziláltan ténfereg.
Gyűrűsujját nézi – megcsillan egy ékszer...
lábánál egy másik – beszínezve vérrel.

Gazdája két kezét hasára kulcsolva
szíve alatt nyugvó kis magzatát óvja.
Ám hiába ösztön, nem lüktet a véna...
mintha értük sírna zúgó szél, sziréna...

Sáncoknál magasló véres aszfalthegyek
ágyúcsővel néznek némán farkasszemet.
Megvakított ablak mereng a távolba,
esőért esdekel félkarú fák fodra.

... zendüljön az égbolt, szakadjon a zápor,
mossa le a szennyet bemocskolt hazánkról!
Tisztítson utcákat, éltesen kerteket,
mosdasson tisztára bekormolt lelkeket!

Zúgjakok harangok, zúgjakok jegenyék,
bűnös századunknak vigyétek el hírét!
Dübörögjön aszfalt, víjjogjon sziréna –
*vétkesek közt cinkos**, bűnös, *aki néma.**

* *vétkesek közt cinkos, aki néma* – idézet Babits Mihály
Jónás könyve című írásából

MOHÁCSI JÓZSEFNÉ ZSÓKA

MAJD KÉSŐBB

Mikor először megláttalak, ahogy egy irodalmi összejegyzetelen felolvastál, nekitámaszkodtam egy asztalnak és úgy figyeltem az arcodat. S elcsodálkoztam – tettekre kész, dinamikus egyéniség, jó hangerő, hanglejtés. De valami kemény arcvonás miatt Istentől távollévőnek, szeretetlennek tűntél. Előadási stílusod lenyűgözött. Leültem és arra gondoltam, hogy a kisugárzó rejtélyed mögött van-e helye a szívedben Isten létezésének? Meg tudod-e hallani Isten hívó szavát? A kemény arc azt felelte, hogy NEM! De ha mégis, akkor is csak annyira, hogy Istent saját szolgálatodra állítsd! De nem úgy, mint a Megváltódat!

Elhatároztam, hogy minden nap imádkozni fogok érted. Nyár jött és nyaralás. Októberben, nagy sokára egy újabb irodalmi összejegyzetelen ott voltál.

– Te, jó Isten! Mi történt veled?

Megdöbbentett, valamit láttam benned, de nem a régit. Valahogy úgy éreztem, hogy sok melegség és szeretet árad belőled. A keménység eltűnt. Olyan megnyugtató, csendes, emberséges és megértő lettél. Óh, Uram Istenem, ez Veled találkozott! Meghallgattad kérésem! Ott van Isten a szemében, a lelkében, a létében, a lényében. Veled találkozott, és ez a nagy pálfordulat benne! S mikor felállt saját írását felolvasni, minden szava Istent magasztalta.

S én könnyes szemmel köszöntem meg Istennek, hogy ima-meghallgató Isten!

SZEGÉNY FÉRFIAK

Óh Uram Istenem
Mentsd meg a szegény férfiembert
A zuhatag szájú feleségtől!
A rikácsoló patakokba ömlő sok beszédétől.

Ne ingerelje férjét haragra, bosszúságra
Tanítsd meg Uram az asszonyt
Csendbe, csendre, ne kiabálásra
Torkába beplántált szórengeteg elhallgatására.

Oh, én Uram Istenem! Adj a férfiembernek
Bölcs fegyelmező sok-sok türelmet,
Hogy ő se ingerelje feleségét, asszonyát
Az örökös panaszos nyafogásával,
Inkább tömjé be saját száját nagy húsfalattal.

Fegyelmezzé magát s forró vérét
A sok ivástól, alvástól, újságolvasástól.
Óvja szegény asszonyát az önző
Örömszerzés örömetől, feneketlen vágyától.
Inkább akarjon gondoskodni önmaga és asszonya
Derűs nyugodt öregkoráról.

EGY HULLÓCSILLAG

Csillag volt-e
Vagy egy feltörő fény,
Ami feltűnt az égen
Éppen 100 éve
Radnótira emlékezve
Mindenfelé szerteszét
Olvasva vagy hallgatva ezt
Az „aranyló búzakaiást”.

De kár, de kár, hogy olyan korán
Köd lepte már az útját.
S fagyos lett a szív,
És kemény, mint a kő.
Óh, hogy miért is nem
Menekült el addig,
Amíg nem késő.

FELÉBREDT EMLÉKED

Ha zenét hallgattam
A zenében ott voltál,
Mint hajnalban a madárdal.
Ha versedet olvastam,
Versed bűvöletében
Találtam magam.
Megelevenedett a múlt,
Elfelejtett évek,
Ahogy a prózáid olvastam.
A sorok között
Te beszéltél hozzám
A sziporkázó horizont
Azúr kékségében.
A kiállításokon festményeid világában
Megtaláltalak.
A háttérben beszéltél hozzám.
Óh, az a megfoghatatlan pillanat!

Mindenben
Voltál
Vagy és
Leszel!

VÁR A TÓNÁL (FESTMÉNY)

VIRÁGCSOKOR KALAPPAL (FESTMÉNY)

ERDEI HÁZIKÓK (FESTMÉNY)

MOHÁCSY DONÁTH CSABA

A MADARAK ATTILÁJA: A SAS

(FIATALKORI ÉLMÉNYEM)

A sas a magyar természeti költészetnek – mint minden hagyományos lírának – állandóan visszaszálló motívuma. Kedvenc állatom. Kisfaludy szemében *a madarak Attilája*. Vörösmartynál *haragos sas*, amelynek szárnya serény vágásaitól sebesedve nyög a szél. Petőfi *börtönéből szabadult sas lelke* felrepül, és *nincs magasság fölötte, és nincs mélység alatta* József Attila *Sas* című versében. A *Biblia* is megemlíti a sast, mint a szabadság és a bátorság jelképét.

Gyerekkoromat a Duna partján töltöttem, de ornitológus akartam lenni, és sokszor megfordultam madártáborokban. A fenékpusztai madártáborban sátorban laktam. Sokat kirándultam. A Kis-Balaton volt a kedvencem. Madárgyűrűzéssel foglalkoztam, beteg madarakat gyógyítottam. Madártollakat gyűjtöttem. Akkoriban a Zala folyóba eresztett ipari szennyvíz nagy veszélyt jelentett a madarak és a halak számára. Az aszály miatt kiapadó folyó vegyi szennyezettsége nőtt, egyre mérgezőbbé vált, a madarak lassan bénultak le és pusztultak el a tűző napon. Begyűjtöttük és etettük őket, mert nem tudtak nyelni sem.

Egyszer egy fiatal sast találtam, és megpróbáltam felnevelni. Egy ideiglenesen felállított zuhanyozó bódében tartottam. Az anyját elütötte egy kamion, és a fiatal sas magára maradt. Nagyon sokat kínlódta vele, de megmaradt. Aztán elengedtem.

Volt egy rétisas, amelynek őriztem a fészket éjjel-nappal. A fa tövében aludtam, hogy nehogyan kifosszák. A helyi lakosság ugyanis a halászó sast megijesztette, amikor elejtette a pontyot. És megvolt a vacsora. Sok a jó ember! Magyarországon 2008-ban 76 db rétisast mérgezték meg az emberek, Petőfi madarának, a parlagi sasnak egyötödét mérgezték meg. Miért? Mert elkapja a legyengült tyúkokat?

A mai napig vita tárgya, hogy a magyar mitológia totemmadara a Turul sólyom volt-e vagy sas. Bár a nyelvi bizonyítékok sólyomnak tartják, szerintem sokkal hihetőbb, hogy sas! Saját totemállatunkat gyilkoljuk? Az ősi mítoszokban ez egy nép végső bűne és veszte. Vörösmarty írta, hogy *a sas fia gyáva galamb lesz*. Szerintem meg tyúk!

A sasoknak a tyúkok miatt kell pusztulniuk. Rövidesen eljön az ideje, hogy népünk újsütetű új madarának, a tyúknak is szobrokat fogunk emelni!

ZUHANÁS KÖZBEN (FOTÓ)

Zuhanás közben című fotóm úgy készült, hogy felmáztam egy 20 méter magas fára, hogy lefényképezhessek egy sast közelről, ámde nem sikerült, és leestem, majdnem meghaltam, a sas elrepült, de a fotó megmaradt, és a bajom meghozta a szerencsét! A fotó elnyerte a Magyar Fotóművész Kamara 3. díját, amelyre büszke vagyok. A bajom meghozta a szerencsét! Kérdés: *ha jó hajón jön bajom – mi az óhajom vajon?*

MOLNÁR SZILVIA

VÁGYTITOK

Ahogy új életre sarjad a mag,
S virágba vonják magukat a gyümölcsfák,
Ahogy felszépíti fátyol-keblét minden virág,
Ahogy csábítja csillámmal a csillagokat,
S fénnyel manna-nedűvel vonja be arcomat,
Ahogy a szirmok belseje bibe-vágyat lehel,
Úgy akarlak szeretni fantom-szerelemmel.
Ahogy ölének harsány-nyitottan kéjre tárja,
Ahogy tűzszemű szél-herceget várja,
Ahogy visszasírja érzékei nyomát,
Úgy barázdálnám tested egy életen át.

VONTATOTTSÁG

(ÖREG-HAIKU)

Árvalányhajság:
ráncos szálsruhatagon
vonagló idő

amikor tavasz
lomha légfűjtatással
átöltözteti

nyaklik csak csupán
halódó mozdulattal
adja fürtjeit

(jégborzolt a táj)

ÖSZTÖN

verdeső tegnap –
gipszarcú tó vizében
halfogó sirály

LAKOMA

bált ül a téren
a szilva – lila húsát
élvezi féreg

KAPU

madárpád előtt
fogát szellőztető száj –
oszlop-oroszlán

VADGESZTENYE

ünnepet ülve
fafenség gyertyát állít:
édes mézcsorgás

BORÚS

(SZABÁLYTALAN SZÓTAGOK)

Avítt utcakövön víz
rideg-sötét nyomottság
amott ledér erény él
nyeglén vonagló
első virágos
suhanc leány illeget
ős-nőiséget

NAGY EDIT

ARANYLÓ BÚZASZEMEK

(AZ ÉLET 2009 NYARÁN)

A szenvedő kagyló homokszemtől izzad „igazit”,
az igaz ember, gyöngyökből is merítheti érzelmeit
– lélekből remélve a hűségnek gyöngyeit.

Lehajló metrós útitársaim felé köszönettel élve –
szétguruló gyöngyeimet rakták mindkét tenyerembe
s lett minden szeméből, kicsit az Életünk értelme.

Amit nagybetűvel kell írni – ha a betevő falat,
de merni nagybetűvel, a Holnap Álmokat –
bár a földberagadt Remény, alig-alig bíztat.

Búzatáblák nem ringanak, a földet el alig hagyták
– izzó nyári napok a kalászt, szinte megaszalták,
s a későn jött nagy esők, már csak rozsdásították.

Régi nyarak lelkes aratói, sírnak is ha látják –
bárha kaszáikat már csak az emlékek suhintják,
s marokba szedni, bekötni? – lenne csak próbálás!

De az Időnek ez se elég – mondtátok – a jég hátán is!
S csúfolja az embert – próbáld árva! máris!
Alig kalász, árvíz, vihar a nyakatokba: jégeső kaláris!

Mégis hallom! Új nyarakat várva boldogabb az Élet
– a napraforgó táblák is virágokkal köszöntik a Létet
s írlak csakis nagybetűvel! – Mert szeretlek: ÉLET.

MAJMOLO VERSMUTOGATÓK

Egy századdal előtt új magamutogatások,
mára, unos-untig lázító jogot harsogások;
veszélyeztetett szülések, farral jövő rímek,
harsogva tukmált „rontó” készítmények;
leány legény á'tallép a szemrevaló kincsen
s amor, mámor így áll fejre, a párzó hitekben.

A versezet nyikorog s marad a nyál, marad a hús
– szebb cél... Jövő...? Szál se, amiért fuss!
A pocsolyák egybeérnek, kaputot mond a kellem,
ingoványra lelt a jellem s győző? A rontó, illetlen.
S ahol a sok erőltetett rím, találhat orrgazdákra,
tűnik: a falvak, dúdolók s a bölcsők boldogsága!

LETT VOLNA

Volt zsenge hajtás: beérett;
beérett s hajtott új leveleket,
de miként nem kell a Holnap,
nem kellett senkinek;

ahol pénzt, sikert, hatalmat
szoptat, már a tejes-bögre!
Alkotás! Jövő! – a törvény
okán egyenest kukába lökve,

de istenítés, a becézett tudásalap
hátsóbejáratos vakablakainak –
ahol hiszékenységgel szemellenzős
újabb ragályokat osztogathatnak.

Lett volna! Míg, a végső lángolás
hamura váltotta életét, hitét –
konokul egész magát égette, szórta,
hintette a nagyvilágba szerteszét –

s hozzá a megszállottak
 utolsó, végső énekét –
 mintha visszahozhatná:
 a Föld kizsigereit hitét!

EMLÉKEZŐ HAJLÉKTALAN

Véletlen koszton, szótan poszton,
 hajléktalan töpreng – miről...? A múltrol,
 gyermekkoráról – mi a visszapillantással jár jól
 s kedvesen kivirul, kiszépül sok-sok hibájából.
 Apám kubikolt – gyakran távol, de anyám
 ritkán ment el a háztól – néha napszámba – ha
 sokan együtt, azt szerette, hol gazda nem volt
 neki jó egy se – a hibájukat lelte, kereste,
 de az öregeket szerette, ápolta, beszülte
 s a családtól is mindig megkövetelte.
 Fékezve volt az eleven csikók száguldása
 – s ha jó tanítónk keze el is járt néha,
 mi, mind az öten jártunk, rendre iskolába.
 Hittel nem dicsekszem, de félre se tettem
 – tudom együtt jár az igaz emberrel, ha
 öreganyám vágyáért pappá sose lettem.
 Kerestem örömet barátságban, kalákákban,
 lakodalmaknál, kukoricafosztóban – nem
 a megpróbáló csendben – aminek most aztán
 örök részese lettem s csak a lelkem az
 röpköd a szélben a hó-gyolcs emlékekkel.
 Ruhánk mindig volt, ha nem is bőven mérve
 – vigyázni kellett rá, miként a tisztességre,
 anyánk varrt, mosott s nem verte egy lére –
 mint a hó pihéje, akarta a világot tisztára, szépre!
 Gondja volt a Múltra, tisztos temetésre –
 honnan futott akkor pénzre, szeretetre?
 S én? Hogy' fájultam így el? Nem is tudhatom
 – hisz apánk maga volt a szótlanszorgalom,
 anyánk szerette becsülte – s bár nem követelte

mindig vigyázott rá, hogy magát kipihenje
– mert tűrő volt és bíró – bízva önerejébe’
s mint a mesében, szavát a társakért emelte.
Kedves Apám – szóihatna értünk is egy párat
– szemébe nézhetne az elfajult világnak!
Azt se bánnám, verne, hisz szégyent
hoztam rájuk – vagy mentegessem magam
hogy ez magyar átok? Én ezt nem tehetem –
fejes a testvérem, bár meg se ismer engem
s asztalosságomat? magam is felejem.
Csak ha megsimítok egy-egy szép munkát,
akkor érzem még a fenyőfa gyógyító illatát
s a belém-nőtt mozdulat sutúból szándékát
De jó emlékezmem – Kedves Anyám hidd el!
Ilyenkor megnyugszom gyermeki lélekkel;
mert a hajnaloktól sincs sokat remélnem
– hűségese kutyámat is tegnap temettem,
s az én igaz hajlékom – amíg marad vélem
talan a múlt s már csak az emlékem.

CSÖMÖR

Csóré csupasz testek –
szemérem egy csepp se
s a lelkük, a lelkük
törve cserepesre...

A fehérnép nem riszál
– csak mutogat és tárul,
s amíg önmagát teremti,
mögötte nő a semmi!

Báj titok és hűség
múlik idegenbe
dalos-kedvét a nyár
régem elfeledte!

Férfivirtus, lányígéret
bízva a szelekre – de
de csórékáim erőst hiszik
így vihetik többre

Sír az út előttük,
sír a kocsitengely,
hitük száll a porral
s nem élnek a perrel.

FÖLDTŐL, FÖLDIG

Kunyhóbéli szerelmeket
ferde szemek bántják –
kiknek mi nem adatott
szépre nem kósto lják.

Kunyhótakart szerelmeket
mégis – irigylik kik látják
s igaz tüzét hamvasztva
pletykájukkal szórják.

De jó őrzők a kunyhók
– sokkalta mint kővár
s főléjük földtől földig
hajlik a szivárvány.

HA CSAK A RUHÁJÁT

Ha csak a ruháját
érintenénk az Élő
s Örök Igazságnak
– értelme lehetne
minden kézfogásnak
s remélhetnénk
gyógyulását, a:
Beteg Világnak!

SZÉDÜLET

Mindannyian orvosok volnánk,
mégis beteg a Világ...
– Mert az én betegem nem a
te beteged? De a te beteged sem
az én betegem! S az Ő betege
sem a mi betegünk! Mit tehetünk?

S amíg jogorvoslatért csak ez kiált
– vakok keresik a Igazság ostorát,
a semmi-baj burjánzó áttéteket szánt,
a Lelki Ismeret az elfekvőben néhaira vált,
de ha kivernének, e mókuskerék fokát!
– menten lábadozni kezdene a Világ!

GYERMEK-LÁMPÁS

„De sok falut de sok várost bejártam,
De sok rongyos istállóra találtam.
Nem találtam magam alá paripát,”
Csak gyerekkorom árva üszös fogatát.

Fejtem kecskét és tartottam számarat,
Számomra már nincs új a nap alatt.
Szarkafenek kemény földjét kapálva,
Víz hólyag nőtt hatalmas a karomra.

A „társadalom ellensége” is vó'tam,
Hátat-fordít barátokat sirattam,
Még sajnálva a beijedt alakokat,
Vigasztalva volt harcos kolompokat.

Hol a fény is másolja az utakat,
S olvasatlanra kisebbít múltakat,
Vérrel ügynök történelmi árnyakat,
Ne találhánk még újat a nap alatt.

Ahol a nők, köldököt csak mutatnak,
De anyaként az élettől elszakadnak,
Ugyan minek szaporítnák a fiaikat,
Számon kérnék az elmúlt tegnapokat...

De sok falut de sok várost bejártam,
De sok rongyos házikóra találtam,
Kinyitottam egyiknek pitvarát,
S ott találtam versem kedves dallamát.

S aki keres találhat még csodákat,
Gyermekláncfű pihéjével is szállhat,
S nyílhat még szeme is a reményre,
Kinek jutott szép emlék a szívébe.

BARÁTNŐM HALÁLÁRA

Félbehagyott mondat: több semmi;
s a pont kiabál – utánam nincs semmi...?
Harminchat! S nem lehet a számokat növelni!
S valakire – ki volt – bíbort hiába borítok
– fölötte jaj varjak lesik a kukacot
s én nem tudom őket elhessegetni
– hagyjatok csak egyet pillangóvá lenni!
Játékok ösvényén hagy repüljön velem
– hisz a lépteket már hiába keresem...!
Vízkimosta gyökér mibe kapaszkodom
– emlékem is kevés, mégis van bánatom.
A Hősök terén hol játszottunk, nem süt be a nap
s a fű – ahogy kelne rögtön lerohad!
A fát, mely ölesre nőtt nehéz felismernem
oly gyöngye bokorként ring emlékezetemben;
árnyéka sincs csak reszketése;
a könnyű szélben halk nevetése,
ráhulló fényben arany sziporkája, s rajta a
nyár minden csodája, virága. – Szabad a gazda...!
Szabad a gazda! Gyere elő Kati... Katinka...!

A játéklábasban melaszból töltött káposzta főtt!
 Kenyérhéjból a sütemény... s lesz befőtt!
 – Hol vagy...? hol keresselek? Túrót ettem,
 elejtettem... azt sem tudom hová tettem...
 Szénsavgőzben keresem, a ládák között biztos meglelem!
 Az esővizes kádban? A górbán a nagy kert aljában...?
 Pántlika, pántlika, katicabogárka...
 s csak hull-hull a könnyem a koszorúvirágra...
 Sorsod felelt mért kellett sietned;
 vágyat teljesíteni anyává lenned;
 s három hajtság boruljon a kivágott töre
 – mintha vég nélkül élne csak belőle.
 Bizonyáguk szörnyű – az én szívem csak sejtí,
 de kit nem láttunk holtan nehezebb feledni.

EZER ÉV UTÁN

(INDULÓ)

Ezer év után
 drága egy komám
 a Haza hol terem,
 tudod-e?

Ezer év osztva
 ezernyi rosszra,
 ősiség ostora
 fájod-e?

Apák hősisége
 semmiért cserébe,
 – elsodort lelkét,
 sírod-e?

Szivárvány fényle,
 Anyád emléke –
 Kárpátok lágy öle,
 ringat-e?

Szavadnak árja,
testvérre találva
s dallamra fakadva,
lelkes-e?

S szíved ritmusát,
cipók illatát,
himnusz dallamát,
éled-e?

Dekkoló nemzeted
gyűlő szégyene,
tályog-vert hited
gyógyul-e?

Míg maszlag után,
küzdés javán,
aszúval csillan
poharad;

mi erőt adó,
reményre buzdító,
s meg nem alkuvó
öntudat.

Hát! Kar karba kart!
ha bízó magyart
s erős hitét
védheted!

S arasznyi léted
– nekünk véled
s hazánkkal nőhet:
győzelemre fel!

MINDEN KÖLTÉSZET

Az egész természet maga a költészet;
 a kikelet, az ősz, a születés s az enyészet.
 A madárszárnyalással közeledő hírek,
 szomjoltó források, a csörgedezések,
 viharral birkózás s a megmenekülések;
 téli táj nyugalma, nagy-nagy pihenések
 s teremtmény munkában, a megelégedések.
 Játékszivaj, sírás, önfeledt nevetések,
 emberi csemete – s ha virágzásba érett –
 boldog nász ünnepe, családi kör végett!
 A szavak zengő éke, egy-egy altatódal,
 – mi együtt csendesül az édes álommal;
 s e költészetet megragadni, örömmel és
 örökölni, a jövőnek hátrahagyni s ha
 az érzelem ott szunnyad a szívedben,
 feléled majd a szorgos két kezében!
 – s nemcsak a testet próbáló munkában,
 ritmus lesz a hímzésben, a faragásban,
 egy falvédőn, egy virágos ablakban,
 a családi ebédben, egy-egy jó falatban,
 a forgásban, a nyugalomban ott van;
 bezárt, kitárt ajtóknak és ott a titokban;
 a gondoskodásban, a szeretet városában,
 hol minden telve lehetne isteni csodával,
 ebben a szép s nagy: emberi családban.

A MŰ MEGMARADT

(FELELET RADNÓTI MIKLÓSNAK)

A költői lelkiismeret önhalállal pározott,
 s csodálatos hittől mégis kivirágzott,
 de az embertelenség pusztító pogány világa,
 lesz-e valódi bánat *késői korok okulására!*

Akinek – önnön végzete, hogy tekintete
ne ragyoghasson soha gyermeke szemébe
– Áldozat s Példa megnyaklott testével,
de *csontjait őrzi* a táj minden melegével

„*a hősín öntudat és seregnyi néma holt*”
– föléjük az embermód ásódó érvek földje,
ahol dülőben temploma az áldott létezésnek
s fenődnek nyíltan *a lassútekintetű kések*.

Volt – a magány terhével élő lelkiismeret,
a hatványozó *gyökvonások* mardosottja –
egyedül átesni a halálon: sorsnak vállalása,
ha maradna a Mű: halhatatlan lelke alkotása!

Amikor harapni kezdett a bárány – bűgő
gerlék csőréből véres hús csepegett
s készült az újabb szemrehányás lelet
Ő valóban remélte: a költő minden lehet!

Szent hittel s méltón élni: a költészetért
– a *senki* is tudhatná, hogyan, s miért...?
Mert akinél könnyű a bizás, a testvéri békesség,
annak hagyatékát áldja-áldja: örökre az Ég!

Rakom hát égig érő s ragyogó *aranykazlát*
az örökölt hagyott ihletett szavait annak, aki
az *ember kéve* drága terhét hordozva,
lelke kovászát a költészet kenyerébe hagyta.

Kisfiús mosolyából az ártatlanságot fájom
– a szenvedély, a szépség palettát csodálom
s úgy érint meg az Alkotó ember örök titka,
miként vaksötétben villan föl a szikra

*s – vihar előtt jó lesz
szerelmed teríteni asszonyodra...
Ő a készséges, igaz, s: Ártatlan, Költő...
– s a kortól: csak lelkiismeretet remélő!*

KOMPOZÍCIÓK ELŐTT

(SOMOGYI JÓZSEF: SZÁNTÓ KOVÁCS ÉS
SADR: A KÓDOBÁLÓK C. SZOBRÁNÁL)

A művész képzel – álmodik – alkotásával fát ültet –
a jövő emberének róla majd gyümölcs bőven fakad,
ha a hátramozdítók nem lennének mindig szaporábbak
s végül, aki – nem szárnyalni – de mászni sem tud,
természetesen, ismét lemaradhat. S le is maradoznak.
De a fegyver, továbbra is kézben s akik a közösből
csak koplaltatnak, feljűk az a kő, újból meglódulhat.

Az ember, ha többet áhít – mint amit a Természet
bölcsen terített neki – végzete el nem kerülheti!
De sosincs kivétel, ártatlannal kevesebb a dolog –
gyakran a Végzet is a könnyebb végét keresi; miként
a levél a gyökerét – felélheti, megeszi, míg ha kineveti
– a megszállott alkotót, a tökéletesebbre ösztönözheti!
Borsos Miklós: Sirató. Kemény bazalt, érződő könnyei.

VALAKIK LETTÜNK.

Miközben a nagy napra, a licitre készülődve előszedtük a szükséges
iratokat, kezem ügyébe akadtak a holnapi esemény kiindulópontjának
megsárgult papírszeletei. Az iratgyűjtő annak idején „szomorú iratok”
címet kapott. Megbékélt emlékezéssel, mosolyogva nézegettük őket.
A büntetőparancsok még csak-csak hivatalos iratnak tündek – hiszen
formanyomtatványra íródtak – alattuk pecsét s a büntetőbíró olvasható
neve, aláírása, de az okok, ami miatt kitöltődtek: egy-egy tragédia.
1949. dec... ötven hold helyett, csak negyvenkilencet szántott fel;
1951, a padlásán papírt, rongyot, gyúlékony anyagot tárolt; 1952

májusában az udvara rendezetlen volt stb. stb. Hanem a beszolgáltatások végnapjain íródott „átvételi firók”, a paraszti „kincsek” nyugtái, az utolsó szálig szomorú iratok. Egyet idézek is: *Átvételi elismervény. 20 l fehér Bort és 1 gyapjú használt pulóvert mint zálogtárgyat K körei tanácsnak átadás mia átvétük borral együtt egy fületle Delijo is. 1952.V.21.*

Alatta két név. Pecsét nincs. Megmosolyogni való. Há-á-át!? Volt, aki annak idején halálra röhögte magát. Persze arról még lehet tenni, hogy ha akkor nem, majd most! Valóságos csoda, hogy ezek a „történelmi tanúsítványok” a kilakoltatás éveiben nem szóródtak szét. S bizonyíthatják, a sebek begyógyulhatnak, ha valaki erős hittel őrzött magában annyi erőt, hogy a maga kicsinyke világában ezekre a torzókra is tud derűvel gondolni. S hálával a sorsnak, hogy észbomlás nélkül átvészelhette.

Hosszú évek multával, szinte jól esik az embernek az annak idején sorsdöntő dolgokat lekicsinyíteni, valamiféle gyermekjátékká tenni, mert így könnyebben megemészthető. – Hát nem mindegy, hogy ki fekszik a mi ágyikónkban...? Kicszik a mi edényeinkből...? Ki varr a mi varrógépünkkel...? De hát...? Varr-e egyáltalán? Lélekmelegítőt bajosan. Míg mi, vért izzadva próbáltunk szerezni másikat; talán nem olyan jót, talán nem olyan kedveset, mert emlékek nem fűződtek hozzájuk. Azokat is újra kellett építeni, még hozzá úgy, hogy ne szúrjanak szemet s főleg ne úgy sikeredjenek, mint a TSZ istállója, aminek a falát „tervszerűen” két oldalról kezdték rakni, de az Istennek sem sikerült találkozniuk.

S most a falu népe föld-licitálásra gyűlt össze. Az én uram – a valamikori gazda fia, a föld szerelmese – kora miatt – már bizony nem erővel, hanem az őseitől örökölt s nemzedékeken át a vérébe ivódott nosztalgiával vágyódik a földre. Szeme fénylik, tele van tervekkel, hiszen a paraszti mivolt ökörnyálon úszó negyven éve után, most, valami igazságszolgáltatás történne a számára. Ha ezt is meg nem zavarná valami! Ugyanis, feláll valaki. Feláll, és azt mondja, hogy mi nem licitálhatunk, mert a mi földünket nem a falu termelőségvetkezte használta. Nyilvánvalóan hazug az állítás, de az arcokon csak halvány megütközés, hallatszanak a félénk „dehogynemek” s vannak talányos mosolyok.

A felszólalás a jog kaméleon voltából adódóan helyénvaló is lehetne. Ugyanis a magántulajdon ellen fenekedő farkastörvény

szerint, először a tehetősebb gazdákat kellett „kinyírni”, de mivel akkor még nem volt TSZ, az Állami Gazdaságnak kellett mindent felajánlani ÖNKÉNT! és DALOLVA! Aztán – egy a kuckó a kemencével – mi a fészkes fitty-fenének bajlódtak volna az átírással? Maradtak a kárpótlási végzésben is azok az adatok. De a mi igazunk még kézzelfoghatóbb. Ma is művelünk egy darab földet, amit 1956-ban adtak vissza s most kerülne licitálásra annak a folytatása is. De a többi földünket is a szövetkezet használta s – amíg rommá nem lett – a nevünkhöz ragasztott birtokraggal, gyülekező helyként is a mi tanyánkat kiabálta a hangosbemondó. Az árverező biztos nekünk szólt, de mivel a polgármester igazolta a valóságos ténnyt, nem gördített akadályt. Erről viszont csak pár ember tudott...?!

Tekintetemmel tapogatom az arcokat. Ki volt az, aki az orv török sebeit még most is szaporítani akarja? Idős emberek... főleg özvegyasszonyok, sorstársak, akikből már kimúlt az igaz keresésének a virtusa s egy kicsit átformálódott a „mért legyek én a magam ellensége” féle közömbösségre. Mindnek megvan a maga baja. Aztán, idegen fiatalok. Gyerkei, vői, menyei a régi károsultaknak; ők még nem is talányok, csupán az önös érdek egy-egy valakije. A soktárcsás valaki inkább már más ügyet szolgál.

Valaki. Igen. Ebben a hajléktalan világban, valakik lettünk. S mivel az osztályharc továbbra is működni akar, ki meri vállalni az igaz védelmét...?

Jaj nekünk! Hát nem volt elég a negyven év? A felszólalóhoz hasonló emberek még ma is azokat irigylük, akikről a használt pulóvert is lehúzták? Emberek!? A fületlen kötött üvegből elfogyott a bor!... Hát ki itta meg?

NYÁRI MARGÓ

AMIKOR JÖTTÉL...

Amikor jöttél,
– követtek a hajnali árnyak,
majd a Nap rúzsos szája
rátapadt a homlokodra.
A csókjától verejtéked esőcseppje
pergett le az arcodon.
Rám csodálkoztál,
mint újszülött a világra,
majd reszketve – hozzám bújtál.
Remegő szád érintette ajkam ívét,
örök parazsat szórt szét.
A szellő vágyaink bölcsőjét ringatta,
s kivirultunk, mint a virág
a hűs esős éjszakában.
Összeöleleztünk,
– ünneplő lepelbe öltözött lelkünk.
Úgy éreztük, miénk az öröklét!
Mit akarhatunk még?
Szeressük egymást örökké.

TE JÖTTÉL FELÉM

Sorsom sodrában Te jöttél felém,
szívembe napsugarat ültettél.
Megégettél szemed lángoló tüzével,
megperzselődtem szerelmeddel.

Szerelmedet szélnék nem eresztem.
– Néked adom forró szerelmem.
Fényt hoztál! Legyen mindenhol világos,
lelkemben megváltottad a világot.

Szerelmedért szomjazó véredényeim,
megóvja eszem – ne érje veszély!
Irgalmazz Uram! Adj kegyelmet,
– boldog legyek, ne szenvedjek!

SIRATLAK

Havas téli karácsonyeste,
a Jézuskát vártad gyermeki szíveddel.
Karácsonyfa előtt megilletődve
– álltál, néztél tára nyílt szemekkel.
Akkor boldog voltál, – én is kisfiam,
hitted az ajándék Jézuskától van.
Napsütésben és dülő viharban,
életünk szép volt, együtt örültünk.
Csengettyű szólt, zúgtak a harangok!

Aztán az évek repültek sorba,
boldogan vártunk a közös karácsonyra.
Lassan a szívedből mindezt kitörölted,
kifogyott belőled a családi szeretet.
Bölcsességet az élet nem adott Neked,
elárultál, – siratlak mindennap kisfiam Téged.
Zokog a lelkem, mint bús madár,
elhagyatva, árván fagyos téli fán.
Életem lámpása hunyorogva ég,
szívemben már csend, a béke húrja sír.
Elfáradt szívem, majd megpihen,
nem zavarlak: csendben elmegyek.
Ha a bűn terhe nyomja majd lelkedet,
s összeomlik a büszkeség és a gőg benned.
Térden állva kérnél bocsánatot,
ha nem sietsz, már nem teheted meg.
Kérem a Jóisten, bocsásson meg Neked!
Szóljanak csengettyűk, zúgjanak harangok!

FORRÁSVÍZ

Szeretlek Téged, ez a végzet.
Égig érő hegyen lovagolnék Véled.
Hús forrása oltaná szomjam.
Itass meg forrásvízzel,
– égjünk együtt örök szerelemben!

ARATÁS

Szelíd álmában szunnyad a falu,
eltűntek az őszi szérűk.
A múlt fel-fel zokog szívünkben,
Lepkék szállnak — jön-jön minden emlék.

Aratók himnusza sír a határban
búzamezők illatát viszi a szél.
Sárga búzatáblákat éhesen falja
a legkorszerűbb aratógép.

Természet adta áldás a búza,
ha a malom torka megrágtá,
kenyeret süt belőle a pék.
Uram! Őrizd a földet, s a vetést!

Hajnali zenék a nyári szélben,
ég aljánál elszökik a Hold.
Szunnyadó természet ébred
pacsirta éneke száll a falu fölött...

Őrlődünk az élet malmában.
Pusztul a Magyar föld,
s vele pusztul boldog álma
a földet szerető magyar parasztnak.

ANYAFÖLD

Magyar Hon, tirke-tarka rét,
vidám jólelkű itt a nép.
Szabad a nappal, szabad az éjszaka,
Gyönyörű égbolt, színes csillaga.

Az Anyaföld a nyugalom gyönyöré,
kék színével az ég borul fölé,
mint jó Édesanya takarva öleli,
ragyognak csillagok ezer szemei.

A föld sosem pihen, terem boldogan,
több ezer élet nesztelen fogan.
Oh Anyaföld, termékeny Anyaföld,
Termésed mennyi gyomrot tölt.

Egy-egy darabod holdnak hívatik,
finomságokkal táplálja gyermekit.
És ahol dombhát domborul,
Gyönyörű élőkép látszik jámborul.

Hajnalra minden szebb a mezőn,
Hűs fuvallat, harmat élénkíti őt...
Az Anyaföld a nyugalom völgye.
Becsüljük, szeressük mindörökre!

SÉTA A HATÁRBAN

Sétálok a hazai réten,
öreg kutyám velem lépdél.
Aranylón ragyogó búzatábla,
fényben fürdik a határban.

Ott lenn a távolban alább,
kéken virít a szarkaláb.
Jó volna egy kis tanyasi ház,
mint rég, ahogy előtte áll az akác!

Mosolyognak a pipacsok felém,
búzatábla ringatózik a völgy ölén.
Hű kutyámmal sétálok a határban,
szellő ringatta gabona tábla.
Zsálya, pipacs, szarkaláb,
fénnyel fűrészt mindent a Nap.

Búzavirág koszorú fejemen,
kék fátyol vagyok a hegyeken.
Fürdök a folyóban szitakötőkkel.
Piros pipacs vagyok, szarkaláb,
vagy régi tanyánk előtt lilaakác.
Bánatom úgy elsöpri a szél,
mint reggeli ködöt nyár idején.
Búzavirág koszorúval fejemen,
táncolok a vadvirágos réten.
Minden búzakaász, mint rég,
nekem integet, meghajtja fejét.
Boldog gyermek vagyok megint,
felőtt bánatom elszállt rég.
Hű kutyámmal haza ballagok,
bánatom lesz: – Sétálni indulok.

ZOKOG A LÉLEK, VÉRZIK A SZÍV!

Dalolnék, táncolnék, örülnék, virulnék,
de megcsonkították, kibeleszték gyermekim.
Forróság, hőguta –, mégis,
– fázom, reszketek, ájulás környékez.
Arcom – riskából kifejt meleg tej.
Nem látok!
Szemem vízfátyol takarja el.
Zokog a lelkem!
Elvették! – Jajgatnak gyermekeim!
– Testemmel védeném!
Lábbal tipornak, belém rugdosnak

megalázva, ájultan földre taszítanak.
 Csupa seb mindenem, vérzik a szívem
 – a megálmódott gondolataim
 megölte egy „ember”?!
 Édes Istenem! Miért ölte meg
 segítséggeddel szült négy gyermekem?
 Érdek, pénz, féltékenység, vagy mi
 csorgatta ki vérét enyéimnek?
 Öntörvény! – Nagy úr!
 Nem segít sem halál, sem élet!
 Megéget a szív, kormos a lélek.
 A pénz szaga bűzlik: Nehéz az élet!
 Verseim vérével színezett
 vörös posztóval díszített kirakat.
 Nagy a látszat!

A valóság körül túl síri a csönd.
 Segítsetek! Gyógyítsátok meg
 megcsonkított, kibelezett
 négy gyermekemet.

Mottó:

*Az emberi méltóságot sárba lehet taposni,
 meg lehet tépázni, könyörtelenül ki lehet
 gúnyolni, de elvenni csak akkor lehet,
 ha megadja magát.*

(Michael J. Fox)

KIKELET

A Föld télen hó alatt pihen csendesen,
 az őszi rend diktálta kényszerben,
 megújult erővel újra és újra éled,
 az örök körforgás soha el nem téved.

Március idusára beköszönt a tavasz,
 újult erővel felbolydul a természet,
 a szabadban bontogatja rügyeit az új élet,
 kikel, majd szárba szökken az elvetett mag.

A fény felé törekednek a sarjak,
 földi kényszer a fűnek, hogy serkenjen,
 a fának, hogy virágba boruljon, teremjen,
 a földnek, hogy táplálékot adjon az embernek.

Itt a Földön az embernek is dolga van,
 újra és újra megújulni, mint a természet,
 az erkölcsi világrendben gyökeret eresztetni,
 az állandó körforgásban soha meg nem állni.

Az emberek dolga még szépen ünnepelni,
 március idusán a haza hőseire emlékezni,
 azokra, akik életüket áldozták hazánkért,
 az önálló szabad Magyarországért.

Március idusa az embernek olyan ünnep,
 mely lelkük legmélyén eresztett gyökeret,
 úgy, mint a jó földbe vetett mag, vagy az
 óriás fa, mely gyökereit a föld mélyén szétteríti.

A SZIVÁRVÁNY

Veled lovagolnék a szelek szárnyán.
 Veled ülnék a szivárvány hátán.
 Együtt kapaszkodnánk a sarkcsillagba.
 Boldogan néznénk a sápadt holdvilágba.

ÁLMOMBAN NÉHA VISSZAJÁRSZ

Egy ideje már szégyelltél engem,
 majd elárultál, s megtagadtál
 – azon az augusztusi délután!

Álmomban néha visszajársz,
 megfogod ráncos, öreg kezem,
 próbálsz gyógyítani
 az általad megsebzett szívem.
 Az álom véget ér – a valóság marad;
 eltérített Téged a rosszakarat.
 Nagyzolás, züllött élet körbefont már,
 mint döglődő legyet a pók a szoba falán.
 Tehetetlen vergődésed ellen semmit sem tehetek,
 de fájó szívvel várom megtérésedet...!
 Pedig nekem meghaltál,
 – azon az augusztusi délután.

Ha álmomban megfogod újra és újra
 ráncos, öreg kezem, boldog melegség jár át
 megsebzett fájó lelkemen.

Tehetetlen vergődésed ellen semmit sem tehetek...!
 Neked az Édesanyád már semmit sem jelent?!
 Hogy honnan jöttél, – azt rég elfeledted,
 s az elért tudásodhoz miként segítettelek.
 A Te szerelmed akkora, hogy
 Édesanyád is megtagadtad miatta.
 De benned bíznak-e, szeretnek-e annyira,
 hogy veled Édesanyád is elfogadják valaha?
 Választott nagyzoló, züllött környezeted
 annyi fájdalmat okozott már nekem,
 hogy mindezt elfeledjem valaha,
 annyi időm az életben már nincs hátra!

Ha szívből Téged szeretnének,
 ilyen fájó helyzetet nem teremtenének.
 Az életed tőlem kaptad,
 féltve, óva neveltelek,
 de az általad teremtetett helyzet ellen
 semmit sem tehetek.
 Fájdalmas szívvel, de
 túrnöm kell tehetetlenségemet!

Ha majd egyszer a Te szíved is nagyon fáj,
majd jusson eszedbe, az enyém hogy fájt!?
Talán akkor majd megérted mindazt,
amit a szerelem most eltakar.

Ha az Úr mást rendelt volna nékem,
nem kellene, hogy fájjon a szívem.
A sors adta fájdalmat emelt fővel tűröm,
Te meg majd földi életed végéig főhajtván
a lelkiismeret-furdalásod tűrjed csendesen.

Álmomban, – amikor visszajársz éjjel:
Megcsókolod ráncos öreg kezem,
nekem már ez is elég öröm addig,
míg e földön vendégeskedem.

ÖNMAGAM

Önmagam vagyok, s leszek szerény sikerem kovácsa.
A Te szavaid: Mit érnek?
Nem okoztak örömet, sem komoly sebet!
Lábad elé dobom kétségemet,
engem csak a tettek érdekelnek.
Az időt tűznyelvek nyaldossák,
Téged ismerni örök tanulság.
Köröttem értékes könyvek,
a szememben nincsenek könnyek.
Nekem csak az számít: semmit nem ér,
– ki a barátsággal játszik!

Istenem!
Ki a hívők szívében fészket raktál,
s megbocsátásra tanítottál.
Adj erőt megbocsátani, s add
– legyenek mindig önmagam.

GYETYÁINK LÁNGJÁNÁL

(TARSOLY ILONKÁNAK AJÁNLOM)

A víz mélye sokszor elnyelte
a lenyugvó napkorong utolsó sugarát.
Medrében lassan folydogált életed.
Most összefogó láncszemei elszakadtak.
– Elmentél, az örök búzamezőkön megpihentél.
Mennyi öröm, mennyi kín, mennyi szenvedés
– mi sorsodban fogant.
Már vége! – Szíved megállt,
a csönd a nyugalom erdeje ölel át.

Gyertyáink lángjánál, az életed emlékét idézzük.
Tudtad? – Ez nagyon fáj nekünk.
A valóság hittel éget, közben jajgat a fájdalom,
vérzik szívünk –, örökre elveszítettünk!
Hangszálaid csengő-bongó lágy dallama,
az ősökkel kér már dalra.
Itt a földön barátságod hiányzik nekünk!
Minden emléked
– aranyzalagra fűzzük gyöngyszemnek.
Életünk minden percében nyakunkban hordjuk,
őrizzük szép emlékedet!

Álmunkban, ha ezüstfehér varázsszőnyegen
hozzánk utazol,
kitárt karokkal várunk, magunkhoz ölelünk.
– Régi szép időkre emlékezünk,
s együtt énekelünk.

A tengerek vize még sokszor elnyeli a
lenyugvó napkorongot,
míg a mi életünk láncszeme is elszakad.
Majd az örök búzamezőkön megpihenünk,
az égi kórusban veled énekelünk
– az angyaloknak.

P. BODA ILONA

RADNÓTI EMLÉKÉRE... (GONDOLAT) (FESTMÉNY)

*A szerző ezen alkotása a HAT és MAIT Aranyló búzaszemek című,
2009-es országos irodalmi és képzőművészeti pályázatán,
festmény-grafika kategóriában
I., Bor István Iván-díjat ért el. (A Szerk.)*

PAPP JUDIT

EGY PÉLDAKÉP HALÁLHÍRE

Halálhíredet bemondta a rádió.
Csendesedjen azonnal minden dárídó!

Túl korán mentél el.
Hát ennyi volna egy emberélet,
mely halálán túl is utat mutat?
Gondolatom életpályád körül kutat.

Legbelül, lélekben feketét öltök,
a szomorúságtól némán üvöltök.
Mert nem igazság, hogy a jók
s igazak mennek el mindig.

Mert titokban követtem
fél s le ívető íved,
maradtam mindvégig igaz híved.

A Te példádon népművelő-könyvtáros lettem.
Vajon jól tettem?
Zásztómat ma is legszebbnek hiszem.
Kezdetben hittem, hogy sokra viszem, hiszen...
de a kultúra rögzös útján
mások cselédje lettem,
a magam életét félretettem,
s lobogtam, mint a láng,
magas hőfokon égve,
most kétségek gyötörnek,
vajon megérte?

Most egy halom virágot viszek a sírra,
mely Téged föld el örökre,
s nyitva csak a kérdések maradnak,
halállal pörölve.

ÁLARC (FESTMÉNY)

PETNEHÁZY KISS BENCE

HŐSIESSÉG

Ifjúkoromban amikor még
Elkezdjük az életünk
Apám és én sorba álltunk
Milyen hősök lehettünk
Fogságra ítélt e század
S háború következett
Apámat hazaengedték
S én fogságba mehetek
Otthonunkban kilenc testvér
És Jó anyám egyedül
Ki lesz a kenyérkereső
Egyik jobbra s balra dül
Szeme guvad az éhségtől
Apám súgja – te maradj
S e maradás öt esztendő
Vágta ifjúságomat
Voltam bányász építettünk
Hol étkeztünk hol nem ettünk
Öt borzalmas év alatt
Fejem alatt téglalapul
S azt vették itt már alapul
Hogy még fiatal vagyok
Fejem alatt a sok csillag
A poloskák megkínóztak
Ezt hozta el ifjúságom
Azóta is kárát látom
hősies volt – nem tudom
azóta hogy a nap felkel
szabad a madársereggel
és ezen gondolkodom

HOGY ELFELEDJÜK A FELEDHETETLENT...

Ma este kitűzzük a szerelem zászlaját
 hogy Hozzád érjen a sugár
 hogy kiviruljon a nap
hogy sugarak öntsék el a végtelent
hogy elcsituljon szívem és szíved
 hogy elfeledjük a feledhetetlent
 azért kell ez a feloldozás
 ez a földöntúli élvezet
– ahogyan velem és Veled –
 a kikeletváró édes képzelet
 a tettenérés utolérhetetlen
 világa Szerelem —
 amely – lásd – unhatatlan
 Velem vagy ezer alakban
 te múltékony és múlhatatlan
 Te felcsigázó és lelombozó
 Te – koldusként-is-adakozó
 mindenben-velem-lobogó
zászlótartóm és Mindenségem
 gyere – fürödjek egészen
 hullámvölgy tested aranyában
 Világítótornyom és Á-ban
 végigsírod az ábécémet
– s megneveted hogy nem vagy német
 de magyar földön és föld felett
 olyan vagy mint az Emlékezet
 Te égi-földi Mindenségem
 vigyázz reám nappal on éjen
 Te mindenségnyi örök tudat
 ne engedd el a zászlórudat
 amelynek színezüst a vége
 s ráírva Szerelem és Béke

POPITY VARGÁNÉ MOHÁCSI KINGA

LEKÉSETT REPÜLŐGÉP

– Jaj, de hát ez lehetetlen! – kiáltotta Bálint kétségbeesve. – Ez nem igaz, nem mehetett el a repülőm!

Kétségbeesésében a haját tépve rohangált egy repülőtéri alkalmazottat keresve.

– Mindenem a gépen, a feleségem, a gyermekem. Itt hagytak, elmentek örökre! Most mit tegyek? Állítsák le, hozzák vissza! – könyörgött kétségbeesve, az eget nézve, az elszálló repülőgép után esdekelve.

A gép már a levegőben volt, de Bálint nem hitte, nem tudta, nem akarta elhinni, felfogni e szörnyű valóságot, hogy elment nélküle. Rémülettel nézte a szeretteitől való elszakadást. Este összeveszett a feleségével apró-cseprő semmiséggért, már sokadszorra vérig sértette, megalázta nejét, csúnyán szitkozódva kislányára is. Már arra sem emlékezett, indulatában miket mondott, mivel munkából hazajövet barátaival egy kocsmában iszogatott. Csak az derengett, hogy csúnyán elzavarta őket haragjában. S most elmentek, szeretett neje és kislánya itt hagyták örökre. S már nincs visszaút, már túl késő, az utolsó figyelmeztetés is elhangzott a repülőtéri felszálláshoz éppúgy, mint a nejétől könyörögve: – Ne igyál már többet, mert elmegyünk, s itt maradsz egyedül örökre.

– Jaj nekem, végleg itt hagytak – sírta tenyerébe bújva egy padra leroskadva.

Talán nemsokára vajon hány ember fog ugyanúgy zokogva, kezét tördelve, álldogálva, s az ég felé zokogva kiáltozni:

– Uram, Uram, ne hagyj itt, engem is ments meg, én is szerettelek e földi életben!

De a *Biblia* azt mondja a *Példabeszédek* 1,28-ban: „akkor majd kiáltanak hozzám, de nem válaszlok, keresnek engem, de nem találják meg!”

– De Uram, ezt nem teheted velem! Elvitted a szeretteimet magadhoz, s engem itt hagytál. Kétségbeesve, örök életre. Engem is vigyél magadhoz, hogy velük lehessenek! Pedig én szerettelek Uram, de elfoglalt a sok munka, a pénz utáni hajsza, a barátnők mohósága és

minden más, nem volt soha időm Rád. De Uram, ez nem lehet igaz, nem hagyhatsz itt engem egyedül magamra!

De akkor már túl késő lesz, mint Bálintnak, ahogy a repülőgép elment nélküle, s ahogy szerettei itt hagyták. Szörnyű veszély fenyegette őt is. Talán hallott már Jézusról, aki a bűneink miatt halt meg értünk, hogy halálával megmentsen az örök kárhozattól, hogy kiontott vére által nehogymár lemaradjunk a „Mennyei repülőről”, az örök életről.

De Bálintot szomorúságából hirtelen egy belső hang felébresztette.

– Talán most még nem késő, még jóvá tehetek mindent! Óh Jézusom, bocsáss meg nekem, s akkor talán szeretett nejem is megbocsátja majd minden durvaságomat – suttogta reménykedve. „Óh Istenem, köszönöm Neked a Fiadat Jézust, hogy szeretete által bűneim megbocsátva én is Veled lehetek az örök életben” – suttogta Bálint Édesanyja imáit felelevenítve emlékezetében. S boldog reménnyel indult ő is másnapra egy repülőjegyet venni, hogy családjá után mehessen bocsánatért esdekelve.

MAI VILÁGUNK

Micsoda világban élünk?

Ropognak a fegyverek,
terroristák, gyilkosok
irgalmatlan vérebek.
Tolvaj, rabló csoportok
uralkodnak mindenütt
rettegéssel, félelemmel
töltik el az életünk.

Hová vezet ez az élet?

Hogyan lesz már vége? Jaj!
Elpusztulunk itt mindnyájan,
ha kitör majd a nagy vihar.
Nukleáris háború lesz,
vagy tán vegyi fegyverek?
A jó Isten irgalmazzon
minden akkor élőknek.

Az önzés és pénz a fontos
egoista emberek?
Ne csak a szex, s hatalomvágy
irányítsa éltetek!
Mindezeknél szebb és drágább
a szeretet és irgalom,
ébredjünk fel idejében
míg ki nem tör a borzalom!

MACSKAZENE

Nyalka macska legény hejha
Udvarolni készülget ma,
Fényesre pedri a bajsát
S szépre nyalja a bundáját,

Hölgyikéje várja nagyon,
Kikukucsál már a lyukon,
Kéjesen szépíti magát
El ne riassza lovagját,

Nemsokára találkoznak,
Bokrok alján burnyákolnak,
Sóváran lesnek egymásra,
Csalfa macskatáncot járva.

Macskazenét óbégatnak,
Hajnalig is udvarolnak,
Messzire zeng már a hangjuk,
Sicc-sicc kiabálnak rájuk.

A kémlelő szemek elől gyorsan
A háztetőre bújnak szorosan,
S mire álmuk beteljesül
Odakint is szép nap derül.

A SZERETET

Sose azt várd,
hogy másoktól
KAPJÁL,
hanem mindig azon légy,
hogy Te
ADJÁL!

Ez a legszentebb és
legszebb dolog az
életben,
életcélod a belőled
áradó
SZERETET legyen!

HÁZIKÓ (SZÉNRAJZ)

RAMBÁCS ISTVÁNNÉ

SZÉP IDŐKRE EMLÉKEZVE

Sok esztendőn keresztül részt vettem a Tiszteletes úrék szőlőszüretén. A református gyülekezeti előjárók, presbiterek és az asszonyok, akik bejáratosak voltunk a parókiára, megtiszteltetésnek éreztük, ha meghívtak a szüretre. Különösen, ha az idő is kedvező volt, meg a szüret is, és jó volt az aszú termés is.

A szüret a szőlőtermő vidékeken, de itt Tokaj-Hegyalján különösen nagy előkészületekkel járt. A család már napokkal előtte készülődött. Legyen elég szedőasszony, jó aszúcsipegető, kihordó a konténerhez, ha már ez a mód. Régen puttonnyal hordták az emberek a terhesbe a termést. Az edények gyorsan teltek. Mindig kiabáltunk, élcelődtünk: „Puttonyos, hol bukdos?” Szóval hangos volt a hegy a sok szüretelőtől. Jöttek a testvérek, rokonok, barátok, nekik ez az alkalom nagy élmény és ünneplés volt. Együtt volt a nagy család.

A tiszteletes asszonyra hárult a legtöbb munka. Az étkek elkészítése, Ő ennek nagy szakértője volt. Sütött, főzött állandóan. A rokonok közül már előtte való napokban többen megérkeztek. Bizony lehetett iparkodni az ellátásukon, mivel itt mindenki „segítség” volt. Már reggelire előkerültek a megpakolt kosarak a sok finomsággal. No, meg egy kis jóféle pálinka, akinek jól esett, hogy előkészítse a helyet a reggelinek. Finom sütek, sült oldalas, hurka, kolbász, még kacsasült is a tepsiben zsírára sütve, finom puha kenyérrel. Bizony jól esett. Elmaradhatatlan volt a soros pogácsa, kávé, szóval minden. Ezután ment is a munka szaporán. Teltek az edények szőlővel. Alig győzték a férfiak hordani a termést. Ha jó évjárat volt az aszúra, öröm volt szedni a szép, töppedt, mézédesebb szemeket. Közben jókat beszélgettünk, meghánytuk-vetettük a világ baját, még a gyülekezeti tevékenységünk is szóba került. Különösen a vendégekkel cseréltünk tapasztalatokat. Így telt az idő ebédig, mikor újra kínálás volt. A munka folytatódott a szüret befejezéséig. Mikor mennyi volt a termés. Az ilyen napok felejthetetlen élménnyel gazdagítottak bennünket. Sokáig emlegettük.

Tiszteletes úr jó gazda módjára mindenkit végigjárt a soron, egy kis beszélgetéssel érdeklődött családjaink, gyermekeink sorsáról, egészségéről. A szüret végeztével a szőlőtábla aljában gyülekeztünk, még egy utolsó kínálás következett, és ami felejthetetlen, a jó Istennek hálaadás.

A Nagytiszteletű úr a gyönyörű bariton hangjával elkezdte az éneket. Először asztali áldást (501. d.) „Adjunk hálát az Úrnak, mert érdemli”, utána a többi verssel együtt énekeltük. Régi énekeskönyv: „Mennyben lakó én Istenem, könyörgök légy mindig velem.” „Tebenned bízunk eleitől fogva”, a reformátusok himnuszát, a 90. zsoltárt. „Egyedüli reményem, ó Isten csak te vagy”. (276. d.)

Mindannyian csatlakoztunk az énekléshez, el lehet képzelni, hogyan zengett a hegy-völgy. Visszaadta a száz hangot. Olykor, a hegyen lévő szüretelők, akik hallották, ők is csatlakoztak hozzánk. Micsoda felemelő érzés volt, hogyan is lehetne ezeket elfelejteni. Az emberek megálltak a munkával és megrendültek, hogy ilyen is létezik. Némán hallgatták.

LÉLEKTŐL VEZETETT

A várva várt nyugdíjas évek nemcsak a megérdemelt pihenést hozták el, hanem a sok testi nyavalyát is. Megkopott csontjaink fáznak, sajognak, így bizony kénytelenek vagyunk lemondani a lelki vágyainkról is.

Mindig templomba járó ember voltam, és vagyok ma is. A hitemet gyakorolni és átélni, számomra ez az éltető erő. Felüdülök, megnyugszom minden egyházi esemény, vagy alkalom után. Így volt ez idén január utolsó hetében is, az ökumenikus alkalmak estéjén. Gondolatban egész nap készülődtem az esti alkalomra, de az időjárás megpróbált elriasztani. Esett az eső, csípős szél fujt. Eléggé messze lakom a templomtól, így csak vívódtam magamban: elinduljak-e? Már négy óra is elmúlt. Nem öltöztem, csak szomorúan ücsörögtem, nem volt kedvem semmihez. Fél öt körül csengetett valaki. Magamban beszélgettem kifelé készülődve, még gyorsan egy fejkendőt is felkötve, – ugyan ki lehet az ebben a zord időben? Meglepetésemre a Tiszteletes úr állt a kapuban. Ez nem lehet véletlen. Az Úr küldte e szavakkal: „Itt jártam az utcában, családlátogatáson voltam.

Gondoltam, ha el tetszett készülni, elviszem, hogy ebben a rossz időben ne kelljen gyalogolni.”

Hát egy kicsit a lelkem mélyén szégyenkeztem, hogy nem voltam felöltözve templomi viseletbe. Beinvitáltam a Tiszteletes urat, ha vár öt percet, elkészülök. Így is történt, s már indulhattunk is. Mikor a templomköz feljáratához értünk, láttuk, hogy ernyők alatt esőben, szélben milyen sokan várakoznak a bebocsátásra. Hinni kell, és bízni kell, ha valahová nagyon vágyakozunk, Isten megadja a segítséget. Nekem megadta. A Tiszteletes úrnak arra is gondja volt, hogy istentisztelet után valaki hazavigyen. Így minden este részt vehettem az ökumenikus imahét alkalmain. Az utolsó estén szeretetvendégséget adtunk minden felekezet híveinek. Jól esett az asszonytestvérek biztatása, hogy ha már a testi erőm meg is fogyatkozott, legyek közöttük, az nekik is biztonságot ad. Köszönöm, hogy így éreztek!

Az Úr Isten jóságos keze munkálkodik mindig közöttünk!

EGY MARÉK FÖLD

Kinek, mit jelent ez a marék föld: egy cserépnyi virágföld? De itt most többről van szó, sok embernek talán a hazát jelenti. A haza szeretetét, a gyökereket, melyet kiszakítottak és idegen területre helyeztek el. Nagyon fájdalmas időszaka volt ez a magyar nemzetnek. Esetleg az idős emberek élhették meg ezt a keservet. Mikor hazánkat szétszabdalták, mint egy rongylabdát, kegyetlen emberek határozatára. Nem törődtek családokkal. Településekkel szemben, mintegy zsinórt, elhúzták a határvonalat. Más országokhoz csatolták, mint egy koncot, ki-ki magának levágott belőle. Ezt hívták trianoni békeszerződésnek. Azóta már sok év telt el, de a sebek nem gyógyultak be. A fájdalom kitört időszakonként, mint a vulkán, tüzes lávájával. Szeretne elseperni mindent az útjából. De a határvonalak merednek rendületlenül.

A sorompók azonban mára nyiladoznak. Erre volt példa Debrecenben, május 22-én, a református zsinat egyesítése. Felfoghatatlan varázs járta az emberek szívét, lelkét. Szabadon jönni át a határon, vagy még szigorú papírokkal, mindegy, de lehet, ez a fontos. Megőrizve a drága magyar nyelvet, melyért annyit szenvedtek. Ezek és ezrek érkeztek a határokon kívüli területekről, mind a négy égtájról.

Magyar zászlóval és anyafölddel. Egy marék anyaföld, hogy itt eggyé váljon a gyökerekkel, összekeverve fát ültessenek bele. Kizöldülve, nagyra nőve mutassa az utat, a fényt a jövő nemzedéknek. Egy hatalmas, régi Magyarország volt fából kifaragva, erre öntöttük a marék földjeinket. Táblával megjelölve, ki-ki honnan érkezett. Könnyes szemekkel, szótlanul, csak ölelgettük és simogattuk egymást. Életem egyetlen ilyen eseménye. Pedig már én is koros vagyok. Aztán szép rendben és csendben sorba álltak az emberek, kisebb-nagyobb csoportokban, a településüket képviselve, zsoltárokat énekelve. „Tebenned bízunk eleitől fogva...” (90. zs.) A hangok elcsitultak. Hömpölygött a tömeg szép rendben énekelve, majd két órás körmenet után visszaérkezett a Nagy Templom térre, ahol megkezdődött a közös úrvacsoraosztás, az erre az alkalomra elkészített helyen, a templomban.

Istenem adj erőt továbbra is e népnek, nemzetnek, akik ilyen kitartással szeretik a drága magyar földet! Add, hogy a jövő nemzedéknek is legyen miből meríteni! Legyenek gyökerek, fák, fények, amelyek mindig helyes irányba mutatják az utat, az összetartozást, a reménységet! Mert ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?

ÖREG HÁRSFA

Öreg hársfa, ugye láttad?
Jönni hozzánk, fiad-lányod.
Messze földről, más vidékről,
Erdélyország közepéből.

Szép hazánkat látogatják,
Szabadon már nem tilthatják.
Úgy mint régen, egy szívvel és egy lélekkel,
Énekeltünk magyar nyelven.

Némelyikük kicsit töri,
De a magyar nyelv nem vész ki.
Isten megszánta a magyart,
Nem hagyja elveszni azt.

Sorsunkat egy útra terelte,
Marosvölgyét, Tokaj-hegyét.
Legyen bennünk egy akarat,
Ne fészítsük tovább a húrt,
Lepereg az magától is.

Imádkozzál szépen csendben,
A jó Istenre bízzad magad.
Hozz reánk még szép napokat.
Öreg hársfa lesz a tanú!
Mert Ő túlél, minden vihart.

SÁRGA RÓZSA

Sárga rózsacsokor díszlik az asztalomon.
Születésnapot jelent, bizony nem az ifjúkort.
Hetvenegy év. Kimondani is sok.
Bizony-bizony, ez már jelenti az időskort.

Gyermekemnek lénye,
Unokámnak fénye
Csillog e rózsacsokorban,
Belekötve az élet szeretetét.

Minden rózsabimbó egy-egy állomás,
Hosszú életemre visszagondolás.
Hogy mennyi volt az öröm vagy fájdalom,
Azt most a szirmokkal széjjelrakosgatom.

Összeadva jelenti a múltat és a jelent.
A rózsákat újra összerakom,
A bánatot feledve örülni a jelennek,
Hogy a jó Isten hetvenegy éven át megtartott.

ÁLMAIMBAN

Álmaimban visszatér a múlt,
Mely elringat, szárnyakat ad, repít.
Lombos fák alatt hűsítőn susog
Az ifjúság, a végtelen, ki volt.

Öreg fának lombos ágai alatt
Már csak a magány, és az emlékezés maradt.
A gyermekzsivaj elszállt, a pad is üres már,
Hulló falevelek peregnek alá.

Őszi szellő hordja szerte-szét,
Mint az álmod a hajnali ébredés.
Vadvirágos rétek tovatűnnek,
Marad az ősz, a sápadt falevél.

ÉDES ANYÁM FRISSEN SÜLT KENYERE

Visszaemlékszem a régi, szép időkre,
Mikor édesanyánk a kenyeret sütötte.
Mennyi aggodalom, mennyi fáradtság,
Mert a kenyérsütés maga a szentírás.

Vajon jól csináltunk minden munkálkodást?
Jó volt-e a kovász és a dagasztás?
A kemence jól volt-e kifűtve?
Emlékszem, ahogy anyánk a lángost kivette.

Mi, gyerekek, hogy' vártuk ezt a percet.
Soha, azóta nem ettem ilyen fenséges eledelt.
Kisült a vakaró, a cipó. Anyám széttörte úgy melegébe'.
Végül nagy, gömbölyű kenyerek sorakoztak rendbe'.

Ünnep volt a családban minden kenyérsütés,
Szívünket boldogság töltötte el.
Megvolt a betevő, a drága falat,
Illata szétáradt, bejárta kicsiny falunkat.

EGYEDÜL A VÉGSŐ ÚTON

Minden évben, úgy karácsony előtt, ellátogatunk az erdőbényei szeretetotthonba. Hál' Istennek ez már hagyománnyá vált református gyülekezetünkben. Mert az időseknek ilyenkor van igazán szükségük még több szeretetre, emberi, barátságos, meleg szavakra. Nagyon jó, hogy vannak ilyen, és ehhez hasonló intézmények az idős emberek számára. Ők már nem tudják magukat ellátni, hiszen vagy súlyos betegségben szenvednek, vagy állandó gondviselésre szorulnak, és a családjuk már nem tudja otthon ellátni, esetleg nincs is, aki gondozza az idős beteget.

Itt közösségben van, hasonló társakkal el tud beszélgetni, és állandó felügyelet alatt van. Ez védőháló részükre. A nővérek is elhivatottsággal és hit által vezettetnek. Egyházilag működtetett szeretetotthon. Aki itt elhelyezést kap, leteszi a világ baját, nem kell aggodalmaskodnia, hogy van-e még a kamrában tűzrevaló, vagy a számlákat miből is fizeti ki, vagy rá nyitja-e az ajtót valaki. Biztosan nem könnyű ilyen döntésre jutni, otthagyni a kedves otthont, ahol annyi emlék rejtőzik, a virágoskertet, amit oly szívesen ápolt, míg bírta az ereje. A szomszédokat, ha vannak még a régiekből. Bizony nem könnyű egy élet munkáját hátrahagyni, sok örömet, de fájdalmat is. Talán szeretteik elvesztése. Nagyon sok oka van a magára maradottságnak.

A mostani látogatásunk mély nyomot hagyott bennem. Rádöbentem a valóságra, hiszen Én is idős vagyok már. Vajon az Úristen nekem hogyan rendelte el az utolsó időket? Mindig a fent járó betegeket látogatjuk meg először. A közös ebédlőben együtt énekelünk, és örülünk egymásnak, akik még vannak a régiek közül. De sajnos mindig mennek újak is. Ez az elhalálozás számát követi, mert várólista mindenütt van. Imádkozunk, hálát adunk Istennek, a megtért életékért. Bibliai ige felolvasás és magyarázás. Ők nagyon várják az ilyen alkalmakat, készülnek is rá, prédikálnak, verseket mondanak, vagy énekelnek. Hiszen szellemileg még többen épek, csak testi erejük hagyta el őket.

Látogatásunk vége felé érdeklődtünk, hogy van-e ágyhoz kötött fekvőbeteg. Az sajnos mindig van. Így történt most is, főleg nekik egy kis fényt és változást vigyünk az életükbe. Már előre elkészítettünk egy kis édességcsomagot, hogy egyenként a kezükbe adjuk,

jókívánságainkkal együtt. Hiszen a második gyermekkorukat élik. Benyitottunk a mutatott szobába. Mozdulatlan csend. A nővér megjegyezte: már készülődik hazamenni. A frissen felmosott padlózat megállásra intett bennünket. A néni, aki az ágyon feküdt, szépen, egyenletesen szedte a levegőt. Ki tudja, hogy aludt-e, vagy gondolatban már messze járt? Egy pillanat alatt végigfutotta az agyamat a fiatal volta. Milyen szépek még most is a vonásai. Szép lány és asszony lehetett. A szememet lehunyva egy röpké pillanatra, láttam, mintha a virágos réten lobogó, kibontott hajjal szaladna, aztán gyermekkel a karján egy szép, kertes házban. Mintha gyökeret vert volna a lábam a küszöbön, tovább szőttem az életét. Mennyit dolgozott azzal a két kézzel, amely most összekulcsolva pihen a takaró felett. Földi ember már nem fogja kezét. Itt már nincs unoka, gyermek, rokon, testvér, esetleg a nővér ad némi bátorítást. Ezt az utat már egyedül kell megtenni. Meglátni a fényt az út végén és az Úr Jézust a híd másik oldalán, az örökkévalóságba.

Az ajtó lassan becsukódott, hogy ne zavarjuk az álmát az ismeretlenbe. Ő már letette a világ baját. Nem harcol senkivel és semmiért. Bekövetkezett az Úr Isten akarata. Ahogy jöttünk a világra, semmi nélkül, úgy megyünk el. Nem tudom előéletét, csak sejtéseimre hagyatkozhatom. Nem tudom azt sem, hol lakott. Még a nevét sem, de azt hiszem, most már nem az a fontos. Nem láttam jövetelét, de láttam az elmenését. Talán ez fontosabb számomra. Bízom benne, ha az én időm is lejár, hasonlóképpen távozom majd egy szebb és boldogabb hazába.

SALLAI ZSOLT

SZERETLEK

Ha szürkül a fény, de még él a remény,
kérlek nyújtsd felém kezedet.
Ha könnyes a szív, s a csend hangja hív,
ölelj szorosan engemet!

Ha a gondolat fáj, s távolodnál,
fogom kinyújtott kezedet.
Mert őriz a fény, mi szívünkben él,
lelkemmel ölelem lelkedet.

ÜZENET

Ha magányos a lelked,
gyere közel hozzám,
ha elhallgat csended,
csöndemmel betakarnám.

Mikor fáj a szíved,
s értő társra vágyik,
megtalálom benned,
mi legjobban hiányzik.

ÍGÉRET ÁLTAL

*Szép lesz a valóság, olyan, mint egy álom,
ha ámulva ébredek, s magam ott találom,
hol a fény maga Isten, tündököl a szépség,
ott már ki lesz fizetve minden bűn és vétség.*

A sokaságban én is, új testtel és névvel,
a megváltottak között különböző fénnel,
élhetjük örökké a megígért kegyelmet,
mi Krisztusban adatik, ingyen az embernek.

Te, aki most még a magad útját járod,
néked üzen újból, Megváltód, Királyod.
Engedj hívásának, tedd, ameddig lehet,
hogy az Élet könyvébe beírják a neved.

S ha majd egykor te is felemeled fejed,
ott találtszál, hol jó részt adnak neked.
Odaát pontosan, ki lesz mérve helyed,
legyen áldott élted, s találkozzunk veled.

ELÁGAZÁSOK

A város szélére érve leszállt a megállóban és határozott léptekkel a tó felé fordult. Útja egy kocsmá előtt vezetett el, ahonnan hangok hallatszottak. Egy pillanatra megtorpant, de aztán mégis továbbment. – A régi beidegződés – gondolta. Mielőtt a víz felé indult, levetett zakóját gondosan összehajtotta, s tárcáját az egyik zsebébe tette. Még jó, hogy már korábban megszabadult irataitól, s csak a pénzt hagyta meg. Eddig is senki volt, most meg már minek a papír? – gondolta. Táskájából kivette laptopját, s már majdnem engedett a gondolatnak, hogy újból megnézzé a képsorokat, de aztán máshogy döntött. A földre tette, s teljes súlyával ránehezedett. Érezte, ahogyan a műanyag test enged a nyomásnak, s roppanó hangok kíséretében darabokra törik. Még néhányszor rátaposott, s csodálkozott, hogy nem érez indulatot. Lenézve látta a fülhomályban csillogó darabokat, és életére gondolt, ami most hasonló darabokban volt. Kicsit megborzongott, s a víz szélére állt. Valahol megindult a szél, és hűvös fuvallat suhant át a tájon. Ide már nem hallatszott más, csak a város távoli zaja, s a vízpart élővilágának halk neszei. Lassan teljesen sötét lett. Egy darabig gondolattalanul állt, majd elébe jött a jelenet, ahol minden elkezdődött. Közben beborult az ég, és esőszagot hozott a szél...

Egyszerre figyeltek fel egymásra. Szőke, eleven tekintetű lány volt, bár szeme időnként elhomályosult, s furcsán idegenszerű lett. De ezt Évánál annak tulajdonította, hogy meglehetősen nehéz múltja volt, s biztosan előfognak ilyenkor az emlékek. Két hónap után is jól kijöttek, s úgy tűnt komolyra fordulhat a dolog. Most történt meg hosszú idő óta, hogy igazán örült valaminek.

Első házassága csak két évig tartott, s ő már akkor is ivott. Nem sokat még, de rendszeresen. De nem ez volt oka válásuknak. Felesége nem bírta a kötöttséget. Gyermeük nem született, de talán jó is, mert Ibolya nem volt házias, s nem is igyekezett az lenni. Szerelmeházasság volt, de hamar ráébredtek, hogy nem egymáshoz valók. Felesége megtartotta baráti körét, ahová ő nem tudott beilleszkedni. Néhányszor elment közójük, de idegenként fogadták, s az is maradt. Nem nagyon volt a szavak embere, s nem is vonzotta a társaság. Mivel feleségével sem tudott különösebben beszélgetni, ezért hagyta, hogy menjen az asszony, mikor akar, ő pedig a közeli vendéglő mindennapos vendége lett. Itt vált rendszeressé italozása, amit párja nem nézett jó szemmel. Mindennapi kapcsolatuk csak a legszükségesebb dolgokra korlátozódott. Később hallgatólagosan megegyeztek, hogy nem zavarják egymás köreit. Mivel ketten könnyebben tudták fenntartani lakásukat, együtt voltak még egy ideig, de ez sem ment sokáig. Ibolya egyre gyakrabban kimaradt, s nemsokára kijelentette, hogy válni akar. Őt ez nem lepte meg, de azért rosszul esett neki. Ekkor történt meg először, hogy nem ment haza, s hajnalig a szórakozóhelyen volt. Azután ez mind sűrűbbé vált. Eközben szokott rá a játékgépre. Először csak kis tétekben játszott. Mindig nyert annyit, hogy tovább folytathassa. Nem vette észre, mikor már nem azért játszott, mert lehetősége nyílt rá, és esetleg nyerhet, hanem azért, mert kellett! De ekkorra már megtörtént az utolsó per, s kimondták a válást. Megegyeztek, hogy felesége marad a lakásban, s őt kifizeti. Nem tudta, hogyan oldotta meg, de nemsokára ez meg is történt, s neki mennie kellett. Az első teendője az volt, hogy albérletet nézett. Kifizetett előre fél évet, s élete ugyanúgy folyt tovább, csak egyedül. Pénze nagy részét takarékbba tette, a többit pedig lassan, de biztosan elnyelte a játékgép. Már munkahelyén is felfigyeltek egyre romló állapotára, s egy reggel felettese magához hívta, s ő pár mondat után megértette, hogy itt rá már nincs szükség. Pedig elég jó számítógépes szakember volt. Annyi tartás mégis maradt benne, hogy az eltett pénzéhez nem nyúlt. Pedig néha iszonyatosan gyötörte a játékszenvedély, s az alkalmi munkákból és a segélyből nem sok jutott erre. S az albérletet is fenn kellett tartani valahogy. Így teltek az évek, s a környéken már jól ismerték az elhanyagolt külsejű fiatal férfit, aki egyre szánalmasabb helyzete mellett is, többre érdemesnek látszott, mint amit mutatott. Lett néhány alkalmi kapcsolata, de ezek miatt

inkább szégyellte magát, mintsem örült volna nekik. Azzal tisztában volt, hogy már rég nincs abban a helyzetben, hogy méltó partnere legyen valakinek. De *C' est la vie!* Élte hát tovább napjait, s a néha részvevő pillantások legalább úgy ingerelték, mint a megaláztatások, amelyek érték. Egy ízben épp a város központi részén, egy aluljáróban ült le a földre, úgy elfogta a gyengeség. Lehunyta szemét, s nemsokára hallotta, hogy valaki megállt mellette, és azt hívén, hogy alszik, letett melléje egy bankjegyet. Eltelt néhány másodperc, mire tudatosult benne, mi is történt. Hirtelen feltörő indulatában éktelen kiáltás tört ki belőle, s dühe az ismeretlen ember ellen irányult, aki segíteni akart rajta. Az nem értette a dolgot, és sietve távozott. Az eset mégis hasznosnak bizonyult, mert most szembesült igazán, milyen mélyre süllyedt. Hát ilyen benyomást keltek, hogy koldusnak néznek?! Az önbecsülését ért sérelem lökést adott neki. – Érdekes – gondolta, már sok minden történt vele az utóbbi időben, de ez érintette a legérzékenyebben. Úgy látszik még nem épült le teljesen. Hazament, letisztalkodott, s alaposan megborotválkozott. A tükörből nyúzott, sovány idegen arc nézett rá, s szíve elszorult. Elhatározta, hogy kezébe veszi életét. Nagyjából kitakarított, felöltözött, s megmaradt pénzéből vett egy rend ruhát. Hazaérve most már alaposan kitakarított, megvacsorázott s lefeküdt aludni. Másnap reggel elment a közeli bankba, s ott megtudta, hogy időközben kamatozott a betéte, s az összeg kerekedett. Ez jóleső érzéssel töltötte el. Adott egy kis biztonságot. Mellette egy fiatal szőke lány állt, s elgondolkozva nézett maga elé. Ő nemigen figyelt rá, mert kicsit zavarba jött, mert már rég volt ilyen helyen, s látta, hogy felfigyelnek rá az emberek. Biztos kell még néhány hónap, mire valamennyire rendbe jövök – gondolta. Ha már ott volt, bankkártyát is igényelt, mert most már rendbe akarta hozni életét. Hazaérve erősen eltökélte, hogy a játékszenvedélye miatt szórakozóhelyre nem megy, s az italt is annyira lecsökkenti, hogy elviselje a következő időszakot nagyobb dühroham nélkül. Azt is otthon issza meg. Lassan, de biztosan kezdett magára találni, s főbérelője, aki eddig épp, hogy elviselte, meglepődve tapasztalta a változást, s egy ízben be is ment hozzá kicsit beszélgetni. Teltek a hetek, s volt jó néhány igen kegyetlen, gyötrelmes nap, de túlvészelte. Már volt remény, hogy egyenesbe jut. Nemsokára sikerült egy állást szereznie egy kisebb cégnél, ahová csak azért került be, mert egyik ismerőse, akivel gyerekkori barátok voltak megsajnálta, és segített

neki. Szorgalmasan dolgozott, s méltó akart lenni a bizalomra. Menet közben képezte is magát, hogy jobban képbe kerüljön szakmájában, pótolva az elvesztett éveket. Mind jobban beleásta magát a programozásba, s a számítástechnika mélységeibe. A pohárhoz egyre ritkábban nyúlt, s játékszenvedélye is szűnőben volt. Szabadidejében az interneten barangolt, s meglepődve tapasztalta, mekkorát változott időközben az, s mennyi lehetőség van benne elrejtve. Legjobban a képeket szerette nézegetni, mert mindig vonzódott a szép tájakhoz, fotókhoz. Maga is rakott fel néhányat. Néha rátévedt intimebb helyekre is, de nem vitte túlzásba. Így teltek a napok, mikor egyszer pénzt vett ki az automatából, s ellépve a géptől nekiütközött egy lánynak. Egymásra néztek. Egyszerre kértek bocsánatot. Ő tovább akart menni, de a lány megkérdezte, nem tudna-e felváltani egy húszezrest. Ezután már együtt mentek a csarnok felé, mert kiderült, hogy a lány is oda készült. Így jöttek össze. Éva később elmondta, hogy szüleinél lakik, s eladónő egy boltban. Egyre többet találkoztak, s a férfi érezte, hogy melegszik fel a bensője, ha a lány az eszébe jut. Nem sok idő múlva a lány megemlítette, hogy most örökölt egy kis házat nem messze a várostól, mi lenne, ha odaköltöznének. Igaz kicsit rendbe kellene rakni, de amúgy nem rossz hely. Ő megörült a lehetőségnek, mert főbérője mióta ő összejött a lánnyal, megint ellenségesebb lett. – Meg a munkahelyére is könnyen be tud onnan járni – jutott eszébe. Másnap szabadságot vett ki, s elmentek megnézni a házat. Kicsit elbizonytalanodott, mert igaz különálló épület volt, de másokkal közös udvarban. Egy kis kerítés választotta el a két portát. Ezt nem is említette Éva – futott át rajta. – Hát ez alapos tatarozásra szorul – mondta a lánynak. – Majd megvesszük az anyagot, a szomszédok meg vigyáznak rá, míg neki tudunk kezdeni – felelte az, s bekopogtak a másik ház ajtaján. Magas, kemény arcú férfi nyitott ajtót, s neki egy pillanatra rossz érzése támadt. De a lány rögtön beszélni kezdett, s feloldódott a légkör. Megegyeztek, s átmenve fel is mérték a szükséges dolgokat, s elköszöntek. Este már a négy helyiség berendezéséről beszélgettek, amikor Éva hirtelen ránézett, s ezt mondta: – Nekem nincs félretett pénzem, de itt van a ház. Te mit tudsz beleadni? – kérdezte. Ő nem tudta hirtelen, hogy szóljon-e a folyószámláján lévő összegről, de a lány olyan érdekesen nézett, hogy elszégyellte magát és elmondta, van valamennyi pénze, ami talán elég rendbe hozni és berendezni a házat. – Nem! – mondta a lány, az hagy

maradjon tartaléknak, inkább vegyenek fel kölcsönt, majd lassan visszafizetik, s legalább, ha bármi felmerül, lesz mihez nyúlni. Logikusnak tűnt, s ő beleegyezett. Másnap a lány telefonált, hogy neki nincs meg a szükséges mértékű keresete a kölcsönigényléshez, és ráadásul már fél éve kezes egy barátjának, s új munkahelye is van. Szülei meg nem jöhetnek számításba. Ő még aznap megérdeklődte, s neki azt mondták, hogy a keresete elégnek tűnik, de a bank minden igényt egyedileg bírál el, s ez elég komoly összeg. Indítsa el a dolgot, s várjon. Nemsokára kedvező választ kapott, s barátja és egy munkatársa segítségével megkapta a kívánt összeget. Kicsit nehezen vállalták, de aztán megértették, hogy Éva nem jöhet számításba. Más meg nem volt, aki szóba jöhetett. De látva igyekvő és egyre boldogabb munkatársukat, mégis segítettek. A másik hétre mindketten szabadságot vettek ki, és megvették a hozzávalókat, s egy vállalkozó segítségével még éppen befejezték a munkálatokat hétvégére. A következő héten már a konyha és szobabútorokat nézegették, mikor eszébe jutott valami. Megkérte a lányt, hogy legközelebb hozza már el a szükséges papírokat, mert látni szeretné a ház jelenlegi helyzetét igazoló iratokat, s megnéznék, hogy nem lehetne-e valamit tenni, hogy a két portát különválasszák. Megemlítette azt is, hogy talán jó lenne, ha mindkettőjük nevére íratnák az ingatlant, s már igazán meg akarná ismerni a szüleit is. Végül is komoly összeggel járul hozzá a közös élethez, s szeretné, hogy bizalmát bizalommal fogadnák. A lány arcán egy pillanatra átsuhant valami, s ő megint arra gondolt, talán szégyelli szüleit. – Pedig ő nem volt túl érzékeny ebben a tekintetben, hiszen nagyon is jól tudta, hogy nemrég még ő is milyen körülmények között élt. – Holnap este eljöhatsz – felelte Éva. – Ott megbeszélünk mindent. – Egy távoli kerületet nevezett meg, ahol szülei éltek. Másnap a lány telefonált, hogy ma este nem jó, mert apját kórházba vitték, valami vírust kapott el, de néhány nap múlva helyrejön. Halasszuk hétvégére. – Jó, egyezett bele, s még örült is kicsit, mert főnöke megkérte maradjon bent tovább, mert váratlan megrendelés érkezett. Aznap nem találkoztak, de másnap Éva különösen kedves volt, s ő arra gondolt, milyen ajándék a sorstól, hogy összehozta őt ezzel a lánnyal. Ez lenne a boldogság? – kérdezte magától, mikor a lány elment. Jókedvűen tett rendet maguk után, s most még az sem zavarta, hogy főbérője hangosan pakolta el az elmosott edényeket. Valahogy nem volt még álmos, s elővette laptopját, hogy barangoljon

egy kicsit. Meglátogatta postafiókját, s aztán tűzhelyeket nézett, mert az még hiányzott. Azon is gondolkozott közben, vajon hogy fogják fogadni őt a lány szülei? Elhatározta, hogy nem érezteti Évával, ha esetleg tényleg úgy bizonyul, hogy nincs minden rendben velük. A lány a fontos – gondolta, és megint eszébe jutott, milyen odaadó és kedves volt az imént. Hirtelen elfogta a vágy, és azt kívánta, hogy ne kelljen többé elválniuk. Végül is, már csak kis idő, és minden készen lesz! Nem külön porta, de hátha sikerül elválasztani, meg majd csak megleszünk valahogy a szomszédokkal – gondolta. Az a lényeg, hogy mi ketten jól kijöjjünk egymással. A többi az idő dolga. Már majdnem kikapcsolta a gépet, mikor véletlenül rátévedt arra az oldalra, amit néha meglátogatott. Nem volt különösebben prúd, de most kicsit szégyellte magát, ha Évára gondolt. Átfutotta az újabbakat, s megakadt a szeme egy másik lapon, ahol magyar írás volt. Rákattintott, de nemsokára nem akart hinni a szemének. A videón egy olyan lány volt, aki megszólalásig hasonlított Évára. De milyen helyzetben! Ez valami tévedés lehet! De nem az volt. Megismerte. S a dátum csak pár napos volt. Kikapcsolta a gépet, s rögtön a telefon után nyúlt. De a lányé ki volt kapcsolva. Majd holnap – zakatolt benne a gondolat, s eszébe jutott, hogy a bor nagy része megmaradt, mert Éva kicsit korábban ment el ma. Egy húzásra megitta, majd a másik palack után nyúlt. Nemsokára álomtalan mély alvásba süllyedt. Reggel csörgött az órája, s zavaros fejjel fájo lélekkel öltözködött, miközben rosszuléttel küszködött. Már rég ivott egyszerre ennyit, s ennek hatása most jelentkezett. Beérván munkahelyére azonnal ismét megnézte a felvételt, s felhívta a lányt. De megint nem volt elérhető. Szólt főnökének, hogy el kell mennie, s bár az nem örült neki, de azért elengedte. Azonnal buszra ült, s elment a kis házhoz. Bement az udvarba, s odaérve elővette kulcsát, s megforgatta a zárban. De nem nyílt. Valami rossz érzés fogta el, s erőltetni kezdte a zárat. Ekkor kattanást hallott, kinyílt az ajtó, s a küszöbön egy magas, rossz arcú férfi állt, s hidegen nézett rá. Kérdezni akarta, hogy mit keres itt, de helyette az szólalt meg: – Mit akarsz? – Alig tudott válaszolni, hogy ez az ő házuk, de a másik gúnyosan elmosolyodott, s csak annyit szólt: – Hol van a neved? – Ekkor sejlett fel benne először, hogy becsapták. Valóban: Hol van a neve? Hiszen épp mára beszéltek meg az újabb találkozót a lány szüleivel – jutott eszébe. Végül is mi bizonyítja, hogy itt minden munka az ő pénzén történt? A vállalkozó felajánlotta,

hogy huszonöt százalékkal olcsóbban megcsinálja a munkát számla nélkül, ami neki jól jött, hiszen egyébre is kellett a pénz. A személyi kölcsönhöz meg nem kellett ilyen bizonylat. Erről tehát nincs adat, s a szoba és konyhabútor, s a sok szerelvény készpénzért lett véve, s nem is gondolt arra, hogy a számlákat eltegye. Megzavarodva állt, s érezte, valaki megfogja a vállát. Megfordult, s szembetalálta magát a szomszéddal, aki hidegen ennyit mondott: – Felejtse el, hogy valaha is itt járt, s ha még egyszer zaklatni meri a lányt, jobban teszi, ha láthatatlanná válik. Ekkor ez és a rossz arcú is egyszerre ütött, s ő szinte megsemmisült hirtelen kínjában. Eszmélve észrevette, hogy egyedül van. Nagy nehezen felállt, összeszedte magát és vérző arccal émelyegve utazott vissza a városba, és nem bírt gondolkozni. Aztán nagy nehezen mégis elindultak gondolatai, s eszébe jutott, hogy mikor olyan kedves volt a lány, tréfából kérdezgetni kezdtek egymástól dolgokat. A feltétel az volt, hogy nem kell mindig válaszolni, de ha igen, akkor igazat. S később megkérdezte bankkártyája PIN-kódját a lány. Ő akkor kicsit meglepődött, de rögtön eloszlott gyanúja, mikor Éva mondta, hogy ha valami lenne vele, jó, ha van valaki, aki segíthet. De most egészen más színben látta a dolgokat. Izgatottan vette elő tárcáját, s még azt sem bánta, hogy összevérez mindent, mert szeménél szétnyílt a seb, s erősen vérzett. Mindent kiforgatott, de a bankkártyája nem volt meg. Most értette meg, hogy miért ellenezte a lány mikor korlátozni akarta a felvehető összeget. Mindenre volt érve, ő meg bízott benne! Azonnal felhívta a bankot, s kérdésére elmondták, hogy még tegnap este felvették folyószámlájáról az összes pénzt, csak néhány tízezer forint maradt rajta. Már meg sem lepődött. Úgy érezte megfagyott benne valami. Leszállva első gondolata a rendőrség volt, de belegondolva rájött, hogy igazi bizonyíték nincs a kezében. Tudta azt is, hogy ezektől senki sem védheti meg. Szomorúan ismerte fel, hogy balek volt. Kihasználták, megfenyegették, és sorsára hagyták. Még az albérletét sem tudja kifizetni most, s ott az irdatlan sok kölcsön! Úgy érezte szétszakad, s fájta benne minden. Már tudta, hogy mélységesen tévedett. A lány szemében csak néha látta azt a metsző hidegséget, de úgy látszik, az az igazi énje. – Innia kell! – Maradék pénzén italt vett, s aznap teljesen lerészegedett. Másnap bement a bankba, s hozzájutott megmaradt pénzéhez. A tisztviselő furcsán nézett rá, de ő nem bánta. Az ezt követő napokban éjjel érkezett haza, s alig emlékezett valamire. Egyik alkalommal észrevette, hogy a

telefonja is eltűnt. Nem is bánta, mert munkahelyéről már több hívást kapott, de ő nem vette fel. Kicsit reménykedett, hogy hátha valami tévedés az egész, s kiderül, hogy ártatlan a lány. De ez csak öncsalásnak bizonyult. Egy jó hét múlva elfogyott minden pénze, s tudta, hogy már nem húzhatja tovább. Minden értelmét vesztette, s már nem volt ereje szembenézni a dolgokkal. Elborította az önsajnálát és a tehetetlen düh. Hát ezért volt ennyi küszködés! A sok keserves év! Hogy mégis ember legyen. S most emberi mivoltában tették tönkre. Ez fáj legjobban neki. Nem ő kellett, csak a pénze! Az a nyomorultul keservesen megőrzött pénze, ami a múlt. S a felvett kölcsön roppantó súlya, ami a jövő. És mi a jelen? Mi maradt neki?! A magány és az ital felé a kiszolgáltatottság. Mert azt már tudta, hogy még egyszer nem lesz ereje abbahagyni. Meg minek is! Anélkül megbolondulna! – Hazaérve kicsit rendbe rakta szobáját, s meglepetésére az egyik tányér alatt talált egy összeget, ami elég volt albérletének rendezésére, s még maradt is valamennyi. A szükséges pénzt az asztalon hagyta, s a maradékot eltéve magához vette táskáját, s kiment a szürke estébe. Felült az egyik buszra, mely a város szélén lévő tó felé vitte.

Bezárult a kör – gondolta. Már szemer kélt az eső. Talán még jobb is, hogy nem derűs este van. Ez jobban illik helyzetéhez. Egyre jobban fázott. Lassan átnedvesedett a ruhája. Legalább nem lesz olyan hideg a víz – suhant át rajta. – Nem mindegy már? – Lehunyta szemét, s elképzelte, ahogy megszívja magát vízzel, s elmerül. Lassan dőlni kezdett.

Vele átellenben a kis tó másik partján kis csapat táborozott. Eddig csendben voltak. – Ne azt, hanem a másikat! – kiáltott egy leányhang a sötétben. – Jó, úgysem próbáltuk még ki – válaszolt egy fiúhang. S ebben a pillanatban vakító fénysugár vágott bele az éjszaka sötétjébe, s a férfi mozdulatai megtörtek. Lehunyt szemébe fájón hasított valami, s ez megzavarta terve végrehajtásában. Nem értette, mi történik, csak azt tudta, hogy bántón megzavarták magányát. Hirtelen dühöt érzett, s kitört belőle egy kiáltás, hogy még itt sem hagyják békén! Közben eszébe jutott, hogy van még nála egy üveg ital. El is feledkezett róla, úgy lefoglalták gondolatai. Direkt erre az alkalomra vette. Ennyi még jár neki! Felvette kabátját a földről, s magára terítve felbontotta az üveget. – Ahogy ez elfogy, életem ideje is így lesz – gondolta.

– Tisztán láttam az alakját – mondta egy hang. – Én valami kiáltást hallottam, felelte egy másik. Az épphogy szemerkélő esőben felerősödtek a hangok. – Talán valami baj történt – folytatta az előbbi. Szóltak vezetőjüknek, s ő meg még két fiatalember lámpákkal felszerelve azonnal indultak is a másik part felé.

Már alig volt az üvegben, s érezve ezt, egyszerre lehúzta. Most már elég! Ennyi volt! Még hogy hol van a nevem?! – merültek fel benne a rossz arcú ember szavai. Nagy lendülettel a tóba dobta az üveget, mely hangosan csobbanva ért vizet. Levette válláról kabátját, s ledobta a földre. – Majd jó lesz valakinek – gondolta. Szorosan a part szélére állt, de már nem hunyta le a szemét. Hideg lett lelkében. – Ekkor a közeli bokor szétnyílt, s erős lámpa fénye világított rá. Már megint! – hasított bele a düh, s lobbanó indulattal fordult a magányát megzavarók felé. Azok megtorpantak. Most vette észre, hogy hárman vannak. Egy darabig egymásra meredtek, s aztán egy hang szólalt meg halkán: – Hol van a neved? – Hová van felírva? Azért mondta ezt a vezető, mert rögtön átlátta, hogy mi a helyzet. Ő meg csak állt, mint akit letaglóztak, s észre sem vette, hogy dühe elpárolgott. Nem értette, mit akarnak ezek is a nevével. – Be van-e írva a neved az Élet könyvébe, vagy sem? – hallotta újra. Ő élesen és keserűen felnevetett, s arra gondolt, a halál előtt pár pillanattal mit számít ez, vagy bármi is! – Mert az ember születik, meghal, s utána jön az ítélet. – folytatta a hang. – Akinek neve be van írva az Élet könyvébe az, ha meghal is él. Akinek meg nincs, az él, de már halott. Immár elkárhozott. S nincs személyválogatás! – hallotta ismét.

Nem is a szavak értelme, hanem szokatlansága ragadta ki őt letargikus állapotából. S olyan különösen hatott ez, ebben az esős tóparti éjszakában, hogy hátratántorodott, s ezek rögtön odaugrottak hozzá, és szelíden, de határozottan elvezették a víz széléről. Ő meg hagyta. S már azon sem csodálkozott, hogy az egyikőjük összeszedte megmaradt holmiját, ketten meg belekarolva vitték táborhelyük felé. S egy kicsit sem érezte az imént elfogyasztott ital hatását. Gondolatai tiszták lettek és maradtak, s később is ez volt rá jellemző. Nem tudta még akkor, hogy Istennek néha különös útjai vannak, s könyörül azon, akin könyörül, s irgalmaz annak, akinek irgalmaz. Mert ő szuverén Úr! S nála van minden kegyelem elrejtve fiában, az Úr Jézus Krisztusban!

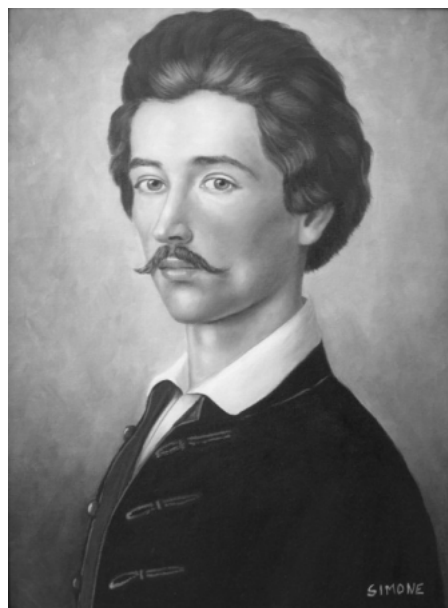
SIMON M. VERONIKA

SZENT ISTVÁN KIRÁLY
(Elhelyezve: Varsó, Szent István-templom)

SZENDREY JÚLIA

PETŐFI SÁNDOR

PETROVICS ISTVÁN

HRÚZ MÁRIA

A Simon M. Veronika által megfestett Petőfi család portréi elhelyezve:
Szalkszentmártonban, a Petőfi Múzeumban

BOR VERS ILLUSZTRÁCIÓK MERÍTETT PAPIRRA 24/1–4.

BOR VERS ILLUSZTRÁCIÓK MERÍTETT PAPIRRA 24/5-8.

BORVERS ILLUSZTRÁCIÓK MERÍTETT PAPÍRRA 24/9–12.

BORVERS ILLUSZTRÁCIÓK MERÍTETT PAPÍRRA 24/13–16.

ŐSZI LÉPTEK

Félve lépek utamon,
lábam alatt az elhalkult nyarat taposom,
lehullott nyáremlékű,
őszillatú
sárgult,
bámult,
bíbor
avar
lábam alatt,
elhalkul a világ,
nem nyílik már virág,
csak a krizantém billenti fejét
sárgán,
fehéren,
lilán
tisztelegve
a holtak előtt
s előttünk
kik holtak leszünk.

TÜCSÖK ÉS TÁROGATÓ

(MEZŐKÖVESDI EMLÉK)

A forró izzadságszagú Napot
elűzte az üde esti szellő,
mélykék bársonyként feszül az ég,
melyen mint csillogó lampionok
felvarrva ragyognak a csillagok,
s kacag a huncut Hold.
De megszólalnak az éj zenészei,
mellső lábukat összedörzsölve

megannyi Mendelssohn, Brahms
zenél a fűszálak közt.
S a kórház tetején a parabolák között,
egy kései vándor kiül a tetőre,
harmónia árad: a tárogató csodálatos hangja,
mint alpesi legelők zenéje árad,
s tölt be ágat, földet,
lent az apró muzsikuskok
aljátszanak hol szinkronba,
hol néma csodálattal
besegítenek bátortalanul,
és már lenn az alkony
a harmónia, a csend,
a nyugalom,
szívet, lelket betöltő varázs:
a nemzetközi nyelv a zene,
az emberi-állati duó:
szól a tücsökzene és a tárogató.

ŐSZBE...

Őszbe felejtkezett nyár
búcsúzik rohanva már.
Csillan sápadtan
a Nap a fák csúcsán,
lehulló avarán.

Borzas fejű krizantémok,
lila – fehér – sárga virágok,
zöld, bronzba hajló,
levelek között, s az
öröm is már sápadt
fénybe vegyül.

SZÁDVÁRY MARGIT

KORUNK PESTISE

Minden oly rideg,
unalmas, egyhangú, szürke és hideg,
álmatlan éjeken aludni vágyom,
lidérces álmokból ébredve
névtelen súly alatt vonszolom
törődött testem és színektől
fényektől kiürült lelkem.
Magam vagyok.
Falakkal körülvett társas magányomban,
a nem érdekel senki és semmi,
s a fásult közöny hálójában vergődve,
tespedten, alétan, megadón,
ébren is álomba süppedve nézem,
hogyan nő a fal.
Segítsetek! SOS jeleim fogja-e valaki?
Hol látok mosolygó arcot?
Van-e kéz, mely barátin értem lenyúl?
Itt vagyok mélyen.
Ólomsúly nehezék sodor
egy félelemmel teli, értelem
érzelem, hasznosság nélküli,
miért vagyok által épített
fenegetlen gödör mélyére.
Kell ez még nekem? Élet ez még?
Valahol mindig van fény.
Kapaszkodj parányi mentősugárba!
Keress egy pontot, s az életben maradás
törékeny létráján vonszold fel
önsajnált szegény magad,
különben legyőz, felfalja létedet
a lelket megtörő, felörlő,
polipként tekergő depresszió.

CSALÓDÁS

Hítem, te vagy a szép a jó,
az út, az egyedül járható.
Hítem, hogy véletlenek a
hallás határán elhaló mondatok,
tévedések a türelmetlen
szárnyaszegett mozdulatok.

Szilárdnak akartam hinni
a törékeny harmóniát.
Tíz körömmel kapartam össze
szeretetmorzsákból, semmibe vesző
ígéretekből, üres udvariasságból,
simogatásnak hitt ütésekből
emlékműved talapzatát,
s rajta téged.

S mire a lepel földre hullt,
légvárként tűntél el szótlanul,
s láttam a szívbe markoló valót,
győzött az ész és lett kiút,
s jövő alapja lett a múlt.

ÉRZÉSEK

Üres az égbolt, üres a táj,
üres a fészek, üres a ház,
üres a fény, üres az árny,
üres a lélek, üres a vágy,
üres a szív, ha nincs kire várj.

Fénylik az égbolt, színes a táj,
fióka csicsereg, hangos a ház,
ömlik a fény, tűnik az árny,
tele a lelked, éled a vágy,
dalol a szív, mert van kire várj.

SZALAY ANIKÓ

SEGÍTSÉ GKÉRÉS

Lobogó haját kibontja a nap.
Boríts be, melengess fényzuhatag!
Áradj ki, mint szent kegyelem,
Perzseld a föld mocskát,
titok ne legyen!

Repedt pajzsunkról te nem tehetsz,
Mi tettük tönkre az életet,
Mi hoztunk gyászt és pusztulást
magunkra. Bolygónk segítségért kiált!

De ólmos fülek mit se hallanak,
Csendben borzong létünk,
imaszót morzsolgat
kékülő ajkunk néma remegése.

Munkánk bérét fizették.
De vajon megérte
minden ész-érdek haszon,
ha borul az egyensúly?
Ó, emberi hatalom!
A kiraboltt természet ősi kincseit
próbáltuk, mint jussunkat
valaha menteni?

Volt miből, hát tékozlunk,
Hiába, hogy most már bánjuk!
Felelőtlen szolga módra
hitelt kértünk és uzsoráztunk.
S üres zsebbel,
kopár szívvel csak állunk.
Sajátunkat loptuk,
Miért csak most látjuk?

Fond be aranyhadjad lenyugvó véres nap,
Mit láthatsz itt? Üszkös romhalmazt!
Vajon hol vagy égi kegyelem?
Segíts élni, újrateremteni!
Segíts bennünket Istenem!

A HAZA HATÁRÁBAN

Megbújsz csendben, lelkem mélyén, bárhol, bármerre járok.
Nekem kedves vagy magyar hon, hazám, szép, földi oltárom,
Európának gazdag kincse, merész, büszke, küzdő szellemű!

Szűz Anyánk vigyázz ránk! S mit István király hagyott örökül
az növekedjen emberségben, dicsőségben, hitben,
Ragyogjon jószág tüzes, fénylő emberi szemekben!

Itt vagyok otthon! Duna, Tisza partján, balatoni vitorláson,
s a Sajó az én kedvelt folyóm – megtisztultan – égő nyári délutánon,
Kékesről látom falvainkat, városaink nyugtalan, sebhelyes képét.
Ide, csak ide vágyom mindenhol! Tőled merre, hová is mennék?

Egyetlen vagy! Féltő édesanya, gondviselő, drága álom.
Itt megsimít egy kéz, idehúz az érzés, sóvárogva. Ó, alig várom,
hogyan láthassalak, s köszöntselek! Mily szép vagy, mily igaz!
Ki hazát nem ismer szegényebb, mint a börtönbe zárt, s útra vetett rab!

Istenből áldott kicsiny ország, lélekben gazdag-határtalan,
Tágas puszták, lankák, dombságok, itt vagyok már – sírva, boldogan!

SZEGŐ ANDRÁS

ÉJJEL A HARGITÁN

Kínzón rossz álmom gyötör éjente
Mikor Erdély kies táját járom,
Csak történne már valami végre
Egy emberöltőn keresztül várom.

Múlt éjjeli álmom is gyötrő volt,
Mit ígér az ébredés? Nagy a tét,
A Nemere haragosan-zúgva
Hozta a Kárpátok üzenetét.

Az üzenet magvas volt és tömör
Megbántva kelt át a Hargitán,
Aki ne ejtene ma is könnyet
Kárpáton belül, egy sincsen talán.

Hargita árnyékában él egy nép,
Akikben máig magyarszív dobog,
De a házuktáján azóta is
Idegen rongy, román zászló lobog.

Amennyi könnyet már ott elsírtak
Tengereket is megtölthetne az,
Mennyi székely ima szállt az égbe?
Számolhatatlan! Ez így mind igaz!

Majd kilencven év múlt el azóta,
Hogy a székely nép ég felé kiállt,
Mi pedig itt a csonka hazában
Ismételgetjük az ők igazát.

Talán egyszer meghallgatják népünk
És elmehetünk még egyszer oda,
Hív minket Erdély, benne Hargita,
Nem maradhat így! Nem, Nem, Nem, Soha!

EGY MÁRTÍR KÖLTŐ

(RADNÓTI)

Most száz éve annak
Emlékezzünk rája,
Hogy egy jeles költő
Tört be a világba.

De, hogy megszületett,
Egyben árvává vált,
Világra jöttével
Elveszíté anyját.

Mily kegyetlen a sors
Lesújt az apára,
Ez a kicsi ember
Így teljesen árva.

Sem apja, sem apja
Most már hogyan éljen?
Rokonok nevelik
Kegyelem kenyéren.

Fiatalon költő
A rímeket rója,
Bátor hangan ír az
Aranyhegyű tolla.

Alig huszonéves
E költő csemete
Megjelenik első,
Verseltelt kötete.

Ám a következőt
Hiába alkotta,
Mert a gyáva rendszer
Azt már elkobozta.

Munkatáboroknak
Lakójává tették,
Mint egy vadállatot
Bántották, üldözték.

És amilyen versek
E korban születtek,
Azok Hazát féltő
Jeles remekművek.

Bántóan aggasztja
A Hazája sorsa,
Egész élete csak
Keserv, egy szenvedés,
Kábulatban rohan
A végzete felé,
De kiutat lelni
Az merő tévedés.

Őrzői mind vadak
Kegyetlen gyilkosok,
Tőlük kegyelmet ő
Éltében sosem nyer,
A Hazáját féltőn
Óvó költő testét
Végül egy tömegsír
Hantja takarja el.

ÁLMODOZOK

Őszi levéllel kezemben
Álmodozva járkálok a kertben,
Hogyan tud ilyen szép lenni,
Hogy ennyire megérinti lelkem?

Honnan van az ezer színe
Az őszenek e bájos tarkasága?
Csak a mesékbe létező
Képzelti szép álmvilága.

Ha a szellő végigsuhan
Ősziesen, langyosan a kertben,
Megmozdulnak a levelek
A fa ága is kissé megrebben.

Halk zörejjel szól a levél
Együtt sírnak a suhanó széllel
Ha szél felerősödik
A levelet szórja szerte széjjel.

Búcsúzik a kert az ősztől
Ez a melegévszak búcsúzása,
Valahol a messzeségben
Télapó már mosolyog magában.

Lesz-e tavasz, lesz-e még nyár
Hogy utána várhassunk az ősze?
Az esztendő álomszépét
Ugyan elérem-e még jövőre?

EMLÉKSZEL MÉG?

Mondd emlékszel még arra a
Napsütötte őszi tájra?
Körülöttünk csend tanyázott
És nem az idő órája.

Ültünk az ősülő fűvön,
Mellettünk egy szintjatszó fa
Árnyékát pazarolta ránk,
Nem bántott a nap sugara.

Alól a tó tükrét láttuk
Borzolta azt az ősz szele,
A Nap pedig csillogtatta
Kacagott rá, játszott vele.

A tónak mindkét oldalán
Magas, védelmező hegyek,
Méltóságát régtől őrzi
A tó felett összenevet.

Némán fogtuk egymás kezét,
Oly boldog, meghitt pillanat
És a völgyben zakatolva
Futott a fürge kisvonat.

Felerősödött a szellő
Ellopta a Nap melegét
Megrázta a fát fölöttünk
Ránkszórta őszi levelét.

Te fázósan bújtál hozzám
Bántottak e durva szelek,
Én két kezem nyújtám feléd
És féltve átöleltelek.

ESŐ KELLENE

Nagy erővel dúl a tavasz
Nevezhetném nyárnak,
A hőmérők legtöbbször már
Harminc körül járnak.

Szikrázóan ragyog a Nap
Ránk teríti fényét
Könnyelműen tékozolva
El minden erényét.

Nekünk inkább eső kéne
Ez hiányzik nálunk,
Erre bizony már régóta
Reménykedve várunk.

Ha nyugatról eső felhőt
Látunk közeledni,
Bízni kezdünk, hogy most talán
El fog hozzánk jutni.

De nem találkozunk ma sem
A báránfelhővel,
Nem áll meg itt, repül tovább
Frigyre lép a széllel.

KÁMÁTÓL A KÁRPÁTOKIG

HAZÁM!
Te sok sebből vérző szent föld
Mit őseink hagytak reánk,
Szent nevedet csak imaként
S könnyezve ejtheti ki szánk.

Kámától a Kárpátokig
Vezetett őseink útja,
Hogy mily hosszú volt ez az út
Csakis a Teremtőnk tudja.

Útjuk évszázadok őrzik,
Születnek, halnak emberek,
És az elhunytak helyére
Új harcosokat nemzenek.

Így értek a szentföldre ők,
Majd belakták e szép Hazát,
S megőrizték velük hozott
Harci kedvüknek mámorát.

Az itt töltött bő évezred
Hozott bánatot, örömet,
Ha ez ma is így mehetne
Élhetnénk új évezredet.

De a sorsunk rosszra váltott
A vérünket férgek szívják,
Ezt a vérszívó férgeket
Politikusoknak hívják.

E tetűnép sosem nyugszik,
Sok gondot okoz ez nekünk,
Ha ily formán uralkodnak
Elvész minden becsületünk.

Romokban hever az ország
Mintha háborúban volna,
Mint hogyha az együttélés
Csak ellentétekről szólna.

Pozíciókért harcolnak,
Egymás torkát szorongatják,
És amit tenniük kéne
Könnyelműen elodázzák.

Betegszünk és szegényedünk,
Nincs munkahely, ami várna,
Mint hogyha a fejünk felett
Valami rossz szellem járna.

Meddig tart e szellemjárás?
Változást remélhetünk-e?
És ha erre sor kerülhet,
Hazám addig kibírod-e?

KÖTÖDÉS MISKOLCHOZ

Széjjelnézek az Avasról,
Mindenhol magamat látom,
Mivé nőtt fel ez a város?
Ma is lelkesen csodálom.

Bármely égtáj felé nézek
Emlékek szöknek eszembe,
A sok elrohant évtized
Térképet rajzolt szívembe.

Diósgyőri-várat nézem
Ahol én már sokszor jártam
Kívül-belül jól ismerem
A tornyait is megmászтам.

Nézek a Bedeg-völgy felé,
Keresem a strandnak helyét,
Hová jegy nélkül léptünk be
Megrohanni a medencét.

Egy kicsinykét elfordulok
És már Tapolcára látok,
Hányszor csábítottak oda
Engem a kebelbarátok.

Hejő partján andalogva
Játszva tettük meg az utat,
Közben kaviccsal dobáltuk
A fűgén futó halakat.

Tapolca az álmok földje,
Ahol jó volt mindég lenni,
Tavasztól a késő őszig
Állandóan volt mit tenni.

Mókust etettünk a parkban,
Strandoltunk is ha sikerült,
Ha csónakázni akartunk
Az legtöbbször pénzbe került.

Másik irányba ha nézek
A Sajónak vizét látom,
Ma is úgy csillog, mint régen,
Szinte érinteni vágyom.

Ez volt vágyainknak vize,
A Balaton, az Adria,
Kalandjainknak helyszíne,
Sűrűn látogattunk oda.

Ismerős volt a Fecske-szög
Minden talpalatnyi földje,
A folyópart árnyas fája,
A környék friss levegője.

A partmenti kavicsgödrök
Melegvizes medencéi,
Pihenőhelyül szolgáltak.
Itt tanultam meg én úszni.

A folyó sebes vizében
Vízirányban versenyt úsztunk,
Az is megtörtént időnként,
Hogy sapkával halat fogtunk.

Amikor meg megéheztünk
És a többség megszavazta,
Érett szedert csemegézni
Átúsztunk a túlsó partra.

Nézem a város házait
Szívemhez nőtt minden utca,
Itten jártam óvodába,
Innen mentem el nyugdíjba.

Munkáséveim itt teltek,
Építettük utcák sorát,
De sok építmény viseli
Máig is a kezem nyomát.

Itt épült családi házam,
Utódaim itt születtek,
Az élőkben gyönyörködök,
Halottaim itt pihennek.

Mikor sétára van kedvem
És erővel bírja lábam,
Egészséges kíváncsiság
Visz a városba magával.

Elnézem, hogy mi változott,
Hogy mik épültek azóta,
Hiszen negyedszázad telt el
Azóta vagyok nyugdíjba.

Útba van a Szinva-terasz,
Hogyha elfárad a lábam,
Ott hosszasan üldögélek,
Örülök, hogy rátaláltam.

Mennyi minden újat látok,
Amerre csak visz az utam,
Máig szépül ez a város,
De ezt eddig is már tudtam.

Ha valami újról hallok
Igyekszem azt jól megnézni,
Nem vagyok rest, nem mulasztom
Készítőjét megdicsérni.

Ha oly építményt találok,
Mihez volt személyes közöm,
Szememmel megsimogatom
És olykor elfog az öröm.

Büszke vagyok városomra,
Nem szeretnék máshol élni,
Ha majd letelik az időm
Itt akarok elpihenni.

PÉTER-PÁLKOR

Péter-Pál napja van
Beérett az élet,
Városlakó ember
Nem láthat ily szépet.

Mozgó búzatenger
Meddig a szem ellát,
Felkelő szellőben
Ringattatja magát.

Aranylón hullámszik
Szembenéz a Nappal,
Közben kacérkodik
A délibábokkal.

A hajnali csendben,
Mint valami álom,
Én azt az aranyló
Búzatengert látom.

Elhunyt elődeim
Nyomdokába lépve,
Fogom a kaszámat
Ősömet idézve.

Mikor még pítymallik
Vállamon a kaszám,
A derengő reggel
A helyszínen talál.

A suhanó kasza
Rendeket vág benne,
Lesz majd a családnak
Jövőig kenyere.

Élénken emlékszem
A régi napokra,
Mikor a nagyapám
Vitte a malomba.

Az aratás után
Az első zsák búzát,
Hogy a malomkővel
Azt lisztté morzsolják.

Finom lett az a liszt,
Kenyér lett belőle,
Reméltük, hogy kitart,
S elég lesz jövőre.

Majd mikor nagyapám
Azt kezébe vette,
Homályos volt szeme,
Ahogy szeletelte.

És eme pillanat
Ünnepi varázsa,
Rányomta bélyegét
Az egész családra.

Hajdan becsülete
Volt az új kenyérnek,
Az életútjáról
Legendák mesélnek.

Mikorra kenyér lesz
Az elvetett magból,
Kijut a családnak
Izgalomból, gondból.

De ha az aratás
Sikeresen zárul,
A fáradt arcokról
Minden gond elhárul.

Tiszteld a kenyeret
Az maga az élet,
Ott ahol hiányzik
Már nem is remélnek.

Gondoljál azokra
Kik kezébe adják,
Keresd naptáradban
A Péter-Pál napját.

DON MENTI KEGYHELYEK

Pihenjete ti drága véreink
A messzeségben, hol a Don folyik,
És őrizze álmotokat imánk,
Amit máig rebegnek ajkaink.

Pihenj te fázó, éhező sereg,
S legyen álmotok könnyű és mesés,
Mi gondolatban veletek vagyunk,
Nem csak bennünket meg a feledés.

Álmotokat ne zavarja a könny,
Mely idehaza máig is pereg,
Anyák és hitvesek fájó könnye,
Azóta egy tengert tölthetne meg.

Testetek azóta por és hamu,
De lelketek a Don felett lebeg,
És néha talán itthon is jártok
A Dunát, Tiszát látogatni meg.

Legyen áldott jeltelen sírotok,
Hős katonák békén pihenjete,
Őrizzétek emlékeitekben
A Hazát melyet úgy szerettetek.

Mi élők nem tudjuk mi lesz a sorsunk,
Meddig élünk és merre visz utunk,
De álmaink vonatán valahol
A végtelenben még találkozunk.

SZILÁGYI KISS MARGIT

ARATÁSI EBÉD

Péter-Pál napján hajnalban kocsizörgésre ébredtünk. Szüleink indultak a határba, a Malomhegy-dűlőben lévő kenyérbúzáat learatni. Még sötét volt, amikor felkeltek, a jószágokat megetették, kialmozták, a teheneket megfújták. Az előző este megélesített kaszát, némi élelmet és egy korsó vizet felpakolva kocsira ültek. A hajnali harangszó útközben érte őket, édesapám levette fejéről a kalapját, és édesanyámmal együtt elimádkozták az *Úr-angyala* imát, jó időért, szép termésért, egészségért fohászkodva.

A búzatáblához érve köszöntötte őket az első hajnali napsugár. A kocsit húzó két tehenet a nagy cseresznyefához kötötték, hosszú kötélre engedve, hogy legelhessenek.

Édesapám „Jézus segíts!” fohással megsuhintotta a kaszát. Dőlt a búza, az első „rend”. 4-5 lépéssel az arató után, édesanyám szalmából kötelet font, sarlóval felemelte a levágott búzakaralást és kévét kötött belőle.

Mire a nap ereje verítéket csalt az aratók és marokszedők arcára, sorakoztak a kévék a tarlón. 9 óra körül leültek egy szusszanásnyi időre, hogy a magukkal vitt szerény reggelit elköltsék, a kosárból előkerült a házi kenyér, vöröshagyma és 1-1 szelet füstölt szalonna. Hamarosan folytatták a munkát. Az égen egy bárányszerű felhő sem volt, tűzött a Nap melege. A határban nem volt beszélgetés, hangos szó, csak a kaszák suhanása hallatszott.

Otthon a konyhában idős nagymamám szorgoskodott. Főzte az ebédet az aratóknak és unokáknak, akik otthon maradtak az árnyas fák alatt az udvarban. Nagymama nem bírta a nehéz fizikai munkát, régóta gyengélkedett, amin nem lehetett csodálkozni, hiszen 8 gyermeket szült, de mindössze 2 maradt életben, édesapám és 1 leánygyermek. Nem újszülött korban haltak meg, hanem 9, 14, 16, 18 évesen, az utolsó halott Józsi volt, aki álmaiban beteljesítendő, erdész akart lenni, mint az édesapja, de érettségi előtt 1 héttel meghalt. Nagyapám a háborúban odaveszett. Nagymamám szótlanul cipelte a sok testi-lelki terhet. A sok bánatban vigasza volt, hogy segíthetett fiának

(édesapámnak) és családjának az unokákra vigyázni és naponta friss ebédet főzni.

Édesanyám erős, szép asszony volt, bírta a mezei munkát, nagymamát pedig nagyon becsülte, szerette, és ez kölcsönös volt.

Azon a nyári napon – az aratás első napján – nagymamám hamis gulyást főzött és tészta gyúrásához készült. Kértem, hadd segíthessek neki, hadd tanuljam meg a tészta gyúrását és a metélt készítését.

– Örömmel engedem, hogy segíts nekem, de nagyon meg kell mosnod a kezedet, fehér kötényt kell kötnöd és a hajadat is egy kendővel be kell kötnöd.

Kellőképpen felkészülve egy tálba lisztet szitáltam, bele 1 tojást ütöttem, só-t és vizet tettem bele. Ezt összegyúrtam.

Nagyon sokáig kellett gyúrnom, míg nagymama elégedett mosollyal nyugtázta munkámat. Gyúródeszkán nyújtófával vékonyra nyújtottam a tésztát. Késsel vékony, egyforma csikokra kellett vágnom. No, ez már kevésbé sikerült, de nagymama csak biztatott:

– Jó lesz az, szép lesz az.

Lobogó forró vízben nagymama kifőzte a tésztát, azon nyomban ételhordóba tette, a másik kannába a levest, mindezt egy kézikosárban szépen elhelyezte és hímzett vászon szalvétával letakarta. 3 tányért és 3 kanalat készített a kosárba, mire megkérdeztem, hogy minek kell ennyi, hiszen csak ketten dolgoznak a határban. Ő mondta, hogy nagyon messzire kell mennem, nagyon kifáradok és meg is fogok éhezni, jól fog esni az ebéd.

Déli forróságban vittem a kosár ételt. A 12 órai harangszó a Malom-hegyi keresztnél ért, kicsit leültem, mert onnan még legalább 500 métert kellett gyalogolnom fel a dombtetőre, ahol már nagyon vártak a szüleim.

Ringó búzatáblák között, fejem felett madárénekekkel haladtam. Örömmel vittem a kincsemet, hiszen én most készítettem először ételt. Az út mellett, a parcella elején egy hatalmas diófa állt. Annak árnyékában ültünk le ebédelni. Először nekem szedtek az ételből. A szabálytalan csikókra vágott tésztámat nagyon megdicsérték szüleim.

Soha olyan jóízűen nem ettem az ételemet, mint azon a nyári napon a hús fa árnyékában, a végzett munka örömevel. 9 éves voltam akkor.

SZÁNTÓ-VETŐ

Üdvözölt légy szántó-vető,
Minden földet megművelő,
Áldott munkáddal teremted
Mindennapi kenyerünket.

Igába fogod jószágod,
Ekéddel a földet szántod,
Elveted a jövő magvát,
Búzád érlel ringó kalászt.

Péter-Pál napján megkezded
Learatni a termésed,
Forró nyári hajnalokon
Rendet vágsz érett kalászból.

Búzaszemet kicsépeled,
Új búzádat csűrbe viszed,
Frissen őrölt jó lisztedből
Lesz asztalunkon kenyerünk.

T. FISER ILDIKÓ

MÉG MA IS LÁTOM...

(EGY AUTÓBALESETBEN ELHUNYT,
NAGYON JÓ BARÁT EMLÉKÉRE)

Még ma is látom...
mintha tegnap történt volna,
szemedben a jövő bízató fénye ragyog,
határozott hangod, huncut mosollyal keretezve
mesél a múltból, jelenről, jövőről
örömmel osztva meg barátaiddal
minden gondolatod.

Még ma is hallom...
ahogy aprócska gyermekeddel karjaid között
szíved büszkeségtől telve, hangosan dobog,
gyöngéden, mintha porcelánból lenne,
csordultig telve atyai szeretettel
minden parányi rezzenését
főltőn kutatod.

Még ma is érzem...
mintha el sem mentél volna,
e világ részeként, itt ülsz velünk,
egyik lábad – szokás szerint – a másik alá húzva
azt mondod: „egészségünkre”
s együtt, vidám nevetéssel kísérve
koccintunk a barátságunkra
az asztal fölött.

És mégis...
hiányzik poharad csendülése,
a mosoly, mely oly huncutul ült meg ajkadon
történetek közös, ifjú, bohém éveinkről
komoly tervek, álmok, elmélkedések

nevetésbe fulladt emlékezések,
beszélgetéseink örök kacaja.
És mégis...
hiányzik a boldog nézés,
mellyel büszkén, cseperedő lányodra tekintettél
az elnéző mosoly, melyben sosem volt harag,
a szeretet és erő, mely sugárzott belőled
ez mind hiányzik abból
mi itt maradt.

Hiába látom...
mintha tegnap történt volna

Hiába hallom...
néma ez a hang

Hiába érzem...
mintha el sem mentél volna

Emléked az...
mi örökre itt maradt.

A FIÚ

A fiú csak nézte,
csak nézte a kertet,
de figyelme egyetlen
virágra terjedt.

Haldoklott a rózsza,
a lágy szellő
szárnyával csapdosta
lehulló szirmait
hátára kapdosta.

A fiú beteg volt,
ereje fogytán,
a bánat mardosott
szívén és a torkán.

Könnyei csak hulltak,
mint rózsáról a leple,
úgy érezte ő lesz
a rózsával temetve.

Egy hét múltán a fiú
midőn éppen sétált,
a kert egyik csücskében
csöndesen megállt.

Tenyerébe vette,
lassan felemelte,
mint azt egy hét előtt
a lágy szellő tette.

Megsimogatta,
még meg is siratta,
azután boldogan
a szél hátára dobta.

Túlélte a szirom,
túlélte a lelke,
hisz minden bizalmát
e virágtól vette.

A MÚLT ÜZENETE

(EMLÉKEZZÜNK A NYUGAT KÖLTŐIRE)

Jövőbe zárt büszkeségem a múlt követ tapossa,
Fátylával a múlandóság testem elborítja,
Ám a lelkem, öröklétben, körétek fonódik,
Nemes szellem ősi magva bennetek csírázik.

ÜZENET

(A NYUGAT KÖLTŐINEK)

Életünk, a múlt gyökerével,
jelenben kinyíló értelem.
Földünk mélyén őseink vére,
mint kőbe zárt történelem.
Góg és Magóg fiai itt eltemetve testük,
mint aranyló csonthalom.
Hitük és szellemük örök,
vérrel írt üzenet, egy igaz szólamon.

BOCSÁSS MEG

A legnagyobb vétkem e földön
hibáimmal élni szüntelen,
szeretteimet megtiporva
áll előttük lelkem meztelen.

Bocsáss meg nekem és a sorsnak,
mert életedbe beléptetett,
nélküled kevés színe volna,
mi nekem itt elrendeltetett.

Barát ki szív zugába bújik
azonnal érzi, amint dobog,
s lüktetése fájdalma csupán
elmúlándó elmeállapot.

A barátom szembeköp ha kell,
bár közben a szíve megszakad,
sohasem utánam dobja el
a büszkeség-sérült poharat.

A barátság-szivárvány ragyog
éltető fényű vízcseppeken,
nem ócska zsibvásáron kapott
rossz kacat a semmi-sincs hegyen.

A legnagyobb vétkem e földön,
hibáim cipelni hátamon,
mégis nemes meztelen lelkem:
szeretteim vétkét vállalom.

TÉL SZÜLETIK

Sírósan és mosolygósan,
jégvirágos, halvány napban,
színekkel csillogón, majd fakón
néz ránk a tél meghatón.

A pehely, ha lehullik
a föld nyeli el.
Az álom, ha véget ér
ébredni kell.
Felsír a gyermek, a Tél
ebben a percben,
s az Ősz öreg emberként
haldoklik csendben.

Kinek fájna ez, hisz az élet rendje,
hogyan amikor ébredsz
meg is halsz egy percre.
Meghal ekkor a múlt, a tegnap
felsír egy új nap szava,
holnap pedig újabb torra
hív az élet maga.

Csupán csak játék,
hogyan lesz a győztes,
az élet, az álom, a tegnap, a ma,

a Tél is csak múlandó,
véget ér egyszer, akkor majd
születik egy újabb Tavasz.

A MADZAG

Oldd ki, szedd szét, húzd meg, ezt még!
Most már, ha úgy gondolod,
újra kötheted, fonhatod.
Sodortak, tekertek, összetapostak,
szaggattak, dobtak, összefoldoztak.
Mit tehetnek még velem?
Szegény zsinagnak véges végtelen életem.
Sokáig sanyarú sorsomra várva
rátekeredtem a székre, az ágyra.
Végigbolyongtam én tájat, teret,
nem találtam egy biztos helyet.
Volt részem rosszban, jóban is bőven
rajtam ringatóztak a ruhák a szélben.
Boldogan lebegtem, mígnem levágtak,
belőlem virágtartót kreáltak.
Locsolták a kincsem, nevelték, míg megnőtt,
nem bírva a súlyát minden sejtem elnyűtt.
Ekkor elbontottak, s a szemétkbe hullva
rákerültem egy szép, nagy szemétdombra.
Egyszer aztán hallok a fejem felett
a következő szólam kerekedett:
– Jé, itt egy jó madzag, ide vele
jó lesz ez még otthon valamire!
Azzal egy érdes kéz megragadott,
kipucolt, kefélt, kimosdatott,
megsodort, kivágta a roncs részeket,
gombolyagom így újjászületett.
Új élet kezdődött, de a régi vagyok,
a napsütésben ismét Szárítókötél ragyog.

A LEGNAGYOBB MŰVÉSZ

A harmadik festmény is úgy végezte, mint sorstársai – a földön, összegyűrve. Most sem sikerült. Lassan tudatosult benne, hogy akár-hányszor próbálja újra meg újra, nem tudja visszaadni a képen azt, amit érez. A színeket – melyeket a lágyan melengető fénysugár még elevenebbé tett –, a formákat –, melyek körötte lengedeztek a kellemesen hűs, őszi szellő karjain –, és a végtelent, amit szeme nem volt képes egyszerre befogadni.

Pihenek egy kicsit – gondolta –, akkor talán...

Leült. Olyan érzése támadt, mintha figyelnék. A faóriások, melyeknek csak színes lombkoronáját látta, méltósággal tekintettek rá, s mintha leveleikkel integettek volna felé. A felhőfoszlányok időnként alakot öltve úsztak el a semmibe. A madarak csivitelő trillája néha áttörte a táj halk, szívmengető, szinte hangtalan morajló muzsikáját, mely közül a mélyben csörgedező patak volt az egyik legszebb hangszer.

Rátörtek az emlékek a napról, mikor először járt itt. Akkoriban annyit meséltek barátai ezekről a hegyekről, hogy kíváncsi lett. Elérkezett az utazás időpontja. Irány a Bükk! – mondták a haverok. Legyen. – gondolta egykedvűen –, ám ahogy az útmentén a táj változni kezdett, furcsa érzés kerítette hatalmába és egyre biztosabb volt abban, hogy ezt meg kell örökítenie. Már elképzelte magát kezében ecsettel, és a kép egyre élesebben rajzolódott ki képzelete vásznán. El kell ide jönnöm és meg kell festenem! – erősödött meg benne az elhatározás...

Akkor nyár volt, és az Alföldön – ahol lakott – a forróság szinte elviselhetetlen. Ahogy közeledtek úti céljuk felé, a klíma is érezhetően elviselhetőbb lett, valahogy más. A hegyek közé érve kellemes hűs lehelet áradt be a kocsik ablakán, elfeledtetve velük a tomboló nyarat. A nyugtató zöld számtalan színárnyalata borította be a vidéket, amit színes apró virágok csoportjai tarkítottak.

Barátaival akkor nem gyalogoltak fel erre a magaslatra, pedig a látvány lenyűgöző.

Ahogy az erdő körülölelő, és szinte álomba ringató karjai között az alatt tekeregő utat figyelte – rajta aprónak tűnő járművek haladtak, motorjaik hangját elnyelte a hegy – egyszerre visszacsöppent a valóságba. Itt vagyok – döbbsen rá hirtelen –, és az a bizonyos kép,

lehet, hogy soha nem készül el. A nyár zöld színeivel még csak elboldogultam volna – gondolta –, de az őszi Bükk egyszerűen megfoghatatlan. Mégis jó, hogy visszajöttem...

Hirtelen turisták közeledtek beszélgetve, nevetgélve. Ahogy elhaladtak mellette, egy pillanatra mintha értetlen pillantásokat vetettek volna a festőállvány mellé dobott, félig összegyűrt festmények kupacára.

Sebaj! Úgyse értenék meg – merült el ismét gondolataiban. Nincs az a festmény, amely vissza tudná tükrözni ezt a látványt, s az érzést mely lelkében fogant. A legnagyobb művész – a természet –, alkotását senki sem szárnyalhatja túl, legyen bármilyen tehetséges... és csak nézte tovább csendben a tájat, melynek érezte minden rezdülését. Boldog volt!

TAMÁS ISTVÁN

SAJÓ

Mikor önféledten sétálok
a völgyben a Sajó csodás partján,
s látom az égen táncolni a napot,
fénnyel megcsillan a folyó tarajos habján.

Csodálom a réteket, a földig hajló fákat,
hallgatom a vidám madarak dalát,
nézem a megkopott köveket a vízben,
ők itt vannak már évszázadokon át.

A Sajó megtisztultan, méltósággal,
hömpölyög megszokott medrében.
Csendesen fut, szalad tovább,
hegyek- völgyek ölelésében.

Hol terpeszkedve, hol összehúzódva
legyőz minden útjában álló gátat, akadályt.
Új erőre kapnak vizétől a parti nádasok,
s amerre elhalad, hajlongva bókolnak a fák.

Nézem a Sajót, s látom tiszta medrében
a megkopott gördülő színes köveket,
sodrása, szalmaszálként viszi magával,
a múlt szépségeit, régi emlékeimet.

ŐRIZD MEG A TE ORSZÁGOD

Bárhol élsz e kis hazában,
itt minden a Tiéd.
A kisalföld, a nagyalföld,
a folyó és a rét.

Ősi földön, ősi magból,
egy szebb jövő terem.
Zászlódon a történelem,
a múlt és a jelen.

Őrizd meg a Te Országod,
ezt már nem vehetik el.
Bárhol jársz a nagyvilágban,
itt van számodra hely.

A folyók partján sétálva,
látsz sok-sok nagyhegyet.
Ha felnézel a kéklő égre,
ott van istened.

Csillagok közt, angyal szárnyán,
imával a szádon,
sokkal jobb vagy, sokkal több vagy,
mint sokan e világon!

EGYEDÜL ISTEN

Ez a világ más már,
mint az enyém volt.
A szíved helyén kő van,
a lelked szürke folt.

Nem látod a jövőt,
melyet anyád álmodott.
Nem érzed a súlyát,
amit apád rád hagyott.

Ne nézd tétlenül,
ha könnyeznek a fák.
Rég nem látod át,
hazád kínzó bánatát.

Magyarföldön szolgálsz,
térden állva élsz.
A legkisebb szélről is,
mint nagyvihartól félsz.

Zúzd szét a követ,
mely fészíti szívedet.
Ne add fel soha,
a hazádat s hitedet.

Váltsd valóra álmod,
amit őseink álmodtak.
Vidd tovább a zászlót,
amit apáink ránk hagytak.

Emeld fel a fejed,
nézz büszkén az égre.
Egyedül csak isten
kényszeríthet térdre!

LÁSSA MEG ISTEN

(AJÁNLÁS – AZ UTOLSÓ ANGYALNAK)

mikor már megváltozik minden
beszédessé válnak a szemek
néma marad szóra szomjas szád
s könnyezni kezdenek a kövek

rábámulsz arra, mit hallanod kéne
sejteni véled a szívnek hívó szavát
tűzként éget a körülötted felcsillanó fény
mégsem érzed a nap éltető sugarát

botorkálsz vakon, mert hiszed szabadon
lovagolsz néma eltiltott szavakon
lesed istened minden mozdulatát
imába foglalod angyalaid dalát

de hol vannak Ők? – az égi katonák
kik oltalmat ígértek a történelem során
már nincsenek vitézek holtak a hősök
nevüket sem látod már a porladó fejfán

mikor érzed itt az idő – megváltozik minden
kiáltson a nagyvilágba szóra szomjas szád
lássa meg isten is a könnyező köveket
lássa meg, milyen gonosz lett, újra a világ...

TIMKÓ GÁBOR

A FOGADÓ

A fogadóról két évvel ezelőtt olvastam először, ám akkor még meg sem fordult a fejemben, hogy valaha könyvet írok róla. De odáig fajult a dolog, hogy beköltöztem a házba és elkezdtem összegyűjteni az anyagokat legújabb művemhez.

Az anyaggyűjtés elég nehezen ment. A közelben lakó szomszédok próbálták elfelejteni a sötét múltat, mely egy életre nyomott hagyott szívükben.

Megrögzött szokásom volt, hogy éjszakánként tettem egy nagyobb sétát az épület körül. Próbáltam valamilyen itt ragadt emléknek az érzéseit felfogni, amely segíthet könyvem elkezdésében.

Egyik ilyen kószálásom során egy fehér hálóköntösben álldogáló lányt pillantottam meg az épülettől nem messze magasodó hatalmas fenyőfa tövében. Odaléptem hozzá és megérintettem a vállát. Életemben nem sok olyan szép teremtetést láttam, mint amilyen ő volt. Megkérdeztem, miért járkál ilyen későn egyedül. Azt válaszolta, hogy az éjszakában gyönyörködik. Imádja a csendet, a sötétséget, mert az éjszaka egy teljesen más világ.

Elárultam neki, hogy a fogadóban lakom, és egy könyvön dolgozom, mely erről a házról fog szólni. Az éjszakai angyal, akit Szandrának hívtak, erre felajánlotta, hogy szívesen segít nekem, mert hallott erről a helyről egy-két borzalmas történetet. Mivel nem volt hajlandó feljönni, ezért ott a kísérteties fák alatt faggattam ki.

Birtokomba került az az információ, hogy az épület falai közt öt ember tűnt el nyomtalanul, köztük a tulajdonos öreg hölgy is. A mai napig sem kerültek elő. A rendőrség is nyomozott, de mivel nem találtak holttesteket és semmilyen más bizonyítékot, ejtették az ügyet. Pedig mindenki sejtette, hogy a hölgy „csinált” velük valamit, aki a férje halála után fogadóként működtette tovább a házat.

Másnap első dolgom az volt, hogy a tegnap éjszaka során hallott információkat bepötyögtem laptopomba. Amikor már jól belemélyültem, legnagyobb meglepetésemre, egy idős asszony kopogtatott be hozzám. Margaretnek hívták.

A hetven év körüli néni, aki baloldali szomszédom volt, elmesélte, hogy a ház előző lakójának dühkitörései voltak. Ilyenkor tört-zúzott. A gyerekeket, akik a portája közelébe merészkedtek, vasvillával üldözte el. A ház egy ideig fogadóként működött, mert a megözvegyült hölgy csak így tudta magát fenntartani. De jöttek a furcsa esetek és az eltűnések. Ezután a házat bezárták. Búcsúzóul még megemlítette azt, hogy macskája egyszer átszökött, és azon a napon látta utoljára. Visszaültem a géphez, s elővettem minden kezügyességemet, mert Margaret néni története alapján végre elkezdhettem írni könyvem első fejezetét. Éjszakába nyúlóan dolgoztam.

Másnap miután jóízűen elfogyasztottam reggelimet, az idős Pityu bácsi látogatott meg. Az öregem láttam, hogy reggel nem kávé volt az első, amit megivott... Hebegve beszélt és nagyon jó kedvében volt.

Őt is megkértem, hogy mondjon el mindent, amit csak tud a helyről. És amit emlékei tárházából felelevenített, attól még most is feláll hátamon a szőr.

A fogadót vezető hölgyet banyának nevezte, akinek volt valami gond a fejével, ugyanis állandóan suttogásokat, neszeket hallott, amik az örületbe kergették. Nem is beszélve azokról az árnyakról, melyeket a tükörben látott maga mögött, vagy épp az ablakon lestek be. Az öreg hölgy holtan találta férjét az egyik reggel. Úgy el volt torzulva az arca a félelemtől, hogy az asszonyka sokkot kapott a látványától.

Sok rémisztő történetet hallottam már pályafutásom során, de mind közül ennek a fogadónak volt a leghátborzongatóbb múlt-atmoszférája.

Pista bácsi befejezte mondókáját, de annyit még hozzátett, hogy valami van ezzel a házzal, és semmi pénzért nem éjszakázna itt.

Elizabeth-tel, a hátsó szomszédal akkor találkoztam, amikor a boltba igyekeztem egy kis ennivalóért. A néni épp a kertben kapálgatott, mikor ráköszöntem. Abbahagyta munkáját és a kerítéshez topogott. Rögtön azt kérdezte, hogy nem félek-e a házban.

Hirtelen nem tudtam mit válaszolni, s nem is nagyon gondolkodtam el még ezen. Azt feleltem, hogy már megszoktam a félelmet. Erre azzal vágott vissza vékony, kedves hangján, hogy ha hallottam volna azokat a borzalmas sikolyokat kitörni a házból, akkor biztos nem mernék ott békésen szunyókálni.

Az asszonyka más érdekességet nem mondott. De ez épp elég volt nekem. Fölszaladtam a házba és elkezdtem írni könyvem második fejezetét.

Másnap reggel arra gondoltam, hogy körbenézek az udvaron, hátha látok valamit, ami további ihletet ajándékoz nekem. Az udvar végén egy hosszú kamra állt, benne mindenféle lim-lommal. Ott nem találtam semmi érdekeset.

Elindultam visszafelé, amikor szemem megakadt az udvar egy pontján: az emésztőgödör felett egy hófehér macska kaparászott.

A ház saját szennyvízgyűjtővel rendelkezett. Tetejét hatalmas betonlap takarta le, és az udvar bal szélén helyezkedett el. Magam sem tudom, hogy miért, de mindenáron be akartam kukkantani oda.

Körbenéztem, hogy nem látja-e valaki, mire készülök. Mikor megbizonyosodtam arról, hogy minden rendben van-e, eltoltam a fedelet. A betontető hörögve, dörögve csusszant el. A mélyből feltörő bűz szinte fálnak csapott. Leguggoltam és hosszan kémleltem a lenti sötétséget. Érdekes kis történeteket lehetne írogatni erről a gödörről. Amikor észrevettem, hogy áll valaki mögöttem, a félelem hideg villámként hasított belém. Abban a pillanatban két jéghideg kéz fonódott vállaimra, s a mélybe löktek.

Az utolsó létrafokot sikerült megmarkolnom, de közel kilencven kilós testemet vállam nem bírta megtartani, s esés közben, halk recsegések kíséretében kifordult. Másik kezemmel tartottam magam.

Szörnyű fájdalmak közepette elindultam fölfelé. Szomorúan tapasztaltam, hogy a betonlap lassan tolódik vissza. Az utolsó pillanatban láttam meg a folyosó nyílását, miután a fedél végleg lezárta a kifelé vezető utat előttem.

Bűzös sötétség ragadott magába...

Kínlódva és fájdalmakkal küszködve felhúztam magam a folyosó nyílásáig. A szűk üregben csak négykézláb tudtam közlekedni. Közben kezem és lábam „furcsa dolgokhoz” ért. Bár nem láttam azokat, de e nélkül is tudtam, hogy mik: az eltűnt emberek maradványai.

Most már csak a félelem által vezérelve mentem, vakon, előre. Vártam, mikor érint meg egy hideg, holt kéz a láthatatlan zugokból előrenyúlva. Ahogy haladtam egyre beljebb, fejem nekiütődött valaminek. Még épen maradt kezemmel megtapogattam: egy létra volt az.

Kicsavarodott jobb kezem tehetetlenül himbálódzott testem mellett. Villámcsapásként hasított belém a fájdalom, ahogy másztam fölfelé a létrán. A felfelé vezető út egyre csak szűkült, vállaim és hátam súrolták a rés falait, hosszú lábaim tehetetlenek voltak, de most már nem adtam fel.

Felértem a létra tetejéig, és fejemmel felnyomtam a kis faajtót.

A konyhában voltam.

Kikecmeregtem a nyílásból, és az asztalhoz botorkáltam, amelyen a mobilom hevert. Úgy kaptam utána, mint egy viharos tengeren fuldokló a mentőöv után.

A rendőrséget tárcsáztam. Így későn vettem észre, hogy hátam mögött kinyílt a fürdőszoba ajtaja, és a homályból előbukkant egy vénasszony egy baltát tartva feje fölött, lecsapásra készen. Mielőtt az ijedség következtében elsötétült volna minden körülöttem, oldalra pillantottam és megláttam Szandrát, ahogy az öregasszony felé rohan kezében egy hatalmas késsel.

Elájultam. –

Egy kórházi ágyon tértem magamhoz, begipszelt kézzel. Reméltem, hogy a lány ott fog ülni az ágyam végén, de e helyett egy nagydarab bajszos, Malcom névre hallgató férfi állt mellettem. Valamiféle nyomozószerűség lehetett. Nem is tévedtem, mert azonnal kérdésekkel kezdett bombázni.

Elmeséltem, hogy az emésztőben emberi maradványokat találtam, ahová valaki belökött; és azt is, hogy a lány az utolsó pillanatban mentette meg az életemet. A detektív összeráncolta szemöldökét, mintha nem hinne nekem, aztán kiviharzott a kórteremből.

Malcom délután visszatért egy társa kíséretében. Kezében egy nagy albumszerűség lapult. Arcukon aggodalom, bizalmatlanság és hitetlenség egyvelege tükröződött.

Újra megkért, hogy emlékezzek vissza részletesebben, mert valami nagyon nem stimmelt a történetben.

Elmondtam, hogy egy új regényen dolgoztam. Azért költöztem a fogadóba, mert könyveimet mindig olyan helyszíneken írtam meg, ahol furcsa, különös esetek történtek egykor. Azt is hozzátettem, hogy a rémszállót egy újságíró barátom ajánlotta, aki az interneten bukkant rá. A házat úgy béreltem, hogy a polgármester ismerte az írásaimat, és megtiszteltetésnek vette, hogy a faluban dolgozom.

Amikor arról érdeklődtem, hol van Szandra, láttam, amint egymásra néztek, akartak valamit mondani, de sehogysem tudták azt kifejezni. Malcom társa elővette az albumot, és a kezembe adta.

Arra kért, hogy válasszam ki azon személyek fotóját, akikkel találkoztam a fogadóban. Gondosan átnéztem az albumot, és négy fényképet tettem magam mellé: Pityu bácsiét, Margaretét, Elizabethét és Szandraét.

A nyomozósegéd kezébe vette a képeket, s még egyszer megkérdezte, hogy biztos vagyok-e benne, hogy ezeket az embereket láttam. Határozottan bólintottam.

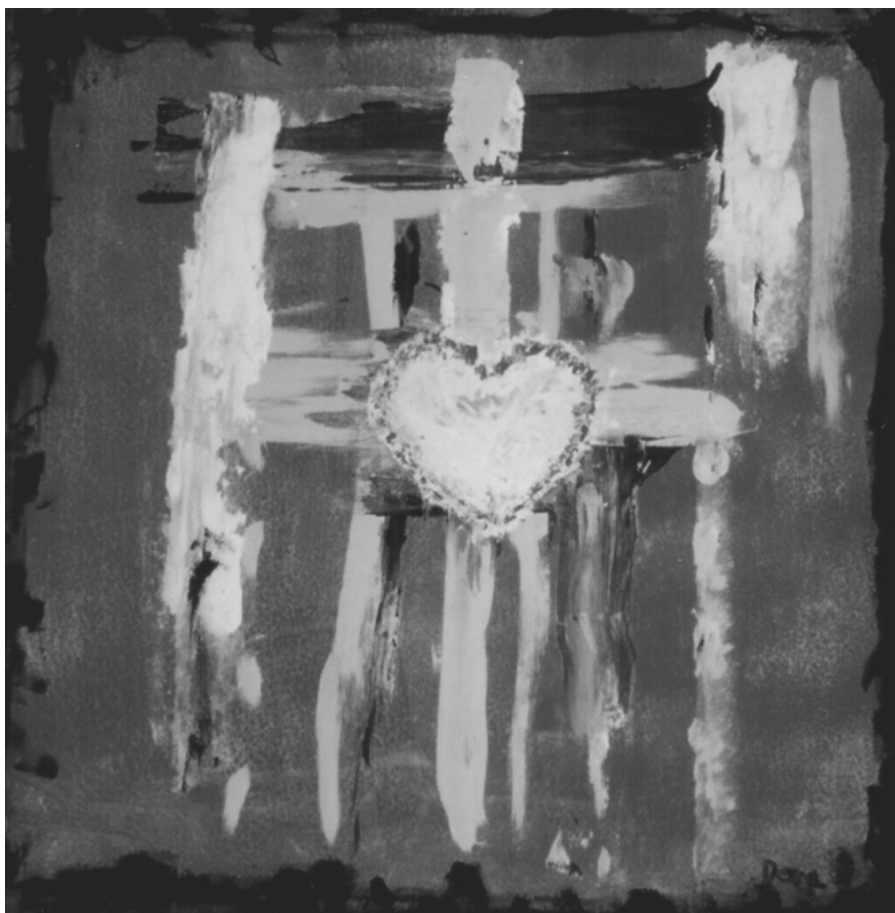
Erre még egyszer egymásra néztek, és arcukra új kifejezés ült: a rémület. Malcom azt mormogta, hogy teljességgel lehetetlen, hogy a képen látható emberekkel valaha is társalogtam.

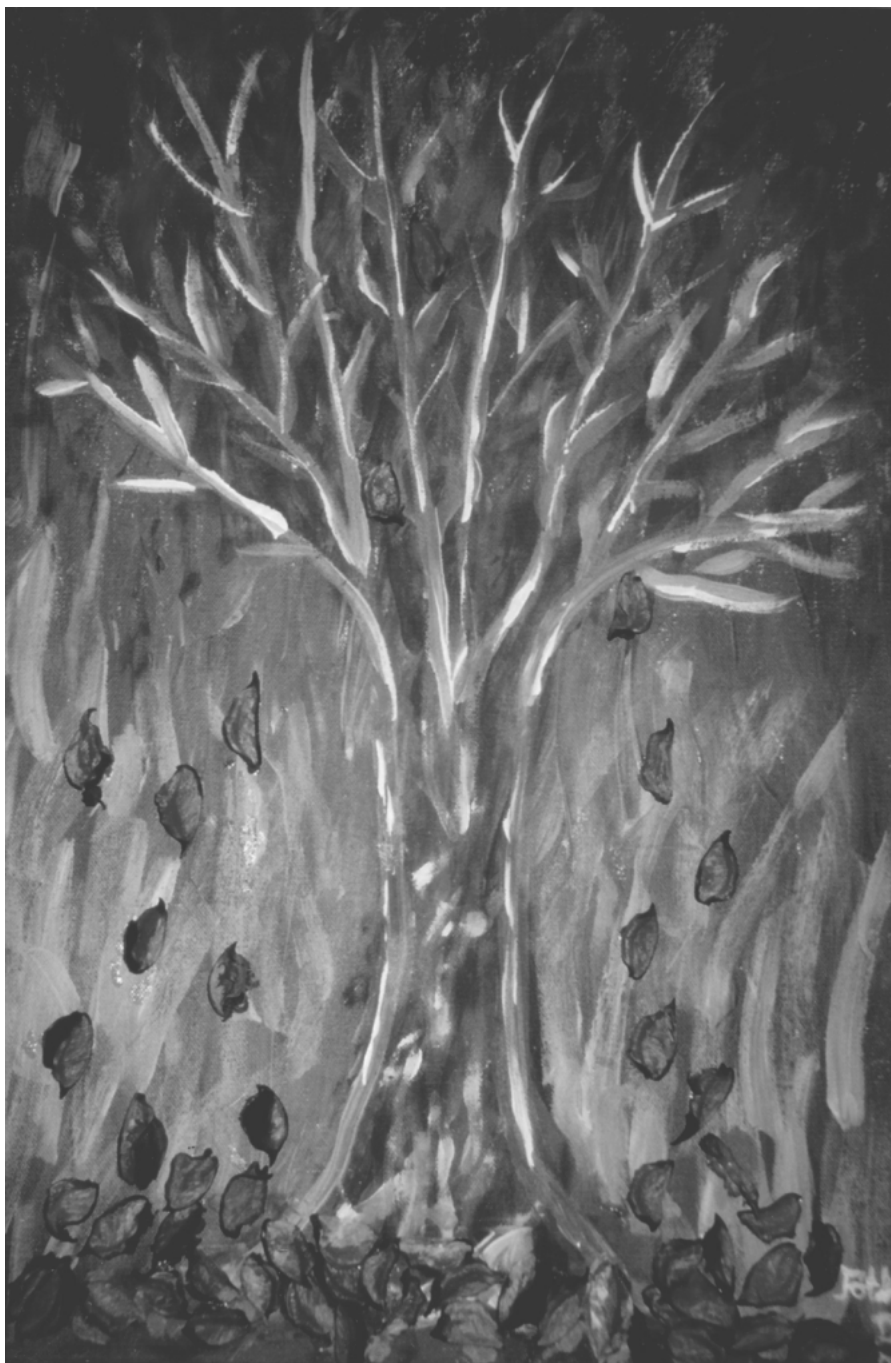
A meglepettségtől, szinte bambának tűnő módon kérdeztem, hogy ugyan miért ne beszélhettem volna velük. Szinte úgy éreztem, hogy engem gyanúsítanak a gyilkosságokkal.

A nyomozó válasza a legiszonyatosabb felismerést hordozta magában, melyet valaha hallottam: ugyanis azoknak az embereknek választottam ki fotóit az albumból, kiknek maradványait az emésztőben megtalálták.

TÓTH DÓRA

FESTMÉNYEIM

VARGA ISTVÁN

DÉLIBÁBOK...

Délibábok kergetőztek,
Egymásnak mutatva titkokat.
Az utazók lábnyomában
Pajkosan andalogtak.

Előrefutva kacérsággal
Ábrándokat illegettek
Messze, messze eltűnőben
A porszemek is megremegtek.

Forró lehelet adta tudtul
Merre járt itt a két kis báb.
Melyből születhet az a szomjas
Komoly valóság.

SUTTOGÁS

Álmosan pislant, szenderül
Utolsó fény a térben, hol élek.
Veremvilágom, nagyon félek.

Gyertyatűz, láng szívemben.
Melegszen, megmelegszen.
Már nem bánt árnylidérc,
A sarokban megfő cipőmmel.

Tűnődöm. Álmaim útvesztőkbe
Rohanva szabdalják életem.
Lelkem kóborol, s éneklí a csend himnuszát.
Hozza-viszi kétségeim üzenetét.

Tegnap rozsdás levelek között jártam.

/ Suttogás fülemben. /

Hajam cibálta a szél.

/ Suttogás fülemben. /

Szügyig ért a sár, a víz.

/ Suttogás fülemben. /

Bátorságom szétszakadt.

/ Maradt a bíbor láng. /

Borzongat a gondolat.

Kérdések tusakodnak,

Fenekednek agyamban.

Ijesztőn magányos halmazok.

Ezerarcú angyal a primás

Lelkem ördögi táncán.

Kapukon innen még áll a bál,

Odaáthoz kell a kulcs.

Síratom magam,

Ahogy a felhőkből

Az omladozó falakra

A mocskos eső hull.

A mindenség szótlan.

/ Bolyongok még mindig. /

Erőm elhagyott.

/ Bolyongok még mindig. /

Csak ülök és félek.

/ Bolyongok még mindig. /

Mint egy céltalan árva.

Föl kell kelnem a földről.

VASI SZABÓ JÁNOS

EGY VÉGTELENÍTETT NAP

I.

Középkori pergamenként sárgállott az asztalon a halom jelenléti ív. Ennyi év múltán nem gondolta, hogy találkozik még a „Pátria nyom.el.” márkás termékével. A német múlt Windows XP-je után kőkorszakba tett időugrás. Csak a kávéautomata kesernyés löttje volt ugyanaz. Előző nap telepakolta az íróasztalt, a radiátorra tehette le a műanyagpoharat. Az elődjétől – a „reszketeg” Pistitől – örökölt műszörme béléses pufájkát terítette a fatámlás székre.

„Nyolc óra. Körül kell nézni az üzemben.”

Homályos folyosón bandukolt, hóna alatt az összefűzött karbantartási tervvel. Arra figyelt: kétoldalt a szösszel belepett, málló falhoz ne érjen.

A kötöde csarnoka „fényárban úszott”. A kattogó gépek közt két középkorú asszony sürgölődött. Buzgó Elemér a felújításra kijelölt gép koszorúját tisztogatta. Az olajos kosztól feketéllő alkatrésznek elősárgállt az eredeti rézötvözet színe. Az állott gépszagba petróleum bűze keveredett.

Walter felgyorsította a lépteit. A kövér Tendliné és Horváth Anna – ösztövé, elvált asszony – akkor rángatta elő az egyik körkötőből a félkész árut. Buzgó tünetően a hátát mutatta nekik. Zoltán önkéntelen hajolt le segíteni. Ezt használta ki a karbantartó, a gördíthető munkapad végéről odakialtott:

– Jó reggelt, főnök!

Walter előbb segített kirángatni a műszörmét a padozatba mélyített dobból, aztán köszönt vissza:

– Jó reggelt, Elemér! Rendben megy minden?

– Khm... Azt nem mondhatom! Az új kolléga, mi csak úgy hívjuk: ragamofil-gyerek, szétszerelve hagyta itt pénteken az egyes gépet. Nekem kellett összeraknom! Ma nem termelnének rajta! A nőket hajkurászta délután!

Zoltán az asszonyokra nézett, sokatmondón találkozott a pillantásuk. Buzgóból ömlött a panasz:

– Mit képzels magáról az a...

Nem várta meg a befejezést, fejével intve a csarnok túlfelét „célozta meg”. Vihar volt kitörőben!

A kötöde tmk irodája onnan nyílt. Belépve lerakta a polcra a mappát, mielőtt távozhatott volna, Sajgó Ottó liluló arccal állta el az útját.

– Jó reggelt, Zoltán! Ne értsen félre, de ami sok, az sok! Az új karbantartó, a Lakatos Kristóf semmit sem csinál! Ha mégis, abban nincs köszönet. Délutános műszakban annyi olajjal töltötte föl a kompresszort, hogy majdnem szétvetette a gépet! Ha Elemér nem néz utána: kész a katasztrófa! Mért nem kérdez? Az a nagy roma önérzete. Egy régi szakembertől csak tanulhatna! Szükség van ilyen alkalmazatra? A gyárkapuban meg sorban áll a sok munkanélküli!

Walter idegesen törölte meg a homlokát. A csoportvezető ezt az együttértésnek vélte. Nem volt az. Zoltán jól emlékezett az első munkanapokra a nagy múltú textiles cégnél. A zömök, sunyi tekintetű Sajgó Ottó, meg a tenyérbe mászó pattanásos képű famulusa, Buzgó Elemér szabályosan „körbeszaglászták”. Ezt a „bevezetés a helyi szokásokba” dolognak gondolta; a németnél szokott határozottsággal látott neki az üzemvitel irányításának. A hét leteltével a tulajdonos-asszony hívatta az irodájába. A gyár egyetlen tisztességesen felújított helyiségében aztán majd ráült a perzsamintás szőnyegre! Burán Elvira a régi törzsgárda panaszait sorolta: túlzott szigor, kemény hangnem, ami külföldön elmegy, „de ez fél évszázada együtt munkálkodó kollektíva”...

A fejét kapkodta: hamar rájött, honnan fúj a szél. A tisztességgel dolgozó többség mellett csak Sajgó „elvti” régi klientúrájának lehetett rá panasz. Reszkető Pista mindent ráhagyott a helyettesére, ám a kivételezés – több pénz, kevesebb munkával – véget ért.

Vidáman gondolt vissza a hosszú, forró nyárra: a Sajgó Buzgó párocska, kiegészülve a termelésesökkenés okán szabaddá vált cimborákkal, oda-vissza többször is „felnyalták” az évtizede használaton kívül amortizálódó régi fonodát. Szeptemberben a megújult csarnokba telepítették a Koreából vásárolt, PLC vezérlésű steppelő gépet.

Sajgó Ottót sokkolta az a nyár, az íróasztal mellett ellébicolt évtizedek után. Életre megjegyezte a „kisfőnök” hideg zöld tekintetét,

komor fizimiskáját. Az üzemben viszont lineárisan nőtt az új művezető tekintélye.

– Megnézem, mit tehetek. Beszélek a sráccal!... Ottó, volna itt egy kis hétvégi munka. A nyári átállás miatt típusváltás lesz a szövődében. A főmérnök nő utasított: szombaton meg kell csinálni! Túlórában! Szükségem van tapasztalt szakemberre: Elemérre gondoltam; mellé, a betanulás okán is, a Lakatos Kristófra.

Sajgó arcára egyszerre ült ki a döbbenet és a düh. Walter először érezte: alapja van a gyári mendemondának, több van főnök-beosztott viszonynál a két „szaki” közt. A csoportvezető köszöntés nélkül faképnél hagyta.

Kristófot a fonodában találta. A belga gép alapját betonozták Sárvárival és Krizmaniccsal. A roma fiú vékony karján kidagadtak az erek, ahogy a nedves sódert talicskázta. Biccentéssel köszöntötte, aztán nyögve tolta tovább.

Walter elégedetten ment vissza a dohos-gépszagú művezetői irodába. Valaki a kopott íróasztal mellé tolt az olajradiátort. Elhúzta a rozsdamarta fűtőtestet a repedezett, salétromos fal mellé. Épp összerakta a szanaszét hagyott dossziékat, mikor felszakították a helyiség ajtaját. Sajgó viharzott be fájdalmas ábrázattal. Lihegve megállt Zoltán előtt. Rekedten szólt:

– Beszéltem Elemérrel. Bejövök szombaton segíteni neki! Azt a léhűtő Lakatost nem kell dupla pénzért berendelni!

Sajgó a kisfőnök szúrós tekintetét mártírként állta. Walter kevés híján felnevetett. Ám a kézításkában zúgni kezdett a telefon.

Ottó duzzogva hátraarcot csinált, az üvegajtót bevágva távozott. A kihangosított mobilból Eszter fáradt hangan szólt:

– Az óvodából hívtak: Mohi megint bepisilt! Zoli, kettőre érte tudnál menni?

II.

Egyetlen lapos tetejű épületben volt az óvoda és a korai fejlesztő. Az udvar felén lármás, bújócskázó, homokot lapátoló, hintázó gyerekek; túlán csöndben ácsorgó, az avart vagy a fölébük hajoló faágot bámuló kicsik. Köztük barna vaskerítés, az utóbbiak védelmében.

Walter cipője alatt ropogott a gondosan elgereblyézett gyöngy-kavics. Megkerülte a játszóteret: itt minden tárgy duplán bizton-

ságosra készült. Mélyet szippantott a hársak friss illatából. Az óvónő az ajtóban várta.

Mohamed a sarokban állt. Nem a szokásos gyerekbömböléssel sírt, hanem idegesítő gépies vinnyogással. Sorstársai rá sem hederítettek, el voltak merülve a saját kis világukba.

– Walter úr! Sajnálom, de az unokaöccse megint bevizelt. Pedig, a WC itt van a szomszédban. Az édesanyja betegsége után kezdődött... Nem tudjuk a pontos okát. Az alsóneműjét kicseréltük.

A kisfiú, mikor felismerte Zoltánt, félbehagyta a vinnyogást. Kezét tördelve szólt:

– Ablak. Láttam az ablakban...

A férfi hosszan nézte: törékeny gyerektest, fénylő barna bőr, göndör fekete haj. Nővére génjeiből keresett valamit: a tökéletesen sémita rasszú kicsin. Csak a tekintete: szúrós, kemény pillantása volt Alizé.

Kinyújtotta karját, megvárta, míg észreveszi, s reagál. Kézen fogva sétáltak ki az épületből, át az árnyat adó fák alatt. A Volkswagen hátsó ülésébe vackolódó gyermek mellén átkötötte a biztonsági övet. Mohi váratlanul megszólalt.

– Nagypáához megyünk? Nem akarok!

– Eszter mamához. Birssajttal töltött buktát sütött, a kedvencedet.

Mohamed már a mellettük parkoló piros Mazdát bámulta mereven.

A ciánzöld autó befördült a repedezett aszfalttal burkolt mellékutcába, majd a bérház durva betonkaviccsal felszórt udvarára. Évszázados bükkök, kőrisek alatt vágtak át a gyomos udvaron. A bejárat kapu nagy öntvény kilincsét nem lehetett elfordítani, csak a férfi erőteljes mozdulatára nyílt ki. A folyosó szőlőindákkal festett, hulló vakolata, a levéldíszes kovácsoltvas-korlát, kopott gránit lépcsősor az egykor volt tisztas kispolgári életről árulkodott. Későbbi stíl: a szocreál alumínium lengőajtón kilépve jutottak az udvar fölött körbe szaladó gangra. Megálltak a dísztelen farostlemez ajtó előtt.

A szomszéd lakás zöld szúnyoghálós konyhaablakából émelyítően fűszeres illat áradt. Kalányosné pacalt főzött a családjának. Mohi elfintorította az orrát.

A csengő bimbamja a múlt visszhangja: szőkére festett hajú, madárcsontú asszony nyitott ajtót. Vékony karja átölelte a közönyösen ácsorgó kisfiút, majd a férfi széles vállát.

Mohinak saját kuckója volt a kisszobában, amint Eszter bevezette, rögtön lekapta a polcról a kedvenc képregényét. Zoltán megtorpant a nagyszoba barna üvegajtaja előtt. Bentről évtizedes dohányillat áramlott és ismerős morgás.

– Guten Tag, Vater! Wir sind angekommen!

A férfi fölnézett a pléddel takart ölébe fektetett albumból. Az agyvérzés óta szokott léha pillantással. Emlékeztetett Mohamed réveteg tekintetére. A megvetett unoka, s a rokkant nagypapa, mily hasonlatossá vált a betegségben. Idő kellett, hogy felismerje a fiát:

– Grüß Gott, mein Sohn!

Hetek óta nem látta Walter Ákost. Mivé lett a délceg, nett férfi, ki Lex Barkerre – az Old Shatterhandet játszó amerikai színészre – emlékeztette egykor a fiát. Ki reggelente borotváltan, hátrafésült sötétszőke haját beolajozva indult munkába, hogy éjszaka átkosmázott nap után, izzadtan hortyogja magát álomba.

Ákos feje lehorgadt, tekintete a színes képekre tapadt. Eszter finoman kihúzta a szobából Zoltánt.

– Egész nap így ül, a fotókat bámulja. Csak németül szól... Kérsz kávét, fiam?

– Köszönöm, a gyárban ittam. Aliz hogy van? Voltál nála?

– A kettes belre vitték...

– Istenem! Az elfekvőbe...

– Meglátogatnád?! Amíg apád aludt, voltam benn, de Ákost nem lehet sokáig magára hagyni. Most itt van Mohamed is...

– Bemegyek hozzá! A kocsit itt hagyom, legalább kiszellőzik kicsit a fejem.

III.

A bérház szemetes-konténerében derékig hajolva turkált egy ráncok barázdálta, borostás ábrázatú, rövidre nyírt ősz hajú férfi. Csokynak becézte mindenki.

Hús évvel tűnt idősebbnek Zoltánnál: csupán egy évvel volt... Általános iskolában egy osztályba jártak. Csoky – hivatalosan: Kelemen Balázs – év-vesztesként; jó alakú, lányosan csinos arcú fiú volt. Tizennégy évesen a haverokkal neves rock bandát alapított, nagymellű, szexi főiskolás lánnyal „kavart”. Igazi sztár volt. Walter látóköréből a középiskola után tűnt el; szüleitől hallotta: balhé a

megtagadott katonai szolgálat miatt, házasság egy magyar származású holland lánnyal, füvezés, alkohol. Mikor a szösi hollandus elunta a verést, botrányokat: hazaköltözött fatornyos szülőföldjére. Csoky a módszerváltás után munkanélküli lett. Rokkantnyugdíjas szülei nyakán élősködött, a részeg duhajkodást nem tűrték sokáig, utcára került. Fél tucat hajléktalan társaságában látták akkoriban.

– Szia Balázs!

– Abba hagyta a guberálást. Amint felismerte Zoltánt, a véres szemek párássá váltak.

– Szia Zoli! – hörögte. Szégyenlősen elkapta fejét, inkább visszahajolt a szemetes fölé.

E sors Damoklész kardjaként lebeg mindünk fölött... – nyomta el a szánakozást Walter.

Kék csempével borított épület: a csillogóan új, vagy eredeti klasszikus stílusban felújított tömbök közt „csipetnyi” szocreál.

Rosszul világított folyosó fákó járólapjain lépkedve hiába kereste az ügyeletes nővért. A női kórterem virágos szekrénykéi közt talált rá Alizra. Párnáját kétrét a feje alá gyűrve, mélyen aludt. A gyógyszerek hatása: arca kisimult, szőke haja kuszán terült szét az átizzadt szöveten.

Oldalt feküdt, mint gyerekkorában... Feltörtek az emlékek: a magas széplány könnyedén kapja föl a sáros udvaron „hátaست dobó” kisöccsét, nevetését is hallani vélte. A nagyfiúk vágy teli pillantásai, sóvárgásuk céltáblája a szűk farmernadrágban, testre feszülő pólóban feszítő driád test.

Letette a narancslevet és a zacskó gyümölcsöt az asztalra.

A szomszéd ágyról idős asszony figyelte. Rekedten megszólalt:

– Zoltán, ugye? A testvére. Sokat beszél magához álmában. Édesanyjukhoz is... Megkérdehetem: miben halt meg az édesapja? Soha nem említi. Mióta az új gyógyszereket kapja, alig szól, csak fekszik. Itt ez a rend: fekszd csöndben, míg ki nem mulsz! A tb-nek ne termelj veszteséget!... Ez megy itt! Olyan fiatal – suttogóra fogta, kövér ápolónő jött az infúziót bekötni. Walter leszegett fejjel ment ki a karbolzagú teremből.

Görnyedt tartású, egykor hórihorgas férfi állt az ajtóban. Arcán a borosta összenőtt deres, tüske-hajával. Szeme könnyektől vagy dohányfüsttől vöröslött?

– Szervusz Zoltán. Rég láttalak!

- Áron...
- Aliztól jössz? Hogy van?
- Alszik. Nincs jól.

A férfi busa feje lehorgadt, kezében szál virág lógott. Kifakult kockás inget, foltos szürke kordbársony nadrágot, kopott szandált viselt. Megkerülve Zoltánt, gyorsan belépett a helyiségbe. Az ápolónő szigorú pillantásától kísérve tette a virágot a karcsú üvegvázába. Az ajtóból szánakozón nézett a nő ágya felé.

A folyosó hideg-kék csempézett falát támasztó Walterhez fordult.

- Most hallottam, mi történt szegénnyel. Sajnálom. A gyerek?
- Anyánál van.
- Eszternél? Őt is rég láttam. Ákos jobban van?
- Az orvosok szerint bal oldalára béna marad.
- Zoli, ha ráérsz, beülhetnénk a Szegfűbe. Rég beszélgettünk. Meghívlak!

- Köszönöm, majd legközelebb. Te sem nézel ki valami jól!

Kornberg Áron a korlátot markolva, lassan botorkált le a lépcsőn. Walter felidézte, amint „gólyalábain” szelte át a várost, egyik órában a művészpresszó, másikkban a nagyszálló bárjában, végül éjfél tájt a Fészekben ült, körötte főiskolás tanítványok: ma festők, grafikusok, neves művészek. Alizt is tanította. Suttogták: több volt hagyományos mester-tanítvány kapcsolatnál. Nővére viharos szerelmi életében ez a flört nem jelentett különleges esetet.

Apjuk mégis a „vén füvező zsidó” miatt kiabálta esténként: „Kurva lett a lányomból!” Mindez addig tartott, míg megjelent a háznál a líbiai mérnökhallgató, Ali; borult minden! Aliznak a férfihez kellett költözni. Eszter csak titokban látogathatta időközben született unokáját. Walter Ákos haragja akkor sem enyhült, mikor Mohamed két éves korában az arab apja búcsú nélkül lelépett. Kornbergtől a belgyógyászat kapujában köszönt el.

– Áron, ha ráérsz, a szabadságom alatt eljöhetnél egyszer aへgyre. Nagypapa pincéje még nem ürült ki. Mohival ott nyaralunk az idén... Az öreg hobó bólintott, kikerült egy parkoló mentőautót. A kijárat fehér rácsos kerítése felé tartva is azt morogta:

- Egy hamis Vilmos nem fog megártani!

ZVADÁNÉ FARKAS ERZSÉBET

HALANDÓSÁGOM RUHÁJA

... Hangod befonja álmom, s szívemben nappal újra megtalálom...

(Radnóti Miklós)

Enyém az, ami képzeletemet megragadja. Sorsfordító erőként gondolataim egysége szabja meg tetteimet. Ami volt, azon már nem rágódok, nem tudok változtatni rajta. Igyekszem a jelenben élni, mert mindenképp érdemes. Ez a pillanat nekem él. Most kell elégedettnek, méltónak lennem az életre.

Hogyan sikerülhet? Talán a következő sorokhoz való ragaszkodásom a mottója:

*Békét teremtek, kizárom a külvilágot;
mártírsorsot, szétszabdalt gondolatot
sejtetnek verseid. Szikrázó motívuma
bízató. Elkísér halandóságom ruhája.*

Dolgaink részletei hozzátartoznak mindennapjainkhoz. A búza, a belőle örölt liszt, amely alapja a kenyérnek. Ráhangelődök az élet működésére, együtt úszom vele. Igyekszem nem kapálózni, hogy el ne süllyedjek. Hagyom, hogy minden menjen a maga természetes medrében. Tetteimből mindig keletkezik valami, hogy aztán újra megragadjon, vagy elmúljon, mint ahogyan érkezett... Megtapasztaltam, hogy életem évtizedei adnak értéket, méltóságot mulandóságomnak. Amikor szerelmes menyasszonyként örök hűséget fogadtam vőlegényemnek: „Holtomiglan – holtodiglan!”

Gyermekeim születése, megkeresztelésük újabb eskütételt vártak el tőlem. Igen! – Isten gyermekeiként fogom őket fölnevelni. Mindig az adott helyzet újabb áramlatához igazítom magam. Amikor külső tényezők befolyásolják számításaimat, bizalommal vagyok önmagam iránt, eszerint igyekszem tovább úszni. Tudom, hogy Teremtőmön és a szereteten kívül nincs biztos pont az életben.

Nyugtalan és álmodozó szívem sugallatára hallgatok.

Odafigyelek, mit akar mondani? Tudom, hogy a boldogságot – ha igazi hittel keresem – akár egy búzaszemben is megtalálom. Mert ha valami fejlődik, mindegy mi van körülöttem.

*Kirándulások képei, istenhegyi ház
a múlt felidézése eltűnt idő nyomán!
Szorongásaim léted meghatározója
Béke-türelem halandóságom ruhája.*

Megtanulni, hogy lelkem meghaljon azért, hogy újjászülessen. Tudjak a lélek nyelvén beszélni, mert az élet minden pillanata tartogat valami újat, ami megtörténhet velem. Hétköznapijaim csodái lehetnek. Amikor gyermekeim – életük viharaiiban – baráti tanácsért fordulnak hozzám, szülői szeretettel egyetemben keresem a választ. Tudjam levetni a korábbi életmód szerinti régi embert, hogy felölthessem az újat, mert nekem most kell elmondanom szívem szeretet-szavait. Isteni hitemben honnan és kitől kérhetek segítséget, mint leginkább önmagamból-önmagamnak. Átélt érzések, sokszínű minták tarkítják életem. Most aranyszínű búzatáblák között lépkedem. Álmodozom. A szomorúság jósága hull reám. Érzem, hogy szívemnek vannak mondanivalói. Odafigyelek reá. Ez a többlet emel ki hétköznapijaim érzéseiből. Mert kell, igenis szükséges az ünnepi érzés, ami megoldás lehet a holnapra.

Mélyen lélegzem, gondolataimat összpontosítom. Befelé, tudatom mögé nézek. Nem lehet és nem is akarom levetni halandóságom ruháját. Együtt élek vele. Megbarátkozom a lehetetlennel. Sajátos módon egybeolvadok benne. Minden lendület, amely magával ránt, egy olyan mozdulat, amelyet akaratom ellenére is át kell élnem. Belekapaszkodni önmagam békéjébe és halandóságom ruhájába. Nincs szabadulás. A képzelet elröptet – az ész visszaránt.

*Elképzelt hitvesként együtt lépkedem veled,
fáradt sorsom enged, reményvesztett szerelmed...
kifogyó segítség, kemény, megkérgesedett fa
társadként fölemel halandóságod ruhája.*

ÉLETÜNK HÁTIZSÁKJA

Ettem kenyeredből, ittam italodból
baktatok, cipelem üres tarisznyádat
göröngyös, meredek az út, nem látok fénnyt
mégis hálaima hullik ki számból.

Indulok tovább, a nap csendje kiragad
megpihenek, eltemetnek a tegnapok
reggel napfény tüzével feltöltődöm
este a délutáni idő múlása hallgatólag.

Az évek, nappalok, órák megmaradnak
mit válaszul kapunk a mulandó lét alatt
leroskadunk, továbbmegyünk, fogjuk kezünk
Te elfáradtál, hátizsákod átadtad.

Ettem kenyeredből, ittam italodból
baktatok, cipelem üres tarisznyádat
az út meredek, de már látom a fényt
hálaének hullik ki számból.

ÉLETGYÖKÉR

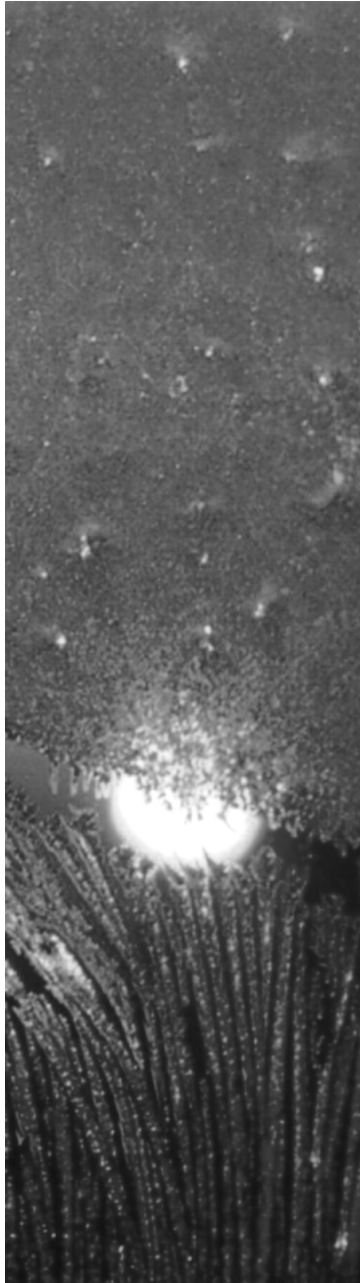
Vándor, aki létezel a holnapi reményben
öleld át a messzeséget, cirógasd kedvesen
hagyd, hogy friss, meleg fuvallata megérintsen
elfújja gondjaid, a szírtre röpjél el velem.

Megérkezünk a bércek biztató csúcsaira
ahol felszínre tör csábító-csillogó valód
ünneplőben város perchossznyi pillanatra
ige-varázslat életgyökér kapaszkodód.

Pihenő csend, megbékél a tenger habjain
színültig tölti fel vágyakozásunk fénypoharát
szerényen áttáncoljuk életgyökér harcait
választ kapunk lélek-lámpásunk esthajnalán.

BOTOND

Jézuska hozott
siattél megszületni
a nyár átölel.

© HAT-MAIT, 2009

UTÓSZÓ

2009-BEN A HAT-MAIT ANTOLÓGIÁHOZ

Köszönöm a megbízatást az antológia utószavának a megírásához. Annál is inkább örvendeztem, mivel a napokban került a kezembe, az 1930-ban kiadott antológia, ami az akkori írók, költők bemutatásáról szól. Sokáig forgattam és elégedetten állapítottam meg, hogy a mai 2009-es, illetve a tavalyi 2008-ban kiadott antológiánk nincs lemaradva sem küllemben, sem tartalmilag nagy átlagban az akkori antológiákhoz képest – kivéve az akkor 6-8 befutott ma is közismert írótól, költőtől eltekintve. Az irodalmi műfajok mellett a mostani antológiákban megférnek a képzőművészek, fotósok munkái stb., amit a 30-as kiadásból hiányoltam.

Egyben megemlékezünk Kazinczy Ferenc születésének 250., valamint Radnóti Miklós születésének 100. évfordulójáról is. Pl. Radnóti szomorú múltjának írásairól, az utolsó kötetéről, ami a *Tajtékos ég* címmel jelent meg, és amit már nem volt lehetősége befejezni halála miatt. Ugyanezen válogatott verseiről sikerült többet a fogolytáborból megmenteni, és ezeket különösen ajánlom mindenki figyelmébe, érdemes olvasni.

Úgy érzem, köszönettel tartozunk az antológia minden résztvevőinek alkotásaikért, akik igyekeztek valami pluszt is adni magukból műveik sokszínűségével. Megtaláljuk egymás jellemvilágát, és fogadjuk el egymást szeretettel.

Ugyanakkor köszönetet mondunk a szerkesztőnek is, tudom, hogy sok időt és munkát vett igénybe, míg a kötet kiadásra került.

S nem utolsó sorban megköszönjük az esztétikus, szép kivitelezést a könyv borítótervezőinek.

Csak ajánlani tudom az olvasóknak ezt a hangulatos, sokrétű publikálással kiadott könyvet, forgassák érdeklődéssel!

Bár a világ forrong körülöttünk, az alkotók meg tudtak maradni sokszínű alkotásaik békés, nyugodt világában.

Köszönjük!

Egy francia közmondással fejezném be...

*„Akaratod legyen
Gondolatod szabad
Akkor leszel ember
Ha gondolkodni akarsz.”*

Mohácsi Józsefné Zsóka
a MAIT Alkotóműhely- vezetője
Miskolc

MAJORVÁRY SZ. SÁNDOR:
ALKONYATI SZELLŐ (FESTMÉNY)

A KÖTET SZERZŐI

BARI GÁBOR

Pácinban született 1942-ben, s iskoláit is itt végezte. Kovács segédlevéllel a zsebében Miskolcon kereste a kenyerét. Esti iskolában érettségizett. Munkahelye az akkori LKM volt. 1995 óta nyugdíjas. Mindig vonzódott az irodalomhoz, fiatalkorában színjátszó csoportban tevékenykedett. Tagja a Hegyaljai Alkotók Társulásának és a MAIT-nak is. Megjelent kötetei: *Jelek az út mentén*, *Múló idők nyomán*.

BELINSZKYNÉ NAGY IRÉN (1924–2001)

1924-ben született Cigándon. Iskoláit Miskolcon végezte. 1948-ban férjhez ment, 1950-ben Szerencsre költözött. Négy önálló kötete mellett – *A hitnek oltalmazó ereje van* (1988), *A szellemeket nem lehet betonba zárni* (1989), *Szerencs város története* (1994), *Anyanyelvünk kertje* (2000) – több mint 20 antológia és számos irodalmi folyóirat közölte írásait. A *Szerencs város története* című könyvéért a miskolci Herman Ottó Múzeum jutalomban és díszoklevélben részesítette. 1956-tól megszűnéséig tagja volt a Hegyaljai Írószövetségnek, majd a MINSZ-nek, a Cserhát Művészkörnek; tagja és tiszteletbeli elnöke volt a HAT-nak. A MAIT örökös tiszteletbeli tagja. Bemutatkozott a televízióban és a rádióban is. Szerepel a MINSZ által kiadott *Képes Irodalmi Lexikonban*. Minden verséből kicsendül a szülőföld, a haza, a család iránti mélységes szeretet, a hűség, az igaz emberi értékek keresése. Verseit az országban sok helyen szavalták és szavalják.

BEREGI FRUZZSINA

1989-ben született Miskolcon. Tanulmányait Bekecsen és a szerencsi Bocskai István Gimnáziumban folytatta. Jelenleg a Miskolci Egyetem magyar szakos hallgatója. Szabadidejében verseket, dalszövegeket, novellákat ír, emellett egy amatőr zenekar énekesé. Nagy tisztelője és ápolója a selmecbányai diákhagyományoknak, melyről e kötetben található verse is tanúbizonyságot tesz. Antológiában először jelentkezik.

BÉNYEI VERA

„Erdőbényén születtem 1945-ben. Nyugdíjas tanárként néhány éve Mezőzomboron élek. Mint mindenkit, engem is foglalkoztat a magyar nép sorsa, az emberek élete, a természet szépségei, a környezet, értékeink megóvása. 2 évtizede írok, de publikálni csak idekerülésem után kezdtem a HAT tagjaként és az egyesület antológiáiban, ahol igen sok értékkel és tehetséggel találkoztam.”

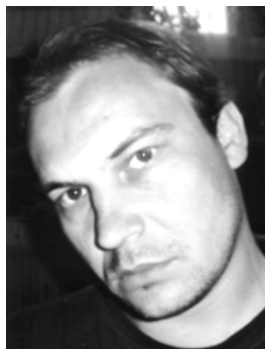
BOR ISTVÁN IVÁN (1945–2006)

2006-ban elhunyt alkotótársunk így vallott önmagáról: „1945-ben Budapesten születtem. Emlékeim szerint mindig rajzoltam, mintáztam. Keramikusnak Gorha Géza tanácsára az Iparművészeti Vállaltnál dolgoztam, majd mint kerámia műhelyvezető a MÜTEX Szövetkezetnél. Rajzaim először az *Élet és Irodalomban* jelentek meg (Nagy Lászlónak tetszettek...). Az első keszthelyi Kisgrafikai Biennálén több *ex libris*srel jelentkeztem. Rajzaim szinte minden lapnál megjelentek. Az *Ifjúsági Magazin* bemutatott. Politikai plakátjaimmal, karikatúrákkal, filmforgató-könyvvvel díjakat nyertem (Kecskemét 2x, Budapest). Sok könyv borítóját feleségemmel terveztem. Freskóméretű szénrajzaim és festményeim 90%-a a válásom után, rossz tárolás miatt megsemmisült. 10 évig nem foglalkoztam művészettel. Az utóbbi másfél évben 21 illusztrált kötetem jelent meg kortárs költőkkel. Visszanézve több száz, talán ezer rajzi megjelenés igazolta képességemet s festő tanítóm Gráber Margit elvárását. Példaképeim Picasso, Siqueros és Giotto voltak. A magyarok közül Czóbel, Ferenczy Béni és Kohán György. Ma már szerényebb vagyok. Egy jó rajz, szobor vagy vers nemcsak tetszik, hanem ihletet ad. Ma csodálkozom, hogy 30 éve mi mindennel foglalkoztam: gobelinszövés, batikolás, ötvösmunkák, szobrok, kerámiák, falinómetszés, üvegcsiszolás, kertészet – rózsák, lepkék, s egyéb állatok, utazások, levelezések írókkal, költőkkel, művészekkel. Külön téma a film... Fizikai munkás létemre a művészet volt az életem. Várom a nyugdíjat, másfél év és visszavonulok zempléni házamba festeni. Budapesten tag vagyok: Kláris, Tüzedzők, Szegeden, Pécsen, Ózdon, Nyíregyházán, Tokajban, Szerencsen, Miskolcon rendszeresen előfordulok. Képeim, rajzaim: Angliában, az USA-ban, Chile-ben, Mexikóban, itthon magángyűjteményekben vannak.” Bor István Iván a MAIT örökös tiszteletbeli tagja, az egyesület pályázatainak festmény-grafika kategóriájának *I. díja* 2007-től az ő nevét viseli (*Bor István Iván-díj*).

BORNEMISZA ATTILA

Végzettsége: újságíró szakon esztéta, – művészettörténet, vallástörténet. Orvosnak készül. Több természetgyógyász tanfolyamot, stúdiumot végez. Asztrológiai iskolája volt. Antológiák: *Emberi fohászok*, *Kláris*, *Somogy*, *Déliabáb*, *Medicina*, *Dunatáj*, *Tisza illata*, *Szivárvány*, *Álmodom azt*, *Délsziget*, *Batsányi*, *Festő ha kiállítja*, *Árpád házi szentek*, *Bíró family-sorozat* (4), *Lant* antológia, *Sziporkák*, *Naxos felé*, *Szeretet Igazgatója*, *Kisalföldi Énekek I., II.*, *Örökségünk, kincseink* stb. Kötetei: *Amulett* (1985), *Megsejtett szavak* (1986), *Térj vissza*, *Judavid* (1989), *Fénylő fohászok* (1990), *Akit megfest a szivárvány* (1990), *Mária* (1993), *Páris monológja* (1994), *Zsoltár helyett* (2004), *Szemfényvesztő jelenben*, *Tűzmadár* c. könyv. Díjai: *Art I., II.*, *SZOT különdíj*, *TOT-TESZÖV-díj*, *Ezüstlant-díj*, *Holland-ösztöndíj*, *Hegyvidék különdíj*, *Tatabánya város díja*, *HAT-díj*, *Aranytoll-díj*, *Aranyserleg-díj*, *Öregekért-díj*, *Cserhát Irodalmi Díj*, *Quasimodo-díj*, *Aranyoklevél*, *Soros-díj*, *Miniszteri dicséret*, *Bíborosi és Szentatya dicséretei*. Tagja: Cserhát Művész Kör alapítóelnök, a MÚOSZ tagja, a helyi újságok szakosztályában, Magyar Írók Nemzetközi Szövetsége, HAT tagja, Délsziget tagja, Művészeti Alap-tag, Magyar Orvosírók Társaságotag, Magyar Orvostörténeti Társaság-, TV-rádió-közlések, 6 rádióriport, *A Nap Embere*. A Szuverén Pannóniai Jeruzsálemi Szent Lázár Lovagrendben, nemzetközi tisztje, nagy bronz lovagja, *Főnix nívódíjas*.

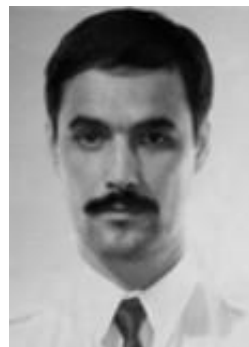

BOZÓK FERENC

1973-ban született Gyöngyösön. Egerben, az Eszterházy Károly Főiskolán szerzett magyar-történelem szakos diplomát, majd a gyöngyöspatai önkormányzati általános iskolában osztályfőnök volt, s magyart és történelmet tanított. Jelenleg Budapesten él, a piarista tanítórend szerzetese. Versek és esszéket ír. Első, *Szélkútya* című kötete, mely négy esszé és negyven verset tartalmaz, 2007-ben jelent meg az *Ünnepi Könyvhétre*, a *Z-füzetek* sorozat 122. köteteként. Könyve előszavát dr. Lisztóczy László irodalomtörténész, a Dsida Jenő Baráti Társaság elnöke írta, az utószót pedig Simor András író, költő, műfordító, az *Ezredvég* folyóirat főszerkesztője. Kötetét a Magyar Írók Egyesületének szépirodalmi lapja, a *Lyukasóra*, valamint az egi Dsida Jenő Baráti Társaság támogatta. Bozók Ferenc tagja a Magyar Írók Egyesületének, a Magyar Alkotók Internetes Társaságának és a Fialat Írók Szövetségének. Folyóiratokban 2003 óta publikál verseket és esszéket. Pl. a *Lyukasórában*, *Ezredvégben*, *Poliszbán*, *Kapuban*, *Prae-ben*, *Új Emberben*, *Keresztény Életben*, *Evangélikus Életben*. Az egi Szent István Rádióban a *Kultúrkörök* című műsorban pedig megy a Bozók Ferenc esszéit bemutató sorozat.

DEÁK LÁSZLÓ

„1970-ben születtem Kazincbarcikán. Születésemtől fogva ebben a városban élek egy kertes családi házban, mely számomra nem csak egy lakás, hanem a szabadság szimbóluma. Gyermekként is fontos volt számomra ez a szabadság, a nagy kert és udvar és a végtelen természet fejlesztette kreativitásomat. Számomra a kezdő lökést a versírásban, 1982-ben egy tragédia indította el. Gyermekkor szerelmemet a fivére meggyilkolta és ez a sokk váltotta ki belőlem életem első leírt versét, ami még igazán nem is mondható versnek. Mindössze öt soros és nem is igazán rimel, de nekem ez a vers nagyon fontos lett az életemben, és titokban elkezdtem a versírás tudományát csiszolgatni. Petőfi Sándor és a költészete nagy hatással volt rám. Eddig 2 verseskötetemet jelent meg: *11 év összefoglaló*; *G és W*. Tagja vagyok a MAIT-nak.”

DEDIK JÁNOS

1935-ben született Budapesten. Többek között Párizsban, a Magyar Intézetben dolgozott. 1967 óta ír, elbeszéléseiben főleg külföldi élményeit örökíti meg. Novellái korábban a *Kristály* vidéki lapjaiban és a *Zsarátban* jelentek meg, mostanában a *Klárís* irodalmi-kulturális folyóiratban és a *NapSziget* hasábjain publikál. Több antológia is közölt írásaiból. Kötetpublikációi: *Magunk nyelvén* (1996, társszerző); *Tetszhalott* (1999).

DÉNES MÓNI

„1985. október 24-én születtem Budapesten, azóta is ott lakom. Jelenleg az ELTE angol és magyar szakára járok. Az angol irodalomból nagy kedvenceim William Blake, John Donne és Virginia Woolf. Verseket és prózát is körülbelül azóta írok, mióta írni tudok, de ez a tény valahogy lepel alatt pihent egészen 18 éves koromig. Nekem is a szerelem volt az első komoly ihletőm, mint oly sok másnak, s az első szonettciklusaim voltak az eredmények: angolul és magyarul. 2006-ban kezdtem publikálni: első sikerem a *Szintézisben* című antológia, a haiku-pályázaton elért második helyezésem a *Kőbányai haikukkal*. Azóta főként internetes portálokon publikálok: az Irodalmi rádió és a Napvilág Íróklub tagja vagyok. A 2007-es könyvhétre jelent meg első kötetem *Hiány és beteljesedés* címmel. Ha szavakkal kéne jellemeznem ezt a könyvet, azt mondanám: naívság, ártatlanság. Kicsit olyan ez számomra, mint a Blake-i ártatlanság első fázisának, az amorális korszaknak a lezárása.”

DOMAHIDI KLÁRA

„Marosvásárhelyen születtem 1969-ben. Tiszalúcon nőttem föl, s itt élek ma is. Sárospatakon szereztem tanítói diplomát. A tokaji Váci Mihály Irodalmi Körnek, a HAT-nak és a MAIT-nak is tagja vagyok. Írásaim több antológiában jelentek meg, pl: *Az őszi fényben tündöklő szerelem*, *Őselemek* (Miskolc), *Az istenek árnyékában*, *Ne vigy' minket a kísértésbe* (Dunaharaszti), *Kettőezer-kettő éjszaka meséli*, *Múzsák tánca* (Törökszentmiklós), *Nyitott kapuk előtt*, *Égtájak* (Szerencs), *Nyitott szívvel*, *Lázadó dalnok*, *Éltető forrás* (HAT-MAIT). Díjaim: *Irodalmi Nívó-díj* (2006, AKIOSZ), *Art és Batsányi-emlékdíj* (Batsányi-Cserhát Művészkör), *Aranypróza* (2003, HAT), *Aranyfotó* (2007, HAT-MAIT). Az írás mellett festek, fotózom. Kiállításaim eddigi állomásai: Tarcál, Tiszalúc, Kisgyőr, Sajóvámos, Böcs, Miskolc, Székesfehérvár, Ócsény. Saját honlapom: <http://domahidik.multiply.com>.”

FONÓ LEVENTE

Debrecenben született 1993-ban. Családja erdélyi származású. Jelenleg a debreceni Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskolában tanul. Művészetek iránti elkötelezettségét példázzák az általa készített honlapok. Állandó kiállítása a <http://www.fonolevente.mlap.hu/> megnevezésű weboldalon tekinthető meg. 2009. évi fontosabb kiállításai: ClubNetCet Nemzetközi Vándorkiállítás (Budapest); SKANZEN Szabadtéri Néprajzi Múzeum (Szentendre); Maconkai Orosz László Galéria (Budapest); HON-NAP Duna menti Hagyományörző Ünnepe (Komárom); V. Nemzeti Lovas Fesztivál (Zánka); Gyulaffy Napok Csobáncért (Gyulakeszi); Salon International d'Arts Contemporain du Sénégal (Dakar); The 14th Australian Hungarian Cultural Convention (Canberra).

GAÁL ERNŐ

1949-ben született Sárospatakon. 1981 óta Szerencsen él. Irodalommal 1985 óta foglalkozik. Eleinte prózai műveket írt, majd 1998-tól verseket is. Jelenleg a Hegyaljai Alkotók Társulásának az elnöke. Eddig 25 antológiában szerepelt. Szerkeszti a *Szerencsi Hírek* irodalmi mellékletét. Tagja és régióvezetője a Cserhát Művészkörnek, tagja a TAMA-nak, MAIT-nak, a Keresztény Alkotók Közösségének, a Váci Mihály Irodalmi Körnek. Szerepel a *Képes Irodalmi Lexikonban* és a *Kortárs Írók Arcképcsarnokában*. A 2001-es irodalmi könyvnapokra jelent meg első verseskötete *Határkő* címmel. A MAIT-tól *Lindák Mihály-díjat* kapott (2007).

GÓG JÁNOS

Szül.: Csongrád, 1951. november 5. T.: Az általános- és középiskoláit Csongrádon végezte, diplomát és rendezői végzettséget Szegeden szerzett. Később szakvizsgázott művelődés-szervezésből és Európai Unió ismeretekből is a Szegedi Egyetemen. M.: Évekig a Csongrád és Vidéke ÁFÉSZ egyik vezetője, majd a Raszter Könyvkiadó megalapítója és igazgatója. Az ALFÖLD Művészeti Egyesület elnöke, a Magyar Írók Nemzetközi Szövetsége dél-magyarországi szervezetének elnöke, az Országos Szövetség alelnöke, a *Föveny Irodalmi Folyóirat* szerkesztője. 1994-2002 között városi és megyei önkormányzati képviselő, a Csongrád Megyei Közgyűlés tanácsnoka. Művei: eddig tizenhárom kötete jelent meg: *Történelem vallató* (szociográfia, 1976); *Virágok* (versgyűjtemény, 1992); *Álom* (mesék és novellák – közös kiadás, 1995); *Kollázs* (versek, 1997); *Ujjlenyomatok* (versek, 2001); *Magánügyek* (novellák, 2001); *Napfogyatkozás* (mesés kifestő, 2002); *Mélyből fakadó táncok* (versek, 2003); *Szonettkoszorú* (szonettek kedveseimnek, 2004); *Sárból tapasztott város* (versek, 2005); *A hatalom tarisznyája* (mesés kifestő, 2006); *Karcok a homokba* (próza írások, publicisztikák, 2007); *Húrok rezdülése* (versek, 2008). Közel félszáz antológiában jelentek meg, legújabban az Irodalmi Rádióban hallhatók írásai. Életrajza olvasható az *Irodalmi Kislexikonban* is. Több kötetéhez Faludy György *Kossuth-díjas* költő írt méltató utószót, illetve ajánlást. Elismerései: *Szocialista Kultúráért* kitüntetés (1976); *Honvédelmi Érdemérem* (1978); *Ifjúságért Érdemérem* (1980); *A Magyar Kultúra Lovagja* cím (2001); *Juhász Gyula-díj* (2002); *Csongrád Megye Alkotói Díja* (2002); *A Magyar Írók Nemzetközi Szövetsége nagydíja* (2003); *Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje* (2005). Pályadíjai: *Alkotó Ifjúság országos III. díj* (1976); *A Vörösmarty költői pályázat I. díj* (2001); *A MINSZ nemzetközi költői pályázat I. díj* (2003); *Föveny Nívódíj* (2004); *PRO BONO Irodalmi Díj* (2008). A HAT és MAIT által kiírt *Éltető forrás* c. 2008-as pályázat vers és próza kategóriájának elbírálója.

GYENES KLÁRA

Iskoláit a budapesti Pázmány Péter Katolikus Egyetem Főiskolai hittanári szakán és a Nyíregyházi Főiskola Bölcsészettudományi és Művészeti Kar drámapedagógia szakán végezte. Versei és prózái rendszeresen jelennek meg antológiákban, irodalmi kiadványokban. Díjai, elismerései között: Esztergomi Főegyházmegye országos Mindszenty pályázata – *Különdíj* (1992); Jeruzsálemi Szent Lázár Lovagrend és a Cserhát Művészkör – *Aranyoklevél* (2006); Szabad Magyar Újságírók Szövetsége 1956 ötvenedik évfordulója alkalmából meghirdetett irodalmi pályázata – Vers kategória: *Dicsérő elismerés* (2006, USA, Baltimore); Cserhát *Arany Art-díj* (2007); a Magyar Kultúra Napja alkalmából Kazincbarcika kulturális életében végzett kiemelkedő munkájáért *Oklevél* (2009).

HABARICS HENRIETTA

1990-ben született Debrecenben. Az általános iskolát Porcsalmán, a Kiss Áron Általános és Alapfokú Művészeti iskolában, középiskolai tanulmányait pedig Tiszavasváriban a Vasvári Pál Középiskola Szakiskola és Kollégiumban végezte. Jelenleg a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi karának magyar–germanisztika szakos hallgatója. Versek iránti vonzalma már gyermekkorától kíséri, saját költemények írásával öt éve foglalkozik. Antológiában másodszor jelentkezik.

IHÁSZ-KOVÁCS ÉVA

Kutatómérnök, újságíró. Márai Sándor és Kassák Lajos tanítványaként, később Fodor András és Tandori Dezső, Baranyi Ferenc, Csoóri Sándor ismerik el. Eddig 15000 versét publikálta, ötezer féle lapban, hetven antológiában, és 18 könyvet írt. Klasszikus költőnek nevezik. Munkásságát számos díj, kitüntetés követi. *Béke arany*, *SZOT*, *TOT Art*, *Nemzetközi aranydiploma*, *Aranylant*, *Aranykehely*, *Fekete István*, *Aranytoll*, Balatonfüreden *Salvatore Quasimodo-díj*, *Hegyvidék-arany*, majd *Magyar Kultúra Lovagja* 2002. 01. 21-én. *Tóth Ede Irodalmi díjas*, 1970-ben, Veszprémben, a Cserhát Művész Kör alapítója, főtáka, a Batsányi-kultusz fáklyavivője, egyházművész. Tagja a Magyar Orvosírók Nemzetközi Társaságának, Magyar Írók Nemzetközi Szövetségének, Berzsenyi Társaságnak, számos hazai és külföldi lap közölte, köztük a TV, rádió. Legutóbb Hegedűs Géza és Páskándi Géza Kossuth-díjas költők ismerik el. Lexikonokban is szerepel, köztük az *Olasz Almanachban*, *WHO-§-WHO*. 1966-óta tagja az Alap irodalmi csoportjának. Azóta *Rákóczi-díjas*, *Tóth Ede Irodalmi-díjas*, *Őselemek* országos pályázatának díjnyertese. *Klárás nívódíjas*, *Galga nagydíjas*, *HAT Platina-díjas*, Napút Ösztöndíjasa, *József Attila aranykoszorú-emlékdíjas*, *Főnix-díj* stb. Innovációs feladatok jellemzik. *Déliab* újság alapító-szerkesztője.

J. SIMON ARANKA

„Életem íve Kaposvár és Miskolc között feszül. Amott születtem, emitt élek. Vagyok késői, de talán még nem elkésett gyümölcs. Minden fontosat később találtam meg az életben: Istent, hivatást, képességet, kivéve a társat, az igazit, mert ő korai ajándék volt, s tart már harmincöt éve. Ifjúkorom versei poétai törekvéseimmel együtt enyésztek a semmibe. Negyvenedik évemben nagyot fordult életem kereke. Fölösleges rongyaim eldobtam, hogy egészen újat kezdhessek. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen szereztem hittanári diplomát, később etikát is tanultam. Szerelmem – a tanításon és férjemen kívül – mindig is az olvasás volt. Ma már az írás is az. Jelentek meg írásaim kiadóknál, különböző antológiákban, lapokban, elértem szép eredményeket több pályázaton, de tudom, hogy még *kicsi* vagyok, tanulnom, fejlődnöm kell, míg csak élek.” A HAT-MAIT *Aranylő búzaszemek* c. 2009-es pályázatán *Aranypróza-* és *Nívó-díjat* ért el.

JENEY ANDRÁS

1945-ben született. Falusi parókián, hatgyermekes lelkészcsaládban nőtt fel. Gépészmérnök, matematikus, a Miskolci Egyetem docense. Közel 15 éve ír verseket. A Hegyaljai Alkotók Társulása és a MAIT tagja. Költeményeivel több pályázaton ért el sikereket; első helyezést és művészeti díjat is nyert. Írásaival hat antológiában, különböző folyóiratokban és egyéb kiadványokban találkozhatunk. 2006 óta első közlésben leginkább a *Kalács Szépirodalmi Folyóiratban* jelennek meg versei. Három városi televízió sugárzott róla rövid portréműsort. 2008-ban ő lett az Irodalmi Rádió legjobb szerzője. 2004-ben jelent meg *Útra ha keltek* című első önálló verseskötete, 2009-ben pedig a Miskolci Egyetemi Kiadó gondozásában, *Fölfelé visz a folyó* címmel, immár a második is.

K. FEKETE ISTVÁN

„Születtem: az Úr 1953. október 13-a napján – Jajhalomtanyán. (Ne keresd a térképen!) Édesapám feledékenysége folytán a születési anyakönyvi kivonatban 14-ei dátum van bejegyezve. Vallásom: szabadelvű római katolikus (egy személyes vallás – nincs bejegyezve). Lakóhelyem: Tiszalúc. Hazám-házam: Magyarország – jelzőloggal terhelve. Legmagasabb iskolai végzettségem: technikum. Munkahelyem: Rokkantnyugdíjas vagyok. Karambolok száma: (házasság – válás): kettő. Büntetve: Nem voltam. Hogy mióta írok és mit? Valami csoda folytán 1992. január 4-én tudatára ébredtem, hogy nagy szerencse ért – amit máig sorscsapásként élek meg és mint mázsás malomkő-nehezék vállamon – küldetésnek mondanám. Írok mindenfélét – vidámat és szomorút. A műfaj? – igyekszem minden téren kipróbálni magam, de szárnyaim... még nem nőttek.”

KISGYÖRY SZABÓ ZSOLT

1984-ben született Miskolcon. Az általános iskolát Kisgyőrben, a középiskolát Miskolcon végezte. Jelenleg a Miskolci Egyetem magyar–történelem–pedagógia szakos hallgatója. Tagja a HAT-nak, MAIT-nak, a Magyar Versmondók Egyesületének. 2009-től az Északkelet-magyarországi Regionális Versmondó Egyesület al-elnöke. 2006-tól a MAIT titkára. Az egyesület *Hír-telen* című hírlevelének; s az eddigi antológiák: *Fényszületés* (MAIT, 2003), *Fény és árnyék* (MAIT, 2004), *Éneklem a tavaszt* (MAIT, 2005), *Nyitott szívvel* (MAIT, 2006), *Lázadó dalnok* (HAT–MAIT, 2007), *Éltető forrás* (HAT–MAIT, 2008), valamint ezen kötet fő-szerkesztője. Ezekben, ill. az *Üzenet társainak* (Raszter Kiadó, 2008, 2009) c. antológiában jelentek meg versei. Díjai: *Alkotói közösségünkért-díj Arany fokozata* (MAIT, 2006); *Nyitott szívvel* c. próza- és verspályázat *Különdíj* (MAIT, 2006); *Lázadó dalnok* c. verspályázat *III. díj* (HAT–MAIT, 2007); *A közösségért-díj* (MAIT, 2008, 2009); *Éltető forrás* c. verspályázat *I.*, *Aranytoll-díj* (HAT–MAIT, 2008); *Aranyló búzaszemek* c. verspályázat *I.*, *Aranytoll-díj* (HAT–MAIT, 2009). Saját honlapjának címe: <http://szabozs.multiply.com>.

KLENCZNÉ FÖLDI IRÉN

Debreceni születésű, pécsi MÁV-nyugdíjas, özvegy, dédnagymama. Egykor diákszavaló, vasutas ünnepségek versmondója (1982, Siófok, *I. díj*), szakmai tudósító, vers- és prózaíró. Novella-pályázaton MÁV Pécs: *I. díj* (1989), MÁV Budapest: *II. díj* (1990), Nyugdíjas Orsz. Szöv. Budapest: *Különdíj* (2007), Nyugdíjas Egyesület, Pécs – novella, valamint vers kategóriában témakörük és választékos nyelvezetük érdeméül: *I. díj* (2007). Az AKIOSZ *Moccanás II. és III. pályázatán* novella: *II. díj* (2007) és vers: *I. díj* (2008) helyezettje... Irodalmi művei a Vasutas Írók, Budapest, 1989 és 1990, a versbarátok országos terítésű antológiáiban Pécs, Budapest, Szerencs, Miskolc (összesen 20 kötet), valamint a pécsi *Zengő Fény*, a debreceni *Főnix Hangja* és *Alföldi Tollforgatók* lapjaiban és a budapesti *Magyar Vasutas*, a *Kristály* és a *Déliabáb* című kiadványban találhatóak. Első regénye 2007-ben *Szentkristóf* című, 305 kiadásban jelent meg. Méltatta Kiss Sándor a *Glória* antológiában, 2008-ban. AKIOSZ *Aranytoll Oklevél* elismerés Leányfalu (2008). Verseiből válogatás készült *Héptettes* címmel.

KOSSÁRIK NÁNDOR

„Diósgyőrben születtem 1935-ben. A diósgyőri Kilián György Gimnáziumban érettségiztem, majd az ELTE matematika-fizika szakán szereztem középiskolai tanári diplomát. Tanulmányaim során az egyetemi újságban jelentek meg írásaim. Tagja lettem a *Kelet* Irodalmi Alkotócsoporthoz, s ekkortól antológiákba jelentek meg verseim. Verseim antológiákban, folyóiratokban, a tokaji írótábor évkönyvében szerepeltek. A Diósgyőri Várjátékokon sikeresen mutatták be verses élő sakkjátékomat. A tiszaujvárosi *Versíró-versmondó* Gálán, a *Hegyaljai alkotók* pályázatán, valamint az *Irodalmi Rádió*nál is nyertem pályadíjakat. Eddig két önálló kötetem jelent meg: *Vers Játék Gondolat* és *Játék nélkül* címmel. A JEL-KÉP és a Hegyaljai Alkotók Társulásának tagja vagyok. Lírámmal a hagyományos költészetet képviseli, s most készülő kötetemben is igyekszem elkerülni a modernkedő írások és a posztmodern kor zavaros hangulatát.”

L. GÁL MÁRIA

Születési helyén, Kótajban egy Szabolcs megyei faluban él és tanít a helyi István Király Általános Iskolában. Eddig megjelent kötetei: *Körülölelt a csend* (1999); *Csendes áhítat* (2002); *Szívemig ér a csend* (2004); ... *Csendben Kettesben* (2006). Több antológia társszerzője. Álomvirágait, Mandaláit sok esetben adja „kölcson” alkotótársainak köteteik illusztrálásához. Célja: írásait olvasva, rajzait nézegetve az emberek rádöbbenjenek arra, hogy az élet múlandó. Annak szépségeit könnyű észrevenni és élvezni, az árnyoldalait viszont – ha tetszik, ha nem –, el kell viselni emberi méltósággal. A HAT–MAIT 2008-as pályázatán *Aranypróza-díjat*, 2009-es pályázatán festmény-grafika kategóriában *II. díjat* ért el.

LÁSZLÓ KLÁRA

1950-ben született Budapesten. Már fiatalabb korában is vonzódott a költészethez, akkoriban is írt verseket, de mikor férjhez ment, valamennyit elégette. 1999 óta tagja az AKIOSZ-nak, 2003 óta pedig a Tűzedzők Asztaltársaságának. Versei megjelentek a *Kristály* és a *Koszorú* című újságokban, valamint néhány antológiában. A szerelmi költészet áll közel hozzá, romantikus lélek.

LESKÓ IMRE

1935-ben született Sátoraljaújhelyen. Tarcalon él. Kertészmérnöki szakmáját olykor-olykor felcserélte közalkalmazotti beosztásokkal, de szakmájához, a szőlészethez, borászathoz mindvégig hű maradt. Az élet élményeihez visszanyúlva fotós és irodalmi eszközökkel fejezi ki véleményét az élet dolgairól. A *Tarcali Újságban* több éve ír novellákat és közérdekű témákat. 1999 óta tagja a HAT-nak. Írásai megjelentek a HAT és a MAIT antológiáiban. 2001-ben a Tarcali Önkormányzat és a HAT segítségével megjelent a *Gondolatok rabságában* című kötete. A MAIT alelnöke, tarcali alkotótáboraink vezetője. A MAIT-tól 2008-ban *Lindák Mihály-díjat* kapott.

LINDÁK MIHÁLY (1949–2004)

A költő így vallott önmagáról: „Vannak gondolataim, jóllehet azok néha kuszák, fésületlenek, de mégiscsak az enyéim. Több, mint negyedszázada nem teszek mást, mint ezeket a gondolatokat próbálom meg rendszerbe foglalni, megfésülni és leírni, mert van amikor írni kell, és csak írni lehet. Legyen az tudományos munka, sajtó cikk, vagy esetleg novella, vers. Többször elmondtam már, sem írónak, sem költőnek nem tartom magamat. A legnagyobb élmény számomra az olvasónál megnyilvánuló »ahá élmény«. Az, amikor elmondja, ahá az velem is megtörtént, vagy velem is megtörténhetett volna.” 1996-ban jelent meg *A katona, a lány és az öreg* című kisregénye, majd 1999-ben *Csak neked* címmel önálló kötete is napvilágot látott. Alapító tagja volt a HAT-nak és a MAIT-nak, előbbinek egy ideig elnöke, utóbbinak – haláláig – titkára. A MAIT örökös tiszteletbeli tagja. Emlékére és tiszteletére az egyesület létrehozta a *Lindák Mihály-díjat*. 2008-ban a MAIT posztumusz *Életmű-díjjal* tisztelgett emléke előtt.

LUKÁCSNÉ EMMIKE

1937-ben született Szegilongon, sokgyermekes családban. Iskoláit Sárospatakon és Miskolcon végezte. Munkája során mindig nagy szerepe volt a gyermekeknek, betegeknek, időseknek, s ahol tudott, boldogan segített. Jelenleg is részt vesz kisebb-nagyobb munkában nyugdíjasként. Balesete és szívműtete előtt is írt már. Egy gyermeke van, aki Kanadában él. Tagja a HAT-nak és a MAIT-nak. Versei eddig 3 antológiában jelentek meg: *Nyitott szívvel* (MAIT, 2006), *Lázadó dalnok* (HAT-MAIT, 2007), *Éltető forrás* (HAT-MAIT, 2008). 7 darabból álló akvarell-festményeit oklevéllel ismerték el.

MAJORVÁRY SZ. SÁNDOR

„1970. november 14-én születtem Miskolcon. 1988-tól írok verseket. 1997-től HAT (Hegyaljai Alkotók Társulása) tag vagyok, 2001-től a MAIT (Magyar Alkotók Internetes Társulása Közhasznú Egyesület) elnöke. Önálló kiadott kötetem címe: *Érzelmek* (HAT, 1997). Díjaim: *Lindák Mihály-díj* (2006), *Alkotói közösségünkért-díj Arany fokozata* (2006), *Szerencs város és a HAT díszoklevele* (2006). A következő antológiákban szerepeltek verseim: *Úttalan utakon* (HAT, 1998), *Nyitott kapuk előtt* (HAT, 2003), *Fényszületés* (MAIT, 2003), *Fény és árnyék* (MAIT, 2004), *Éneklek a tavaszt* (MAIT, 2005), *Nyitott szívvel* (MAIT, 2006), *Égtájak* (HAT, 2007), *Lázadó dalnok* (HAT-MAIT, 2007), *Éltető forrás* (HAT-MAIT, 2008), *Üzenet társainak* (Raszter Kiadó, 2008, 2009). 2006-tól fotózással is foglalkozom. A természetfotózás áll legközelebb hozzám, mert természetjáró ember vagyok, aki nyitott szemmel tekint a „zöld” világra. Díjaim: *Nyitott szívvel c. fotópályázat I. díj az Időtlenség c. fotómmal* (2006), a II. Tarcali HAT-MAIT Alkotótábor kiállításán a zsűri *III. díja* (2006), *Éltető forrás fotópályázat II. díj* (2008). 2008 őszétől a festészetben is igyekszem kifejezni magam, elsősorban a magyar érzelmű témákat kedvelem, de közel áll hozzám a portréfestészet is. 2009-ben a *Kazinczy Ferenc* portréra *Nívó-díjat* kaptam. Saját honlapom címe: <http://saszabo.multiply.com>.”

MENTOVICS ÉVA

„Az olvasás szeretete már kicsiny koromban mellém szegődött, mint egy hűsége házőrző, egy jó társ. A gyermekéveimben és kamaszkorban történt kezdeti próbálkozások után igen hosszú szünet következett. Három esztendeje kezdtem papírra vetni verseimet, melyek legkisebb – harmadik – gyermekem ihletésére születtek. Azóta már több önálló verses- mesés kötetem, gyermekeknek szóló lapozó könyvem is napvilágot látott és számos antológiában is megtalálhatók az írásaim. Egy ideje azonban más témákkal is foglalkozom, így sorra születnek a felnőttek számára íródott versek, novellák is. Bízom benne, hogy előbb-utóbb lehetőségem adódik ezeket az írásokat is a kedves olvasók elé tárni. Számomra az írás több, mint ajándék. Maga a csoda, mely a mindennapi munka és egyéb teendők mellett egyszerre tud megnyugtatni, ellazítani és örömet szerezni. Számomra a szavakkal történő játék egy varázslatos utazás, egy testet-lelket felüdítő kikapcsolódás. Boldogsággal tölt el, ha akár kicsi, akár felnőtt olvasóim találnak írásaim között olyant, mely megmozgatja fantáziájukat és általuk sikerül néhány felhőtlenül boldog, örömteli, vagy elmélyült percet szerezni. Köszönöm, hogy olvastak!”

MOHÁCSI JÓZSEFNÉ ZSÓKA

A MAIT alkotóház vezetője így vall ömagáról: „A művészet három világában éltem és élek. Ez a zene, irodalom, festészet.” Esztergomban kezdte hegedűvel. Festészetével 39 kiállításon sok szép sikert ért el. Többször első díjas lett pályázattal. Irodalom területén is termékeny. Zsókanak több újságban jelent meg írása, 15 antológiában versei, prózája látott napvilágot. 1993-ban Csurgai Judit forgatására készítette elő kisregényét, amit a TV1 ötször vetített le, s a DUNA TV is. Több vidéki városból és Miskolcra is kapott pl: *Alkotói-díjat*, *Különdíjat*, *Közönség-díjat*, *Lindák Mihály-díjat*, *Életmű-díjat*, *Ezüsttoll-díjat* és *Alkotói közösségünkért-díj Arany* fokozatot. Ötször volt önálló irodalmi estrendezvénye. Tagja a Budapest, Esztergom Írószövetségének. Jelenleg: a HAT (Szerencs) és a MAIT Alkotók tagja. Dorogon az Ifjúsági bányász zenekarban játszott. 1997-től minden évben rendszeresen van kiállítása, 2009-ben már háromszor volt a Gárdonyi Géza Művelődési Házban kiállítása és irodalmi estje. 2009 novemberében országos zsűrizéssel újabb kiállítás Miskolcon. Három önálló kötete van. Most készül a negyedik. Az *Aranyló búzaszemek* c. antológiában prózával, verssel és festménnyel vesz részt.

MOHÁCSY DONÁTH CSABA

„25 éve foglalkozom fotózással, prózáírással. Fotóimat általában vontatójárművekről készítem, de érdekelnek a közlekedési eszközök és a természetfotózás is. Hassel Bladéval dolgozom Agfa Color Gold papírra. 11-szer volt már kiállításom. Tagja vagyok a Magyar Fotóművészek Országos Szövetségének, és a MAIT-nak a kezdetektől. 4 évig éltem a Dunántúlon, ahol részt vettem a tokodi fotóművész táborban, és az esztergomi kiállításon első helyezett lettem a *Zuhanás közben* című fotómmal. A *Vörösbegy* című fotómat a National Geographic is átvette. 2000-től nyugdíjba vonultam. Azóta a fotózásnak élek. A MAIT sajtóreferense vagyok.”

MOLNÁR SZILVIA

„1973-ban születtem a Szűz jegyében. Szegeden élek, könyvtáros vagyok. Kiegyensúlyozott párkapcsolatban élek. Büszkeségem egy csodaszép és okos kutyus. Tinédzserkori, első kezdetleges fiúhoz vonzódásom hozta elő belőlem az „írást”. Akkor persze még nem foglalkoztam tudatosan ezzel az egésszel. Viszont 1996-ban, amikor internetes irodalmi oldalakkal kezdtem ismerkedni, ráéreztem arra, hogy milyen jó másokat olvasni, szépérzékileg tágulni és próbálni fejlődni. Ezt elősegítendő, néhány évre rá csatlakoztam a Barátok Verslistához. A távol-keleti vonzódáson keresztül beleszerettem a haiku versformába. Gyakran próbálgatom magam benne.”

NAGY EDIT

„Jászládányban születtem 1934-ben, és sorsomban meghatározó a jász és őrségi lekület. A gyökerek, a család, a természet s az olya nagyon szeretett irodalom. S bár kijutott a kétkezi munkából is – a megpróbáltatások ellenére – segítettek megőrizni és megosztani másokkal is az életbe vetett hitemet. Egyre jobban kiviláglik, hogy a vezető kulturális irányzatok, napi politikai érdekek, törtétesek mellett az anyanyelv védelmében, a népköltészet ösztökélésében több őszinte elkötelezettségre lenne szükség. Öröm, hogy a Hegyaljai Alkotókban társakra találtam. Egerben élek, sajnos már özvegyen, de gyermekeim és hat unokám közelemben. Munkáim újságokban, rádióban, antológiákban, a Nádszagú felhőkön, s a Mélyről jövő című köteteimben jelentek meg, de szívesen közlöm, szavalom szóban is.”

NYÁRI MARGÓ

„A II. világháború kitörésének évében Komádiban születtem. 1956 óta Budapesten élek. Gyermekkorom óta írogatok, de csak 2004 óta publikálom verseimet irodalmi folyóiratokban (*Főveny, Kláris, Pécsi Új Hang, Nap Lap, Ózdi Kristály*). Több antológiában is helyet kaptam: 2005-től az Uránusz kiadó: *Kláris*; 2007-ben Pécsi Új Hang Irodalmi Társaság: *Lelkünk hangjai*; 2007–2008-ban Rím könyvkiadó: *Arcok és énekek*; 2008–2009-ban Raszter könyvkiadó: *Szárnypróbálgatások*; Önálló verseskötetem: *Lelkemnek rezdülései* (2005). Újabb önálló kötet kiadása tervezés alatt. 1989-ben megalapítottam a Józsefvárosiak Együtt

Egymásért (kulturális) Klubot, melynek azóta is vezetője vagyok.”

PETNEHÁZY KISS BENEC

„Pennsylvánia államban, magyar szülöktől születtem. Iskoláimat, egyetemet, tanulmányaimat, itthon, Magyarországon végeztem el. Három éves koromtól Magyarországon éltem. Az utolsó 38 évemet ismét az USA-ban töltöttem. Ezalatt mindennapi munkám mellett, feleségemmel a magyar kultúrát képviseltük az Egyesült Államok területén, a népi hagyományos művészettel. Az USA-ban pedig szerkesztőségben dolgoztam. Verseimet publikáltam, és előkészítettem megjelenésre könyvemet. Tagja vagyok a Cserhát Művész Társaságnak, s eddig tőlük a *Népművészeti Nagydíj I. fokozatát*, majd a *Magyar Népművészetért-díjat* kaptam, az USA-ban terjesztett magyar népművészeti munkásságom elismeréseképpen 2003-ban. Írásaim jelennek meg a *Délibáb, Kláris, Szárnyaló Képzlet, Főnix, Zengő Fény, Rábatűj* című lapokban, és verseket is írok már kora gyermekkoromtól. Verseskötetem megjelent, életrajzi könyvem pedig: *Akkor a tollamnak csillag – hegye volt* címmel jelent meg a Cserhát Művész Kör kiadásában. A 2004-ben megjelenő *Batsányi antológia* munkatársa is vagyok. A *Délibáb* olvasószerkesztője lettem. Kötetem a *Szerelem mágusai* címmel, Ihász-Kovács Évával közösen jelent meg. Ez évtől megválasztottak a Társaság alelnökévé, illetve az Ellenőrző Bizottság tagjának. A Rákóczi költői versenyen díjat nyertem. A *Napút* folyóirat ösztöndíjasa vagyok. *Főnix-nívódíj* és *József Attila-émlékdíj* tulajdonosa vagyok. *Országos költő-díjat* kaptam a Galgamenti Művész Egyesülettől.”

PAPP JUDIT

Pécsett született 1941-ben. Népművelő-könyvtáros, és idegenvezetői végzettsége van. Jelenleg nyugdíjas. Versek 6 éve ír, tagjaként a 3 pécsi irodalmi klubnak, a HAT-nak, MAIT-nak, AKIOSZ-nak, Cserhát Művészkörnek, Szigethy Ilona körének. Versei 23 antológiában jelentek meg idáig. 2003-ban *Tóth Ede-díj*at nyert, majd AKIOSZ *Aranytoll* oklevelet kapott 2005-ben és 2006-ban. További díjai: Szavalóverseny (Pécsett) *Különdíj* oklevél; Szigethy *Leg-leg-leg* ezüst fokozat. Sajat kötet kiadását tervezi. A HAT-MAIT 2009-es *Aranyló búzaszemek* c. pályázatán festmény-grafika kategóriában *Nívó-díj*at ért el.

POPITY VARGÁNÉ MOHÁCSI KINGA

„Miskolci pedagógus vagyok. Édesanyám és orvos fiam tanácsára kezdtem el írni, festeni, hogy egy orvosi műhiba okozta súlyos testi és lelki fájdalmakon túljussak. Alapító tagja voltam a *Jel-kép*-nek és a MAIT-nak. Írásaim a *Próbalapban*, a *Hír-telen* újságban, 11 antológiában és a MAIT honlapján jelentek meg. Tízszer volt már festményeimből közös kiállításom. Verseimmel pályázatokon kétszer nyertem különdíjat Tatabányán. 2005-ben jelent meg édesanyámmal közösen önálló kötetünk *Józanság és önuralom* címmel. A MAIT Ellenőrző Bizottságának vagyok a tagja.”

RAMBÁCS ISTVÁNNÉ

„1938-ban Cserépfalun születtem. Az általános iskola elvégzése után Tárcalra kerültem dolgozni, szőlőmunkásként. Itt alapítottam családot. Azóta itt élek, egy férjezett lányom van, és egy unokám. Nekik örvendhetek. A Református Gyülekezetben hitéletet élek, és tevékenykedek, mint presbíter és Nőszövetségi tag. Az írással régóta foglalkozom, de csak nyugdíjas éveimben adatott meg, hogy bővebben tudjak vele foglalkozni. 1990 óta özvegyen élek. Életem célja mások gondján, baján segíteni. A szeretet vezérel. A MAIT-nak három éve vagyok tagja. Jól érzem magam a társulatban és Isten közelségében.”

SALLAI ZSOLT

„1960-ban születtem egy Kazincbarcika melletti kistelepülésen. Kisgyerekkorom óta nagyon szeretek olvasni. A 70-es években több éven át fotóztam, írtam néhány verset is, de akkor ez abbamaradt. Most megtörtént, hogy ki kellett írnom magamból gondolataimat. Ennek terméke jelenleg néhány vers és az itt olvasható próza. Tiszalúcon élek a családommal.”

SIMON M. VERONIKA

Sokszorosán díjazott (*Jubileumi Szent István-, Munkácsy- és Krúdy-érem*, Cserhát *Aranykéz*, AKIOSZ *Aranyecset-díj*, *LEONARDO-díj*, *PRO VINO érdemérem*... valamint JSZLKK Lovagrend parancsnoka, és móri Brindisi Szent Lőrinc Borlovagrend nagykövete...) festőművész, aki közgazdászként az Amerikai Grafikai Kurzust és a Salzburgi Leonardo Művészakadémiát végezte. Művészeti folyóiratok rendszeresen közölnek műveiből. 2000 óta eredményesen vezeti az *SMV 2000 Festőtanodát*. Eddig több mint 120 kötetet illusztrált, néhányat Szlovákiába is.

Sorozatokban gondolkodik, 17 állandó fejlesztés alatt álló sorozata van. (Kék-, Fekete-, Mesterség-, Homokkő-, Vallásos-, Portré-, Meditatív, Reneszánsz... képsorozatok). Hagyományos és a 21. századi anyagokkal dolgozik. Enyedi Bélával – aki kortárs költők verseit zenésíti meg és adja elő – járják az országot, világot. Pályájának főbb mozzanatai: több mint 400 egyéni kiállítás 11 országban, többek között Budapest, Székesfehérvár, Csetény, Gyula, Magyarország megye székhelyein, annak szinte minden nagy városában, illetve Nagyvárad, Kolozsvár, Gyergyószentmiklós, Párizs, St. Michel, London, Révkomárom, Párkány, Ipolyság, Szécsénykovácsi, Galánta, Nána, New York, Washington, Bécs, Bazel, Aachen... Több mint 11 ország közel 200 közintézményében mintegy 400 festménye található. Jelentősebb főoltár képek: Bihar, Szentjános (Románia), Pálháza, Székesfehérvár, Debrecen templomaiban, illetve kápolnáiban. Híres emberekről több változatot készített. Szerepel a Székesfehérvári-, a Veszprém megyei *Ki Kicsodában*, az *Európai Művészeti Zseblexikonban*, a *Pedagógus Lexikonban* és a svájci szerkesztésű, országos *Who is who*-ban, a 2010-es *SAUR Világlexikonba* való szereplésre is felkérték. Tagja a MAIT-nak. Az *Aranyló búzaszemek* c. festmény-grafika pályázatunk elbírálója.

SOMOSSY KATALIN (1945–2008)

Miskolcon született s ott is hunyt el. Számos irodalmi pályázaton nyert helyezést, *Kláris Nívó*, *Cserhát Nívó- ART- Magyar Kultúra*, AKIOSZ *Aranytoll*, *Tüzedzők Nívó*, és *Tóth Ede alkotói díja* van. Négy önálló kötete jelent meg: *Törtszárnyú fényben* (1994), *Nyomahagyott homok* (1997), *Portáncoltató fénycseppek* (1998), *Bársonyos sötétség* (2000). Versei több mint 60 antológiában láttak napvilágot. Kötetei megtalálhatók a washingtoni Kongresszusi Könyvtárban, valamint a kolozsvári püspökség, és az egri püspökség könyvtárában is. Versei megjelentek a washingtoni magyar nyelvű *Híd* c. újságban is. A MAIT

örökös tiszteletbeli tagja.

SZÁDVÁRY MARGIT

„Baktakéken élek a családommal. Szádváry Margit néven írok 15 éve. Tagja vagyok az AKIOSZ-nak és most már a MAIT-nak is. Eddig egy verseskötetem és egy kisregényem jelent meg. Prózát és verset egyaránt írok. Most több időm van, mert magyar-történelem szakos, gyógypedagógus tanárként már nyugdíjba mentem. Több kiadásra váró írásom van. Sok újságban, folyóiratban, antológiában lehet találkozni verseimmel, novelláimmal.”

SZALAY ANIKÓ

„1960-ban születtem Ózdon, az egykori kohászvárosban. Családommal Sajónémeti községben élek. Itt, a Sajó és a Hangony folyók közelségének festői környezetében kapok ihletet, hogy ismerőseimnek történeteit papírra vessem, vagy rímeket faragjak. Több irodalmi társaságnak vagyok tagja, kiadványaikban jelennek meg írásaim. Az olvasás mellett szeretem a jó zenét, imádok kertészkedni és hímezni. Önálló kötetem 2004-ben látott napvilágot *Otthon* címmel.”

SZEGŐ ANDRÁS

1923-ban született Mezőcsáton. Iskoláit Mezőcsáton, Miskolcon és Hódmezővásárhelyen végezte. Katonai pályára készült, de a háború, a hadifogság pályamódosításra kényszerítette: építész lett. Versírással gyermekkorától foglalkozik, ez máig egyetlen szenvedélyévé vált. A szibériai hadifogolytáborban írt verseivel az otthon melegének hangulatát sikerült becsempésznie a barakk falai közé. Tagja a MAIT-nak. Az egyesülettől 2007-ban *Életmű-díjat* kapott. Eddig valamennyi MAIT-antológiában szerepelt.

SZILÁGYI KISS MARGIT

Püspökszilágyi születésű váci költő, a Szent Korona Szövetség tagja. Több művészkörben aktívan tevékenykedik, tagja az „Egy mindért, mind egyért” művész-formációnak. Mintegy 35 antológiában szerepelnek versei, többek között a Dél-vidéki magyarokkal közös kiadású *Istent, hazát, testvért szeress* c, vagy a MAIT *Nyitott szívvel* és *Éneklek a tavaszt* c, antológiáiban, de a Médiamisszió *Kiásott tálentumok* és a KEK *Glória* c. antológiájában is. 12 évesen már írt verseket, de hosszú, mintegy 25 évi hallgatás után újból lejegyzí verssé formált gondolatait. Eddig 10 önálló kötete jelent meg, melyek közül a *Keresztút* c. ima-füzetet II. János Pál pápa megáldotta és a Washingtoni Kongresszusi könyvtárba is bekerült. Díjai: *Cserhát-Art*, *Nívó-* és *Milleniumi*, *Batsányi-díj*, *Rákóczi-*, *Szent Korona* és *Táncsics* érem.

T. FISER ILDIKÓ

„Egerben, ebben a történelmi múltú gyönyörű városkában élek családom körében. Két fiam és férjem szeretettel és megértéssel vesznek körül elfogadva kissé szétszórt és szeszélyes természetemet. Szeretem és élvezem azt, amit úgy hívnak ÉLET. Verselgetni középiskolás koromban kezdtem, amit inkább gondolatörző rímfaragásnak neveznék. József Attila és Ady Endre költészetének remekeit olvasom legszívesebben, de Arany balladái, Petőfi egyszerű versei, valamint számos klasszikus és kortárs irodalmi alkotás képes megdobogtatni a szívem. [...] Az évek múlásával művészeti érdeklődésem is tágulni látszik. A festészet iránti töretlen vonzalmam középpontjában álló Salvador Dali mellett, ma már a XX. századi művészeti kavalkádból számtalan alkotó el tud bűvölni (Picasso éppúgy, mint Magritte vagy Miró...), valamint lelkes rajongója vagyok a kortárs művészeteknek.”

TAMÁS ISTVÁN

Putnokon született, itt is él. *Nemzetközi-, ART-, és Cserhát-díjas* író, költő, újságíró. 2003-ban az *Év Költője* volt. *Pro Urbe* díjas, Putnok Városáért Plakett kitüntetettje. Tagja a MINSZ-nek, a Tűzedzők Művészbarát Asztaltársaságának, a Budapesti Cserhát Művészkör vezetőségi tagja. A Tóth Ede Alkotó Kör vezetője. Versek, novellákat és elemzéseket ír. Közel 30 antológiában szerepel, 2001-ben jelent meg *Összetartozás* c. könyve (versek, prózák). Alkotásait neves előadóművészek mutatták be. Szerepelt a Magyar Rádióban, valamint több TV-riportban. Különböző lapokban publikál. A Miskolci Jedlik

Ányos TIT munkatársa. Tagja a MAIT-nak. Az *Aranyló búzaszemek* c. próza- és verspályázatunk elbírálója.

TIMKÓ GÁBOR

1983-ban született Szikszón. A Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett filozófia szakos tanári oklevelet. Menyasszonya észt származású, akivel már több, mint öt éve él együtt. Kislányuk két éves. Műveinek nagy része kezdetben az álmain alapultak. Saját kútforrásból származó novellákat nemrég kezdett el írni. A mostani antológiában egy ilyen írása szerepel. Az alkotás számára lehetőséget nyit arra, hogy elmeneküljön a világ zűrzavara elől. Tagja a MAIT-nak. Eddig a következő antológiákban szerepelt: *Éneklek a tavaszt* (MAIT, 2005); *Nyitott szívvel* (MAIT, 2006); *Lázadó dalnok* (HAT-MAIT, 2007); *Éltető forrás* (HAT-MAIT, 2008). A MAIT 2008-as pályázatán próza kategóriában III. díjat ért el.

TÓTH DÓRA

Zene- és hittan tanár, kántor, orgonista. 10 éve él Ausztriában, az Alpok hegységben, Salsburg közelében lévő tóvidék üdülővárosában. 2 kisgyermek tökéletesen beszéli a német és magyar nyelvet. Festéssel, fotózással pár éve foglalkozik, képei lírai megfogalmazásúak. Festményei Ausztriában és Magyarországon kerültek bemutatásra.

VARGA ISTVÁN

1971-ben született Miskolcon. Röntgen asszisztens. 1986 óta foglalkozik az irodalommal. 2000-től tagja a HAT-nak, 2001-től a MAIT-nak. Publikált a HAT *Nyitott kapuk előtt* c. antológiájában és MAIT-antológiákban is, az *Észak-Magyarországon*, a *Szerencsi Hírekben*, a *Hír-telenben* és több kisebb újságban. Leginkább verseket ír, ill. verses történetek íze kapott rá. Szereti a prózát is, bár marad még a novella szintjén. 2006-ban jelent meg *Kő ébredés* c. kötete. 2006-ban és 2007-ben *Regös ének* címmel zenés történelmi versesteket rendezett. Alapítója és vezetője a 2007-ben létrejövő HIDAK csoportnak, mely a MAIT tagja.

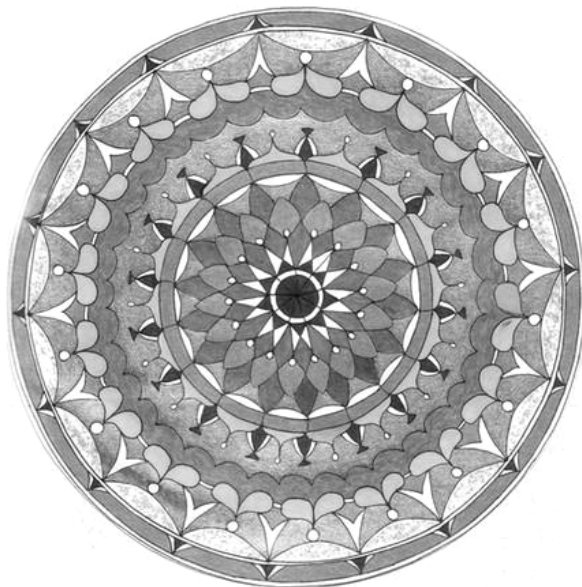

VASI SZABÓ JÁNOS

„Szombathelyen születtem 1965-ben. Gépipari technikumot végeztem. Nős vagyok, két gyermekem van. Jelenleg Tanakajdon élek. Első írásaimat középiskolás koromban követtem el, azóta – rövidebb hosszabb megszakításokkal – alkotok. 1993 óta jelennek meg verseim, novelláim országos jelentőségű újságokban és kisebb irodalmi közösségek lapjaiban. Néhányat felsorolnék mindkét részről: *Kelet Felől, Kapu, Új Hang, Székelyföld, Magyar Jövő, Napút, Föveny, Kláris, Lant, Kristály, Periféria, Android, Nyírségi Gondolat...* Országos vers-antológiákban is szerepeltem: *Arcok és énekek* (2007, 2008), ezen kívül fél tucat kötetben olvashatók még az írásaim, idén májusban jelent meg első novellás kötetem *Csillagpuszta* címmel – Ad Librum kiadó –, jövő tavasszal várható a folytatás *Világállam* címmel.”

ZVADÁNE FARKAS ERZSÉBET

„Születtem Ózdon valamikor régen – Édesanyám életét adta értem. A Bükk lábánál fekvő Csokvaományban nevelkedtem anyai nagyszüleim óvó védelmében, akik megtanítottak az igazi emberi értékekre. Falusi gyökereim után a szerelem Kazincbarcikán érlelt fává, két hajtásommal: Éva lányommal és László fiammal. Életemet a feltétlen bizalom hatja át, amelyet végigkísér a ki nem apadó tanulni és küzdeni akarás vágya. A betűk életem minden helyzetében igaz pajtásaim. Első könyvemet férjem örök elvesztésének görcse íratta ki belőlem, majd ezt követte fiammal közösen kiadott kötetünk. Több országos irodalmi társaság tagjaként 36 antológiában, irodalmi, közéleti és egyházi lapokban jelennek meg írásaim. Nagy alkotókkal és kortársakkal két kislexikon foglalja össze írói munkásságomat. Életrégényem – *A remény győzelme* – régóta megfogant, érlelődik...”

L. GÁL MÁRIA: VARÁZSLAT (MANDALA)

PAPP JUDIT: VIRÁG (FESTMÉNY)

TARTALOM

7 † *Kazinczy Ferenc*

9 † *Radnóti Miklós*

13 *Előszó*

15 *Antológia*

16 Bari Gábor

18 † Belinszkyné Nagy Irén

20 Bényei Vera

24 Beregi Fruzsina

26 † Bor István Iván

28 Bornemisza Attila

30 Bozók Ferenc

36 Deák László

40 Dedik János

43 Dénes Móni

47 Domahidi Klára

51 Fonó Levente

53 Gaál Ernő

55 Góg János

59 Gyenes Klára

67 Habarics Henrietta

69 Ihász-Kovács Éva

72 J. Simon Aranka

76 Jeney András

78 K. Fekete István

94 Kisgyőry Szabó Zsolt

101 Klenczné Földi Irén

107 Kossárik Nándor

115 Kucsma Gábor

116 L. Gál Mária

119 László Klára

121 Leskó Imre

127 † Lindák Mihály

129	Lukácsné Emmike
136	Majorváry Sz. Sándor
143	Mentovics Éva
147	Mohácsi Józsefné Zsóka
151	Mohácsy Donáth Csaba
153	Molnár Szilvia
155	Nagy Edit
169	Nyári Margó
179	P. Boda Ilona
180	Papp Judit
182	Petneházy Kiss Bence
184	Popity Vargáné Mohácsi Kinga
188	Rambács Istvánné
196	Sallai Zsolt
206	Simon M. Veronika
212	† Somossy Katalin
214	Szadváry Margit
216	Szalay Anikó
218	Szegő András
232	Szilágyi Kiss Margit
235	T. Fiser Ildikó
243	Tamás István
247	Timkó Gábor
252	Tóth Dóra
254	Varga István
256	Vasi Szabó János
263	Zvadáné Farkas Erzsébet
267	<i>Utószó</i>
269	<i>A kötet szerzői</i>

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás,
sokszorosítás, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás
a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulásához van kötve.

Hegyaljai Alkotók Társulása Egyesület
3900 Szerencs, Rákóczi-vár
Magyar Alkotók Internetes Társulása Közhasznú Egyesület
3565 Tiszalúc, Hunyadi u. 20.
<http://mait2001.freeweb.hu>

A kiadásért felel Gaál Ernő, a HAT elnöke
És Szabó Sándor, a MAIT elnöke
Felelős és műszaki szerkesztő Kisgyőry Szabó Zsolt, a MAIT titkára
Szerkesztőség 3556 Kisgyőr, Táncsics M. u. 8.
E-mail *maitkhet@freemail.hu*

Nyomta és kötötte a Z-Press Kiadó Kft.
3532 Miskolc, Liszt F. út 16/A
Felelős vezető Kása Béla

ISBN 978 963 06 7355 6

MENNI ÉS MARADNI

(RADNÓTI MIKLÓS EMLÉKÉRE)

Élet és költészet: örök Fanni-
Szívedbe sírt álom, a szenvedés
Könnyét vérzed: menni és maradni
Semminek érzed, időd oly' kevés...

Hisz' elmúlt, sosemvolt jövő-remény
Poklába hív Heidenau, Bor,
Lelked sikolyát nyögi a tábor,
Túlélni... a halált – csoda-erény!

S lehet, világod üres bánya-rom,
Vagy szívekbe lángoló fájdalom,
Fényedbe olvadnak csillag-terek...

S hiába oltotta pennád Abda,
Eszmény aranylik tenger-szavadba –
Kalászba font örök búzaszemek!

KISGYŐRY SZABÓ ZSOLT
HAT-MAIT ARANYTOLL-DÍJ, 2009